

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU **2021.**

Sadržaj

Uvod	4
Sažetak ključnih informacija iz Godišnjeg izvještaja o korporativnom upravljanju za 2021. godinu	7
Pregled odabranih područja korporativnog upravljanja kod izdavatelja dionica	13
Uvod	14
Neovisnost članova nadzornog odbora	15
Neovisnost članova revizijskog odbora	17
Ocjena uprave i nadzornog odbora	18
Sukob interesa	20
Sustav unutarnje kontrole	23
Spolna struktura uprave i nadzornog odbora	24
Ciljani postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave	26
Politika primitaka	27
Nefinancijsko izvještavanje (ESG izvještavanje)	30
Izvještavanje prema Uredbi o taksonomiji	34
Okolišni čimbenici	36
Upravljački čimbenici	37
Društveni čimbenici	37
Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost	38
Usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom korporativnog upravljanja	39
Pregled izdavatelja po usklađenosti s Kodeksom korporativnog upravljanja	42
Usklađenost izdavatelja po poglavljima Kodeksa	45
Ukupna usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom za 2021. godinu	52
Pregled izdavatelja prema ocjeni napretka usklađenosti s Kodeksom korporativnog upravljanja	54
Preporuke za unaprjeđenje kvalitete izvještavanja o korporativnom upravljanju	57
Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju za izdavatelje dionica	59
Uvod	60
Kratki pregled o izdavateljima dionica	61
Broj izdavatelja dionica	61
Dionice kojima se uopće nije trgovalo	62
Uvrštenja dionica i povlačenja dionica s uvrštenja na uređenom tržištu ZSE-a	62
Sektorska podjela izdavatelja	63
Tržišna kapitalizacija	64
Kapital i porijeklo kapitala	66
Temeljni kapital	66
Vlasnička struktura	66
Porijeklo kapitala izdavatelja dionica	69
Odgovornosti i dužnosti članova uprave i nadzornog odbora	70
Sukob interesa	70
Transakcije s povezanim osobama	71
Pravila ponašanja članova uprave i nadzornog odbora i sudjelovanje u donošenju odluka	73
Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na vodstvo	74
Nadzorni odbor i njegovi odbori	75
Broj članova i sastav nadzornog odbora	76
Neovisnost članova nadzornog odbora	78
Povezanost članova nadzornog odbora s članovima uprave i nadzornog odbora	79
Sjednice nadzornog odbora	80
Odbori nadzornog odbora	81
Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na nadzorni odbor i njegove odbore	83
Uprava	84
Broj članova i sastav uprave	84

Sjednice uprave	86
Mandati i dužina članstva u upravi	86
Ostavke članova uprave	87
Povezanost članova uprave s članovima uprave / nadzornog odbora unutar izdavatelja te s drugim društvima	87
Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na nadzorni odbor i upravu	89
Primici članova uprave i nadzornog odbora	91
Primici članova uprave	91
Politika primitaka uprave	94
Otpremnine članovima uprave	95
Primici članova nadzornog odbora	96
Primici isplaćeni višem rukovodstvu	97
Otpremnine višem rukovodstvu	98
Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na primitke članova uprave i nadzornog odbora	99
Rizici, unutarnja kontrola i revizija	100
Unutarnja kontrola i revizija	101
Sustav unutarnje kontrole	101
Sustav unutarnje revizije	101
Vanjska revizija	103
Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na rizike, unutarnju kontrolu i reviziju	104
Glavna skupština	106
Interni propis rada glavne skupštine	106
Sudjelovanje na glavnoj skupštini	107
Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na dioničare i glavnu skupštinu	107
Transparentnost i korporativna društvena odgovornost	109
Odnosi s ulagateljima	109
Isplata dividende	111
Kodeks korporativnog upravljanja	112
Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na objavljivanje i transparentnost	112
Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju za izdavatelje obveznica	114
Uvod	115
Kapital i porijeklo kapitala	115
Temeljni kapital	115
Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica	116
Nadzorni odbor i njegovi odbori	117
Nadzorni odbor	117
Odbori nadzornog odbora	119
Uprava	120
Odgovornosti te dužnosti članova uprave i nadzornog odbora	122
Sukob interesa i transakcije s povezanim osobama	122
Primici članova uprave i nadzornog odbora	124
Primici članova uprave	124
Primici članova nadzornog odbora	125
Naknade višem rukovodstvu	126
Rizici, unutarnja kontrola i revizija	127
Unutarnja kontrola i revizija	127
Upravljanje rizicima društva	127
Vanjska revizija	127
Transparentnost i korporativna društvena odgovornost	128
Kodeks korporativnog upravljanja	128
Popis tablica	129
Popis grafikona	131

Uvod

Primjena Kodeksa korporativnog upravljanja i drugih propisa u 2021. godini

Kodeksom korporativnog upravljanja (dalje u tekstu: Kodeks) koji su 15. listopada 2019. usvojile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (Hanfa) i Zagrebačka burza d.d. (dalje u tekstu: ZSE) u bitnome je unaprijeđen okvir korporativnog upravljanja, a društvima čije su dionice uvrštene na uređeno tržište postavljeni su izazovi usklađenosti s preporukama Kodeksa i postizanja viših standarda kulture korporativnog upravljanja u cjelini.

Društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište (burzu) u Republici Hrvatskoj, izuzev dionica zatvorenog investicijskog fonda, primjenjuju Kodeks od 1. siječnja 2020. godine. Neovisno o tom datumu društva su izvijestila Hanfu o svojoj usklađenosti s Kodeksom odnosno o svojim praksama korporativnog upravljanja i za godinu koja je počela 1. siječnja 2019. kako bi se ustanovile postojeće prakse i pratio napredak u godinama nakon početka primjene Kodeksa. Početna razina usklađenosti društava s Kodeksom prikazana je u Godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju za 2019. godinu.

Osim primjene Kodeksa, društva čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište bila su u 2022. obvezna u skladu s člankom 462. stavkom 5. Zakona o tržištu kapitala¹ godišnji izvještaj i konsolidirani godišnji izvještaj sastaviti u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2018/815 od 17. prosinca 2018.², kojom se određuje jedinstveni elektronički format za izvještavanje. Kako bi se iz-

¹ Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine br. 65/2018, 17/2020, 83/2021)

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/815 od 17. prosinca 2018. o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje, SL L 143, 29.5.2019.

davateljima omogućilo da zbog utjecaja pandemije bolesti COVID-19 usmjere aktivnosti na druge aspekte svog poslovanja, Hanfa je odgodila primjenu navedene obveze u 2020. godini. Hanfina odluka temeljila se na dogovoru Europskog parlamenta i Vijeća da se državama članicama pruži mogućnost odgode primjene navedene obveze za godinu dana. O odgodi obveze takvog izvještavanja izdavatelja Hanfa je u ime Republike Hrvatske obavijestila Europsku komisiju. Tijekom 2022. izdavatelji su bili obvezni podnijeti svoje godišnje izvještaje za 2021. godinu u propisanom jedinstvenom elektroničkom formatu za izvještavanje.

U pogledu objave ESG³ relevantnih informacija u okviru nefinancijskog izvještavanja društva čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište, a koja ispunjavaju uvjet propisanoga broja zaposlenih, bila su u 2021. (u skladu sa Zakonom o računovodstvu⁴, kojim je u pravni poredak Republike Hrvatske implementirana Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014.⁵) u svoj izvještaj rukovodstva dužna uključiti nefinancijski izvještaj koji sadržava informacije o razvoju, poslovnim rezultatima i položaju izdavatelja te učinku aktivnosti koje se odnose na okolišna, društvena i kadrovska pitanja, poštivanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije i pitanja u vezi s podmićivanjem. Društva čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište, a koja su obveznici nefinancijskog izvještavanja, dodatno objavljuju određene pokazatelje prema Uredbi (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. (dalje u tekstu: Uredba o taksonomiji)⁶.

Kako bi navedene informacije bile usporedive i razumljive, Hanfa je 18. ožujka 2021. objavila Smjernice za izradu i objavu ESG relevantnih informacija izdavatelja⁷ s ciljem omogućavanja ujednačenog postupanja svih izdavatelja na tržištu Republike Hrvatske.

Osim navedenog, društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište obvezna su započeti s primjenom odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima⁸ koji je stupio na snagu 20. travnja 2019., i to odredbi koje su stupile na snagu 1. siječnja 2021. godine.

Naime, od 1. siječnja 2021. društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište obvezna su primjenjivati odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima kojima se propisuje ostvarivanje prava glasa na glavnoj skupštini elektroničkom komunikacijom, potvrda o pohrani dionica za potrebe ostvarivanja prava glasa, pravo dioničara da zahtijeva u roku od mjesec dana nakon održane glavne skupštine da mu društvo potvrdi je li i kako dan njegov glas te obveza društva dati dioničaru navedenu potvrdu, ostvarenje prava glasa putem posrednika i osoba koje djeluju na odgovarajući način, prijenos informacija o ostvarivanju prava iz dionica, preko posrednika i posrednika u lancu te obrada i ispravak podataka o dioničaru.

Pravo dioničara da ostvaruju pravo glasa putem punomoćnika ili elektronički bez ikakvih ograničenja uređeno je Kodeksom koji je stupio na snagu prije 1. siječnja 2021., kada su stupile na snagu navedene izmjene i dopune Zakona o trgovačkim društvima.

³ Engl. Environmental („E“, okolišni), Social („S“, društveni) i Governmental („G“, upravljački)

⁴ Zakon o računovodstvu (Narodne novine br. 78/2015, 134/2015, 120/2016, 116/2018, 42/2020, 47/2020, 114/2022)

⁵ Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa, SL L 330, 15.11.2014.

⁶ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088, SL L 198, 22.6.2020.

⁷ <https://www.hanfa.hr/vijesti/hanfa-donijela-smjernice-za-nefinancijsko-izvje%C5%A1tavanje-poduze%C4%87a-prema-okoli%C5%A1nim-upravlja%C4%8Dkim-i-dru%C5%A1tvenim-esg-ciljevima/>

⁸ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 40/2019)

Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju za 2021. godinu

Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju Hanfa je započela izrađivati u 2011., a izdanjem Godišnjeg izvještaja o korporativnom upravljanju za 2020. započelo je novo desetogodišnje razdoblje prikazivanja podataka o korporativnom upravljanju izdavatelja.

U odnosu na prethodne godišnje izvještaje o korporativnom upravljanju (od 2011. do 2018. godine) u Godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju za 2019. prvi je put osim skupnog statističkog pregleda stanja po pojedinom području korporativnog upravljanja prikazan i skupni statistički pregled usklađenosti izdavatelja s preporukama Kodeksa.

Usporedbom podataka o usklađenosti izdavatelja s preporukama Kodeksa za 2021. i istih podataka iz prethodne godine u Godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju za 2020. prvi je put prikazano unaprijeđenje usklađenosti svakog izdavatelja pojedinačno i ukupni napredak izdavatelja po segmentima uređenog tržišta u odnosu na svako poglavlje Kodeksa.

Izveštavanje izdavatelja o primjeni Kodeksa sastoji se od godišnjeg ispunjavanja dvaju upitnika: upitnika o usklađenosti (kojim se društva izjašnjavaju o (ne)pridržavanju preporuka Kodeksa) i upitnika o praksama upravljanja (kojim društva pružaju dodatne i detaljne podatke o svojim praksama korporativnog upravljanja), a Hanfa je na temelju ovlaštenja iz Zakona o tržištu kapitala ovlaštena obrađivati i javno objavljivati podatke o korporativnom upravljanju, primjeni Kodeksa i usklađenosti s Kodeksom.

Putem upitnika o usklađenosti društvo se za svaku preporuku Kodeksa izjašnjava je li s njom usklađeno u cijelosti, djelomično ili nije usklađeno. Ako se društvo ne pridržava neke preporuke Kodeksa ili je se pridržava djelomično, u upitniku treba objasniti i specificirati u kojem se dijelu i iz kojeg razloga ono ne pridržava Kodeksa, uz naznaku posebnih okolnosti koje se tiču tog društva, te opisati mjere koje je društvo poduzelo umjesto preporuke Kodeksa kako bi ispunilo ciljeve utvrđene u odgovarajućem načelu Kodeksa. Također, ako se društvo namjerava pridržavati odredbe Kodeksa u budućnosti, treba naznačiti kada će početi tako postupati. Upitnik o usklađenosti javno se objavljuje te se dostavlja Hanfi radi praćenja usklađenosti za svako pojedino društvo i skupno za sva društva na uređenom tržištu i na pojedinom segmentu uređenog tržišta.

Stoga će se u ovom godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju, kao što je bio slučaj i u prošlogodišnjem, osim statističkih pregleda stanja po pojedinom području korporativnog upravljanja prikazati i usklađenost društava čije su dionice uvrštene na uređeno tržište s pojedinim poglavljem Kodeksa, odnosno s preporukama Kodeksa za pojedino područje korporativnog upravljanja, kao i ukupna usklađenost navedenih društava s Kodeksom u cjelini.

Pored navedenog, Hanfa će u ovom godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju dodatno prikazati usklađenost s novim i značajnim odredbama i preporukama Kodeksa (neovisnost članova nadzornog odbora, neovisnost članova revizijskog odbora, ocjena uprave i nadzornog odbora, sukob interesa, sustav unutarnje kontrole, spolna raznolikost te ESG izvještavanje i politika primitaka).

Također, prvi put prikazat će se i napredak usklađenosti svakog pojedinog izdavatelja u odnosu na svako pojedino poglavlje Kodeksa.

Podatke o usklađenosti s Kodeksom (putem upitnika o usklađenosti), kao i podatke o praksama upravljanja (putem upitnika o praksama upravljanja) za 2021. dostavila su sva društva koja su bila obvezna dostaviti Hanfi podatke.

Sažetak ključnih informacija iz Godišnjeg izvještaja o korporativnom upravljanju za 2021. godinu

Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju Hanfa je započela izrađivati u 2011. te je stoga izdavanjem Godišnjeg izvještaja o korporativnom upravljanju za 2020. započelo novo desetogodišnje razdoblje prikazivanja podataka o korporativnom upravljanju izdavatelja, i to upravo za godinu koja je ujedno prva godina primjene Kodeksa.

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom izračunata je na temelju podataka iz upitnika o usklađenosti, za čiju su točnost, potpunost i kvalitetu odgovorni uprava i nadzorni odbor izdavatelja. Kodeks se primjenjuje na sva društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište ZSE-a osim dionica zatvorenih investicijskih fondova te stoga oni nisu obveznici dostave upitnika o usklađenosti.

Dana 31. prosinca 2021. dionice 94 izdavatelja bile su uvrštene na uređeno tržište ZSE-a, od čega su 3 izdavatelja zatvoreni investicijski fondovi. Stoga je obvezu dostavljanja upitnika o usklađenosti za 2021. imao 91 izdavatelj dionica (u 2020. ukupno 96 izdavatelja dionica).

Upitnik o usklađenosti Hanfi su dostavila sva društva koja su obveznici dostave upitnika Hanfi. Iz ukupnog broja izdavatelja dionica koji su dostavili upitnik o usklađenosti, a u cilju prikaza stvarnog stanja usklađenosti s Kodeksom i poglavljima Kodeksa, isključeni su izdavatelji dionica čije su dionice u 2022. povučene s uvrštenja na uređenom tržištu (ukupno 4 izdavatelja dionica) i izdavatelji dionica za koje je pregledom odgovora u upitniku o usklađenosti i javno dostupnih podataka ustanovljeno da nisu točni ili međusobno ujednačeni (ukupno 4 izdavatelja dionica). Stoga uzorak za izračun ukupne usklađenosti čine ukupno 83 izdavatelja dionica.

Analizom podataka o usklađenosti izdavatelja dionica s Kodeksom za 2021. utvrđeno je sljedeće:

- Ukupna usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom u 2021. viša je u odnosu na ukupnu usklađenost s Kodeksom u 2020. godini. Naime, na 65 % svih pitanja iz upitnika o usklađenosti za 2021. izdavatelji dionica odgovorili su „DA“, a na 26 % pitanja odgovorili su „NE“, dok je na preostalih 9 % odgovoreno „Djelomično“ (u 2020. na 60 % svih pitanja iz upitnika o usklađenosti izdavatelji dionica odgovorili su „DA“, a na 30 % pitanja izdavatelji dionica odgovorili su „NE“, dok je na preostalih 10 % odgovoreno „Djelomično“).
- Prema podacima dostavljenim u upitniku o usklađenosti za 2021., izdavatelji dionica najviše su usklađeni s poglavljima *Vodstvo* (u 2021. 75 % odgovora „DA“, a u 2020. 69 % odgovora „DA“) i *Dioničari i glavna skupština* (u 2021. 72 % odgovora „DA“, a u 2020. 69 % odgovora „DA“), a najmanje s poglavljima *Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora* (u 2021. 44 % odgovora „DA“, a u 2020. 38 % odgovora „DA“) i *Dionici i korporativna društvena odgovornost* (u 2021. 56 % odgovora „DA“, a u 2020. 51 % odgovora „DA“).
- Najznačajnije povećanje usklađenosti izdavatelja dionica u 2021. u odnosu na prethodnu godinu uočeno je kod poglavlja *Primici članova uprave i nadzornog odbora* (u 2021. 58 % odgovora „DA“, a u 2020. 50 % odgovora „DA“). Značajno poboljšanje usklađenosti izdavatelja dionica u 2021. u odnosu na 2020. vidljivo je i kod poglavlja *Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora* (u 2021. 67 % odgovora „DA“, a u 2020. 60 % odgovora „DA“).

U ovom godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju prikazana je usklađenost po pojedinim odabranim područjima korporativnog upravljanja, i to sa značajnim odredbama i preporukama Kodeksa (neovisnost članova nadzornog odbora, neovisnost članova revizijskog odbora, ocjena uprave i nadzornog odbora, sukob interesa, unutarnje kontrole, spolna raznolikost, ESG izvještavanje i politika primitaka), a u nastavku se u odnosu na pojedino odabrano područje daju podaci u vezi sa značajnim odredbama i preporukama Kodeksa.

Neovisnost članova nadzornog odbora

- Odredbom 22. Kodeksa određeno je da većina članova nadzornog odbora izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj mora biti neovisna.
- U pogledu neovisnosti članova nadzornog odbora kod izdavatelja dionica u razdoblju od 2010. do 2021. vidljiv je uzlazan trend. Prosjek broja neovisnih članova nadzornog odbora izdavatelja dionica na svim segmentima uređenog tržišta (dalje u tekstu: UT) od 2010. do 2021. iznosi 39 %. Dakle, u istom razdoblju u prosjeku 61 % članova nadzornog odbora nije neovisno.
- Prema prikupljenim podacima izdavatelja dionica, nadzorni odbor u prosjeku se sastoji od 5,3 člana, od kojih je u prosjeku 2,21 član neovisan.
- Budući da bi, u skladu s Kodeksom, od ukupno 5 članova 3 člana nadzornog odbora trebala biti neovisna, u 2021. godini, kao ni u prethodne dvije, nije ispunjen minimalan zahtjev iz Kodeksa u pogledu neovisnosti većine članova nadzornog odbora.

Neovisnost članova revizijskog odbora

- Odredbom 27. Kodeksa određeno je da većina članova revizijskog odbora mora biti neovisna, a predsjednik mora biti neovisan član nadzornog odbora.
- Prema prikupljenim podacima, prosječan broj članova revizijskog odbora u 2021. kod izdavatelja dionica iznosio je 3 te je prosječno 1 član revizijskog odbora bio neovisan. Navedeni podaci u potpunosti odgovaraju podacima o prosječnom broju članova revizijskog odbora i prosječnom broju neovisnih članova revizijskog odbora u prethodne dvije godine. Dakle, u pogledu neovisnosti članova revizijskog odbora u odnosu na prethodno promatrano razdoblje nije bilo pomaka.
- Zaključno, u 2021. nije ispunjen minimalan zahtjev neovisnosti većine članova revizijskog odbora.

Ocjena uprave i nadzornog odbora

- Odredbom 39. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor najmanje jednom godišnje mora ocijeniti svoju djelotvornost i sastav, kao i djelotvornost i sastav svojih odbora te pojedinačne rezultate članova. Ocjenjivanje mora voditi predsjednik odnosno zamjenik predsjednika ako predsjednik nije neovisan.
- U 2021. (kao i u 2020. godini) nadzorni odbor svih izdavatelja čije su dionice uvrštene na Vodeće tržište (100 %) ocijenio je svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci, što predstavlja značajno povećanje usklađenosti u odnosu na 2019. godinu, u kojoj je kod 60 % izdavatelja nadzorni odbor ocijenio svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci. Pozitivan trend povećanja usklađenosti s promatranom odredbom Kodeksa vidljiv je kod izdavatelja na Redovitom tržištu (51 % u 2019., 54 % u 2020., 56 % u 2021.), a kod izdavatelja na Službenom tržištu porast usklađenosti u odnosu na prethodnu godinu (59 % u 2019., 57 % u 2020., 65 % u 2021.).
- Odredbom 48. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave, kao i adekvatnost podrške i informacija koje prima od uprave. Rezultati ocjene moraju biti uključeni u izvješće nadzornog odbora u godišnjem izvješću.
- Kao i u 2020. godini, u 2021. nadzorni odbor svih izdavatelja na Vodećem tržištu ocijenio je djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave, što je povećanje u odnosu na 2019. godinu (80 %). Kod izdavatelja na Službenom tržištu u 2021., kao i u 2020. godini, značajan je udio nadzornih odbora izdavatelja ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave (90 %), što je povećanje u odnosu na 2019. godinu (77 %). Kod izdavatelja na Redovitom tržištu vidljivo je blago povećanje usklađenosti izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave u 2021. (68 %) u odnosu na 2020. godinu (64 %), dok je u 2019. godini taj udio iznosio 67 %.
- Odredbom 49. Kodeksa određeno je da uprava mora najmanje jednom godišnje ocijeniti vlastitu djelotvornost, kao i djelotvornost pojedinih članova te o zaključcima izvijestiti nadzorni odbor.
- Usklađenost s Kodeksom u dijelu ocjenjivanja odgovornosti i djelotvornosti uprave i djelotvornosti pojedinih članova uprave u 2021. kod izdavatelja dionica na Vodećem tržištu iznosi 100 %, što je značajno povećanje usklađenosti u odnosu na 2020. (83 %), a posebno u odnosu na 2019. godinu (20 %). Kod izdavatelja na Službenom tržištu vidljiv je uzlazni trend usklađenosti izdavatelja u dijelu ocjenjivanja odgovornosti i djelotvornosti uprave i djelotvornosti pojedinih članova uprave u 2021. godini (45 %) u odnosu na 2020. godinu (33 %) i 2019. godinu (18 %). Kod izdavatelja na Redovitom tržištu vidljiv je blagi uzlazni trend usklađenosti u 2021. godini (46 %) u odnosu na 2020. godinu (45 %) i 2019. godinu (42 %).

Sukob interesa

- Odredbom 7. Kodeksa određeno je da članovima uprave i nadzornog odbora ne bi smjelo biti dopušteno donositi odluke temeljene na osobnim interesima ili interesima s njima povezanih osoba te da oni ne bi smjeli sudjelovati u odlukama u vezi s kojima su u sukobu interesa.
- U 2021., kao i u 2020. godini, prijavljeno je 14 sukoba interesa kod 4 izdavatelja, što je porast od 180 % u odnosu na 2019., kada je prijavljeno 5 sukoba interesa kod 2 izdavatelja.
- Iako je povećanje podnesenih prijava sukoba interesa u 2021. i 2020. u odnosu na 2019. značajno te ukazuje na podizanje svijesti o značaju i potrebi upravljanja sukobom interesa, najveći broj prijava sukoba interesa u 2021. kao i u 2020. podnijeli su izdavatelji čije su dionice uvrštene na Službeno tržište (8 prijava u 2021., 10 prijava u 2020.), dok je broj prijava izdavatelja čije su dionice uvrštene na Redovito tržište (4 prijave u 2021., 1 prijava u 2020.) i Vodeće tržište (2 prijave u 2021., 3 prijave u 2020.) i dalje nizak.
- Prema podacima iz upitnika o praksama upravljanja, u 2021. ukupno 54 člana nadzornih odbora u 25 izdavatelja bila su povezana s članovima uprave (ukupno 56 članova nadzornih odbora u 24 izdavatelja bilo je povezano s članovima uprave u 2020., a 55 članova nadzornih odbora u 25 izdavatelja bilo je povezano s članovima uprave u 2019.). U 2021. ostvaren je i najviši prosječan bruto novčani iznos transakcija s povezanim osobama (146,6 milijuna kuna) u odnosu na razdoblje od 2017. do 2020. godine.
- Ukupan broj izdavatelja koji su prijavili transakcije s članovima uprave i nadzornog odbora najniži je u 2021. godini u odnosu na razdoblje od 2015. do 2020. godine.
- Unatoč navedenim podacima o povezanosti članova uprave i nadzornog odbora te podacima o transakcijama s povezanim osobama u 2021. podneseno je samo 7 prijava sukoba interesa od strane uprave, dok nadzorni odbor nije prijavio nijedan sukob interesa.
- S obzirom na podatke o međusobnoj povezanosti članova uprave i nadzornog odbora, kao i podatke o transakcijama s povezanim osobama te nepostojanje internog propisa postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama, kod 45 % izdavatelja broj prijavljenih sukoba interesa (u 2019., 2020. i 2021.) i dalje je izrazito malen i dovodi u pitanje djelotvornost upravljanja sukobom interesa i mehanizama kontrole sukoba interesa koje izdavatelji kroz interne propise i djelovanje unutarnje kontrole i nadzornog odbora trebaju osigurati.

Sustav unutarnje kontrole

- Jedno od osnovnih načela Kodeksa u pogledu poglavlja koje se odnosi na vodstvo izdavatelja dionica podrazumijeva da će nadzorni odbor i uprava osigurati da je uspostavljena strategija društva, resursi, sustav upravljanja rizicima i unutarnje kontrole te odnosi s dioničarima koji podupiru dugoročni uspjeh društva i održivi razvoj.
- U 2021. godini 55 % izdavatelja dionica imalo je ustrojen sustav unutarnje kontrole, što je blago povećanje u odnosu na prethodne godine (53 % izdavatelja u 2020., 54 % izdavatelja u 2019.).
- Udio izdavatelja dionica na Redovitom tržištu koji su uspostavili sustav unutarnje kontrole u 2021. (47 %) povećan je u odnosu na navedeni udio u 2020. (43 %) i 2019. (38 %), što pokazuje da su izdavatelji prepoznali značaj uspostavljanja djelotvornog sustava unutarnje kontrole kao čimbenika osiguranja pouzdanih informacija koje koriste uprave društva pri vođenju poslova društva. Međutim, unatoč uzlaznom trendu usklađenosti kroz promatrano razdoblje, kod izdavatelja na Redovitom tržištu navedeni je udio unatoč kontinuiranom povećanju i dalje nizak.

- Kod izdavatelja na Službenom tržištu koji su uspostavili sustav unutarnje kontrole u 2021. (67 %) vidljivo je blago smanjenje u odnosu na 2020. godinu (71 %) odnosno blago povećanje u odnosu na navedeni udio u 2019. (65 %). Svi izdavatelji dionica na Vodećem tržištu u 2021., kao i u 2020. te u 2019., imaju uspostavljen sustav unutarnje kontrole.
- Postojanje sustava unutarnje kontrole ne osigurava samo po sebi djelotvornost i učinkovitost sustava. Budući da je upravljanje sukobom interesa ukazalo na manjkavosti sustava unutarnje kontrole, izdavatelji bi u nadolazećem razdoblju trebali uložiti dodatne napore kako bi ustrojili djelotvoran i učinkovit sustav unutarnje kontrole.

Spolna raznolikost uprave i nadzornog odbora

- Kodeksom je određeno da nadzorni odbor izdavatelja svakih pet godina mora postaviti kao cilj postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina. Svaki cilj mora biti objavljen u godišnjem izvještaju zajedno s objašnjenjem zašto je odabran te planom ostvarenja.
- Ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u 2021. nije postavilo 23 % izdavatelja dionica s Redovitog tržišta i 33 % izdavatelja sa Službenog tržišta. Ciljani postotak ženskih članova u upravi u 2021. nije postavilo 12 % izdavatelja dionica s Redovitog tržišta te 19 % izdavatelja sa Službenog tržišta. Svi izdavatelji dionica s Vodećeg tržišta postavili su ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru i upravi.
- Iako je ostvarenje ciljanoga postotka ženskih članova nadzornog odbora i uprave određeno za razdoblje od pet godina od dana utvrđenja ciljanoga postotka, utvrđeno je da je u 2021. godini 41 % izdavatelja ostvarilo ciljani postotak ženskih članova nadzornog odbora, što je povećanje u odnosu na 2020. godinu, kada je 28 % izdavatelja ostvarilo ciljani postotak ženskih članova nadzornog odbora. Također, u 2021. godini 29 % izdavatelja ostvarilo je ciljani postotak ženskih članova uprave, što je povećanje u odnosu na 2020., kada je taj udio iznosio 24 %.
- U 2021. udio izdavatelja koji nemaju nijednu članicu uprave iznosi 65 % i smanjen je u odnosu na navedeni udio u 2020. i 2019. (73 % u 2019., 66 % u 2020.). Isto tako, u 2021. udio izdavatelja koji nemaju nijednu članicu nadzornog odbora iznosi 32 % i blago je smanjen u odnosu na navedeni udio u 2020. i 2019. (40 % u 2019., 38 % u 2020.). Unatoč tomu i dalje je vrlo visok udio izdavatelja koji nemaju nijednu članicu uprave (65 %), što ukazuje na blage pomake u smjeru postizanja spolne raznolikosti i ostavlja značajan prostor za unaprjeđenje u tom segmentu.

Nefinancijsko izvještavanje (ESG izvještavanje)

- Nefinancijske izvještaje za 2021. objavilo je 42 % izdavatelja, što je smanjenje udjela u odnosu na 2020., kada je iste izvještaje objavilo 56 % izdavatelja dionica.
- Svi izdavatelji s Vodećeg tržišta objavili su nefinancijski izvještaj za 2021., dok je navedene izvještaje objavilo 65 % izdavatelja sa Službenog tržišta i 28 % izdavatelja s Redovitog tržišta.
- Analiza izdavatelja koji su imali obvezu objave nefinancijskog izvješća (42 % ukupnog broja izdavatelja) pokazuje da je njih 88 % navedenu obvezu ispunilo.

- Od 40 izdavatelja koji su objavili nefinancijski izvještaj njih 24 (60 %) objavila su pokazatelje prema Uredbi o taksonomiji.
- U okviru navedenih izvještaja svi su izdavatelji objavili informacije o poslovnim rezultatima i financijskom položaju izdavatelja, planiranom razvoju i ulaganjima, kao i o zaštiti okoliša te kadrovskim pitanjima.
- Usklađenost izdavatelja s poglavljem 10. Kodeksa *Dionici i korporativna društvena odgovornost* u 2021. na Vodećem tržištu iznosi 69 % (u 2020. 66 %), na Službenom tržištu 54 % (u 2020. 54 %), a na Redovitom tržištu 55 % (u 2020. 48 %).
- Iz usporedbe odgovora zaprimljenih za 2021. i onih za 2019. i 2020. vidljiv je rast usklađenosti izdavatelja dionica s poglavljem *Dionici i korporativna društvena odgovornost* u svim segmentima uređenog tržišta. Izdavatelji koji nisu usklađeni ili su djelomično usklađeni u svojim su objašnjenjima kao razlog navodili interne procedure, odnosno činjenicu da je politike usvojila uprava, ali još ne i nadzorni odbor.

Politika primitaka

- Odredbom 51. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor mora odrediti godišnje primitke svakog člana uprave, utemeljene na preporukama odbora za primitke i u skladu s odobrenom politikom primitaka. Politika primitaka mora biti pripremljena u skladu s odgovarajućim zakonskim zahtjevima te mora uključivati odredbe koje će pobliže utvrditi okolnosti u kojima bi dio primitaka člana uprave bio zadržan ili bi se tražio njihov povrat.
- Najveći porast udjela izdavatelja koji su se u 2021. u odnosu na 2019. i 2020. uskladili s navedenom odredbom zabilježen je kod izdavatelja dionica na Vodećem tržištu (20 % u 2019., 67 % u 2020., 100 % u 2021.), dok je porast navedenog udjela izdavatelja dionica na Službenom tržištu (36 % u 2019., 48 % u 2020., 50 % u 2021.) i Redovitom tržištu (22 % u 2019., 35 % u 2020., 46 % u 2021.) u odnosu na 2019. i 2020. znatno manji. U 2021. svi izdavatelji na Vodećem tržištu uskladili su se s navedenom odredbom Kodeksa.
- Odredbom 56. Kodeksa određeno je da izdavatelji dionica na svojim mrežnim stranicama moraju bez naknade učiniti dostupnom svoju politiku primitaka koju su dioničari odobrili na glavnoj skupštini.
- U pogledu dostupnosti politike primitaka društva bez naknade na mrežnim stranicama izdavatelja dionica vidljiv je značajan porast usklađenosti izdavatelja dionica na Vodećem i Redovitom tržištu. Najveći porast usklađenosti vidljiv je kod izdavatelja dionica na Vodećem tržištu (100 %) u odnosu na 2020., kada je navedeni udio iznosio 67 %, dok u 2019. godini nijedan izdavatelj nije bio usklađen s navedenom odredbom Kodeksa. Porast usklađenosti u pogledu dostupnosti politike primitaka društva bez naknade na mrežnim stranicama izdavatelja dionica vidljiv je kod i izdavatelja dionica na Redovitom tržištu te iznosi 65 % (u 2019. iznosio je 12 %, a u 2020. 41 %). Međutim, udio izdavatelja na Službenom tržištu koji su usklađeni s promatranom odredbom Kodeksa u 2021. bilježi blagi pad trenda i iznosi 80 %, dok je u 2020. iznosio 86 %, a u 2019. 36 %.

Pregled odabranih
područja korporativnog
upravljanja kod
izdavatelja dionica

Uvod

U Godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju za 2021. prikazana je usklađenost s preporukama Kodeksa za pojedina odabrana područja korporativnog upravljanja. Tako je u ovom poglavlju prikazana usklađenost u sljedećim područjima korporativnog upravljanja: neovisnost nadzornog odbora, odbori nadzornog odbora, spolna raznolikost.

Nadalje, u ovom godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju odabrana područja korporativnog upravljanja za dodatni prikaz usklađenosti jesu neovisnost članova nadzornog odbora, neovisnost članova revizijskog odbora, ocjena uprave i nadzornog odbora, sukob interesa, unutarnje kontrole, spolna raznolikost, politike primitaka i ESG izvještavanje.

Neovisnost članova nadzornog odbora odabrana je s obzirom na to da je Kodeksom, kao i prethodnim kodeksom, zadržana odredba kojom se propisuje da većina članova nadzornog odbora mora biti neovisna, pri čemu je novim Kodeksom unesena odredba koja propisuje da predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora mora biti neovisan. Neovisnošću članova nadzornog odbora postiže se sastav nadzornog odbora kojim se osigurava njegovo djelovanje u najboljem dugoročnom interesu društva, a ne u interesu pojedinih dioničara i ostalih dionika.

Neovisnost članova revizijskog odbora odabrana je jer je Kodeksom propisana obveza osnivanja revizijskog odbora te je propisano da većina članova revizijskog odbora mora biti neovisna, a predsjednik mora biti neovisan član nadzornog odbora. Kako bi se osigurala neovisnost članova revizijskog odbora, dodatno je propisano da članovi uprave ne mogu biti članovi revizijskog odbora.

Kako bi se osiguralo postupanje članova uprave i nadzornog odbora u dugoročnom najboljem interesu društva, Kodeksom je članovima uprave i nadzornog odbora društva propisana zabrana donošenja odluka temeljenih na osobnim interesima ili interesima s njima povezanih osoba te zabrana sudjelovanja u odlukama u vezi s kojima su u sukobu interesa. Imajući u vidu značaj izbjegavanja sukoba interesa i upravljanja potencijalnim sukobom interesa te sukobom interesa koji se pojavio i ostvario za cjelokupno društvo, navedeno područje odabrano je kao područje od značaja za procjenu usklađenosti izdavatelja.

Spolna struktura uprave i nadzornog odbora odabrana je zato što je novim Kodeksom u korporativno upravljanje u Republici Hrvatskoj prvi put unesena odredba kojom se uređuje pitanje udjela žena u upravi i nadzornom odboru kao obveznog čimbenika utvrđivanja uravnoteženog sastava uprave i nadzornog odbora. Kodeksom je propisano da nadzorni odbor mora svakih pet godina postaviti kao cilj postotak ženskih članova uprave i nadzornog odbora koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina. Cilj mora biti objavljen u godišnjem izvještaju izdavatelja zajedno s objašnjenjem zašto je odabran upravo taj postotak, planom ostvarivanja te prikazom napredovanja prema postavljenom planu. Kodeks je određivanje ciljanog postotka žena u upravi i nadzornom odboru prepustio nadzornom odboru društva, odnosno Kodeksom nije određeno koji je prihvatljiv i poželjan postotak žena u upravi i nadzorom odboru, već samo da društvo takav cilj treba postaviti. Kako bi se pratio način na koji nadzorni odbor pojedinih društava postupa u vezi sa zastupljenosti žena u upravi i nadzornom odboru, odnosno ima li određenih promjena ili pomaka u njihovoj zastupljenosti u odnosu na 2019. i 2020., navedeno područje odabrano je kao područje od značaja za procjenu usklađenosti izdavatelja.

Sustav unutarnje kontrole ključan je čimbenik uspjeha društva i osiguranja pouzdanih informacija koje koriste upravi i koje se objavljuju u financijskim izvještajima i drugim obavijestima. Imajući u vidu značaj sustava unutarnje kontrole koja je novim Kodeksom detaljnije uređena u odnosu na prethodni kodeks, navedeno je područje odabrano kao područje od značaja za procjenu usklađenosti društva.

Ocjenjivanje uprave i nadzornog odbora obuhvaća ocjenu djelotvornosti i sastava nadzornog odbora i odbora nadzornog odbora te pojedinačnih rezultata članova odbora, ocjenu djelotvornosti aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave, kao i ocjenu adekvatnosti podrške i informacija koje nadzorni odbor prima od uprave, a koju provodi nadzorni odbor, te ocjenu djelotvornosti uprave i njezinih članova, koju provodi i daje uprava. Budući da se navedenim ocjenjiva-

njem nastoje utvrditi područja u kojima postoji prostor za napredak i povećanje djelotvornosti rada i međusobnih odnosa uprave i nadzornog odbora, navedeno područje odabrano je kao područje od značaja za procjenu usklađenosti društva.

U tijeku je donošenje zakonodavnog okvira za poslovanje sudionika u financijskom sektoru s ciljem preusmjeravanja financijskih tokova u održive ekonomske aktivnosti te transparentnog prikazivanja poslovanja u vezi s održivim financiranjem. Naime, uređivanje procesa objavljivanja informacija povezanih s održivosti za sve sudionike na financijskim tržištima i financijske savjetnike omogućit će uključivanje ESG čimbenika u analize koje se pripremaju prilikom odlučivanja o ulaganju u određena društva. Stoga će samo oni izdavatelji koji budu objavljivali ESG relevantne informacije biti razmatrani za potencijalna ulaganja. Imajući u vidu značaj objave navedenih informacija, primjena ESG čimbenika i njihova objava odabrani su kao područje od značaja za procjenu usklađenosti društva.

Politika primitaka, usvajanje politike primitaka te sadržaj i donošenje izvješća o primicima nisu uređeni samo Kodeksom, već su propisani i Zakonom o trgovačkim društvima (dalje u tekstu: ZTD)⁹. S obzirom na značaj donošenja i objave politike primitaka i izvješća o primicima navedeno područje odabrano je kao područje od značaja za procjenu usklađenosti izdavatelja.

Neovisnost članova nadzornog odbora

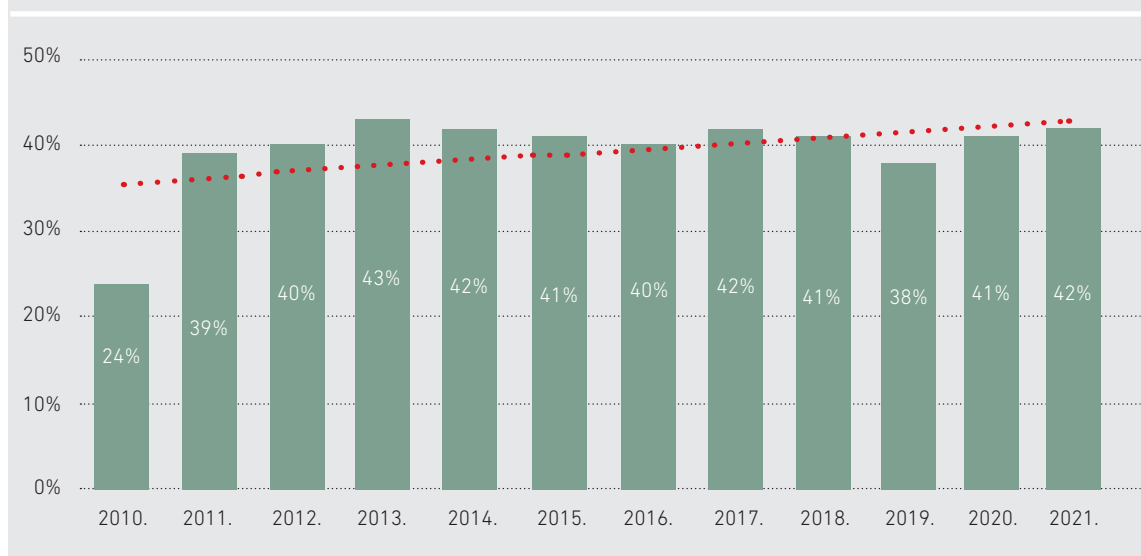
Odredbom 22. Kodeksa određeno je da većina članova nadzornog odbora izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj mora biti neovisna.

Neovisnost članova nadzornog odbora pridonosi donošenju objektivnih odluka u pogledu članova uprave, samog društva i njegovih dionika, kao što su pitanja primitaka, nova imenovanja, zaštita od preuzimanja i funkcija revizije.

U nastavku se daje usporedni prikaz kretanja udjela neovisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2010. do 2021. godine.

Grafikon 1.

Kretanje udjela neovisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj, 2010. - 2021.

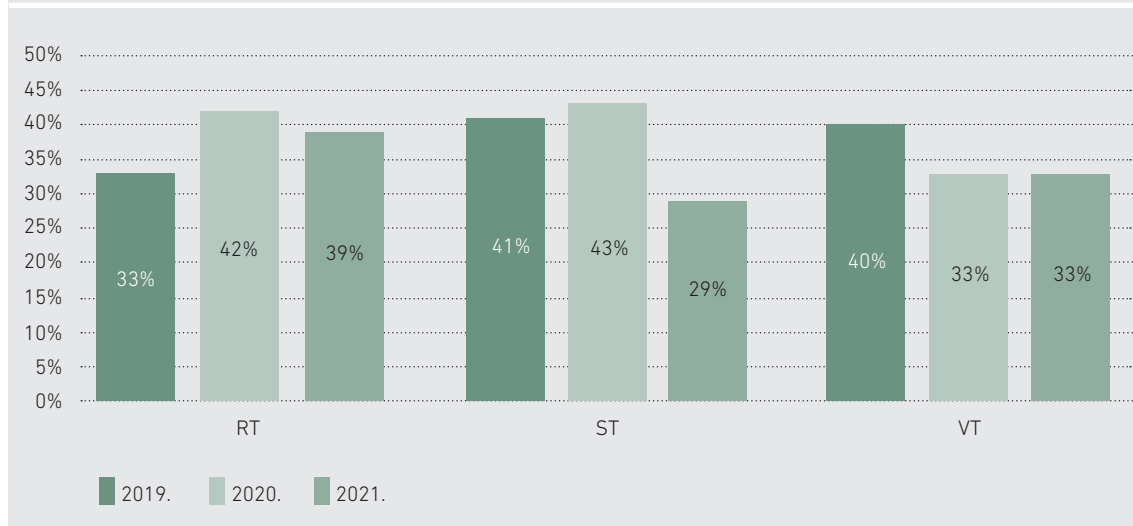
Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017., 2018. godinu.

⁹ Narodne novine br. 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 125/2011, 111/2012, 68/2013, 110/2015, 40/2019, 34/2022

U pogledu neovisnosti članova nadzornog odbora kod izdavatelja dionica u razdoblju od 2010. do 2021. vidljiv je uzlazan trend. Prosjek broja neovisnih članova nadzornog odbora izdavatelja dionica na svim segmentima uređenog tržišta od 2010. do 2021. iznosi 39 %. Dakle, u istom razdoblju u prosjeku 61 % članova nadzornog odbora nije neovisno.

Grafikon 2.

Udio izdavatelja koji imaju većinu neovisnih članova nadzornog odbora prema segmentima uređenog tržišta, 2019., 2020. i 2021.

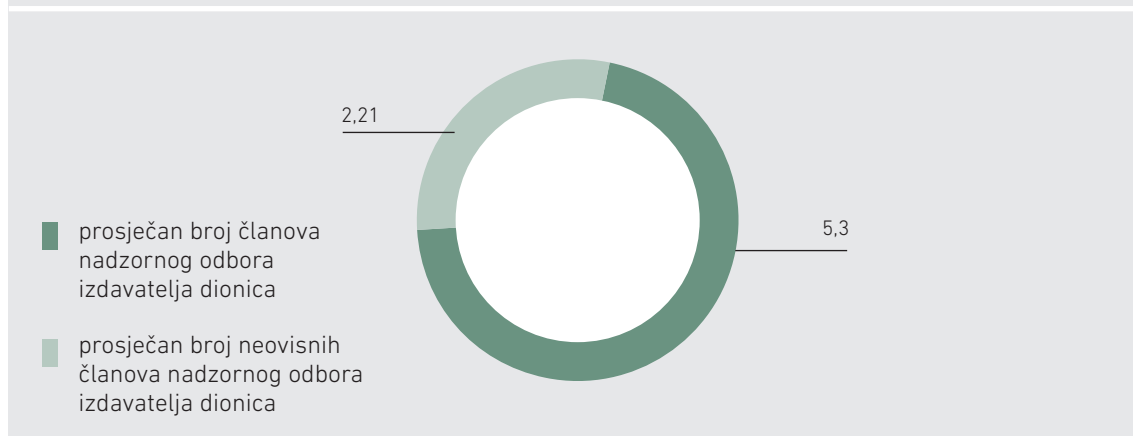
Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021.

U pogledu neovisnosti članova nadzornog odbora kod izdavatelja dionica u 2021. i 2020. godini ovisno o segmentu uređenog tržišta vidljivo je blago smanjenje udjela izdavatelja dionica na Redovitom tržištu (dalje u tekstu: RT), dok je na Službenom tržištu (dalje u tekstu: ST) došlo do značajnijeg smanjenja udjela izdavatelja koji imaju većinu neovisnih članova nadzornog odbora u odnosu na 2020. godinu. Udio izdavatelja dionica na Vodećem tržištu (dalje u tekstu: VT) koji imaju većinu neovisnih članova nadzornog odbora nepromijenjen je u odnosu na 2020. godinu. Međutim, udjeli izdavatelja koji imaju većinu neovisnih članova nadzornog odbora po svakom pojedinom segmentu uređenog tržišta manji su od 50 %.

Prema prikupljenim podacima izdavatelja dionica nadzorni odbor sastoji se u prosjeku od 5 članova. U skladu s Kodeksom većina članova nadzornog odbora trebala bi biti neovisna. U nastavku je prikazan prosječan broj članova nadzornog odbora i prosječan broj neovisnih članova nadzornog odbora u 2021. godini.

Grafikon 3.

Prosječan broj članova nadzornog odbora te prosječan broj neovisnih broj članova nadzornog odbora izdavatelja dionica u 2021. godini

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021.

Iz navedenog je vidljivo da nije ispunjen minimalan zahtjev iz Kodeksa u pogledu neovisnosti većine članova nadzornog odbora.

Iako su iz prikupljenih podataka u vezi s neovisnosti članova nadzornog odbora izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj vidljivi određeni (blagi) pomaci u smjeru povećanja neovisnosti, izdavatelji dionica trebali bi uložiti dodatne napore kako bi osigurali neovisnost većine članova nadzornog odbora i uskladili se s Kodeksom.

Nadzorni odbor, u skladu s Kodeksom, treba biti sastavljen većinom od neovisnih članova, koji nisu u poslovnom, obiteljskim i drugim vezama sa samim društvom, većinskim dioničarom ili grupom većinskih dioničara ili članovima uprave ili nadzornog odbora društva ili većinskog dioničara.

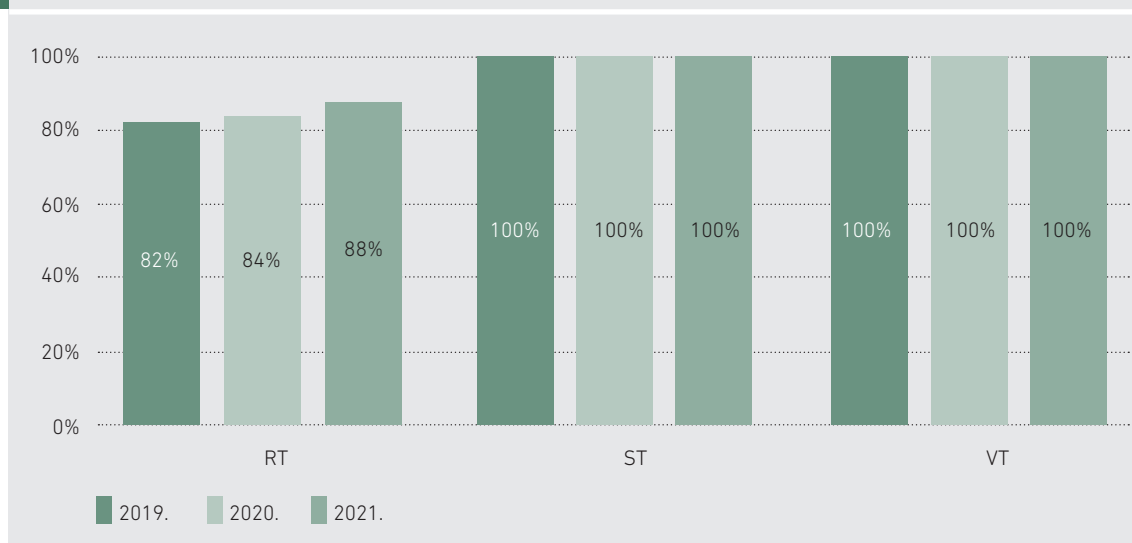
Prema prikupljenim podacima, povezanost članova nadzornog odbora s članovima uprave (pretežito poslovna povezanost iznosi 57 %) i s drugim članovima nadzornog odbora (pretežito poslovna povezanost iznosi 71 %), kao i transakcije s povezanim osobama mogu utjecati na postizanje cilja neovisnosti većine članova nadzornog odbora, što posljedično može utjecati na djelotvornost rada nadzornog odbora i donošenje odluka.

Neovisnost članova revizijskog odbora

Odredbom 24. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj mora osnovati najmanje odbor za imenovanja, odbor za primitke i revizijski odbor, s tim da je osnivanje revizijskog odbora za izdavatelje propisano i relevantnim zakonskim odredbama kojima se uređuju pitanja revizije.

Grafikon 4.

Udio izdavatelja dionica koji su osnovali revizijski odbor u 2019., 2020. i 2021.

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021.

U 2021. vidljivo je blago povećanje usklađenosti izdavatelja dionica s Kodeksom u pogledu osnivanja revizijskog odbora od strane nadzornog odbora izdavatelja na RT-u, dok su izdavatelji na ST-u i VT-u u potpunosti usklađeni s Kodeksom u tom pogledu tijekom sve tri promatrane godine.

Odredbom 27. Kodeksa određeno je da većina članova revizijskog odbora mora biti neovisna, a predsjednik mora biti neovisan član nadzornog odbora. Članovi uprave ne mogu biti članovi odbora nadzornog odbora.

Prema prikupljenim podacima, prosječan broj članova revizijskog odbora u 2021. kod izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj iznosio je 3 te je prosječno 1 član revizijskog odbora bio neovisan.

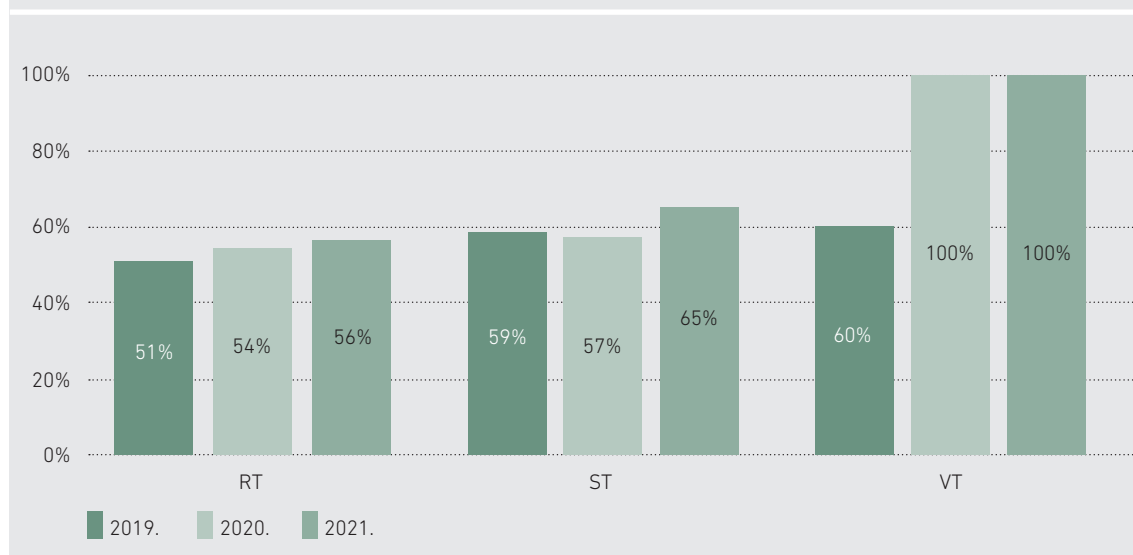
Navedeni podaci u potpunosti odgovaraju podacima o prosječnom broju članova revizijskog odbora i prosječnom broju neovisnih članova revizijskog odbora u prethodnoj godini. Dakle, u pogledu neovisnosti članova revizijskog odbora u odnosu na prethodnu godinu nije bilo pomaka. Zaključno, u 2021., kao i u prethodnoj godini, nije ispunjen zahtjev neovisnosti većine članova revizijskog odbora kakav je određen Kodeksom. Izdavatelji su prepoznali značaj revizijskog odbora za društvo, što je vidljivo iz povećanja udjela izdavatelja koji su ga osnovali. Stoga bi trebali uložiti dodatne napore kako bi osigurali neovisnost većine članova revizijskog odbora i uskladili se s Kodeksom.

Ocjena uprave i nadzornog odbora

Odredbom 39. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor najmanje jednom godišnje mora ocijeniti svoju djelotvornost i sastav, kao i djelotvornost i sastav svojih odbora te pojedinačne rezultate članova. Ocjenjivanje mora voditi predsjednik odnosno zamjenik predsjednika ako predsjednik nije neovisan.

Grafikon 5.

Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio svoju djelotvornost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti za 2019., 2020. i 2021.

Prema prikupljenim podacima, nadzorni je odbor kod 61 % izdavatelja dionica ocijenio svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci (u 2020. njih 57 %), od čega je kod 88 % izdavatelja dionica ocjenjivanje vodio predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora (u 2020. taj je udio iznosio 80 %).

U 2021. nadzorni odbor svih izdavatelja na VT-u (kao i u 2020. godini) ocijenio je svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci. Blago poboljšanje usklađenosti s promatranom odredbom Kodeksa vidljivo je kod izdavatelja na RT-u (vidljiv uzlazni trend kroz promatrano razdoblje) i kod izdavatelja na ST-u.

Ocjenjivanje u skladu s odredbom 40. Kodeksa mora uključivati ocjenu potrebe poboljšanja profila nadzornog odbora i utjecati na odluku o sveukupnoj veličini i sastavu nadzornog odbora i njegovih odbora, kao i o tome da se pojedini članovi nadzornog odbora preporuča za ponovno imenovanje. Ocjenjivanjem je također potrebno identificirati ima li mjesta poboljšanjima u funkcioniranju i pripremanju sjednica odbora.

Izvrješće o ocjeni nadzornog odbora i njegovih odbora u skladu s odredbom 41. Kodeksa mora biti uključeno u godišnje izvješće, a u izvješću mora biti navedeno kako je ocjenjivanje provedeno, jesu li angažirani vanjski ocjenjivači i koga se konzultiralo tijekom postupka te moraju biti navedene radnje koje su poduzete ili će biti poduzete na temelju rezultata ocjenjivanja.

U tablici u nastavku navodi se udio izdavatelja po segmentu UT-a kod kojih je nadzorni odbor ocijenio svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci i kod kojih godišnje izvješće uključuje izvješće o ocjeni nadzornog odbora i njegovih odbora u kojem su navedene sve okolnosti iz članka 41. Kodeksa odnosno kod kojih je ocjenjivanje nadzornog odbora uključilo ocjenu svih okolnosti navedenih u odredbi 40. Kodeksa.

Tablica 1.

Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci i kod kojih je u godišnje izvješće uključeno izvješće o ocjeni nadzornog odbora i njegovih odbora u kojem su ocijenjene sve okolnosti iz članka 41. Kodeksa

	Udio izdavatelja kod kojih je NO ocijenio svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci i kod kojih je u godišnje izvješće uključeno izvješće o ocjeni NO-a i njegovih odbora			Udio izdavatelja kod kojih je NO ocijenio svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci i kod kojih je ocjenjivanje NO-a uključilo ocjenu svih okolnosti iz članka 40. Kodeksa		
	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.
RT	25%	23%	28%	8%	35%	46%
ST	18%	14%	15%	5%	33%	35%
VT	40%	67%	100%	20%	67%	100%

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021.

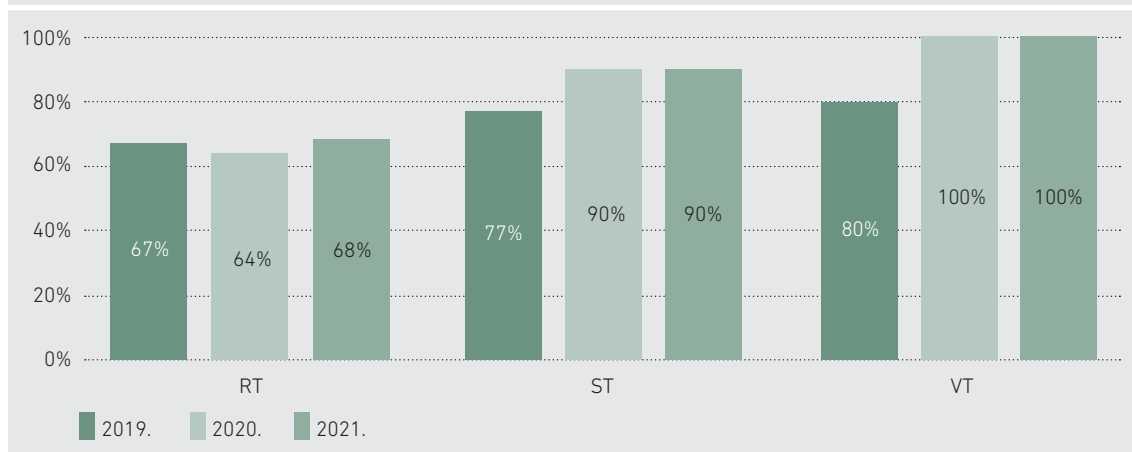
Odredbom 48. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave, kao i adekvatnost podrške i informacija koje prima od uprave. Rezultati ocjene moraju biti uključeni u izvješće nadzornog odbora u godišnjem izvješću.

Kod 76 % izdavatelja dionica nadzorni je odbor u posljednjih 12 mjeseci ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave, što je blago povećanje u odnosu na 2020., u kojoj je navedeni udio iznosio 73 %.

Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave prema segmentima uređenog tržišta u 2019., 2020. i 2021. prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 6.

Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021.

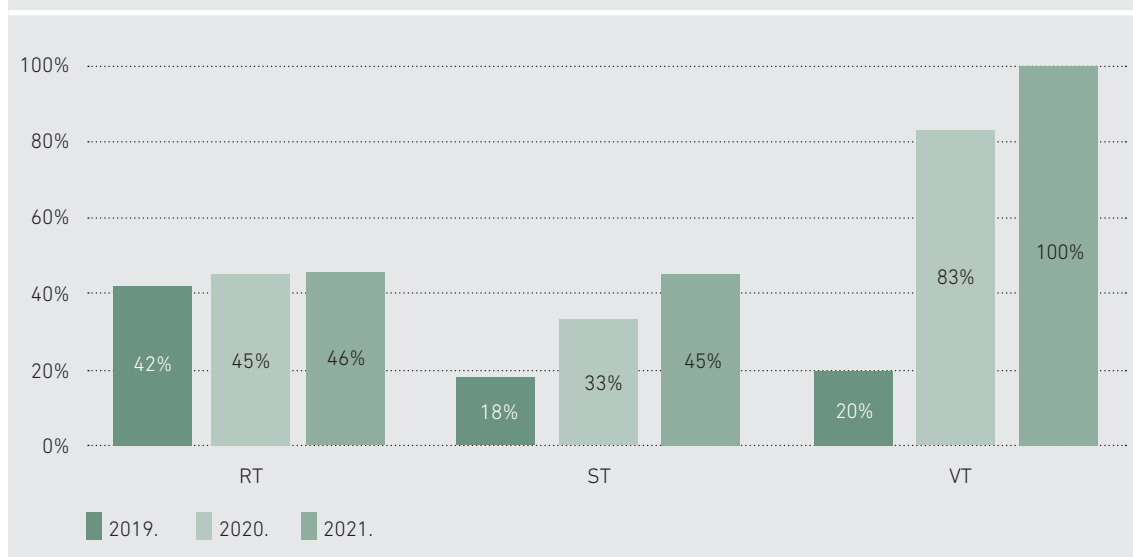
U 2021. kod izdavatelja dionica na RT-u i ST-u vidljiv je pozitivan trend povećanja usklađenosti u dijelu ocjenjivanja djelotvornosti aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave. Kod svih izdavatelja VT-a nadzorni je odbor ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave u 2021. godini (kao i u 2020. godini).

Iz navedenih podataka koji se odnose na sve izdavatelje dionica na UT-u vidljivo je blago povećanje usklađenosti s odredbama Kodeksa koje uređuju ocjenjivanje nadzornog odbora i njegovih odbora.

Osim ocjene djelotvornosti uprave od strane nadzornog odbora u skladu s odredbom 49. Kodeksa uprava mora najmanje jednom godišnje ocijeniti vlastitu djelotvornost, kao i djelotvornost pojedinih članova te o zaključcima izvijestiti nadzorni odbor.

Udio izdavatelja kod kojih je uprava ocijenila vlastitu djelotvornost i djelotvornost pojedinih članova u posljednjih 12 mjeseci prema segmentima UT-a prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 7. Udio izdavatelja kod kojih je uprava ocijenila vlastitu djelotvornost i djelotvornost pojedinih članova u posljednjih 12 mjeseci prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021.

Najveće povećanje usklađenosti s Kodeksom u dijelu ocjenjivanja odgovornosti i djelotvornosti uprave i djelotvornosti pojedinih članova uprave u 2021. u odnosu na 2020. zabilježeno je kod izdavatelja dionica na VT-u (s 83 % u 2020. na 100 % u 2021.), dok je najmanje povećanje usklađenosti kod izdavatelja dionica na RT-u (s 45 % u 2020. na 46 % u 2021.). Kod izdavatelja dionica na ST-u vidljivo je povećanje usklađenosti u navedenom dijelu Kodeksa od 45 %, čime se taj dio UT-a približio RT-u. Međutim, izdavatelji na ST-u, kao segmentu s višim zahtjevima i standardima transparentnosti, trebali bi se u nadolazećem razdoblju u većoj mjeri uskladiti s Kodeksom u dijelu ocjenjivanja odgovornosti i djelotvornosti uprave i djelotvornosti pojedinih članova uprave.

Sukob interesa

Članovi nadzornog odbora i uprave obvezni su postupati u najboljem dugoročnom interesu društva, a ne u vlastitom interesu ili interesu pojedinačnih dioničara ili drugih strana. Kako bi se osiguralo postupanje u najboljem dugoročnom interesu društva, potrebno je izbjegavati situacije koje bi mogle dovesti do sukoba interesa ili koje nedvojbeno predstavljaju sukob interesa.

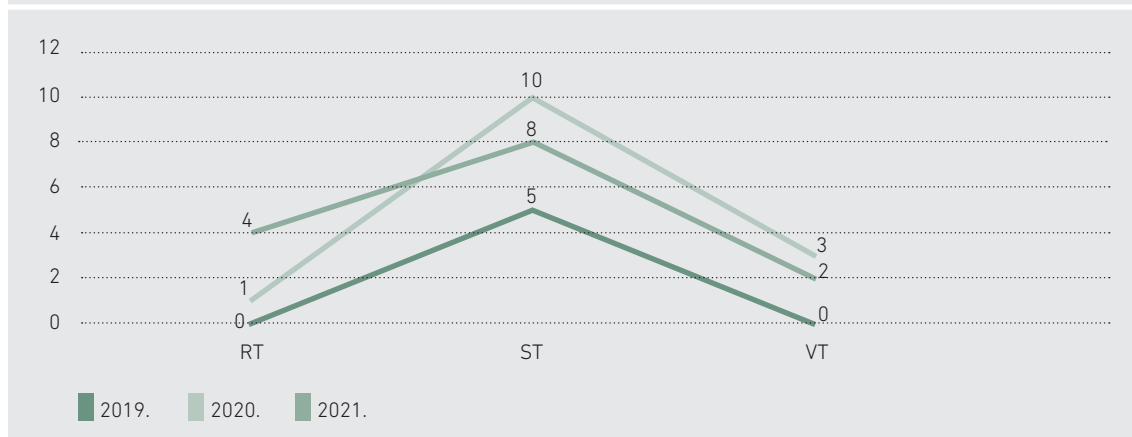
Kako bi se navedeno osiguralo, potrebno je uspostaviti jasne unutarnje kontrole koje će prepoznati potencijalni sukob interesa i njime upravljati odnosno koje će u situaciji kada je sukob interesa nastupio poduzeti propisane mjere.

Odredbom 7. Kodeksa određeno je da članovima uprave i nadzornog odbora ne bi smjelo biti dopušteno donositi odluke temeljene na osobnim interesima ili interesima s njima povezanih osoba te da oni ne bi smjeli sudjelovati u odlukama u vezi s kojima su u sukobu interesa.

U nastavku se, usporedbe radi, prikazuje broj prijavljenih sukoba interesa u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima UT-a.

Grafikon 8.

Broj prijavljenih sukoba interesa tijekom godine, u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021.

U 2021. prijavljeno je 14 sukoba interesa (isti broj prijavljenih sukoba kao i u 2020.) od strane 4 izdavatelja, i to:

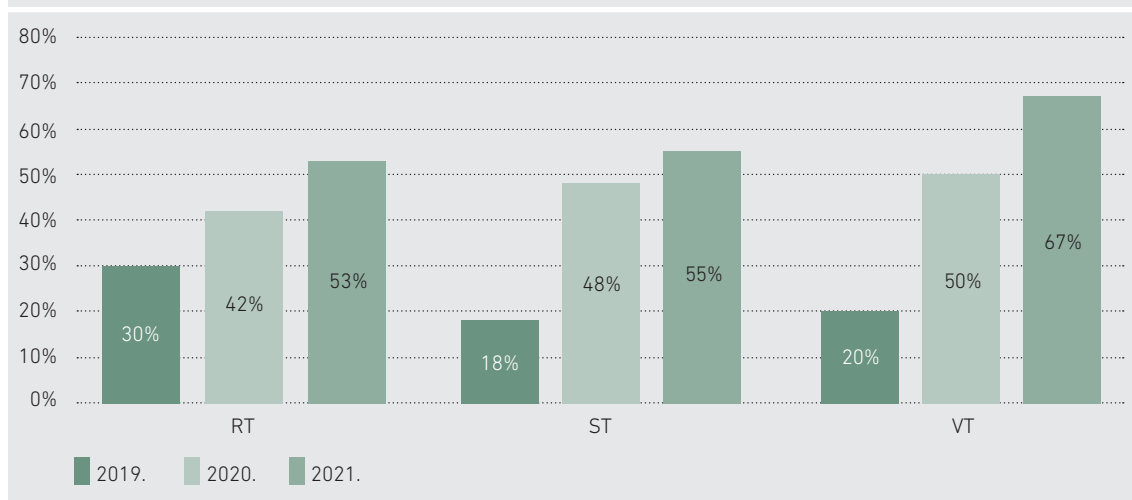
- 8 prijavljenih sukoba interesa kod 2 izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST
- 2 prijavljena sukoba interesa kod jednog izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT i
- 4 prijavljena sukoba interesa kod jednog izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT.

Iz navedenih podataka vidljivo je da između 2020. i 2021. nema promjene u pogledu broja prijavljenih sukoba interesa kao ni u pogledu broja izdavatelja koji su podnijeli prijave.

Odredbom 7. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor mora dati prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa. U nastavku se prikazuje udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor dao prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta.

Grafikon 9.

Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor dao prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021.

Iz prikazanih podataka na svim segmentima UT-a, a posebno na VT-u, u 2021. vidljiv je značajan porast usklađenosti u vezi s postojanjem prethodne suglasnosti nadzornog odbora na politiku za upravljanje sukobom interesa u odnosu na 2019. i 2020. godinu.

Tablica 2.

Usporedni prikaz broja prijavljenih sukoba interesa tijekom godine i prethodne suglasnosti nadzornog odbora na politiku za upravljanje sukobom interesa u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

	2019.		2020.		2021.	
	Broj prijavljenih sukoba interesa tijekom godine	NO dao je prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa	Broj prijavljenih sukoba interesa tijekom godine	NO dao je prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa	Broj prijavljenih sukoba interesa tijekom godine	NO dao je prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa
RT	0	-	1	DA	4	DA
ST	5	NE	10	DA	8	NE
VT	0	-	3	NE	2	NE

Izvor: Upitnici u vezi s korporativnim upravljanjem, 2019., 2020. i 2021.

Iako je povećanje podnesenih prijava sukoba interesa u 2020. i 2021. u odnosu na 2019. značajno, pa makar i u relativnom iznosu, te ukazuje na podizanje svijesti o značaju i potrebi za upravljanjem sukobom interesa, najveći broj prijava sukoba interesa podnijeli su izdavatelji čije su dionice uvrštene na ST (kao i u 2019. i 2020. godini), dok je broj prijava izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT i VT nizak.

Nadalje, od 14 prijavljenih sukoba interesa u 2021. godini 7 prijava sukoba interesa podnijelo je više rukovodstvo, 7 prijava sukoba interesa uprava, dok nadzorni odbor nije prijavio nijedan sukob interesa (u 2020. od 14 prijavljenih sukoba interesa 10 prijava sukoba interesa podnijelo je više rukovodstvo, 4 prijave sukoba interesa uprava, dok nadzorni odbor nije prijavio nijedan sukob interesa). U svim prijavljenim sukobima interesa u 2021. (kao i u 2020. godini) osobe u sukobu interesa bile su suzdržane kod donošenja odluka o ulasku u transakcije s povezanim osobama.

Prema podacima iz upitnika o praksama korporativnog upravljanja, u 2021. ukupno 54 člana nadzornih odbora u 25 izdavatelja bila su povezana s članovima uprave (56 članova nadzornih odbora u 24 izdavatelja u 2020. godini). Nadalje, ukupan broj izdavatelja koji su prijavili transakcije s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja u 2021. blago je niži u odnosu na 2020. godinu, kada je ostvaren najviši broj transakcija u odnosu na razdoblje od 2015. do 2019. godine. Osim toga, u 2021. godini ostvaren je najviši prosječni bruto novčani iznos transakcija s povezanim osobama u odnosu na razdoblje 2017. do 2020. godine. Unatoč navedenim podacima o povezanosti članova uprave i nadzornog odbora te podacima o transakcijama s povezanim osobama u 2021. podneseno je samo 7 prijava sukoba interesa od strane uprave, dok nadzorni odbor nije prijavio nijedan sukob interesa.

Prema podacima o praksama upravljanja, 59 % izdavatelja u 2021. nije usvojilo interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama, a u 2020. udio izdavatelja koji nisu usvojili navedeni propis iznosio je 65 %.

S obzirom na podatke o međusobnoj povezanosti članova uprave i nadzornog odbora, kao i podatke o transakcijama s povezanim osobama te nepostojanje internog propisa postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama kod više od 50 % izdavatelja, broj prijavljenih sukoba interesa izrazito je malen i dovodi u pitanje djelotvornost upravljanja sukobom interesa i mehanizama kontrole sukoba interesa koje izdavatelji kroz interne propise i djelovanje unutarnje kontrole i nadzornog odbora trebaju osigurati.

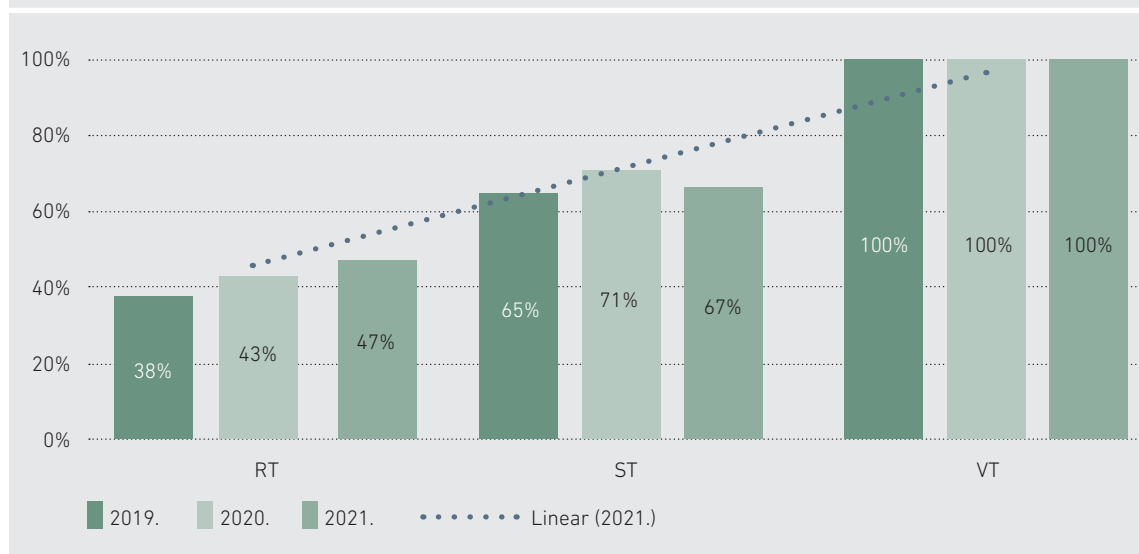
Sustav unutarnje kontrole

Jedno od osnovnih načela Kodeksa u vezi s poglavljem koje se odnosi na vodstvo izdavatelja dionica podrazumijeva da će nadzorni odbor i uprava osigurati da je uspostavljena strategija društva, resursi, sustav upravljanja rizicima i unutarnje kontrole te odnosi s dioničarima koji podupiru dugoročni uspjeh društva i održivi razvoj.

U 2021. godini 55 % izdavatelja imalo je ustrojen sustav unutarnje kontrole (53 % izdavatelja u 2020.). Na sljedećem grafikonu dan je prikaz udjela izdavatelja dionica koji su imali ustrojen sustav unutarnje kontrole u 2021. prema segmentima UT-a.

Grafikon 10.

Udio izdavatelja dionica koji su imali ustrojen sustav unutarnje kontrole u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uredenog tržišta

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021.

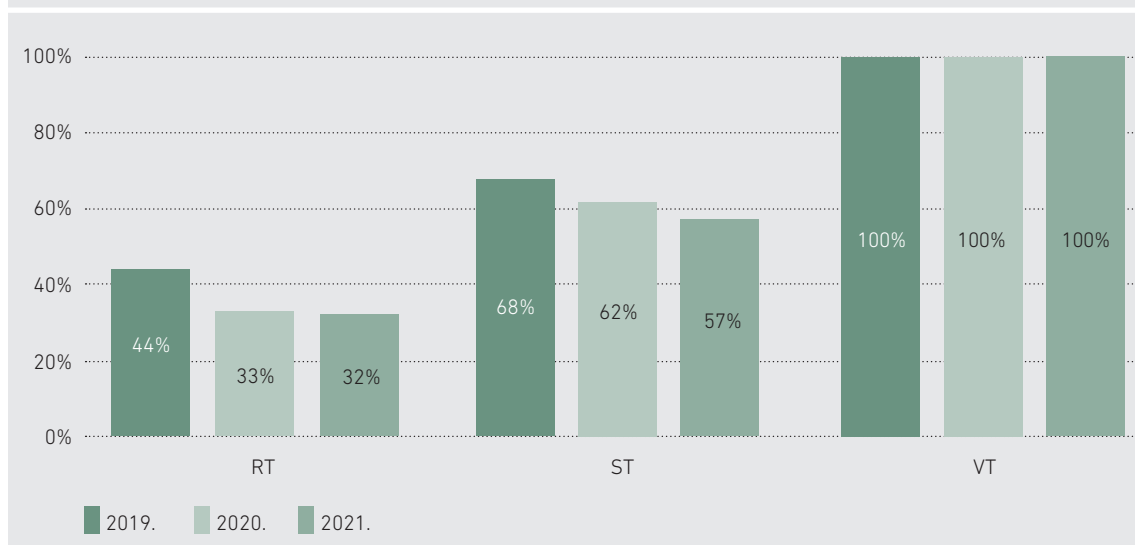
Kako je vidljivo iz navedenih podataka, kod izdavatelja na RT-u vidljiv je porast udjela onih koji su uspostavili sustav unutarnje kontrole, što ukazuje na to da su izdavatelji prepoznali značaj uspostavljanja djelotvornog sustava unutarnje kontrole kao čimbenika osiguranja pouzdanih informacija koje koriste upravi izdavatelja pri vođenju poslova izdavatelja. Međutim, kod izdavatelja na RT-u navedeni je postotak unatoč povećanju i dalje nizak. Na ST-u je vidljivo blago smanjenje udjela izdavatelja koji imaju uspostavljen sustav unutarnje kontrole, a u apsolutnom iznosu se radi o jednom izdavatelju manje.

U 2021. u prosjeku je u sustavu unutarnje kontrole 15 zaposlenika, isto kao i prethodne godine.

Odredbom 65. Kodeksa određeno je da revizijski odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost upravljanja rizicima i sustava unutarnje kontrole kao cjeline te po potrebi dati preporuke nadzornom odboru i upravi društva.

Grafikon 11.

Udio izdavatelja dionica koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole i kod kojih je revizijski odbor ocijenio djelotvornost upravljanja rizicima i sustava unutarnje kontrole kao cjeline najmanje jednom godišnje u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnici u vezi s korporativnim upravljanjem, 2019., 2020. i 2021.

U 2021. smanjio se udio izdavatelja na RT-u i ST-u kod kojih je revizijski odbor ocijenio djelotvornost upravljanja rizicima i sustava unutarnje kontrole kao cjeline najmanje jednom godišnje.

Kod svih izdavatelja dionica na VT-u koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole revizijski odbor ocijenio je djelotvornost upravljanja rizicima i sustava unutarnje kontrole kao cjeline najmanje jednom godišnje, što ukazuje na potpunu usklađenost izdavatelja na VT-u s tom odredbom Kodeksa.

Međutim, postojanje sustava unutarnje kontrole i njegova ocjena od strane revizijskog odbora ne osiguravaju sami po sebi djelotvornost i učinkovitost sustava. Budući da je upravljanje sukobom interesa ukazalo na manjkavosti sustava unutarnje kontrole, izdavatelji bi u nadolazećem razdoblju trebali uložiti dodatne napore kako bi ustrojili djelotvoran i učinkovit sustav unutarnje kontrole. Navedeno je konstatirano i u Godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju za 2020. godinu, međutim, stanje je u navedenom dijelu ostalo nepromijenjeno.

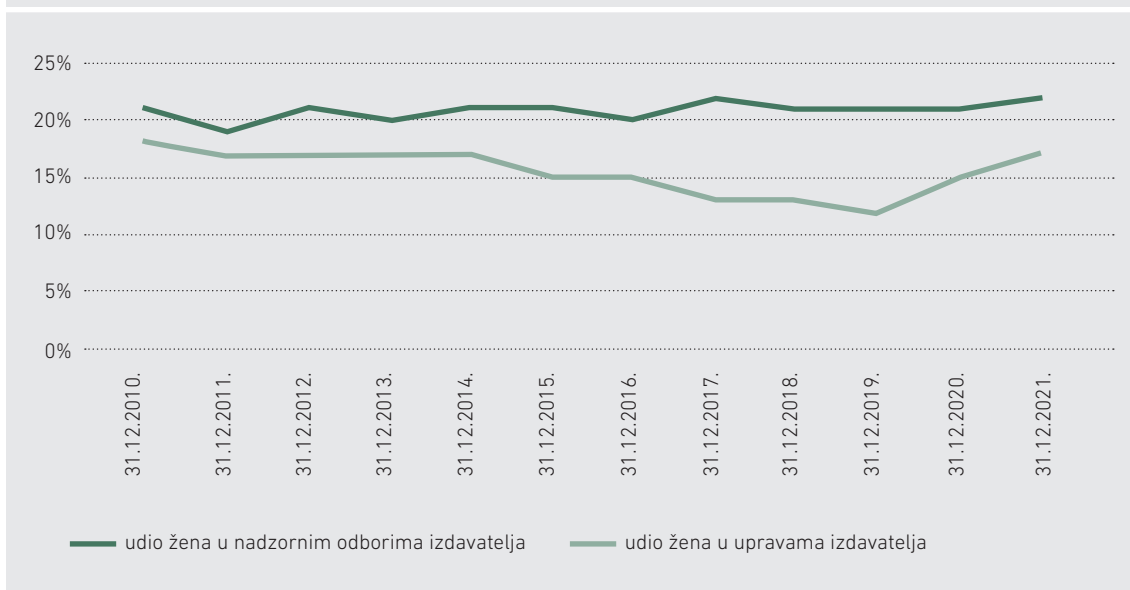
Spolna struktura uprave i nadzornog odbora

Kodeksom je određeno da nadzorni odbor svakih pet godina mora postaviti kao cilj postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina. Svaki cilj mora biti objavljen u godišnjem izvješću zajedno s objašnjenjem zašto je odabran te planom ostvarenja. Prikaz napredovanja prema planu mora biti objavljen svake godine.

Radi prikaza kretanja udjela žena u upravi i nadzornim odborima izdavatelja u Republici Hrvatskoj od 2010. do 2021. u nastavku je prikazan usporedan tijek za promatrano razdoblje.

Grafikon 12.

Usporedan tijek kretanja udjela žena u upravi i nadzornim odborima izdavatelja u Republici Hrvatskoj, 2010. - 2021.

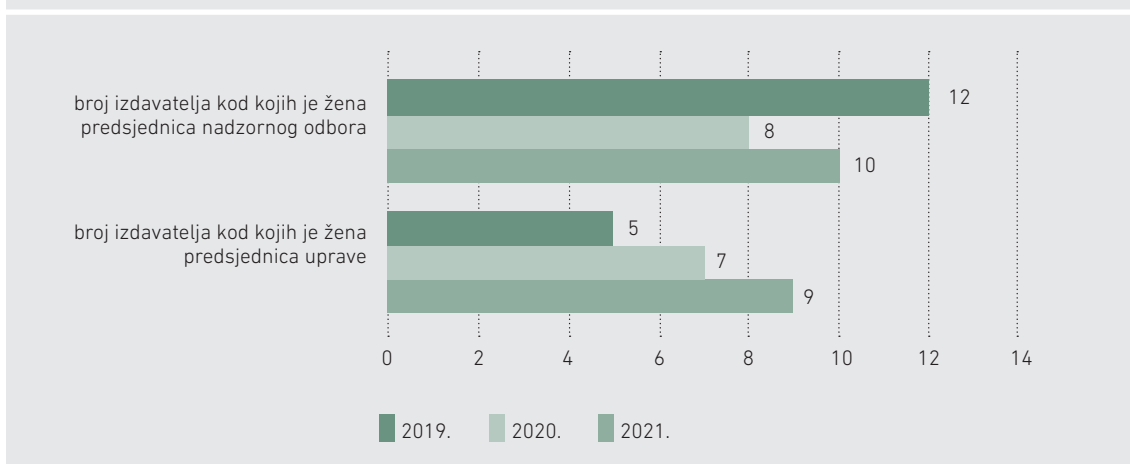

Izvor: Uпитnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021.

U razdoblju od 2010. do 2021. vidljiv je trend blagog pada udjela žena u upravama izdavatelja, koji se počeo popravljati u 2019., 2020. i 2021., s prosjekom tog udjela u iznosu od 16 % u jedanaestogodišnjem promatranom razdoblju. U 2020. i 2021. porastao je udio žena u upravama izdavatelja dionica s 15 % na 17 %, dok se udio žena u nadzornim odborima nije značajnije mijenjao od 2010. do 2021., a prosjek tog udjela u promatranom razdoblju iznosi 21 %.

Grafikon 13.

Usporedba broja izdavatelja kod kojih su žene predsjednice uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. godini

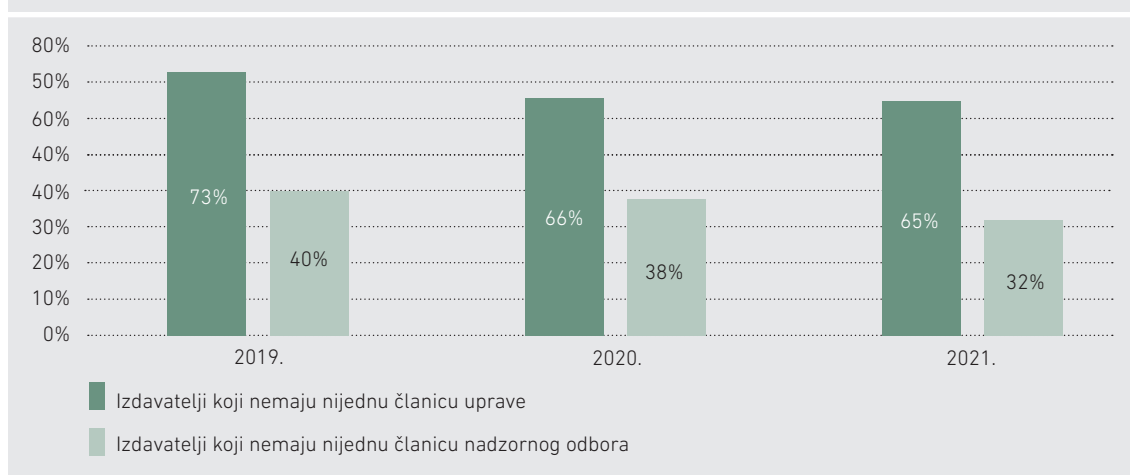

Izvor: sudski registar

U 2021. broj žena koje su predsjednice nadzornog odbora veći je nego u 2020. godini. Što se tiče broja izdavatelja kod kojih su žene predsjednice uprave, primjećuje se uzlazan trend u promatranom razdoblju.

Međutim, kod većine izdavatelja na najznačajnijim su funkcijama muškarci, što potvrđuju podaci u sljedećem grafikonu.

Grafikon 14.

Broj izdavatelja koji nemaju nijednu članicu uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. godini

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021.

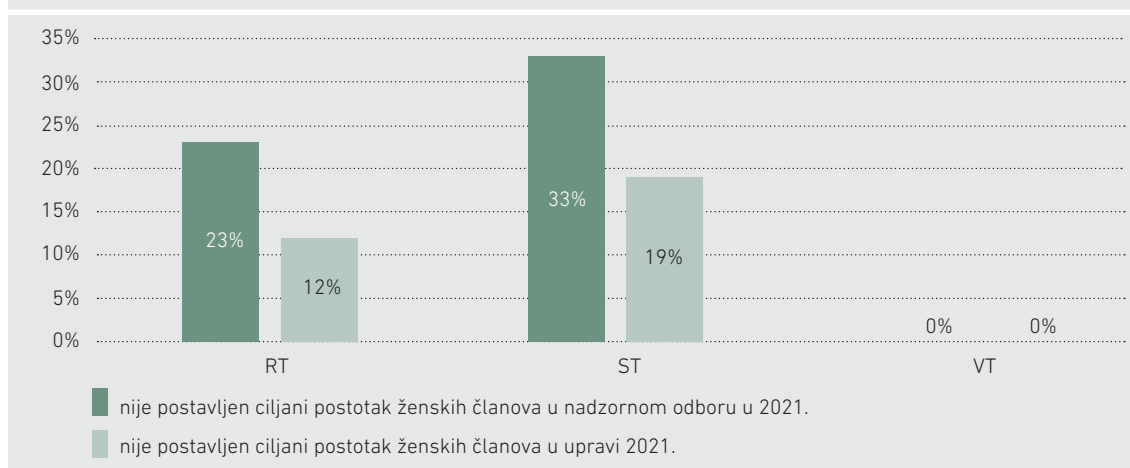
U 2021. smanjen je udio izdavatelja koji nemaju nijednu članicu uprave odnosno nadzornog odbora u odnosu na 2019. i 2020., no i dalje je vrlo visok udio izdavatelja koji nemaju nijednu članicu uprave, što ukazuje na blage pomake u smjeru postizanja spolne raznolikosti i ostavlja značajan prostor za unaprjeđenje u tom segmentu s ciljem smanjenja promatranog udjela.

Ciljani postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave

Kodeksom je određeno da nadzorni odbor izdavatelja svakih pet godina mora postaviti kao cilj postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina. Svaki cilj mora biti objavljen u godišnjem izvješću zajedno s objašnjenjem zašto je odabran te planom ostvarenja.

Prema podacima iz upitnika o praksama upravljanja, ukupno 71 izdavatelj dionica, odnosno nadzorni odbor izdavatelja dionica, postavio je kao cilj postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina, dok preostali izdavatelji koji nisu postavili taj postotak nisu usklađeni sa zahtjevom iz Kodeksa.

Grafikon 15.

Udio izdavatelja koji nisu postavili ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru i upravi u 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021.

Ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u 2021. nije postavilo 23 % izdavatelja s RT-a i 33 % izdavatelja s ST-a (u 2020. 38 % s RT-a, 24 % s ST-a i 17 % s VT-a). Ciljani postotak ženskih članova u upravi u 2021. nije postavilo 12 % izdavatelja s RT-a i 19 % izdavatelja s ST-a (u 2020. 29 % s RT-a, 38 % s ST-a), a svi izdavatelji s VT-a postavili su ciljani postotak ženskih članova u upravi. Svi izdavatelji s VT-a postavili su ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru i upravi u 2021. godini.

Po segmentima uređenog tržišta ciljani postotak žena u nadzornom odboru ima:

- 6 izdavatelja na VT-u
- 14 izdavatelja na ST-u i
- 51 izdavatelj na RT-u.

Iako je ostvarenje ciljanoga postotka ženskih članova nadzornog odbora i uprave određeno za razdoblje od pet godina od dana definiranja ciljanoga postotka, usporedbom podataka iz upitnika o praksama upravljanja utvrđeno je sljedeće:

- 38 izdavatelja (odnosno 41 %) ostvarilo je ciljani postotak ženskih članova nadzornog odbora
- 27 izdavatelja (odnosno 29 %) ostvarilo je ciljani postotak ženskih članova uprave (19 izdavatelja dionica s RT-a, 5 s ST- i 3 s VT-a).

Ostvarenje ciljanoga postotka kod izdavatelja dionica koji su taj cilj postavili podložno je praćenju u sljedećim godinama i utvrđivanju u kojoj su mjeri izdavatelji usklađeni s Kodeksom odnosno s ciljanim postotkom i rokovima koje su sami odredili. Podaci o ostvarenju ciljanoga postotka u 2021. u odnosu na 2020. ukazuju na blage pomake u povećanju broja žena u upravi i nadzornom odboru, s tim da je taj postotak nešto veći u odnosu na broj žena u nadzornom odboru.

Odredbom 15. Kodeksa određeno je da je nadgledanje napretka u postizanju ciljanog postotka ženskih članova uprave i nadzornog odbora jedna od odgovornosti odbora za imenovanje.

Tablica 3.

Udio izdavatelja koji su ostvarili ciljani postotak ženskih članova u upravi i nadzornom odboru i koji imaju ustrojen odbor za imenovanja

	2019.	2020.	2021.
Izdavatelji koji su ostvarili ciljani postotak ženskih članova uprave i imaju ustrojen odbor za imenovanja	33%	24%	37%
Izdavatelji koji su ostvarili ciljani postotak ženskih članova NO-a i imaju ustrojen odbor za imenovanja	19%	44%	42%

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021.

Prema podacima o praksama upravljanja, 37 % izdavatelja koji su ostvarili ciljani postotak ženskih članova uprave u 2021. ima ujedno ustrojen odbor za imenovanja (24 % u 2020.), a 42 % izdavatelja koji su ostvarili ciljani postotak ženskih članova nadzornog odbora u 2021. ima ustrojen odbor za imenovanja (44 % u 2020.).

Politika primitaka

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima propisana je obveza odlučivanja o sustavu primitaka članova uprave i nadzornog odbora kroz donošenje politike primitaka.

Člankom 272.r ZTD-a¹⁰ propisano je da uprava i nadzorni odbor, odnosno izvršni direktori i upravni odbor društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište sastavljaju jednom godišnje jasno i razu-

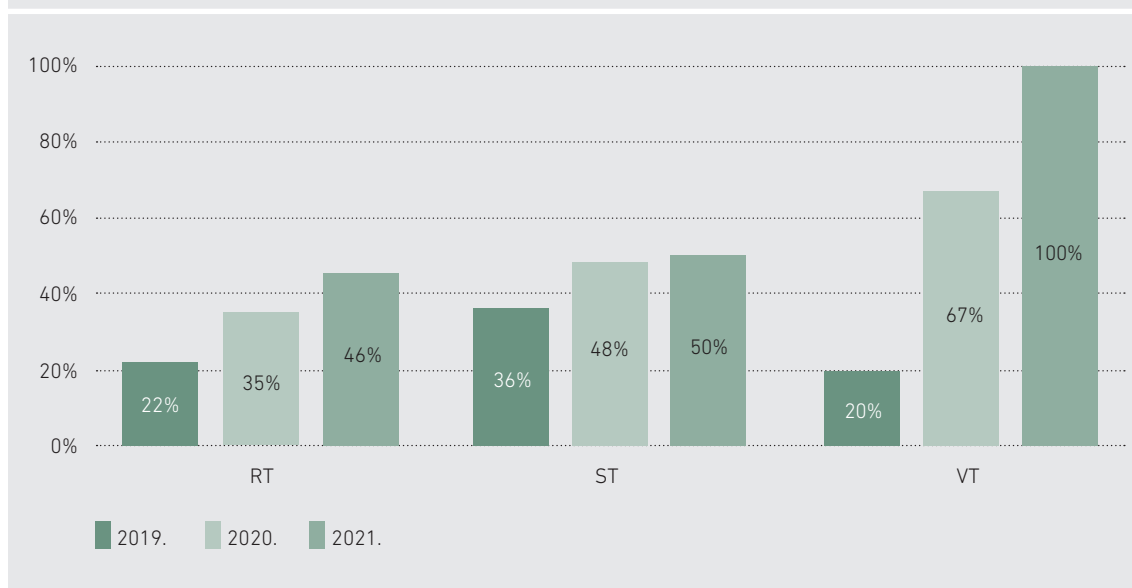
¹⁰Narodne novine br. 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 125/2011, 111/2012, 68/2013, 110/2015, 40/2019 i 34/2022

mljivo izvješće o svim primicima koje je društvo ili neko drugo društvo u sastavu istoga koncerna isplatilo ili se obvezalo isplatiti svakom trenutačnom i bivšem članu uprave i nadzornog odbora, odnosno izvršnom direktoru i članu upravnog odbora tijekom posljednje poslovne godine. Sadržaj izvješća o primicima članova uprave i nadzornog odbora propisan je stavcima 1. i 2. navedenog članka ZTD-a.

Odredbom 51. Kodeksa određeno je da nadzorni odbor mora odrediti godišnje primitke svakog člana uprave, utemeljene na preporukama odbora za primitke i u skladu s odobrenom politikom primitaka. Politika primitaka mora biti pripremljena u skladu s odgovarajućim zakonskim zahtjevima te mora uključivati odredbe kojima će se pobliže utvrditi okolnosti u kojima bi dio primitaka člana uprave bio zadržan ili bi se tražio njihov povrat.

Grafikon 16.

Udio izdavatelja kod kojih nadzorni odbor određuje godišnje primitke svakog člana uprave, utemeljene na preporukama odbora za primitke i u skladu s odobrenom politikom primitaka u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021.

Najveći porast udjela izdavatelja koji su se u 2021. uskladili s navedenom odredbom u odnosu na 2020. vidljiv je kod izdavatelja dionica na VT-u (povećanje sa 67 % na 100 %), dok je porast navedenog udjela izdavatelja dionica na ST-u i RT-u u odnosu na 2019. znatno manji.

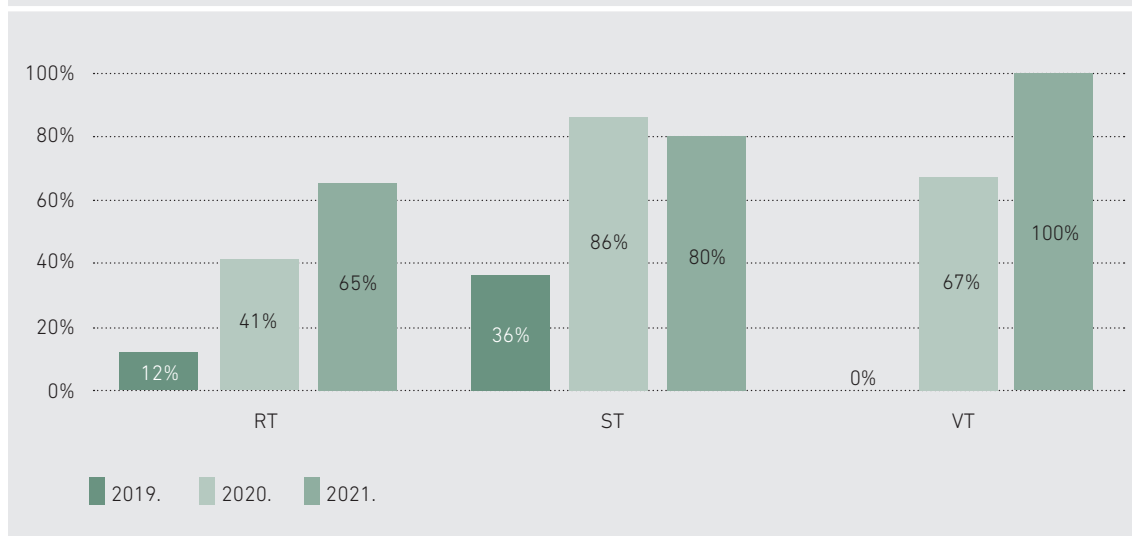
Pored toga, odredbom 56. Kodeksa, u dijelu u kojem se uređuje izvještavanje o primicima, propisano je da izdavatelji dionica moraju učiniti dostupnom bez naknade na svojim mrežnim stranicama svoju politiku primitaka koju su dioničari odobrili na glavnoj skupštini. Nadzorni odbor društva odlučuje o sustavu primitaka članova uprave. Člankom 247a ZTD-a definiran je minimalan sadržaj politike primitaka pa tako ona mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:

- koliko primitak pridonosi poslovnoj strategiji i dugoročnom razvoju društva
- sve fiksne i varijabilne dijelove primitka te koji su njihovi postotni (relativni) udjeli u ukupnom primitku
- sva financijska i nefinancijska mjerila za isplatu promjenjivog, varijabilnog dijela, uključujući:
  - a) objašnjenje kako ta mjerila pridonose ostvarivanju ciljeva u vezi s poslovnom strategijom i dugoročnim razvojem društva
  - b) metode pomoću kojih se utvrđuje jesu li mjerila ispunjena
- razdoblja za koja se odgađa isplata dijela primitka i ima li društvo pravo zahtijevati vraćanje varijabilnih dijelova primitaka

- ako društvo dio primitka daje u dionicama:
  - a) kada će član uprave steći dionice
  - b) je li član uprave dužan i pod kojim uvjetima zadržati dionice određeno vrijeme nakon što ih je stekao
  - c) razjašnjenje kako ovaj dio primitka pridonosi ostvarivanju ciljeva strategije i dugoročnog razvoja društva
- menadžerski ugovor ili drugi odgovarajući ugovor člana uprave i društva sa sljedećim podacima:
  - a) koliko ugovor traje i pod kojim pretpostavkama prestaje, uključujući ugovorene rokove za raskid, odnosno otkaz ugovora
  - b) obveze društva prema članu uprave s naslova otpremnine
  - c) uplaćuje li društvo članu uprave dobrovoljno mirovinsko i zdravstveno osiguranje i ima li obvezu dokupiti članu uprave mirovinski staž ako on po prestanku menadžerskog ugovora odlazi u prijevremenu mirovinu
- objašnjenje kako su se pri utvrđivanju primitaka uzimali u obzir uvjeti radničkih primitaka i uvjeti rada, uključujući i objašnjenje koji je točno krug radnika bio uključen u donošenje politike primitaka za članove uprave
- postupak donošenja, provedbe i nadzora politike primitaka, kao i ulogu odbora nadzornog odbora za nagrađivanja i imenovanja ili drugih odbora te mjere za suzbijanje sukoba interesa
- podastre li nadzorni odbor glavnoj skupštini svoju preispitanu politiku primitaka u skladu s odredbama članka 276.a stavka 3. ZTD-a:
  - a) objašnjenje svih bitnih izmjena i
  - b) pregled u kojoj su mjeri u novoj preispitanoj politici primitaka uvaženi rezultati glasanja i stajališta dioničara o ranijoj politici primitaka i izvješća o primicima.

Grafikon 17.

Odobrena politika primitaka društva dostupna je bez naknade na mrežnim stranicama društva (čl. 56. Kodeksa)

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021.

Iz prikazanih podataka vidljiv je značajan porast usklađenosti izdavatelja u vezi s dostupnosti politike primitaka društva bez naknade na mrežnim stranicama izdavatelja na VT-u (povećanje sa 67 % na 100 %) i RT-u (povećanje s 41 % na 65 %). Taj je porast posebno izražen kod izdavatelja na VT-u, na kojem nijedan izdavatelj u 2019. nije bio usklađen s navedenom odredbom Kodeksa. Međutim, udio izdavatelja na ST-u koji su usklađeni s promatranom odredbom Kodeksa u 2021. bilježi blagi pad trenda.

Nefinancijsko izvještavanje (ESG izvještavanje)

Održivo financiranje predstavlja proces razmatranja i uzimanja u obzir **okolišnih, društvenih i upravljačkih (ESG) čimbenika** prilikom donošenja odluka o ulaganju, prema kojem se financijski tokovi preusmjeravaju u razvoj niskougličnih i na klimatske promjene otpornih gospodarstava, zaštitu ljudskih prava i prava djece te kulturu korporativnog upravljanja.

U cilju realizacije Europskog zelenog plana, odnosno ispunjavanja međunarodnih obveza iz Pariškog sporazuma, koje se odnose na ispunjavanje klimatskih, društvenih i upravljačkih ciljeva održivosti, Europska komisija u procesu je uspostavljanja okvira održivog financiranja. Stoga je donesen zakonodavni okvir za poslovanje sudionika u financijskom sektoru s ciljem preusmjeravanja financijskih tokova u održive ekonomske aktivnosti te transparentno prikazivanje poslovanja u vezi s održivim financiranjem. Obveze objave podataka povezanih s održivosti propisane su primarno Uredbom (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ (dalje u tekstu: Uredba SFDR) i Uredbom o taksonomiji i njezinim dopunama¹².

Uredba SFDR propisuje obvezu izvještavanja o informacijama povezanim s održivosti za sve sudionike na financijskim tržištima i financijske savjetnike, odnosno uređuje pretpostavke za uključivanje ESG čimbenika u analize koje se pripremaju prilikom odlučivanja o ulaganju u određena društva. Stoga se ona indirektno odnosi na izdavatelje jer će samo oni izdavatelji koji budu objavljivali ESG relevantne informacije biti razmatrani za potencijalna ulaganja.

Izdavateljima je člankom 8. Uredbe o taksonomiji propisana obveza objavljivanja pokazatelja udjela prometa, kapitalnih ulaganja te operativnih troškova povezanih s okolišno održivim ekonomskim aktivnostima u odnosu na 6 okolišnih ciljeva. Navedeni članak u primjeni je od 1. siječnja 2022. u odnosu na 2 okolišna cilja, i to ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama, dok je primjena za preostala 4 okolišna cilja predviđena od 1. siječnja 2023. godine. Uredbama o dopuni Uredbe o taksonomiji određeni su kriteriji tehničke provjere ekonomskih djelatnosti koji bi trebali osigurati da ekonomska djelatnost pozitivno utječe ili smanjuje negativan utjecaj na određeni klimatski cilj. Osim toga, njima se detaljnije razrađuju ključni pokazatelji uspješnosti.

Dana 21. lipnja 2022. Vijeće i Europski parlament postigli su privremeni politički dogovor o Direktivi o izvještavanju o korporativnoj održivosti (CSRD, engl. *Corporate Sustainability Reporting Directive*), koja zamjenjuje Direktivu o nefinancijskom izvještavanju¹³.

Njome se proširuje obveza sastavljanja i objavljivanja nefinancijskog izvještaja na sve velike subjekte, bez obzira na to jesu li njihovi vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište te bez obzira na broj zaposlenika, te na sva mala i srednja društva čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište. Također je uveden i zahtjev za potvrđivanje objavljenih nefinancijskih informacija od strane ovlaštenog revizora ili neovisnog pružatelja usluga provjere, čime se osigurava usklađenost izvještavanja o održivosti sa standardima. Dodatno je osiguran i lakši pristup informacijama s obzirom na zahtjev da se one objave u posebnom dijelu izvještaja rukovodstva.

¹¹ Uredba (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga, SL 317, 9.12.2019.

¹² Uredba (EU) 2021/2139 od 4. lipnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju, SL L 442, 9.12.2019.

Uredba (EU) 2021/2178 od 6. srpnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem sadržaja i prikaza informacija o okolišno održivim ekonomskim djelatnostima koje objavljuju poduzeća na koja se primjenjuje članak 19.a ili članak 29.a Direktive 2013/34/EU i utvrđivanjem metodologije obveznog objavljivanja informacija, SL L 443, 10.12.2021.

Uredba (EU) 2022/1214 od 9. ožujka 2022. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2021/2139 u pogledu ekonomskih djelatnosti u određenim energetskim sektorima i Delegirane uredbe (EU) 2021/2178 u pogledu specifičnih javnih objava informacija o tim ekonomskim djelatnostima, SL L 188, 15.7.2022.

¹³ Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa, SL L 330, 15.11.2014.

Primjena zakonodavnog akta provest će se u tri faze:

- 1. siječnja 2024. za subjekte koji već podliježu Direktivi o nefinancijskom izvještavanju
- 1. siječnja 2025. za velike subjekte koji trenutno ne podliježu Direktivi o nefinancijskom izvještavanju i
- 1. siječnja 2026. za mala i srednja društva uvrštena na uređeno tržište.

Europska savjetodavna skupina za financijsko izvještavanje (EFRAG, engl. *European Financial Reporting Advisory Group*) zadužena je za uspostavu europskih standarda na temelju stručnih savjeta nekoliko europskih agencija.

Hanfa je u ožujku 2021. donijela i objavila Smjernice za izradu i objavu ESG relevantnih informacija izdavatelja s ciljem omogućavanja ujednačenog postupanja svih izdavatelja na tržištu Republike Hrvatske kako bi navedene informacije bile usporedive, pouzdane i razumljive.

Odredbe trenutno važeće Direktive o nefinancijskom izvještavanju prenesene su u pravni poređak Republike Hrvatske kroz Zakon o računovodstvu (dalje u tekstu: ZOR)¹⁴.

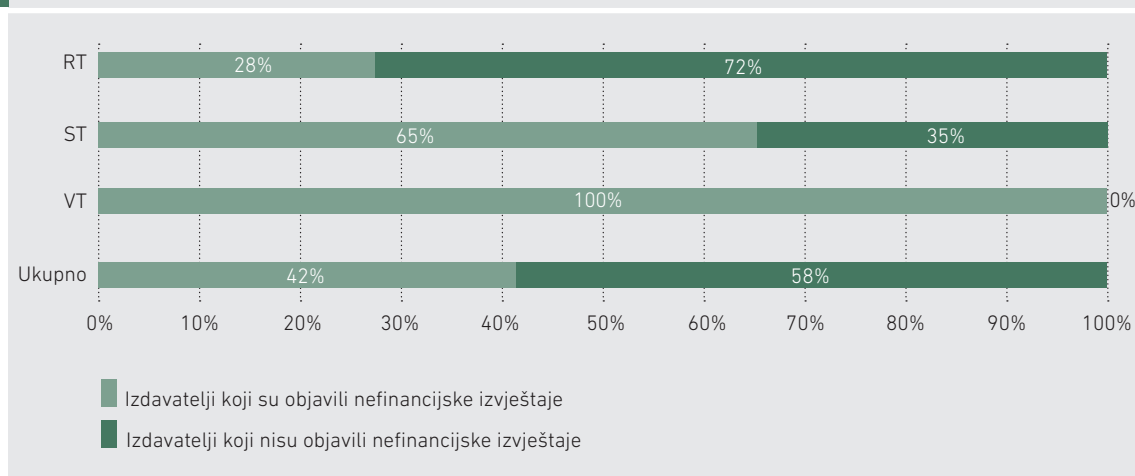
ZOR-om je propisano da su svi izdavatelji koji na datum izvještaja o financijskom položaju prelaze kriterij prosječnog broja od 500 radnika tijekom prethodne poslovne godine u svoj izvještaj rukovodstva dužni uključiti nefinancijski izvještaj koji sadržava informacije o razvoju, poslovnim rezultatima i položaju izdavatelja te učinku aktivnosti koje se odnose na okolišna, društvena i kadrovska pitanja, poštivanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije i pitanja u vezi s podmićivanjem. Dakle, za datum izvještaja o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2021. promatra se prosječan broj zaposlenih u 2020. godini.

Osim toga, Kodeksom je propisana objava politika procjene učinka društva na okoliš i zajednicu, očuvanje ljudskih prava i prava radnika te sprječavanje i sankcioniranje mita i korupcije. Propisana je i objava podataka vezanih uz dobro upravljanje, strategiju učinka na okoliš i zajednicu, poticanje etičnog ponašanja te stimulativno radno okruženje. Te odredbe Kodeksa odnose se i na izdavatelje dionica na uređenom tržištu koji nisu obveznici nefinancijskog izvještavanja prema ZOR-u.

Pregledom objava svih izdavatelja čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište ZSE-a na dan 31. prosinca 2021. utvrđeno je da su 42 izdavatelja (42 %) objavila nefinancijski izvještaj za 2021. godinu ili je za njih nefinancijski izvještaj objavila matica.

Grafikon 18.

Pregled objavljenih nefinancijskih izvještaja za 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

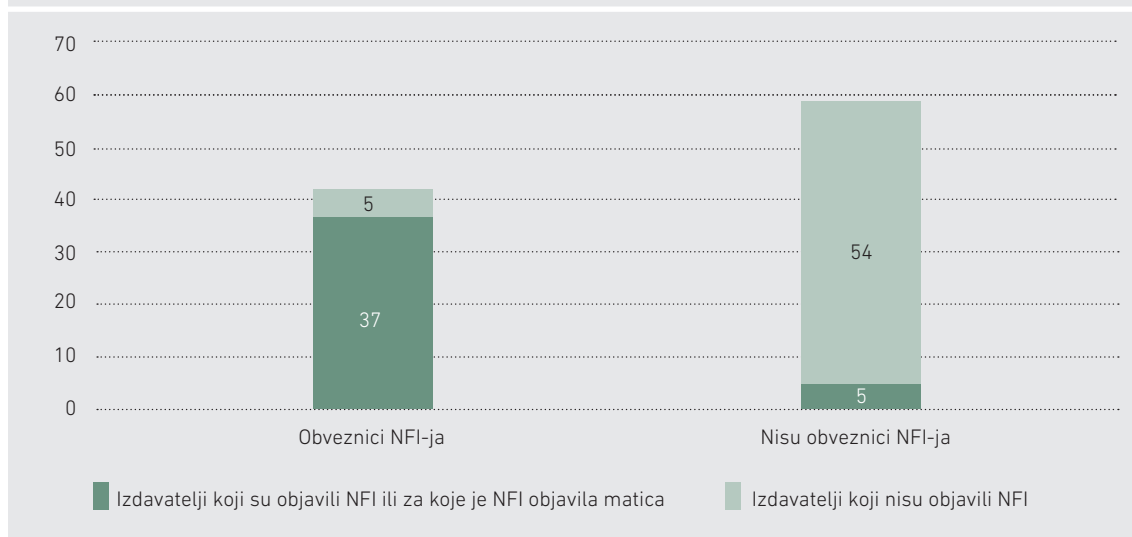
¹⁴ Zakon o računovodstvu (Narodne novine br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20 i 114/22)

- Svi izdavatelji s VT-a objavili su nefinancijski izvještaj za 2021. godinu.
- 65 % izdavatelja s ST-a objavilo je nefinancijski izvještaj, dok je na RT-u nefinancijski izvještaj objavilo 28 % izdavatelja.

Prema podacima o prosječnom broju zaposlenika izdavatelja tijekom 2020. koje je Hanfa zaprimila iz upitnika o praksama korporativnog upravljanja i iz objavljenih godišnjih izvještaja za 2020., a u skladu s odredbama članka 21.a ZOR-a, njih 42 bila su dužna objaviti nefinancijski izvještaj, što predstavlja 42 % ukupnog broja izdavatelja. Od predmetna 42 izdavatelja njih 5 (12 %) nije ispunilo obvezu izrade nefinancijskog izvješća za 2021. godinu, a za 2 izdavatelja nefinancijsko izvješće objavila je matica te su oni promatrani na razini matice s obzirom na to da su dionice matice uvrštene na uređeno tržište. Od 59 izdavatelja koji nisu obveznici nefinancijskog izvještavanja njih 5 (8 %) objavilo je nefinancijski izvještaj.

Stoga je broj izdavatelja koji su objavili nefinancijski izvještaj 40, no obvezu su ispunila 42 izdavatelja s obzirom na to da je za 2 izdavatelja tu obvezu ispunila matica.

Grafikon 19. Pregled broja izdavatelja koji su objavili nefinancijski izvještaj za 2021. godinu prema kriteriju obveznosti objave

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

Tablica 4. Pregled obveznika nefinancijskog izvještavanja prema segmentima uređenog tržišta i prema objavljenim nefinancijskim izvještajima za 2021.

	Obveznici NFI-ja	Objavili NFI-ja ili je NFI objavila matica	% objave
VT	6	6	100%
ST	18	15	83%
RT	18	16	89%
Ukupno	42	37	88%

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

Pregledom je utvrđeno da 3 izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST-u te 2 izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT-u nisu objavila nefinancijski izvještaj za 2021. iako su to bili dužni prema odredbama ZOR-a. Svi izdavatelji s VT-a obveznici su nefinancijskog izvještavanja i svi su ispunili navedenu obvezu.

Tablica 5.

Pregled izdavatelja prema segmentima uređenog tržišta koji su objavili nefinancijski izvještaj za 2021., a nisu obveznici nefinancijskog izvještavanja

	Nisu obveznici NFI-ja	Dobrovoljno objavili NFI	% dobrovoljne objave
ST	8	2	25%
RT	51	3	6%
Ukupno	59	5	8%

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

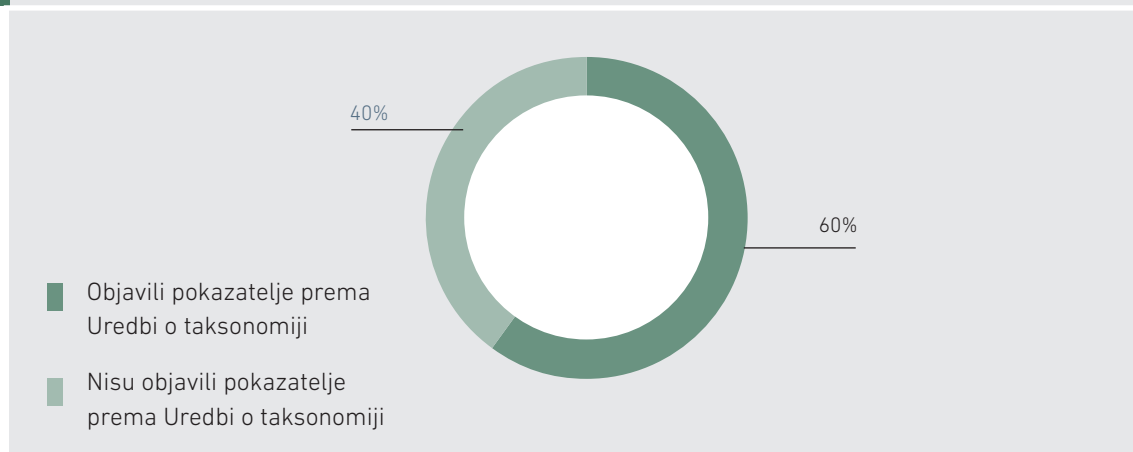
Svi izdavatelji s VT-a obveznici su nefinancijskog izvještavanja te se stoga ne nalaze u prethodnoj tablici. Od 8 izdavatelja s ST-a koji nisu obveznici nefinancijskog izvještavanja njih 2 (25 %) objavila su nefinancijski izvještaj. Nadalje, od 51 izdavatelja s RT-a koji nije obveznik nefinancijskog izvještavanja njih 3 (6 %) objavila su nefinancijski izvještaj. Ukupan broj izdavatelja koji su dobrovoljno objavili nefinancijski izvještaj jest 5.

- Od ukupno 40 objavljenih nefinancijskih izvještaja za njih 19 (48 %) izdavatelji su naveli da su sastavljeni u skladu s GRI standardima (Globalna inicijativa za izvještavanje; engl. *Global Reporting Initiative*). GRI standardi najviše su zastupljeni standardi za nefinancijsko izvještavanje u Europi, a promiču praksu javnog izvještavanja o ESG čimbenicima, daju smjernice pri utvrđivanju značajnih pozitivnih ili negativnih doprinosa cilju održivog razvoja te osiguravaju globalnu usporedivost i kvalitetu nefinancijskih informacija.
- Od 19 izdavatelja koji su koristili GRI standarde njih 15 (79 %) objavilo je i Indeks sadržaja GRI standarda, u kojem se za svaki pojedini GRI standard navodi na kojoj je stranici nefinancijskog izvještaja on objašnjen kako bi se osigurala cjelovitost i preglednost izvještavanja o ESG čimbenicima.
- Većina izdavatelja koji su objavili nefinancijski izvještaj osvrnula se i na Ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda (engl. *Sustainable Development Goals, SDG*), kojih ukupno ima 17, a izdavatelji su uglavnom naglašavali 6 ciljeva koji su relevantni za njih u 2021. godini.
- 4 izdavatelja uključila su u nefinancijski izvještaj i Izvještaj ESG pokazatelja, u kojem su naveli razne pokazatelje za svaki ESG čimbenik.
- Na nefinancijske izvještaje 4 izdavatelja mišljenje je dala Stručna komisija za izvještavanje o održivosti pri Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj (HR PSOR). Mišljenje na sva 4 nefinancijska izvještaja potvrdilo je da navedeni izdavatelji na detaljan i sveobuhvatan način izvještavaju o održivosti svog poslovanja.
- 1 izdavatelj naveo je da napredak u pogledu održivosti poslovanja mjeri putem interno stvorenog indeksa održivosti.
- 1 izdavatelj naveo je svoje ključne pokazatelje povezane s održivosti (primjerice postotak smanjenja potrošnje papira) te njihovo ispunjenje.
- 1 izdavatelj naveo je da je dobio nagradu Zlatna kuna Hrvatske gospodarske komore za odgovorno i održivo poslovanje.

Izvjestavanje prema Uredbi o taksonomiji

Od 40 izdavatelja koji su objavili nefinancijski izvještaj njih 24 (60 %) objavila su pokazatelje prema Uredbi o taksonomiji.

Grafikon 20. Pregled izdavatelja prema objavi pokazatelja prema Uredbi o taksonomiji za 2021. godinu

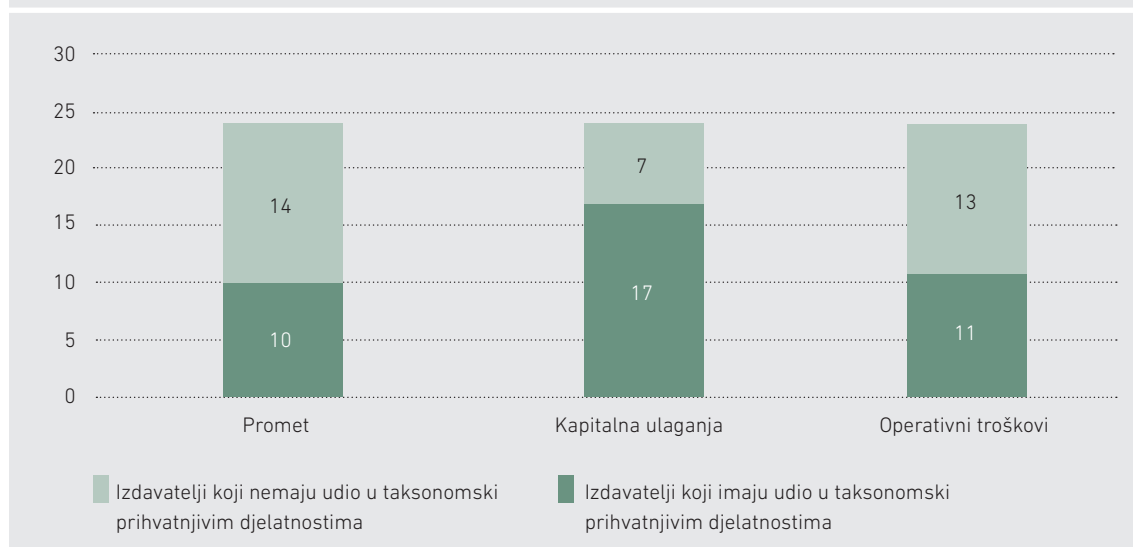
Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

Naime, prema ranije spomenutoj Uredbi o taksonomiji, izdavatelj mora navesti udio prometa, kapitalnih ulaganja i operativnih troškova koji su povezani s gospodarskim djelatnostima koje se smatraju okolišno održivima (taksonomski prihvatljive djelatnosti).

Od 24 izdavatelja koja su objavila pokazatelje prema Uredbi o taksonomiji njih 6 navelo je da nema prometa, kapitalnih ulaganja ni operativnih troškova koji se odnose na gospodarske djelatnosti koje se smatraju okolišno održivima.

Na idućem grafikonu dostupan je skupni pregled objava izdavatelja prema svakom ključnom pokazatelju, a potom je analiziran svaki pokazatelj zasebno.

Grafikon 21. Pregled broja izdavatelja prema činjenici imaju li udjele prometa, kapitalnih ulaganja i operativnih troškova u taksonomski prihvatljivim djelatnostima

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

1. Promet

- 14 izdavatelja nema udio u prometu koji proizlazi iz proizvoda ili usluga povezanih s taksonomski prihvatljivim djelatnostima.
- Od 10 izdavatelja koji imaju udio prometa u taksonomski prihvatljivim djelatnostima njih 4 navela su da je taj udio 10 % ili više, dok je udio prihoda preostalih 6 izdavatelja manji od 1,60 %.
- Prosjek udjela prometa u taksonomski prihvatljivim djelatnostima kod predmetnih 10 izdavatelja iznosi 7 %.
- Primjeri taksonomski prihvatljivih djelatnosti u kojima su izdavatelji ostvarili promet jesu proizvodnja niskougličnih tehnologija za prijevoz, prijenos i distribucija električne energije, proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora, prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru, prodaja neopasnog otpada i slično.

2. Kapitalna ulaganja

- 7 izdavatelja nema kapitalnih ulaganja koja su povezana s taksonomski prihvatljivim aktivnostima.
- Od 17 izdavatelja koji imaju kapitalna ulaganja koja su povezana s taksonomski prihvatljivim aktivnostima njih 12 navelo je da je taj udio viši od 10 %.
- Prosjek udjela kapitalnih ulaganja u taksonomski prihvatljivim djelatnostima iznosi 23,79 %.
- Primjeri taksonomski prihvatljivih djelatnosti u kojima su izdavatelji ostvarili kapitalna ulaganja jesu obnova postojećih objekata, izgradnja novih zgrada, ugradnja, održavanje i popravak opreme za energetska učinkovitost, istraživanje, razvoj i inovacije s tržišnim potencijalom (za doprinos ublažavanju klimatskih promjena), prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada, proizvodnja električne energije solarnom fotonaponskom tehnologijom i slično.

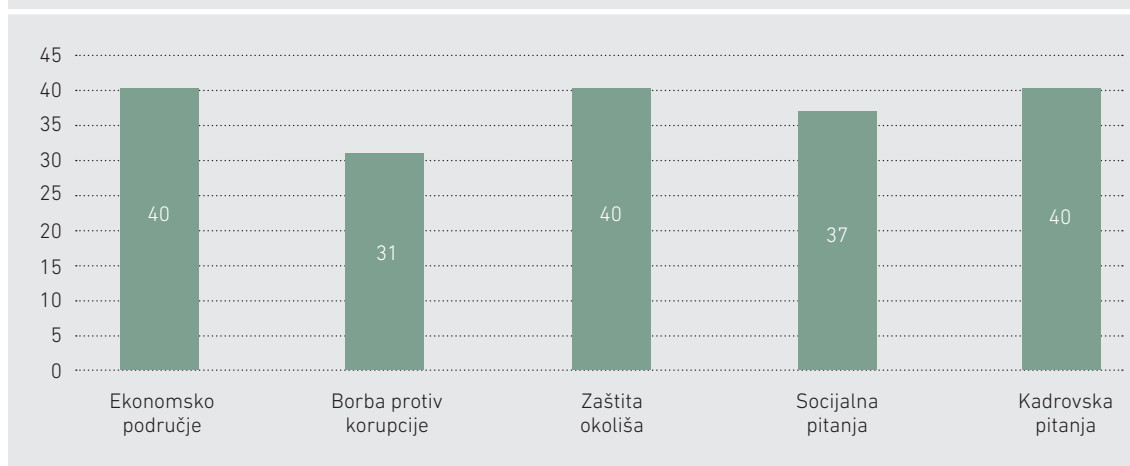
3. Operativni troškovi

- 13 izdavatelja nema operativnih troškova koji su povezani s taksonomski prihvatljivim aktivnostima.
- Od 11 izdavatelja koji imaju operativne troškove koji su povezani s taksonomski prihvatljivim aktivnostima 3 su navela da je taj postotak viši od 20 %.
- Prosjek udjela operativnih troškova u taksonomski prihvatljivim djelatnostima iznosi 9,31 %.
- Taksonomski prihvatljive djelatnosti odnose se na obnovu postojećih zgrada, inženjerstvo i s njime povezano tehničko savjetovanje o prilagodbi klimatskim promjenama, ugradnju, održavanje i popravak opreme za energetska učinkovitost, proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, proizvodnju baterija, prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru i slično.

U nastavku su navedene informacije o sadržaju nefinancijskih izvještaja za 2021. godinu.

Grafikon 22.

Broj nefinancijskih izvještaja u kojima su objavljene informacije prema pojedinim područjima

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

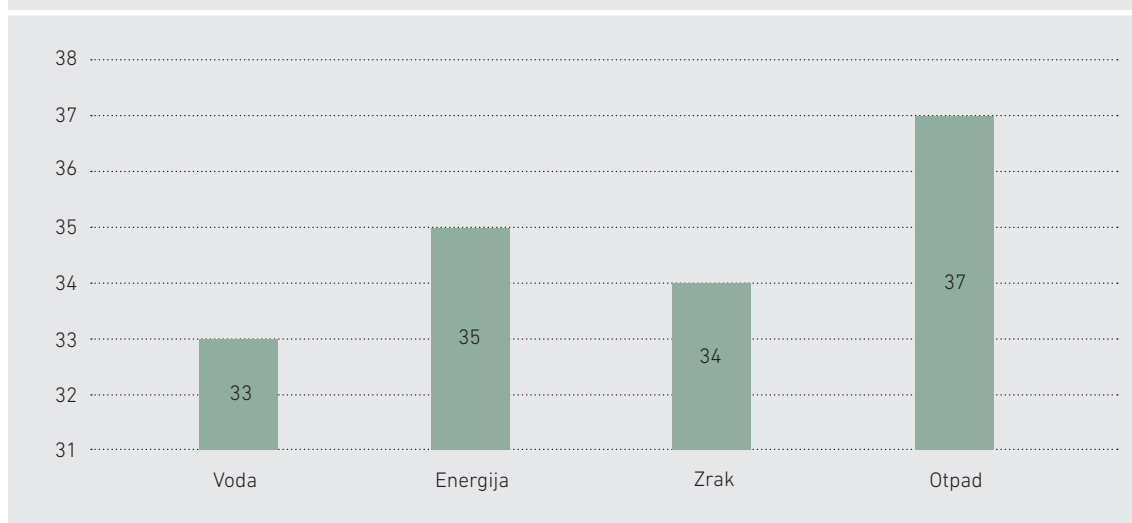
U nefinancijskim izvještajima za 2021. svi su izdavatelji objavili informacije o poslovnim rezultatima i financijskom položaju izdavatelja, planiranom razvoju i ulaganjima, kao i o zaštiti okoliša te kadrovskim pitanjima.

Okolišni čimbenici

- Svi izdavatelji koji su objavili nefinancijski izvještaj osvrnuli su se na zaštitu okoliša te su opisali koje aktivnosti poduzimaju na tom području.
- 31 izdavatelj (78 %) naveo je da posjeduje određene certifikate povezane s područjem zaštite okoliša (primjerice ISO 14001 – Sustav upravljanja zaštitom okoliša, ISO 50001 – Sustav upravljanja energijom).
- Određeni izdavatelji naveli su iznos ulaganja u zaštitu okoliša, koji se odnosi primjerice na nabavu i ugradnju energetske učinkovitih rješenja.

Grafikon 23.

Broj nefinancijskih izvještaja u kojima su objavljene informacije o zaštiti okoliša po područjima

Izvor: Nefinancijski izvještaji izdavatelja za 2021.

a) Voda

- Izdavatelji su najčešće objavljivali informaciju o godišnjoj potrošnji vode. Određeni izdavatelji objavili su i potrošnju vode ovisno o njezinom izvoru kao i potrošnju vode prema namjeni.
- Uobičajeno se podaci o potrošnji vode objavljuju za izvještajnu godinu i prethodno razdoblje, iz čega se može vidjeti trend u smanjenu potrošnje vode.
- Određeni izdavatelji naveli su da imaju vodnu politiku.

b) Energenti

- 28 izdavatelja objavilo je informacije o godišnjoj potrošnji energenata, primjerice električne energije, goriva, loživog ulja, plina i slično, s tim da su određeni izdavatelji naveli i kolika je potrošnja iz obnovljivih, a kolika iz neobnovljivih resursa.
- Energetski intenzitet navela su 4 izdavatelja.
- 4 izdavatelja navela su da imaju solarne sustave u određenim jedinicama ili da koriste solarnu energiju.
- 2 izdavatelja navela su da nabavljaju struju iz 100 % obnovljivih izvora za cjelokupno poslovanje ili za određen dio svojih kapaciteta.

c) Zrak

- 34 izdavatelja objavila su podatke o emisiji ugljičnog dioksida (CO₂), prema kojima je vidljiv trend bilo smanjenja bilo povećanja izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova, ovisno o pojedinom izdavatelju.
- 1 izdavatelj naveo je kako je angažirao vanjskog partnera u svrhu potvrđivanja točnosti načina izračuna emisije stakleničkih plinova.

d) Otpad

- Informacije o upravljanju i zbrinjavanju otpada objavilo je 37 izdavatelja.
- Izdavatelji su navodili informacije o djelotvornom razvrstavanju i zbrinjavanju otpada, količini otpada ovisno o njegovoj vrsti, smanjenju količine otpada kao što je papir, informatički otpad, kemijska sredstva i slično.
- 2 izdavatelja objavila su da su provela proces digitalizacije dokumentacije, kojim je smanjena količina upotrijebljenog papira.

Upravljački čimbenici

a) Borba protiv korupcije

- Objave o borbi protiv korupcije uglavnom sadrže navode o primjeni najviših etičkih standarda korporativnog upravljanja te individualnog ponašanja zaposlenika, kao i o usvojenim politikama sprječavanja i sankcioniranja podmićivanja i korupcije.
- 31 izdavatelj objavio je informacije o borbi protiv korupcije.
- 1 izdavatelj naveo je da posjeduje certifikat ISO 37001 – Sustav upravljanja za suzbijanje podmićivanja.

b) Korporativno upravljanje

- Svi izdavatelji koji su objavili nefinancijski izvještaj opisali su svoju upravljačku strukturu.
- Izdavatelji su naveli da se pridržavaju Kodeksa, a određeni izdavatelji naveli su da imaju usvojene interne kodekse ponašanja i/ili etičke kodekse kojih su se dužni pridržavati svi zaposlenici.
- Izdavatelji su naveli i informacije o svojim temeljnim vrijednostima te misiji i viziji.

Društveni čimbenici

a) Kadrovska pitanja

- Svi izdavatelji koji su objavili nefinancijski izvještaj objavili su informacije o zaposlenicima.
- Objave su se uglavnom odnosile na broj zaposlenika, dobnu strukturu, stručnu spremu, spol, obuku i obrazovanje te nagrađivanje zaposlenika.
- Određeni izdavatelji spomenuli su fluktuaciju i stopu zadržavanja zaposlenika.
- U objavama se često naglašavala važnost zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu.
- Određeni izdavatelji naveli su da imaju certifikat ISO 45001 – Sustavno upravljanje zdravljem i sigurnošću na radu, uključujući promicanje / zaštitu fizičkog i mentalnog zdravlja.
- Određeni izdavatelji naveli su i podatak o prosječnoj plaći u tom izdavatelju.
- 6 izdavatelja objavilo je podatak o broju i vrsti ozljeda svojih zaposlenika, profesionalnim bolestima te smrtnim slučajevima.
- 1 izdavatelj naveo je da je proveo istraživanje stavova zaposlenika za 2021. godinu.
- 35 izdavatelja izjavilo je da provodi politiku zaštite ljudskih prava, raznolikosti i jednakih mogućnosti, odnosno suzbijanja diskriminacije prilikom zapošljavanja.

b) Društvene aktivnosti

- Izdavatelji su većinom navodili kako su aktivno uključeni u pomoć zajednicama u kojima djeluju.
- 22 izdavatelja objavila su informacije o sudjelovanju u humanitarnim akcijama (donacije u novcu ili u naravi) kao i informacije o sponzorstvu raznih sportskih i kulturnih udruga i konferencija.

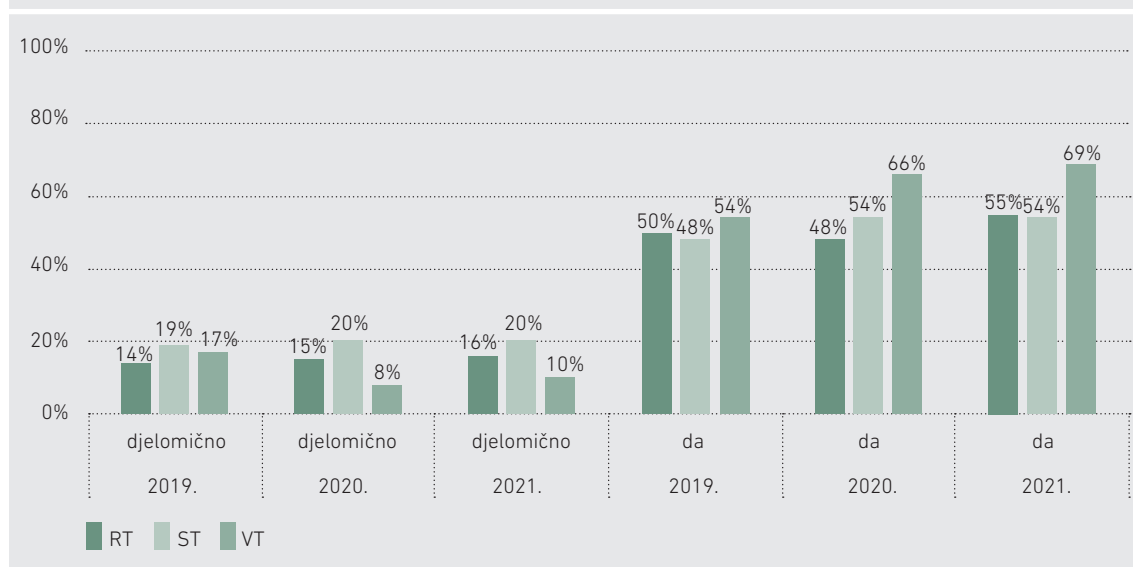
Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost

Kodeksom je predviđeno da nadzorni odbor i uprava moraju usuglasiti i usvojiti politike:

- povezane s procjenom učinka aktivnosti društva na okoliš i zajednicu te upravljanjem s time povezanim rizicima
- povezane s očuvanjem ljudskih prava i prava radnika i
- povezane sa sprječavanjem i sankcioniranjem mita i korupcije.

Grafikon 24.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Iz usporedbe odgovora zaprimljenih za 2021. vidljiv je rast usklađenosti izdavatelja dionica s poglavljem *Dionici i korporativna društvena odgovornost* u svim segmentima uređenog tržišta u odnosu na 2019. i 2020. Izdavatelji koji nisu usklađeni ili su djelomično usklađeni u svojim su objašnjenjima kao razlog navodili interne procedure, odnosno da činjenicu da je politike usvojila uprava, ali još ne i nadzorni odbor. Također, kao objašnjenje su navodili da su politike obuhvaćene Pravilnikom o ponašanju i etici te ZOR-om i drugim primjenjivim zakonima, da su one dostupne na zahtjev, propisane statutom i sl. Osim toga, značajan broj izdavatelja navodi u objašnjenjima da navedene politike planiraju usvojiti u narednom izvještajnom razdoblju.

U 2021. godini usklađenost izdavatelja na VT-u iznosi 69 %, na ST-u 54 %, a na RT-u 55 %.

Usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom korporativnog upravljanja

U ovom godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju Hanfa treći put daje podatke o usklađenosti društava čije su dionice uvrštene na uređeno tržište ZSE-a (dalje u tekstu: izdavatelji) s novim Kodeksom. Kodeks se primjenjuje na razdoblje od 1. siječnja 2020., no u Godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju za 2019. prikazana je usklađenost izdavatelja s Kodeksom i za tu godinu kako bi se utvrdila početna razina njihove usklađenosti s Kodeksom te kako bi se mogao pratiti tijek daljnjeg unaprjeđenja postupanja s Kodeksom u nadolazećem razdoblju.

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom izračunata je na temelju podataka iz upitnika o usklađenosti za čiju su točnost, potpunost i kvalitetu odgovorni uprava i nadzorni odbor izdavatelja. Kodeks se primjenjuje na sva društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište ZSE-a osim dionica zatvorenih investicijskih fondova te stoga oni nisu obveznici dostave upitnika o usklađenosti. Dana 31. prosinca 2021. dionice 94 izdavatelja bile su uvrštene na uređeno tržište ZSE-a, od čega su 3 izdavatelja zatvoreni investicijski fondovi. Stoga je obvezu dostavljanja upitnika o usklađenosti za 2021. imao 91 izdavatelj dionica (u 2020. ukupno 96 izdavatelja dionica).

Upitnik o usklađenosti Hanfi su dostavila sva društva koja su obveznici dostave upitnika Hanfi. Iz ukupnog broja izdavatelja dionica koji su dostavili upitnik o usklađenosti, a u cilju prikaza stvarnog stanja usklađenosti s Kodeksom i poglavljima Kodeksa, isključeni su izdavatelji čije su dionice u 2022. povučene s uvrštenja na uređenom tržištu (ukupno 4 izdavatelja dionica) i izdavatelji za koje je pregledom odgovora u upitniku o usklađenosti i javno dostupnih podataka ustanovljeno da oni nisu točni ili međusobno ujednačeni (ukupno 4 izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT). Stoga uzorak za izračun ukupne usklađenosti čine ukupno 83 izdavatelja.

Izračun usklađenosti izdavatelja s novim Kodeksom temelji se na strukturi upitnika o usklađenosti.

Upitnik o usklađenosti prati strukturu Kodeksa:

- **1. poglavlje: Vodstvo**
- **2. poglavlje: Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora**
- **3. poglavlje: Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora**
- **4. poglavlje: Nadzorni odbor i njegovi odbori**
- **5. poglavlje: Uprava**
- **6. poglavlje: Primici članova uprave i nadzornog odbora**
- **7. poglavlje: Rizici, unutarnja kontrola i revizija**
- **8. poglavlje: Objavljivanje i transparentnost**
- **9. poglavlje: Dioničari i glavna skupština**
- **10. poglavlje: Dionici i korporativna društvena odgovornost.**

Kod upitnika o usklađenosti izdavatelj se za svaku preporuku Kodeksa izjašnjava je li s preporukom Kodeksa usklađen u cijelosti, djelomično ili nije usklađen. Ako se izdavatelj ne pridržava neke preporuke Kodeksa ili je se pridržava djelomično, tada treba u upitniku objasniti u čemu se točno izdavatelj ne pridržava Kodeksa i iz kojeg razloga, uz naznaku posebnih okolnosti koje se tiču tog izdavatelja, zatim treba opisati mjere koje je izdavatelj poduzeo umjesto preporuke Kodeksa kako bi ispunio ciljeve utvrđene u odgovarajućem načelu Kodeksa i, ako se izdavatelj namjerava pridržavati odredbe Kodeksa u budućnosti, naznačiti kada će početi tako postupati.

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom izračunata je za svako poglavlje Kodeksa posebno te je izračunata i ukupna usklađenost s Kodeksom. Usklađenost se određivala na temelju broja odgovora „DA“, „NE“ i „Djelomično“, ne uzimajući u obzir obrazloženja kod odgovora „NE“ i „Djelomično“. Usklađenost po pojedinim poglavljima Kodeksa prema segmentima uređenog tržišta izračunata je kao prosjek broja pitanja na koja je odgovoreno „DA“, „NE“ i „Djelomično“ za svako poglavlje Kodeksa.

Za određivanje ukupne usklađenosti s Kodeksom korišten je model vrednovanja koji se sastoji od četiriju ocjena:

- ako je broj odgovora DA manji od prosječnog broja odgovora DA za određeno poglavlje Kodeksa, dodijeljena je ocjena 0 (narančasta boja)
- ako je broj odgovora DA veći od prosječnog broja odgovora DA za određeno poglavlje, dodijeljena je ocjena 1 (žuta boja)
- ako je broj odgovora DA manji od prosječnog broja odgovora DA za određeno poglavlje i ako je za tog izdavatelja broj odgovora NE veći od broja odgovora Djelomično i DA, dodijeljena je ocjena -1 (crvena boja)
- ako je broj odgovora DA veći od prosječnog broja odgovora DA za određeno poglavlje i ako je za tog izdavatelja broj odgovora DA veći od broja odgovora Djelomično i NE, dodijeljena je ocjena 2 (zelena boja).

Zbrojem ocjena usklađenosti po pojedinim poglavljima određena je ukupna usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom za 2021. godinu.

Nadalje, u ovom godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju Hanfa prvi put **ocjenjuje napredak usklađenosti izdavatelja s Kodeksom**. Ocjene su dodijeljene na temelju zaprimljenih upitnika o usklađenosti za 2020. i 2021. godinu.

Od ukupnog broja izdavatelja koji su ušli u uzorak za izračun ukupne usklađenosti za 2021. godinu (83 izdavatelja) za ocjenu napretka usklađenosti isključeno je 12 izdavatelja koji su 2020. godine izuzeti iz uzorka za izračun usklađenosti te izdavatelji čije su dionice uvrštene na uređeno tržište tijekom 2021. godine. Stoga je konačan broj izdavatelja za ocjenu napretka usklađenosti 71.

Model ocjene napretka usklađenosti izdavatelja u 2021. u odnosu na 2020. postavljen je na način da se svaki pojedini izdavatelj promatra kroz 2 kriterija, a to su:

I. Napredak u odnosu na tržište

Prvotno je izračunata apsolutna promjena ocjene svakog izdavatelja po poglavlju. Na temelju promjena apsolutne ocjene svih izdavatelja izračunata je standardna devijacija promjene ocjene po poglavlju. Da bi se odredili izdavatelji koji su minimalno 50 % bolji ili lošiji od tržišta, dobivena standardna devijacija pomnožena je s 1,5 te je promatrana zajedno s prosjekom promjene svih izdavatelja.

Za određivanje napretka korištene su sljedeće ocjene:

- izdavateljima kojima je apsolutna promjena ocjene viša od prosjeka promjene svih izdavatelja zbrojenog sa standardnom devijacijom pomnoženom s 1,5 dodijeljena je ocjena 1 (bolji su od 50 % tržišta)
- izdavateljima kojima je apsolutna promjena ocjene niža od prosjeka promjene svih izdavatelja od kojeg je oduzeta standardna devijacija pomnožena s 1,5 dodijeljena je ocjena -1 (lošiji su od 50 % tržišta)
- za ostale promjene izdavatelju je dodijeljena ocjena 0.

II. Napredak pojedinog izdavatelja u 2021. u odnosu na 2020. godinu po pojedinom poglavlju

Napredak pojedinog izdavatelja promatrao se kroz relativnu promjenu u broju pitanja na koje je izdavatelj odgovorio „DA“ u 2021. u odnosu na 2020. za svako poglavlje. Budući da se broj pitanja razlikuje od poglavlja do poglavlja, određeni su ponderi u odnosu na značajnost svakog poglavlja po broju pitanja, a kako slijedi:

- poglavljima čiji je udio broja pitanja preko 25 % u ukupnom broju pitanja određen je ponder 10 %
- poglavljima čiji je udio broja pitanja od 10 % do 24 % u ukupnom broju pitanja određen je ponder 20 %
- poglavljima čiji je udio broja pitanja od 6 % do 9 % u ukupnom broju pitanja određen je ponder 33 %
- i
- poglavljima čiji je udio broja pitanja do 5 % u ukupnom broju pitanja određen je ponder 51 %.

Za određivanje napretka korištene su sljedeće ocjene:

- ako je relativna promjena u broju odgovora „DA“ jednaka i viša od dodijeljenog pondera, izdavatelju je dodijeljena ocjena 1 (pozitivna promjena)
- ako je relativna promjena u broju odgovora „DA“ jednaka i niža od negativnog dodijeljenog pondera, izdavatelju je dodijeljena ocjena -1 (negativna promjena)
- za ostale promjene izdavatelju je dodijeljena ocjena 0 (bez promjene).

Nakon što su dodijeljene ocjene na navedena dva načina, one su zbrojene te predstavljaju konačnu ocjenu napretka usklađenosti s Kodeksom pojedinog izdavatelja po poglavlju.

Pregled izdavatelja po usklađenosti s Kodeksom korporativnog upravljanja

U tablicama 6., 7. i 8. prikazana je ocjena usklađenosti izdavatelja dionica u 2021. s poglavljima Kodeksa prema segmentima uređenog tržišta. Redoslijed usklađenosti izdavatelja dionica s pojedinim poglavljima kodeksa određen je ukupnim zbrojem ocjena svih poglavlja.

- U 2019. godini nijedan izdavatelj nije bio u potpunosti usklađen s odredbama Kodeksa na ST-u i VT-u, već samo 2 izdavatelja dionica na RT-u.
- U 2020. čak je 8 izdavatelja dionica bilo u potpunosti usklađeno s Kodeksom (2 izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, 2 izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST i 4 izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT), a sve u skladu s odgovorima na upitnike u vezi s korporativnim upravljanjem.
- U 2021. godini 9 je izdavatelja dionica u potpunosti bilo usklađeno s Kodeksom (3 izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT i 6 izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT), a sve u skladu s odgovorima na upitnik o usklađenosti s Kodeksom. U promatranoj godini nijedan izdavatelj s ST-a nije bio u potpunosti usklađen s odredbama Kodeksa.
- Slijedom navedenog, vidljiv je značajan pomak u pogledu usklađenosti izdavatelja dionica u 2021. s Kodeksom.

Tablica 6.

Ocjena usklađenosti izdavatelja na Vodećem tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu

Izdavatelj	Poglavlje 1.	Poglavlje 2.	Poglavlje 3.	Poglavlje 4.	Poglavlje 5.	Poglavlje 6.	Poglavlje 7.	Poglavlje 8.	Poglavlje 9.	Poglavlje 10.
Atlantic Grupa d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Hrvatski Telekom d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Valamar Riviera d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
AD Plastik d.d.	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2
Arena Hospitality Group d.d.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2
Podravka d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	1	-1

Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Tablica 7.

Ocjena usklađenosti izdavatelja na Službenom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu

Izdavatelj	Poglavlje 1.	Poglavlje 2.	Poglavlje 3.	Poglavlje 4.	Poglavlje 5.	Poglavlje 6.	Poglavlje 7.	Poglavlje 8.	Poglavlje 9.	Poglavlje 10.
CROATIA osiguranje d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Meritus ulaganja d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Luka Ploče d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2
Končar - Elektroindustrija d.d.	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2
Hrvatska poštanska banka d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0
Zagrebačka burza d.d.	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2
CIAK Grupa d.d. za upravljanje društvima	1	0	1	2	2	2	2	2	2	2
Institut IGH d.d.	2	1	2	2	2	-1	2	2	2	2
JADRAN d.d.	2	2	-1	2	2	2	2	2	1	0
INA - Industrija nafte d.d.	1	0	1	2	2	0	2	2	2	2
Ilirija d.d.	2	2	-1	2	2	1	1	0	2	2
SUNCE HOTELI d.d. za turizam i ugostiteljstvo	1	1	2	1	2	-1	1	2	2	2
Stanovi Jadran d.d. za poslovanje nekretninama	1	-1	2	1	1	1	1	2	2	2
Dalekovod d.d.	2	2	-1	2	0	-1	2	1	2	2
SPAN d.d.	2	2	-1	2	2	-1	2	1	2	-1
Granolio d.d.	2	2	0	0	2	-1	1	1	0	2
Medika d.d.	2	2	-1	1	2	0	1	2	1	-1
Varteks d.d.	1	1	0	1	2	2	0	1	1	0
TANKERSKA NEXT GENERATION d.d.	2	1	2	1	-1	2	-1	1	1	0
Luka Rijeka d.d.	2	-1	-1	0	2	-1	-1	1	1	-1

Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Tablica 8.

Ocjena usklađenosti izdavatelja na Redovitom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu

Izdavatelj	Poglavlje 1.	Poglavlje 2.	Poglavlje 3.	Poglavlje 4.	Poglavlje 5.	Poglavlje 6.	Poglavlje 7.	Poglavlje 8.	Poglavlje 9.	Poglavlje 10.
Ericsson Nikola Tesla d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
MODRA ŠPILJA d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Podravska banka d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tehnika d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Terra Firma d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vis d.d.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ADRIATIC OSIGURANJE d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
HELIOS FAROS d.d.	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2
Končar - Distributivni i specijalni transformatori d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Slatinska banka d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
INGRA d.d.	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2
Istarska kreditna banka Umag d.d.	2	1	2	2	2	2	2	2	2	0

Solaris d.d.	2	2	1	2	2	2	2	0	2	2
Adris Grupa d.d.	2	2	0	2	2	2	2	0	2	2
Atlantska plovidba d.d.	2	1	2	-1	2	1	2	2	2	2
Croatia Airlines d.d.	2	1	-1	2	2	1	2	2	2	2
Jadroagent d.d.	2	2	2	2	0	2	2	2	2	-1
Koestlin d.d.	1	1	2	2	2	-1	2	1	2	2
Kraš d.d.	2	2	-1	2	2	-1	2	2	2	2
ZAGREBAČKA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO	2	1	0	1	2	2	2	2	1	0
HTP Korčula d.d.	1	2	1	1	2	1	2	0	2	0
HTP Orebić d.d.	1	2	1	1	2	1	2	0	2	0
AGRAM BANKA d.d.	2	2	0	1	2	1	2	1	1	0
Čateks d.d.	2	2	2	1	-1	-1	2	2	1	2
Kutjevo d.d.	2	2	-1	1	2	2	1	1	0	2
3. MAJ Brodogradilište d.d.	2	2	2	2	2	0	-1	0	0	2
THE GARDEN BREWERY d.d.	2	2	-1	2	2	-1	2	0	1	2
Brodomerkur d.d.	2	2	-1	0	2	0	1	1	1	2
FTB TURIZAM d.d.	1	1	-1	1	2	1	1	1	1	2
Maistra d.d.	1	2	-1	1	0	2	2	0	1	2
Tekstilpromet d.d.	1	1	-1	1	2	1	2	0	1	2
Imperial Riviera d.d.	1	1	-1	2	2	2	1	0	1	0
Adriatic Croatia International Club d.d.	2	2	-1	1	-1	2	1	0	2	0
MEDORA HOTELI I LJETOVALIŠTA d.d.	1	2	0	1	-1	0	2	1	2	0
Turisthotel d.d.	2	1	-1	1	0	2	0	0	1	0
Jadroplov d.d.	1	1	-1	1	0	-1	1	1	1	2
Jadranski naftovod d.d.	2	2	-1	1	0	-1	1	1	1	0
Plava laguna d.d.	0	-1	-1	1	2	2	1	1	1	0
Bilokalnik - IPA d.d.	1	0	0	1	2	-1	0	1	1	0
Čakovečki mlinovi d.d.	0	0	1	1	0	2	0	0	1	0
Primo Real Estate d.d.	2	2	-1	1	0	1	-1	1	0	-1
Saponia d.d.	1	2	-1	-1	-1	-1	1	2	2	0
VILLA DUBROVNIK HOTELSKO - TURISTIČKO DIONIČKO DRUŠTVO	2	2	-1	1	0	-1	-1	0	0	2
ALPHA ADRIATIC pomorski promet dioničko društvo	0	1	-1	1	0	-1	1	0	1	0
AUTO HRVATSKA d.d.	1	2	-1	-1	2	-1	0	0	1	-1
ĐURO ĐAKOVIĆ GRUPA d.d.	0	0	-1	0	0	-1	1	2	1	-1
Lošinjska plovidba - Holding d.d.	2	-1	-1	1	1	-1	-1	1	1	-1
Jadran tvornica čarapa d.d.	1	-1	-1	1	-1	0	-1	-1	0	2
Vodoprivreda Zagreb d.d.	1	1	-1	1	-1	-1	0	0	0	-1
Maraska d.d.	1	-1	-1	-1	-1	-1	1	0	2	-1
Brionka d.d.	0	-1	-1	1	0	-1	-1	0	1	-1
Liburnia riviera hoteli d.d.	1	-1	-1	1	-1	-1	-1	0	1	-1

PROFESSIO ENERGIA d.d.	-1	-1	-1	1	0	-1	-1	1	1	-1
Viro tvornica šećera d.d.	-1	1	-1	-1	-1	2	-1	0	0	-1
Zagrebačke pekarnice Klara d.d.	0	0	-1	-1	-1	-1	-1	2	0	-1
Žitnjak d.d.	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	1	1	-1
Zvečevo d.d.	-1	1	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	-1

Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Polazeći od usklađenosti izdavatelja po pojedinom poglavlju, a uzimajući u obzir najveću usklađenost izdavatelja s odredbama Kodeksa, broj odredbi s kojima je pojedini izdavatelj u potpunosti usklađen te broj zaposlenih u izdavatelju, utvrđeno je da su po pojedinom segmentu tržišta s Kodeksom najbolje usklađeni sljedeći izdavatelji:

Tablica 9. Poredak izdavatelja prema ocjeni usklađenosti s Kodeksom za 2021.

Izdavatelj	Segment uređenog tržišta	Ukupno	Broj odredbi s kojima je izdavatelj u potpunosti usklađen	Broj zaposlenih
Atlantic Grupa d.d.	VT	20	138	179
CROATIA osiguranje d.d.	ST	19	114	2.321
Ericsson Nikola Tesla d.d.	RT	20	131	2.669

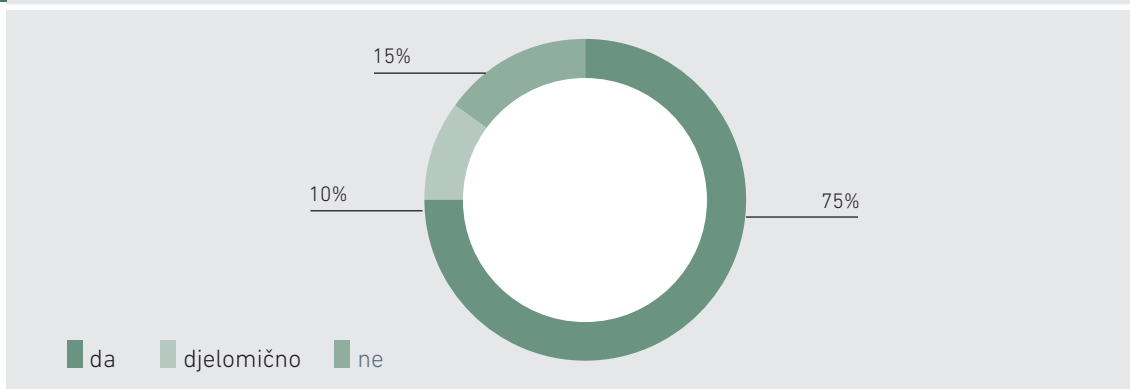
Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Najveću usklađenost s Kodeksom na VT-u za 2021. ostvario je izdavatelj Atlantic Grupa d.d., a na RT-u izdavatelj Ericsson Nikola Tesla d.d. Na ST-u nije bilo nijednog izdavatelja koji je u svim poglavljima usklađen s Kodeksom, no izdavatelj CROATIA osiguranje d.d. je prema kriteriju najvećeg broja odgovora „DA” odnosno kroz sva poglavlja Kodeksa i kriteriju broja zaposlenika na dan 31.12.2021. izabran kao izdavatelj koji je, u odnosu na druge izdavatelje sa ST-a, najviše usklađen s Kodeksom.

Na grafikonima 25. do 45. prikazan je postotak usklađenosti izdavatelja dionica po pojedinom poglavlju i ukupna usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom za 2021. godinu.

Usklađenost izdavatelja po poglavljima Kodeksa

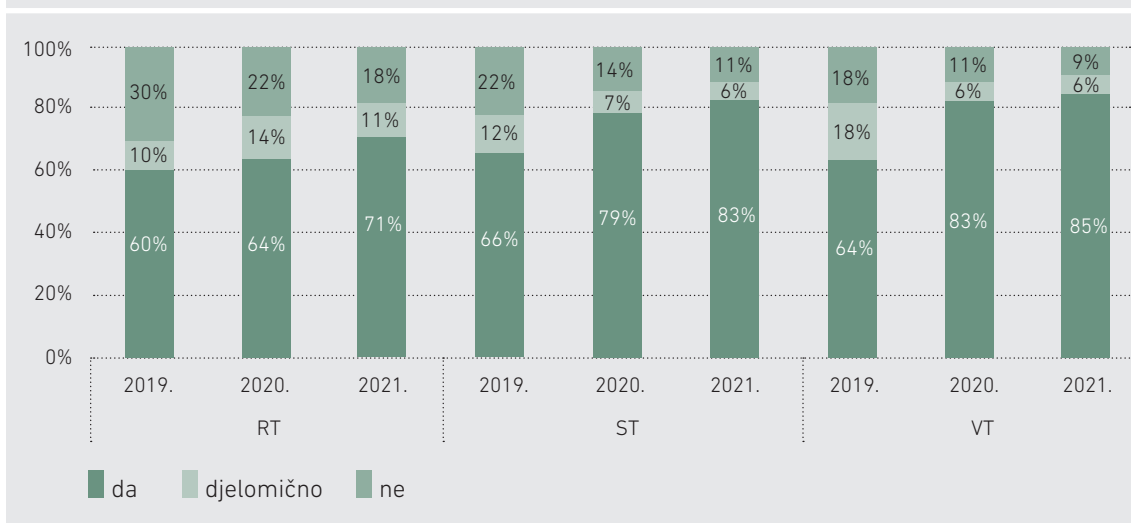
Grafikon 25. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Vodstvo za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 26.

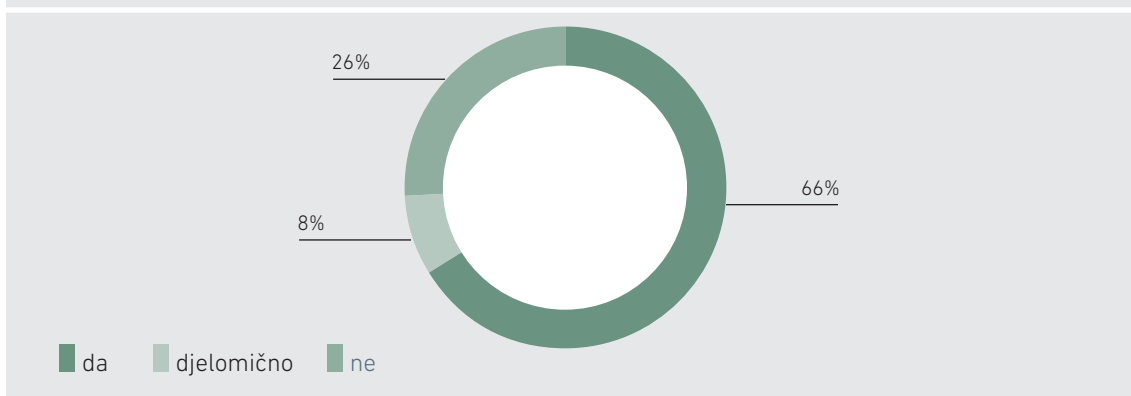
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Vodstvo u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Uпитnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 27.

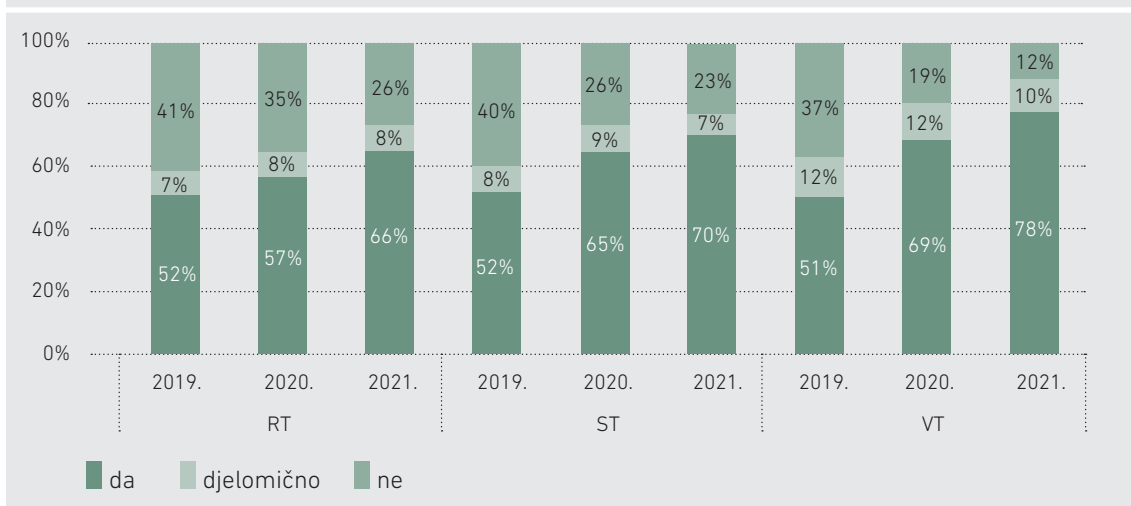
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu

Izvor: Uпитnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 28.

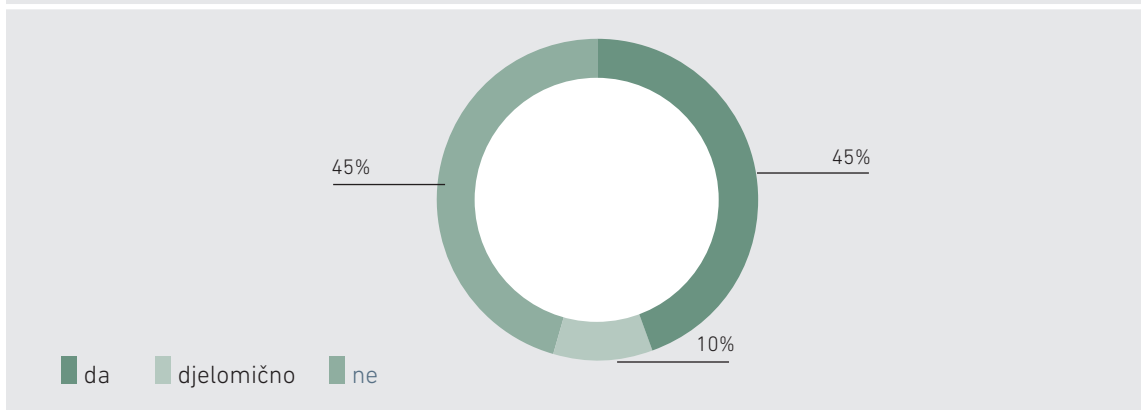
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Uпитnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 29.

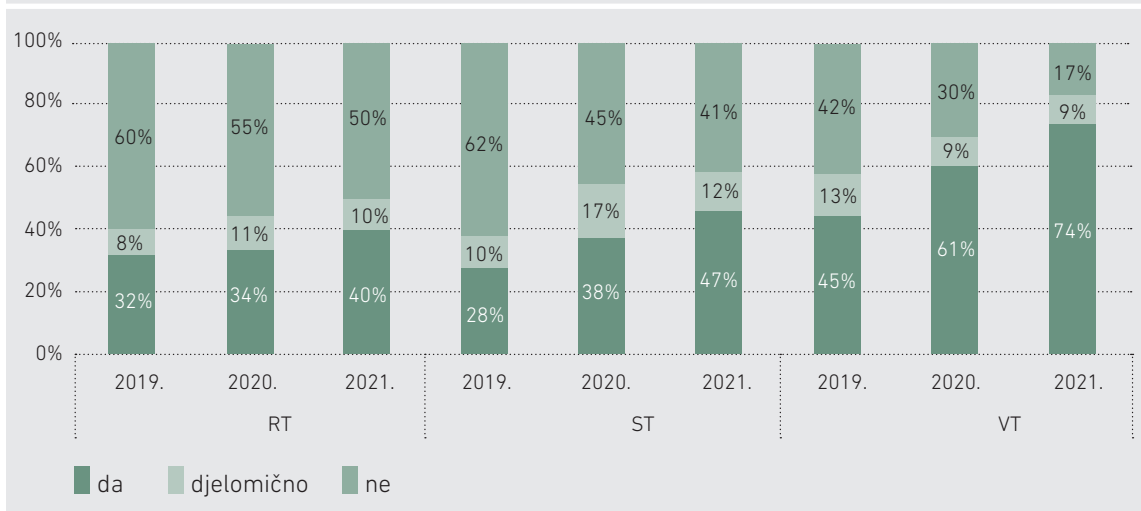
Usklađenost izdavaljeva dionica s poglavljem Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 30.

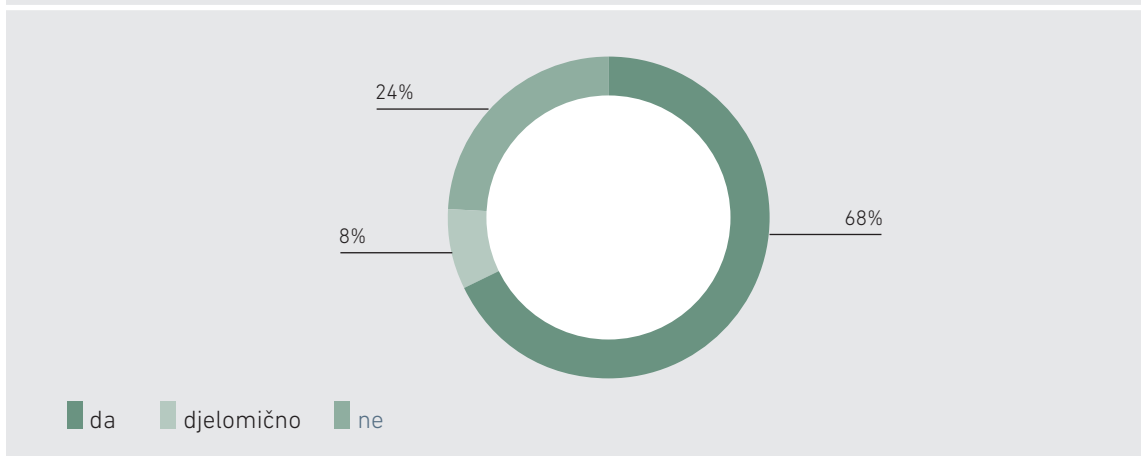
Usklađenost izdavaljeva dionica s poglavljem Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 31.

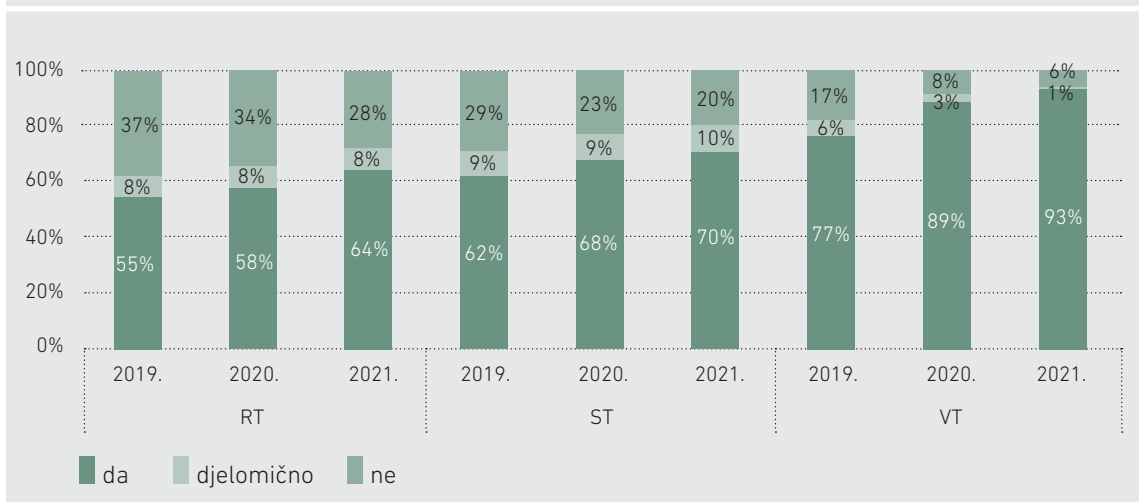
Usklađenost izdavaljeva dionica s poglavljem Nadzorni odbor i njegovi odbori za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 32.

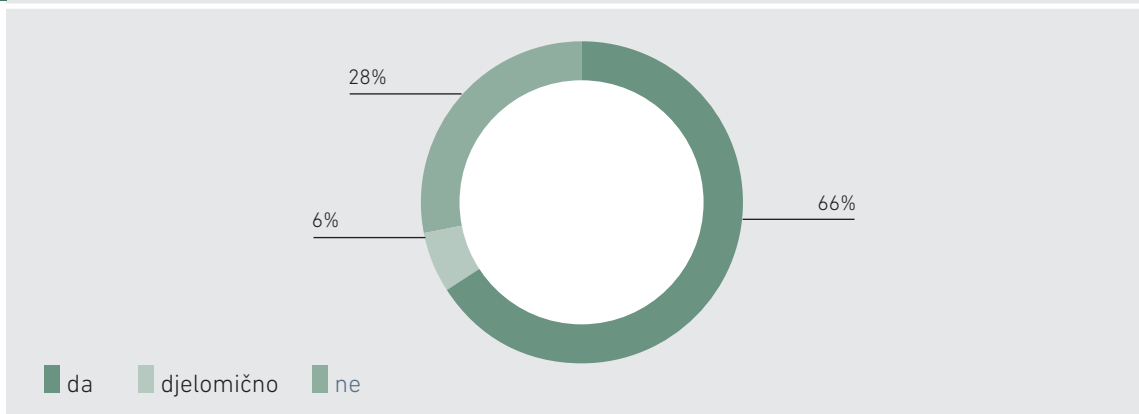
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Nadzorni odbor i njegovi odbori u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 33.

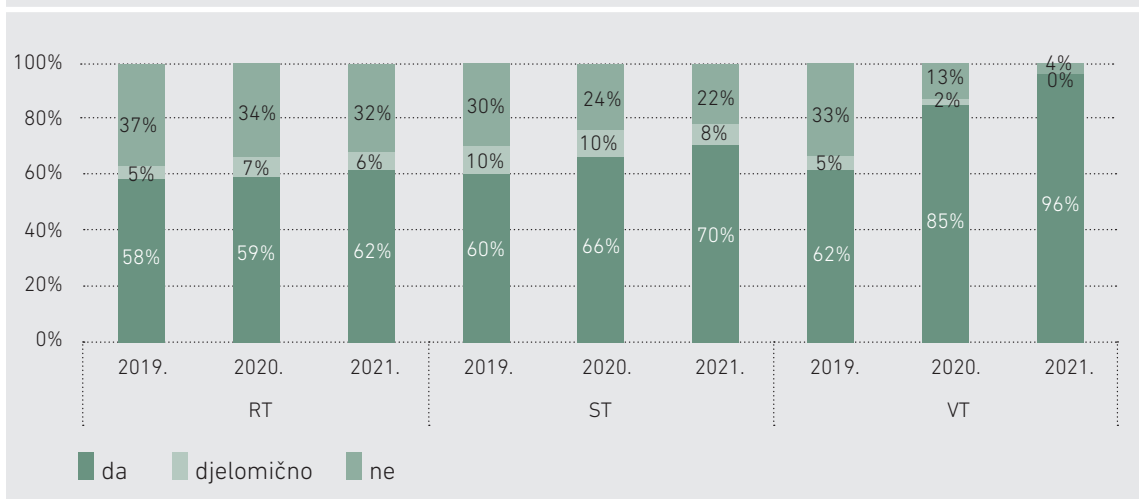
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Uprava za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 34.

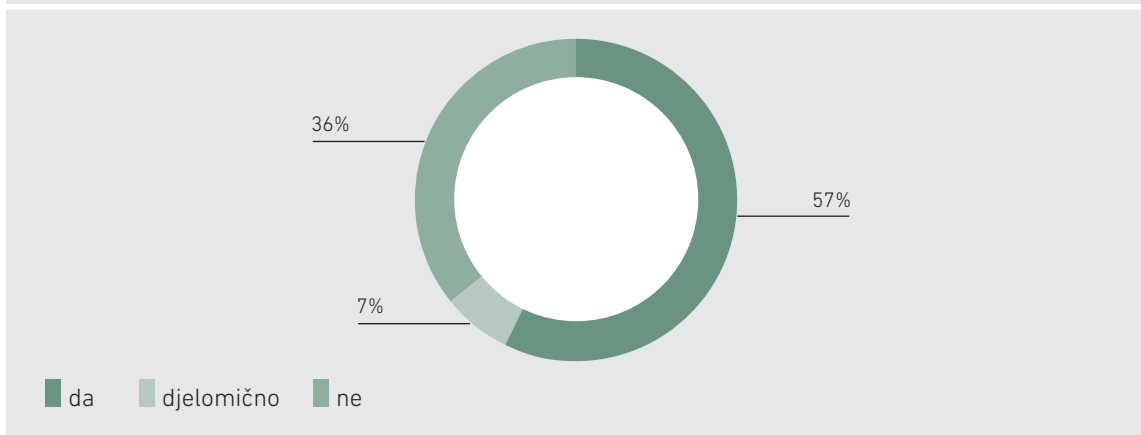
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Uprava u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 35.

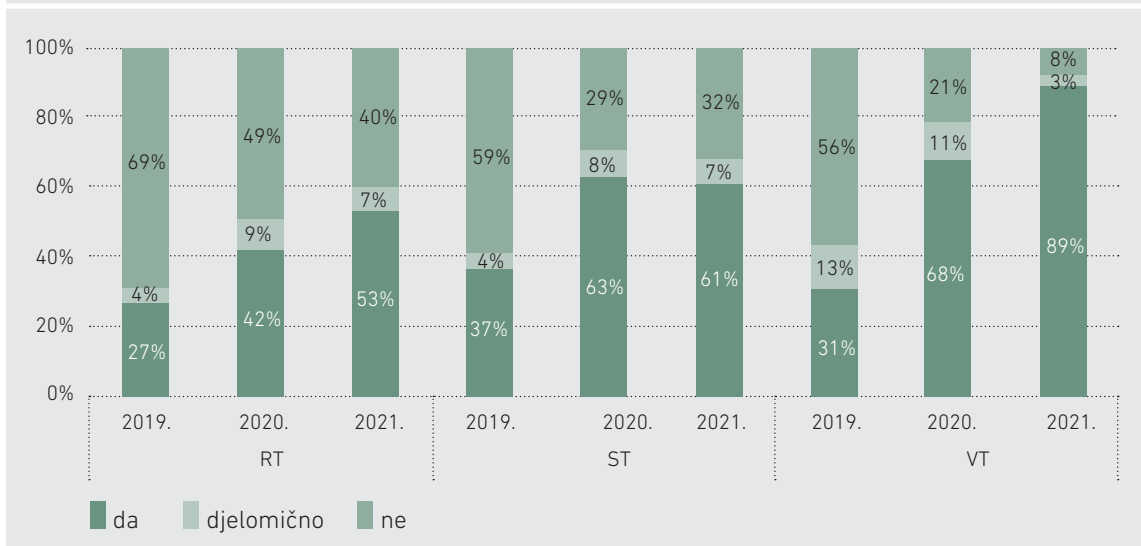
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Primici članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 36.

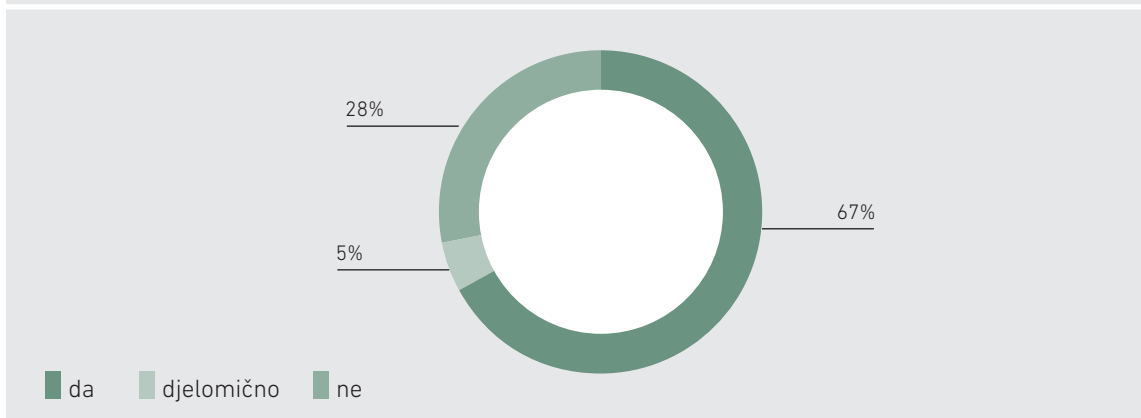
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Primici članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 37.

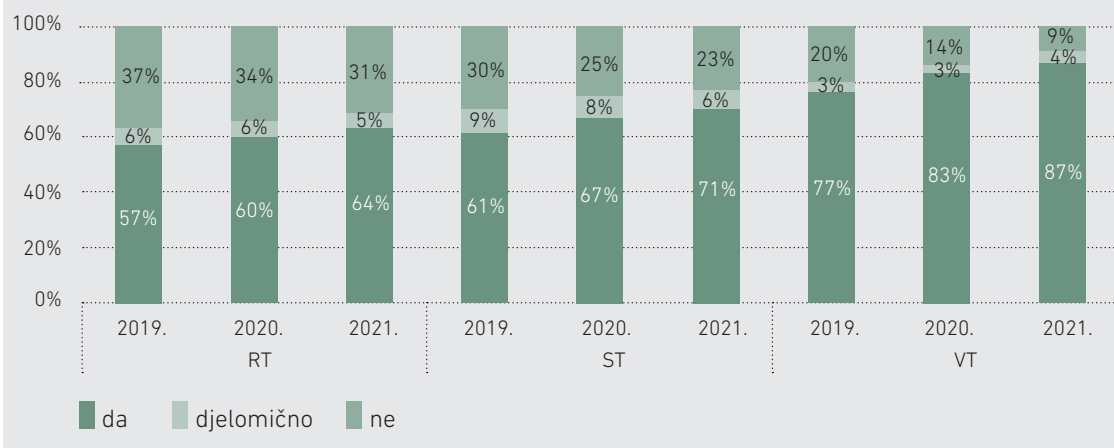
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Rizici, unutarnja kontrola i revizija za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 38.

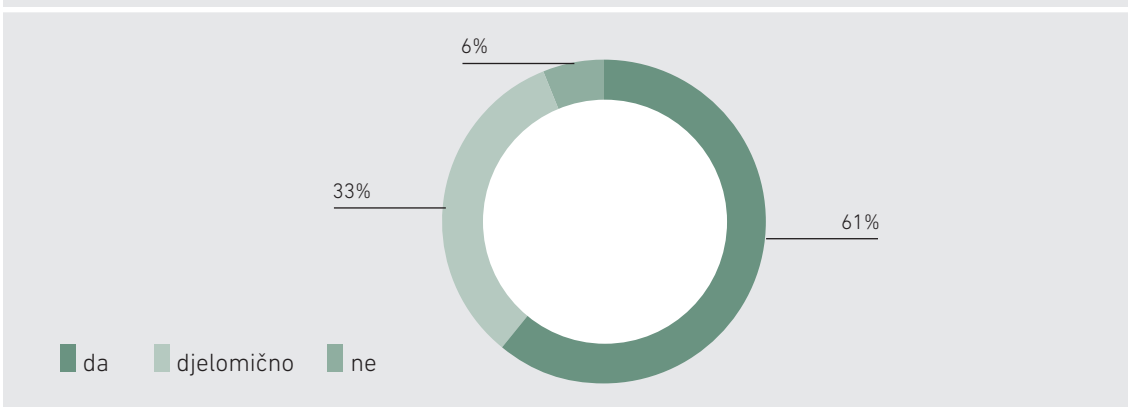
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Rizici, unutarnja kontrola i revizija u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 39.

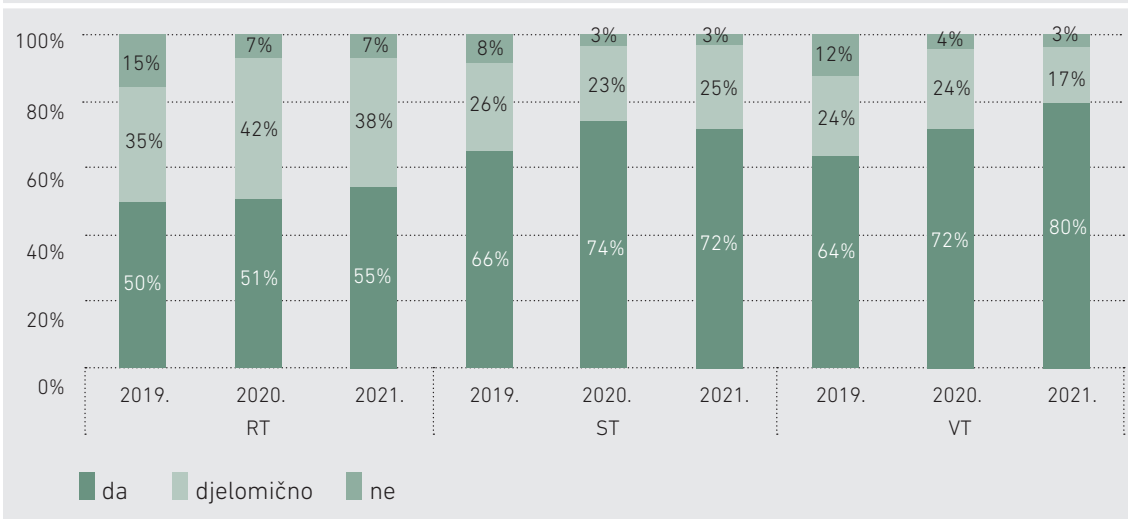
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Objavljanje i transparentnost za 2021. godinu.

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 40.

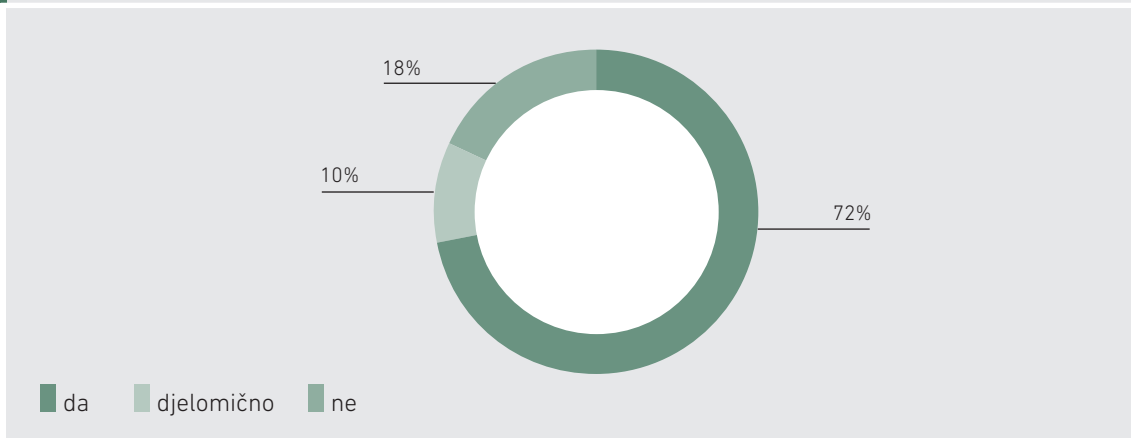
Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Objavljanje i transparentnost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 41.

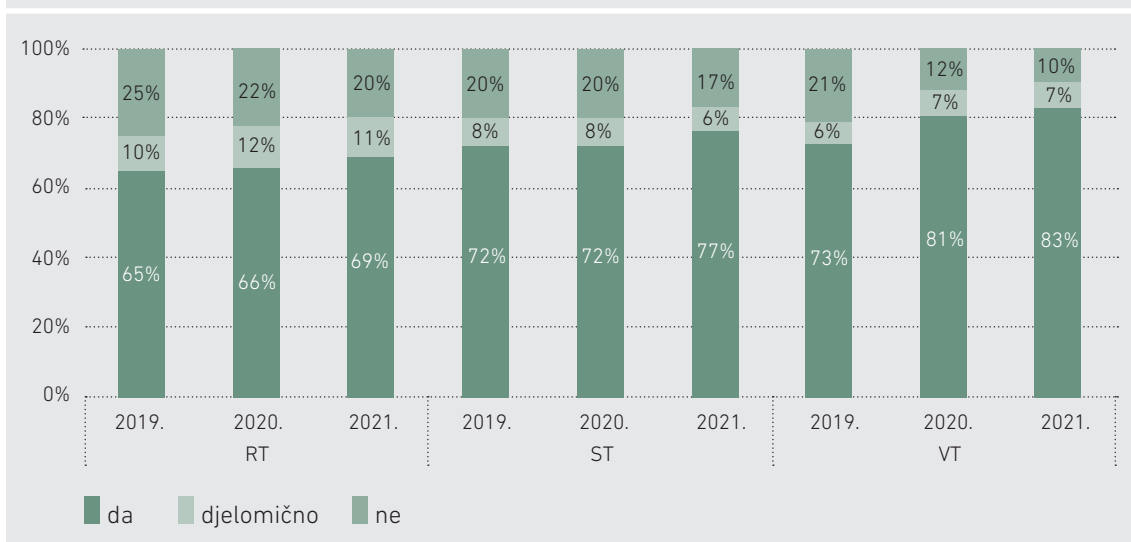
Usklađenost izdavalca dionica s poglavljem Dioničari i glavna skupština za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 42.

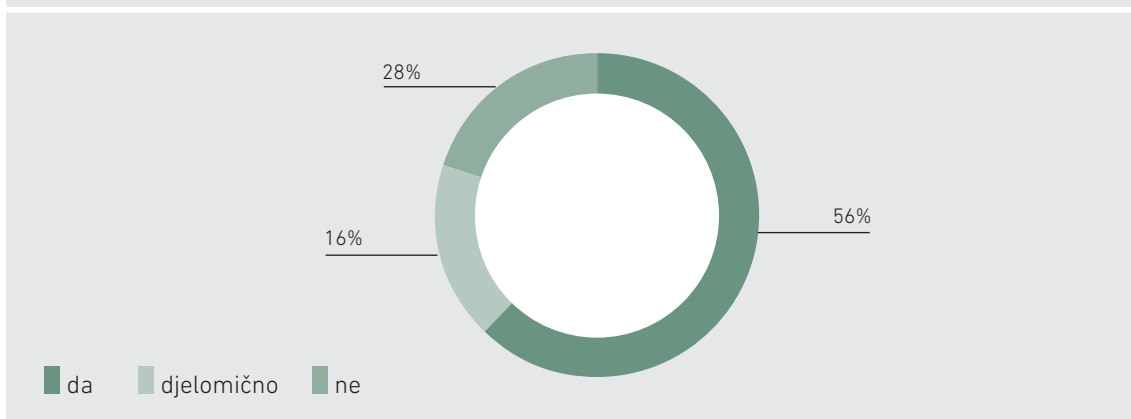
Usklađenost izdavalca dionica s poglavljem Dioničari i glavna skupština u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Grafikon 43.

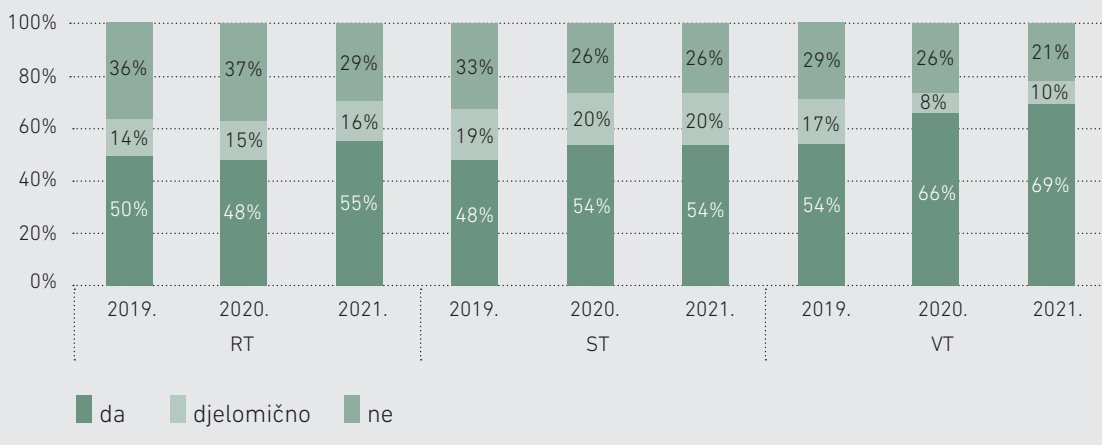
Usklađenost izdavalca dionica s poglavljem Dioničari i korporativna društvena odgovornost za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021., interni izračun

Grafikon 44.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

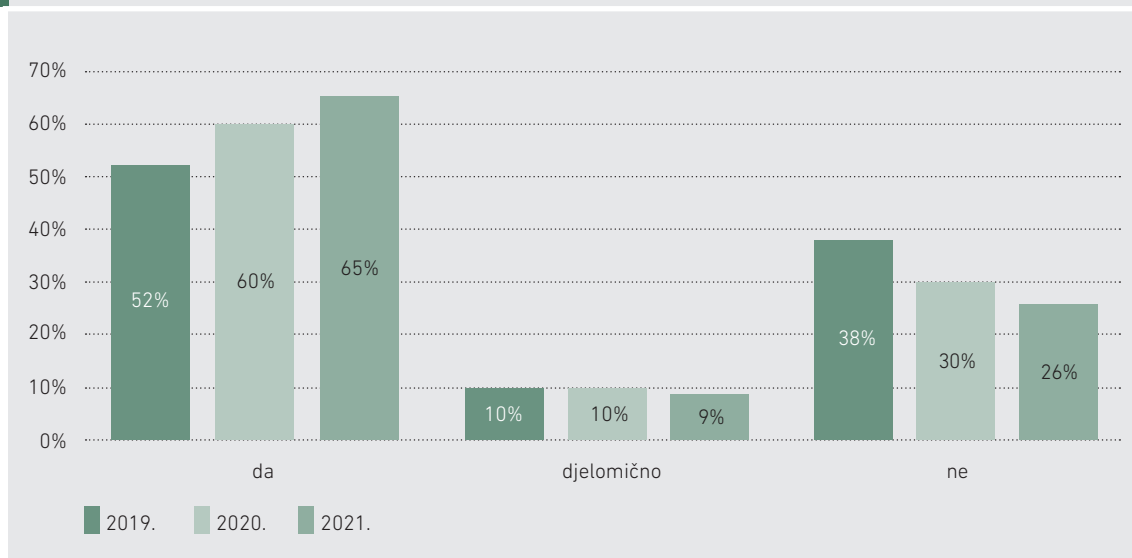
Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Ukupna usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom za 2021. godinu

Na sljedećem je grafikonu dan usporedni prikaz usklađenosti izdavatelja dionica s Kodeksom u 2021. u odnosu na 2019. i 2020. godinu.

Grafikon 45.

Ukupna usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom za 2021. godinu

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

Na 65 % svih pitanja iz upitnika o usklađenosti za 2021. izdavatelji su odgovorili „DA“, a na 26 % pitanja „NE“ (u 2020. na 60 % svih pitanja iz upitnika o usklađenosti izdavatelji su odgovorili „DA“, a na 30 % pitanja „NE“).

- Prema podacima dostavljenim u upitniku o usklađenosti za 2021., izdavatelji su najviše usklađeni s poglavljima *Vodstvo i Dioničari i glavna skupština*.
- Izdavatelji dionica su u 2021., prema podacima dostavljenim u upitniku o usklađenosti, najmanje usklađeni s poglavljima *Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora* i *Dionici i korporativna društvena odgovornost*.
- Nakon provedene analize usklađenosti razvidno je poboljšanje usklađenosti po svim poglavljima. Najznačajnije je povećanje usklađenosti izdavatelja u odnosu na prethodnu godinu s poglavljem *Primici članova uprave i nadzornog odbora*. Značajno poboljšanje usklađenosti izdavatelja u 2021. u odnosu na 2020. vidljivo je i kod poglavlja *Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora*.
- S obzirom na najznačajnije povećanje usklađenosti izdavatelja dionica u 2021., koje se odnosi na poglavlje 6. Kodeksa *Primici članova uprave i nadzornog odbora*, izdvojeni su članci Kodeksa koji se odnose na politiku primitaka društva za koje je više od 70 % izdavatelja odgovorilo „DA“:
  - Razina primitaka članova uprave uzima u obzir dogovorenu strategiju, sklonost preuzimanju rizika, gospodarsko okruženje unutar kojeg društvo posluje te plaće i uvjete radnika unutar društva.
  - Politika primitaka uključuje odredbe koje pobliže utvrđuju okolnosti u kojima bi dio primitaka člana uprave bio zadržan ili bi se tražilo njihov povrat.
  - Politiku primitaka društva odobrili su dioničari na glavnoj skupštini.
  - Godišnje izvješće o primicima uključuje podatke o primicima svakog pojedinog člana nadzornog odbora te ostale informacije iz članka 57. Kodeksa.
- Kod poglavlja *Nadzorni odbor i njegovi odbori* vidljivo je poboljšanje usklađenosti kod sljedećih odredbi:
  - Nadzorni odbor osnovao je odbor za imenovanje, odbor za primitke i revizijski odbor te je utvrdio mandat i aktivnosti svakog svojeg odbora.
  - Društvo u godišnje izvješće uključuje izvješće o radu svakog odbora nadzornog odbora te informacije o broju održanih sastanaka i članovima odbora.
  - Opis poslova svakog odbora nadzornog odbora dostupan je bez naknade na mrežnim stranicama društva.
  - U godišnjem izvješću društva objavljena je evidencija prisutnosti svakog člana na sjednicama nadzornog odbora i njegovih odbora.
  - Godišnje izvješće uključuje izvješće o ocjeni nadzornog odbora i njegovih odbora u kojem su ocjenjene sve okolnosti iz članka 41. Kodeksa.
- Najviše izdavatelja dionica, njih 83 (100 %), usklađeno je s odredbama Kodeksa koje se odnose na:
  - održavanje sjednica nadzornog odbora (Sjednice nadzornog odbora mogu se održati bez prisutnosti članova uprave kada nadzorni odbor smatra da je to prikladno.)
  - odnosi s dioničarima (Društvo je osiguralo da svi dioničari, bez obzira na broj ili rod dionica koje drže, imaju jednak pristup informacijama o društvu i o tome kako mogu izvršavati i štiti svoja prava.)
  - glasanje na glavnoj skupštini (Statut društva i/ili interni akti društva dopuštaju dioničarima mogućnost da ostvaruju svoje pravo glasa putem punomoćnika bez ograničenja.)
- Najmanje izdavatelja dionica, njih 11 (13 %), usklađeno je s odredbom Kodeksa koja se odnosi na sljedeće:
  - Nadzorni odbor postavio je kao cilj postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave koji se mora postići u sljedećih pet godina i usvojio plan za provedbu tog cilja, što je objavljeno na mrežnim stranicama izdavatelja.
  - Izvještaj o napredovanju plana objavljen je u godišnjem izvješću.

Pregled izdavatelja prema ocjeni napretka usklađenosti s Kodeksom korporativnog upravljanja

U tablicama 10., 11. i 12. prikazana je ocjena napretka usklađenosti izdavatelja dionica s poglavljima Kodeksa u 2021. u odnosu na 2020. prema segmentima uređenog tržišta. Redoslijed napretka usklađenosti izdavatelja dionica s pojedinim poglavljima Kodeksa određen je ukupnim zbrojem ocjena napretka usklađenosti svih poglavlja.

Nakon provedene analize utvrđeno je da je najviše izdavatelja dionica ostvarilo napredak usklađenosti s poglavljem 3. *Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora* (20 izdavatelja, 28 %) i s poglavljem 6. *Primici članova uprave i nadzornog odbora* (19 izdavatelja, 27 %).

Tablica 10.

Ocjena napretka usklađenosti izdavatelja na Vodećem tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu

Izdavatelj	Poglavlje 1.	Poglavlje 2.	Poglavlje 3.	Poglavlje 4.	Poglavlje 5.	Poglavlje 6.	Poglavlje 7.	Poglavlje 8.	Poglavlje 9.	Poglavlje 10.
AD Plastik d.d.	0	1	2	1	2	2	0	1	0	0
Arena Hospitality Group d.d.	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Podravka d.d.	0	0	0	0	0	2	0	0	-1	0
Atlantic Grupa d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hrvatski Telekom d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valamar Riviera d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Tablica 11.

Ocjena napretka usklađenosti izdavatelja na Službenom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu

Izdavatelj	Poglavlje 1.	Poglavlje 2.	Poglavlje 3.	Poglavlje 4.	Poglavlje 5.	Poglavlje 6.	Poglavlje 7.	Poglavlje 8.	Poglavlje 9.	Poglavlje 10.
CROATIA osiguranje d.d.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
Medika d.d.	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Dalekovod d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Granolio d.d.	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Luka Ploče d.d.	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Varteks d.d.	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
CIAK Grupa d.d. za upravljanje društvima	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Ilirija d.d.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Hrvatska poštanska banka d.d.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	-1
Končar - Elektroindustrija d.d.	0	0	-1	0	0	0	0	0	1	0
Meritus ulaganja d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanovi Jadran d.d. za poslovanje nekretninama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUNCE HOTELI d.d. za turizam i ugostiteljstvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zagrebačka burza d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JADRAN d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0

Luka Rijeka d.d.	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0
INA - Industrija nafte d.d.	-1	-1	2	-1	0	-1	0	0	0	0
TANKERSKA NEXT GENERATION d.d.	0	-1	0	-1	0	0	0	0	-1	0

Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Tablica 12.

Ocjena napretka usklađenosti izdavatelja na Redovitom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu

Izdavatelj	Poglavlje 1.	Poglavlje 2.	Poglavlje 3.	Poglavlje 4.	Poglavlje 5.	Poglavlje 6.	Poglavlje 7.	Poglavlje 8.	Poglavlje 9.	Poglavlje 10.
Solaris d.d.	2	1	2	2	0	2	2	0	2	0
HTP Orebić d.d.	2	2	1	1	0	2	0	0	2	1
HELIOS FAROS d.d.	0	0	2	1	0	2	2	2	0	1
Adriatic Croatia International Club d.d.	2	2	1	1	-1	0	2	0	0	2
Atlantska plovdba d.d.	0	2	1	0	0	2	1	0	0	2
Adris Grupa d.d.	2	0	1	2	0	2	0	0	0	0
HTP Korčula d.d.	0	0	1	0	0	2	0	0	2	0
Lošinjska plovdba - Holding d.d.	0	1	-1	2	2	0	1	0	0	0
Maistra d.d.	1	0	1	1	0	2	0	0	0	0
THE GARDEN BREWERY d.d.	0	0	1	2	0	1	1	0	-1	0
Bilokalnik - IPA d.d.	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
Ericsson Nikola Tesla d.d.	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0
Jadroagent d.d.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Končar - Distributivni i specijalni transformatori d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Saponia d.d.	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0
Turisthotel d.d.	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
ALPHA ADRIATIC pomorski promet dioničko društvo	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Zagrebačke pekarne Klara d.d.	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
AUTO HRVATSKA d.d.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Brodomerkur d.d.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Čakovečki mlinovi d.d.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Imperial Riviera d.d.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
MODRA ŠPILJA d.d.	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Slatinska banka d.d.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Vodoprivreda Zagreb d.d.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
3. MAJ Brodogradilište d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ADRIATIC OSIGURANJE d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Čateks d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Croatia Airlines d.d.	0	-1	0	0	0	1	0	0	0	0
ĐURO ĐAKOVIĆ GRUPA d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FTB TURIZAM d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Jadran tvornica čarapa d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kraš d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plava laguna d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekstilpromet d.d.	0	0	0	-1	0	1	0	0	0	0
Viro tvornica šećera d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vis d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZAGREBAČKA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO	0	0	0	-1	0	1	0	0	0	0
Žitnjak d.d.	0	0	0	-1	0	1	0	0	0	0
Zvečevo d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brionka d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0
Istarska kreditna banka Umag d.d.	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0
Jadranski naftovod d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0
Maraska d.d.	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0
Liburnia riviera hoteli d.d.	0	0	0	-1	0	0	-2	0	0	1
AGRAM BANKA d.d.	0	0	-2	-2	0	0	0	0	-1	-2
PROFESSIO ENERGIA d.d.	-2	-2	-1	-1	-2	0	-2	0	-1	1

Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Na temelju postavljenog modela utvrđeno je da su po pojedinom segmentu tržišta najveću ocjenu napretka usklađenosti s Kodeksom ostvarili sljedeći izdavatelji:

Tablica 13.

Poredak izdavatelja prema ocjeni napretka usklađenosti s Kodeksom za 2021. godinu po segmentima uređenog tržišta

Izdavatelj	Segment uređenog tržišta	Ukupno	Broj odredbi s kojima je izdavatelj u potpunosti usklađen
AD Plastik d.d.	VT	9	116
CROATIA osiguranje d.d.	ST	4	114
Solaris d.d.	RT	13	109

Izvor: interni izračun Hanfe na temelju upitnika o usklađenosti za 2021. godinu

Najveći napredak usklađenosti s Kodeksom na VT-u za 2021. ostvario je izdavatelj AD Plastik d.d., na ST-u CROATIA osiguranje d.d. i na RT-u Solaris d.d. Uzimajući u obzir prethodno navedeno te kriterij najvećeg broja odgovora „DA“, izdavatelj AD Plastik d.d. izabran je kao izdavatelj koji je ostvario najveći napredak usklađenosti s Kodeksom na uređenom tržištu.

Preporuke za unaprjeđenje kvalitete izvještavanja o korporativnom upravljanju

Hanfa je od izdavatelja dionica prvi put zaprimila upitnike o usklađenosti za 2019. godinu. Izdavatelji dionica na pitanja iz upitnika o usklađenosti odgovaraju „DA“, „NE“ ili „Djelomično“. Opisani način odgovaranja na pitanja iz upitnika iz usklađenosti primjenjuje se i za 2021. godinu

U skladu s Kodeksom, za pitanja na koja su odgovorili „NE“ ili „Djelomično“ izdavatelji trebaju jasno obrazložiti razloge neusklađenosti, odnosno:

- objasniti u kojem se dijelu ne pridržavaju odredbe Kodeksa i iz kojeg razloga
- opisati mjere koje je izdavatelj poduzeo ili namjerava poduzeti umjesto pridržavanja odredbe Kodeksa kako bi ispunio ciljeve utvrđene u odgovarajućem načelu Kodeksa
- ako se namjerava pridržavati odredbe Kodeksa u budućnosti, navesti kada će početi tako postupiti.

U tablici su dani primjeri dobrih i loših obrazloženja za pitanja iz upitnika o usklađenosti na koja je odgovoreno „NE“ ili „Djelomično“.

Tablica 14. Primjeri obrazloženja iz upitnika o usklađenosti za izdavatelje dionica za 2021. godinu.

Odredba Kodeksa	Primjeri dobrih obrazloženja	Primjeri loših obrazloženja
Statut društva i/ili interni akti društva dopuštaju dioničarima mogućnost da ostvaruju svoje pravo glasa elektronički bez ograničenja.	Planira se izmijeniti Statut na način da se omogući glasanje elektronički u roku dvije godine.	U razmatranju. Društvo će razmotriti donošenje takvog akta.
NO ocijenio je pojedinačne rezultate svojih članova u posljednjih 12 mjeseci.	Uskladit ćemo se u kraćem roku.	Ocjena rada članova Nadzornog odbora proizlazi iz odluke o razrješnici. Nije propisano.
Uprava je usvojila, a NO je odobrio, poslovnik o radu uprave koji definira sve iz članka 43. Kodeksa.	Uprava društva sastoji se od jednog člana. Statutom društva predviđeno je da će se poslovnik o radu Uprave donijeti u slučaju kada se Uprava bude sastojala od dva člana. Uprava u razumnom roku namjerava usvojiti poslovnik o radu uprave, a Nadzorni odbor namjerava odobriti poslovnik o radu uprave navedeno u članku 43. Kodeksa.	Nije praksa. Ne, jer za to ne postoji zakonska obveza.
Fer vrijednost svake materijalne transakcije mora potvrditi neovisni stručnjak prije svake takve transakcije te njegovo izvješće mora biti dostupno bez naknade na mrežnim stranicama društva.	Društvo nema takav interni akt te ga planira usvojiti u najkraćem mogućem roku. Društvo objavljuje transakcije s povezanim osobama sukladno MRS-u 24 na godišnjoj razini. Navedene objave sastavni su dio godišnjih financijskih izvještaja. Materijalne transakcije i odnosi s povezanim pravnim osobama predmetom su studije o transfernim cijenama.	Nije bilo takvih transakcija. Važeća regulativa ne predviđa obvezu. Nije propisano.

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021.

Obrazloženje odgovora „NE“ ili „Djelomično“ od iznimne je važnosti jer izdavatelj ima mogućnost navesti razloge koji su jedinstveni za njega, a koji su doveli do neusklađenosti ili djelomične usklađenosti. Iz upitnika o usklađenosti za 2021. godinu kao i iz upitnika o usklađenosti iz prethodne dvije godine (2019. i 2020.) vidljivo je da izdavatelji nisu skloni navoditi detaljnija obrazloženja razloga neusklađenosti ili djelomične neusklađenosti i vrlo često kao obrazloženje navode da određeni zahtjev nije propisan zakonom, statutom ili drugim internim aktom izdavatelja.

Dakle, u obrazloženju odgovora „NE“ ili „Djelomično“ bitno je jasno navesti razloge neusklađenosti te kada se i na koji način izdavatelj namjerava uskladiti s određenom odredbom Kodeksa u budućnosti kako bi se vidio napredak u usklađenosti u budućim izvještajnim razdobljima. Izdavatelj pritom treba obratiti pažnju da kod navođenja načina i rokova s određenom odredbom Kodeksa zaista tako i postupa. Naime, postupanje na način i u rokovima koje je izdavatelj odredio i naveo u upitniku može biti predmetom provjere od strane Hanfe. U slučaju nepostupanja na opisani način ili u određenim rokovima Hanfa je ovlaštena zahtijevati od izdavatelja informacije, podatke, očitovanja, izjave i dokumentaciju u vezi s korporativnim upravljanjem i primjenom kodeksa korporativnog upravljanja.

Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju za izdavatelje dionica

Uvod

Podaci prikazani u ovom godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju za izdavatelje čije su dionice uvrštene na uređeno tržište ZSE-a prate poglavlja Kodeksa o korporativnom upravljanju te upitnika o usklađenosti i upitnika o praksama upravljanja, a to su Nadzorni odbor i njegovi odbori (3. i 4. poglavlje Kodeksa), Uprava (5. poglavlje Kodeksa), Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora (1. i 2. poglavlje Kodeksa), Primici članova uprave i nadzornog odbora (6. poglavlje Kodeksa), Rizici, unutarnja kontrola i revizija (7. poglavlje Kodeksa), Glavna skupština (9. poglavlje Kodeksa) i Transparentnost i korporativna društvena odgovornost (8. i 10. poglavlje Kodeksa).

Izdavatelji Hanfi dostavljaju dva upitnika: upitnik o praksama upravljanja i upitnik o usklađenosti. Upitnik o usklađenosti se objavljuje. Budući da se Kodeks ne primjenjuje na izdavatelje dionica zatvorenih investicijskih fondova, ovi izdavatelji Hanfi dostavljaju samo upitnik o praksama upravljanja.

Od ukupno 94 izdavatelja čije su dionice 31. prosinca 2021. bile uvrštene na uređeno tržište 91 izdavatelj bio je u obvezi dostavljanja Hanfi upitnika o praksama upravljanja i upitnika o usklađenosti za 2021., a 3 izdavatelja dionica samo upitnika o praksama upravljanja.

Od 91 izdavatelja dionica koji je bio u obvezi dostaviti upitnik o praksama upravljanja i upitnik o usklađenosti propisanu obvezu dostave upitnika o praksama upravljanja u ostavljenom roku ispunilo je 90 izdavatelja (99 % obveznika dostave). Od 3 izdavatelja dionica koja su bila u obvezi dostavljanja Hanfi samo upitnika o praksama upravljanja predmetni upitnik za 2021. dostavila su sva 3 izdavatelja dionica (100 % obveznika). Dakle, upitnik o praksama upravljanja dostavilo je 93 izdavatelja (99 % obveznika) u ostavljenom roku.

Podaci prikazani u nastavku ovog poglavlja obuhvaćaju podatke iz upitnika o usklađenosti i upitnika o praksama upravljanja za 2021. za sve izdavatelje dionica koji su Hanfi u ostavljenom roku dostavili upitnike (podatke iz upitnika o praksama upravljanja za 93 izdavatelja i upitnika o usklađenosti za 90 izdavatelja koji su dostavili upitnik o usklađenosti za 2021. godinu). Jedan izdavatelj je oba upitnika dostavio nakon ostavljenog roka. Budući da se radi o izdavatelju čije su dionice tijekom 2022. povučene s uvrštenja na uređenom tržištu, podaci iz tih dostavljenih upitnika nisu uključeni u obradu u ovom poglavlju.

Uređeno tržište ZSE-a podijeljeno je na tri segmenta: Vodeće tržište (VT), Službeno tržište (ST) i Redovito tržište (RT), koja se razlikuju po razini zahtjeva koje pojedini segment postavlja prema izdavateljima. VT je najzahtjevniji tržišni segment u pogledu zahtjeva transparentnosti, a RT postavlja minimalne zahtjeve za transparentnost. Segment VT-a ZSE je uspostavio krajem 2018. godine.

U 2021. godini na ZSE-u je ostvaren promet od 2,5 mlrd. kuna, što je gotovo 19 % niže u odnosu na prethodnu godinu. Promet dionicama iznosio je 1,7 mlrd. kuna, što je 24 % manje u odnosu na 2020. godinu. Na kraju 2021. na uređenom tržištu ZSE-a bila su uvrštena 94 izdavatelja dionica (5 izdavatelja dionica manje u odnosu na 31. prosinca 2020. godine), a broj izdavatelja dionica kontinuirano se smanjuje od 2015. godine. Ukupno su tijekom 2021. s uređenog tržišta povučene dionice 8 izdavatelja (svi s RT-a), a uvrštene su dionice 3 izdavatelja (1 na ST-u, 2 na RT-u).

U 2021. od ukupnog prometa vrijednosnih papira u iznosu od 2,5 mlrd. kuna više od polovice ostvareno je u trgovanju dionicama (1,7 mlrd. kuna, odnosno 68 %). Najveći promet ostvaren je trgovinom dionica koje su uvrštene na VT (43 % ukupnog prometa dionica), no on je smanjen u odnosu na prethodnu godinu, kada je taj udio iznosio 47 %. Trgovina dionicama koje su uvrštene na RT čini 40 % ukupnog prometa dionicama u 2021., a trgovina dionicama koje su uvrštene na ST udio od 17 %. U 2021. u trgovanju dionicama na VT-u ostvaren je promet od 750 mil. kuna i pao je u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 1,1 mlrd. kuna, za oko 31 %.

Tržišna kapitalizacija dionica povećana je za oko 1 % u odnosu na kraj 2020. te je na kraju 2021. iznosila 139,4 mlrd. kuna. Vrijednost tržišta mjerena tržišnom kapitalizacijom viša je u odnosu na prethodnu godinu na VT-u (za 9 %) i ST-u (za 21 %), dok je na RT-u niža za 14 %. Uzrok je tome izvrštenje 8 izdavatelja, od koji su svi bili na RT-u: Karlovačka banka d.d., PIK d.d., Dukat d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Hoteli Živogošće d.d., Hoteli Jadran d.d., MAGMA d.d. i Spačva d.d. Osim toga, jedan je izdavatelj uvrstio dionice na ST (SPAN d.d.), dva na RT (Primo Real Estate d.d. i Villa Dubrovnik d.d.), a jedan je izdavatelj promijenio segment tržišta iz ST u RT (Viro tvornica šećera d.d.).

Dionički indeks CROBEX iznosio je na kraju 2021. godine 2.079,35 bodova, što je 20 % više u odnosu na prethodnu godinu. Svi su dionički indeksi u 2021. rasli u odnosu na 2020., osim indeksa CROBEXkonstrukt (koji je pao za 31 %).

Najviše se trgovalo dionicama društava Podravka d.d., Hrvatski telekom d.d., Valamar Riviera d.d., Atlantska plovidba d.d. i Adris Grupa d.d. te je u trgovanju tim dionicama ostvaren ukupan promet od 873.677.020 kuna, koji čini 50 % ukupno ostvarenog prometa dionicama u 2021. godini.

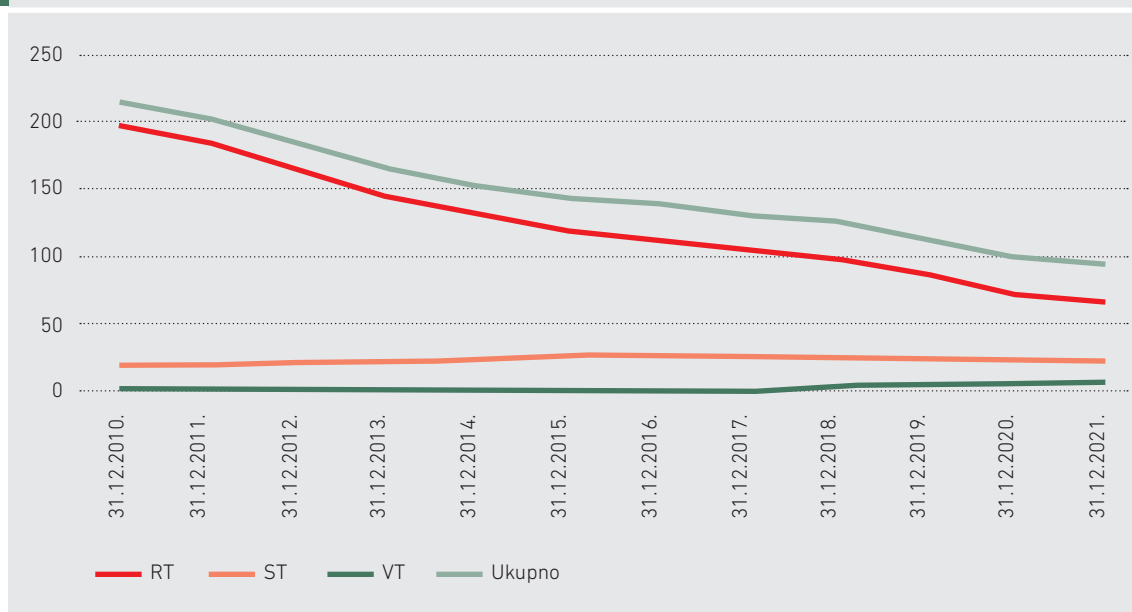
Kratki pregled o izdavateljima dionica

Broj izdavatelja dionica

Tijekom razdoblja od 2010. do 2021. vidljiv je **trend smanjenja broja izdavatelja** na uređenom tržištu ZSE-a. Ukupno je u 2021. s uvrštenja na uređenom tržištu dionice povuklo 8 društava, sve s uvrštenja na RT-u. Na sljedećem je grafikonu dan ilustrativni prikaz kretanja broja izdavatelja po segmentima na uređenom tržištu ZSE-a.

Grafikon 46.

Kretanje broja izdavatelja po segmentima uređenog tržišta, 2010. - 2021.

Izvor: ZSE, interni izračun

Primjetan je značajan pad ukupnog broja izdavatelja čije su dionice uvrštene na uređeno tržište ZSE-a, čemu tijekom godina najviše doprinosi pad broja izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT

ZSE-a. Dodatno je vidljiv blagi pad broja izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST ZSE-a te blagi porast broja izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT ZSE-a. VT postoji od 2018. te je na dan 31.12.2021. na taj segment uvršteno 6 izdavatelja.

U tablici u nastavku dan je detaljan pregled broja izdavatelja, kao i postotnih promjena broja izdavatelja u odnosu na prethodnu godinu.

UT	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Broj	Broj	Promjena (%)	Broj	Promjena (%)	Broj	Promjena (%)	Broj	Promjena (%)	Broj	Promjena (%)	Broj	Promjena (%)	
VT	-	-	-	-	-	4	-	5	25	6	20	6	-	
ST	26	27	3,8	26	-3,7	24	-7,7	23	-4,2	22	-4,3	22	-	
RT	118	112	-5,1	105	-6,3	98	-6,7	86	-12,2	71	-17,4	66	-7	
Ukupno	144	139	-3,5	131	-5,8	126	-3,8	114	-9,5	99	-13,2	94	-5,1	

Izvor: ZSE, interni izračun

Na kraju 2021. bilo je ukupno 94 izdavatelja dionica, što je 5,1 % manje u odnosu na dan 31. prosinca 2020., kada je 5 izdavatelja više imalo uvrštene dionice na uređenom tržištu. Promatrano po segmentima uređenog tržišta, najveći je pad broja izdavatelja na RT-u (5 izdavatelja manje u odnosu na kraj 2020. godine). U 2021. godini jedan je izdavatelj prešao s ST-a na RT.

Dionice kojima se uopće nije trgovalo

- Sljedećim dionicama se od njihova uvrštenja na uređeno tržište ZSE-a do 31. prosinca 2021. nika da nije trgovalo:
  - redovna dionica izdavatelja Professio Energia d.d. oznake DLPR-R-A
  - povlaštena dionica izdavatelja Plava laguna d.d. oznake PLAG-P-A
  - redovna dionica izdavatelja Stanovi Jadran d.d. oznake STJD-R-A
  - redovna dionica izdavatelja The Garden Brewery d.d. oznake GARB-R-A.

Uvrštenja dionica i povlačenja dionica s uvrštenja na uređenom tržištu ZSE-a

- 3 su izdavatelja u 2021. uvrstila svoje dionice na uređeno tržište ZSE-a:
  - redovne dionice društva Villa Dubrovnik d.d. uvrštene su 21. lipnja 2021. na RT
  - redovne dionice društva Primo Real Estate d.d. uvrštene su 20. srpnja 2021. na RT
  - redovne dionice društva SPAN d.d. uvrštene su 21. rujna 2021. na ST.
- 5 je izdavatelja u 2020. uvrstilo svoje dionice na uređeno tržište ZSE-a:
  - redovne dionice društva Helios Faros d.d. uvrštene su 30. travnja 2020. na RT
  - redovne dionice društva The Garden Brewery d.d. uvrštene su 9. lipnja 2020. na RT
  - redovne dionice društva Modra Špilja d.d. uvrštene su 1. listopada 2020. na RT
  - redovne dionice društva Vis d.d. uvrštene su 1. listopada 2020. na RT
  - redovne dionice društva Ciak Grupa d.d. uvrštene su 29. prosinca 2020. na ST.

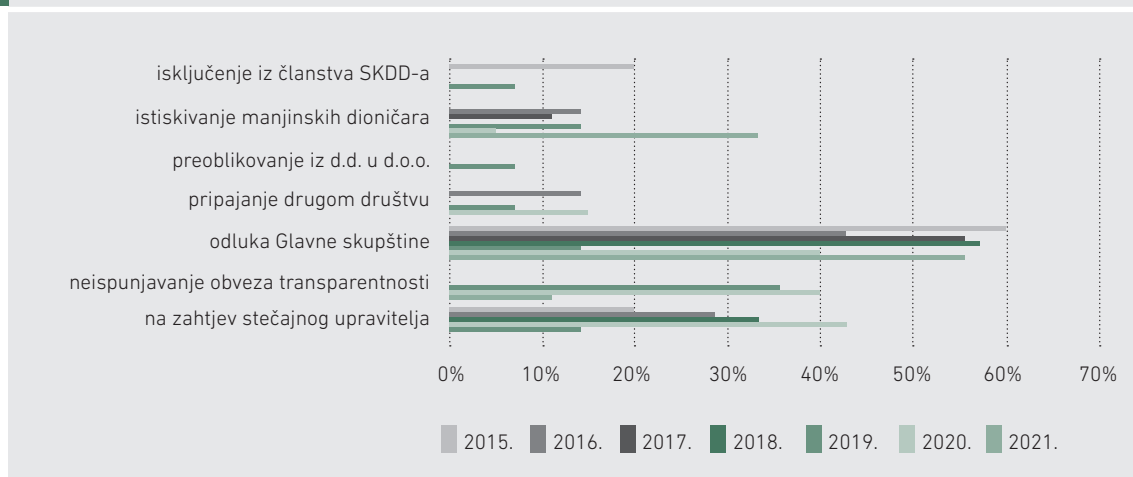
Tijekom 2021. godine 8 je izdavatelja povuklo svoje dionice s uvrštenja na RT, a nijedan izdavatelj s ST-a i VT-a (20 izdavatelja je u 2020. povuklo svoje dionice s uvrštenja na RT, 14 izdavatelja u 2019., a 7 izdavatelja u 2018.).

Najčešći razlog povlačenja dionica s uvrštenja na RT u 2021. bila je odluka Glavne skupštine (4 izdavatelja), ali i neispunjavanje obveza transparentnosti propisanih Pravilima Burze od strane Izdavatelja (1 izdavatelj). Nadalje, kod tri izdavatelja došlo je do istiskivanja manjinskih dioničara.

Navedeni razlozi povlačenja dionica s uvrštenja na uređenom tržištu od 2015. do 2021. prikazani su na sljedećem grafikonu.

Grafikon 47.

Razlozi povlačenja dionica s uvrštenja na uređenom tržištu od 2015. do 2021.

Izvor: ZSE

U razdoblju od 2015. do 2021. najviše dionica, ukupno njih 33, povučeno je s uvrštenja na uređenom tržištu na temelju odluke Glavne skupštine. Za 1 dionicu je u 2021. (u 2020. 8 dionica) prestalo uvrštenje na uređeno tržište zbog neispunjavanja obveza transparentnosti, dok u razdoblju od 2015. do 2019. zbog navedenog razloga nijedna dionica nije povučena s uvrštenja na uređeno tržište.

Isto tako, u promatranom razdoblju od ukupno 76 dionica koje su povučene s uvrštenja na uređenom tržištu 1 dionica povučena je s ST-a, a preostalih 75 dionica s uvrštenja na RT. Od 2018., kada je uspostavljen segment VT-a, nijedna dionica nije povučena s uvrštenja s tog segmenta uređenog tržišta.

Sektorska podjela izdavatelja

Izdavatelji su, s obzirom na djelatnosti koje obavljaju, podijeljeni na financijski i nefinancijski sektor. U financijski sektor ubrajaju se financijske institucije i zatvoreni alternativni investicijski fondovi, a u nefinancijski sektor ubrajaju se ostale djelatnosti. Podjela izdavatelja po sektorima u razdoblju od 2015. do 2021. prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 16.

Podjela izdavatelja po sektorima u razdoblju od 2015. do 2021. godine, stanje 31. prosinca

Sektori	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.	
	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)
Financijski sektor	17	11,8	15	10,8	14	10,7	12	9,5	12	10,5	12	12,1	11	11,7
Nefinancijski sektor	127	88,2	124	89,2	117	89,3	114	90,5	102	89,5	87	87,9	83	88,3
Ukupno	144	100	139	100	131	100	126	100	114	100	99	100	94	100

Izvor: ZSE

Prema javno dostupnim podacima ZSE-a, dana 31. prosinca 2021. najveći broj izdavatelja dionica bio je iz sektora turizma (njih 22, dok je na kraju 2020. taj broj iznosio 23). Slijede izdavatelji dionica iz sektora financijskih djelatnosti i djelatnosti osiguranja (njih 15; 2020. 18) zatim izdavatelji dionica iz prehrambenog sektora te proizvodnje pića i duhanskih proizvoda (njih 10; 2020. 12) te iz sektora prijevoza i skladištenja (njih 10; 2020. 10). U preostalim sektorima/djelatnostima na dan 31. prosinca 2021. bilo je manje od 10 izdavatelja dionica po pojedinom sektoru/djelatnosti.

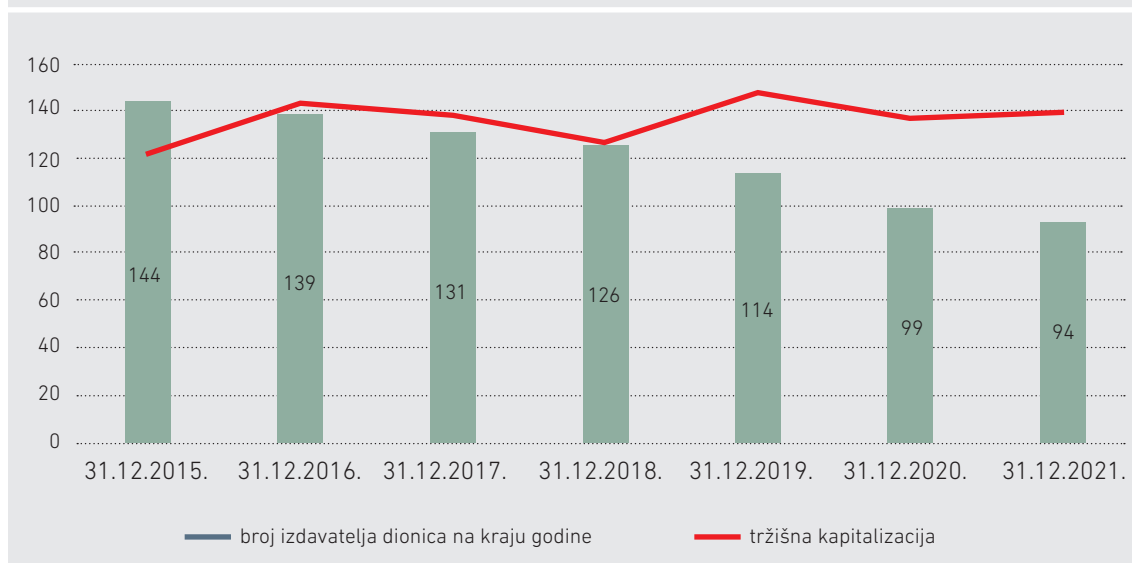
Tržišna kapitalizacija

- Na kraju 2021. tržišna kapitalizacija dionica uvrštenih na VT iznosila je 31.342.835.154 kune te je bila za 9,1 % veća nego 31. prosinca 2020. (31. prosinca 2020. iznosila je 28.716.090.400 kuna), što je posljedica porasta cijena dionica.
- Tržišna kapitalizacija dionica uvrštenih na ST na kraju 2021. iznosila je 50.325.878.835 kuna te je bila 21,1 % veća nego 31. prosinca 2020. kada je iznosila 41.567.941.436 kuna. Navedeno povećanje proizlazi iz činjenice da se jedan izdavatelj uvrstio na ST (SPAN d.d.), ali i porasta cijena dionica.
- Dana 31. prosinca 2021. ukupna tržišna kapitalizacija dionica uvrštenih na RT (bez zatvorenih alternativnih investicijskih fondova) iznosila je 57.566.901.412 kune te se smanjila oko 14 % u odnosu na kraj prethodne godine, kada je iznosila 66.942.233.564 kune, što je dijelom posljedica povlačenja s uvrštenja dionica velikog broja izdavatelja.
- Tržišna kapitalizacija dionica 93 izdavatelja koji su dostavili upitnik o praksama upravljanja za 2021. u ostavljenom roku iznosila je 137.448.333.112 kuna (99 % ukupne tržišne kapitalizacije svih uvrštenih dionica 31. prosinca 2021. godine).

Ukupna tržišna kapitalizacija dionica koje su uvrštene na UT prikazana je na sljedećem grafikonu, zajedno s brojem izdavatelja dionica na kraju pojedine godine.

Grafikon 48.

Tržišna kapitalizacija dionica (u mlrd. kuna) uvrštenih na uređeno tržište i broj izdavatelja na kraju pojedine godine, od 2015. do 2021. godine

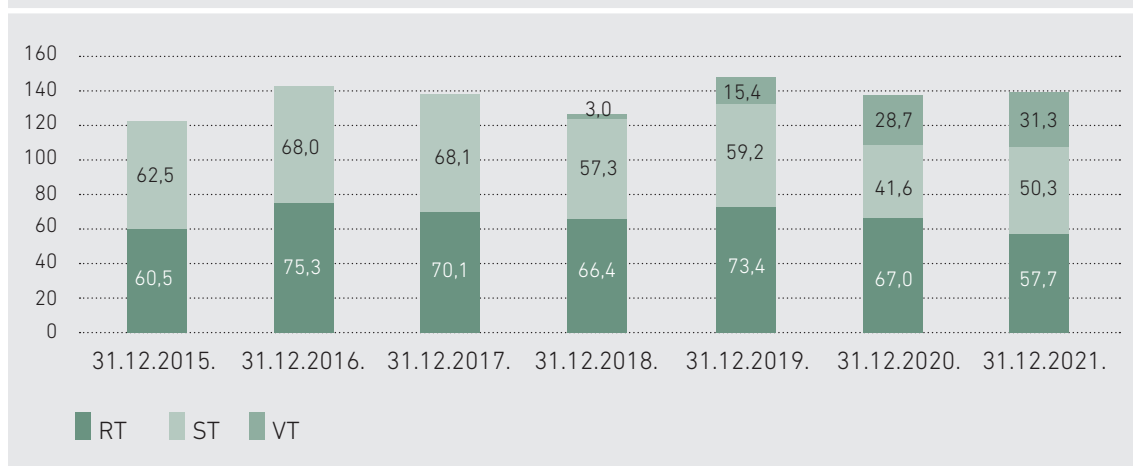

Izvor: ZSE

Tržišna kapitalizacija dionica u razdoblju od 31. prosinca 2015. do 31. prosinca 2021. po segmentima uređenog tržišta na koje su dionice uvrštene prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 49.

Tržišna kapitalizacija dionica (u mlrd. kuna) po segmentima uređenog tržišta od 2015. do 2021. godine

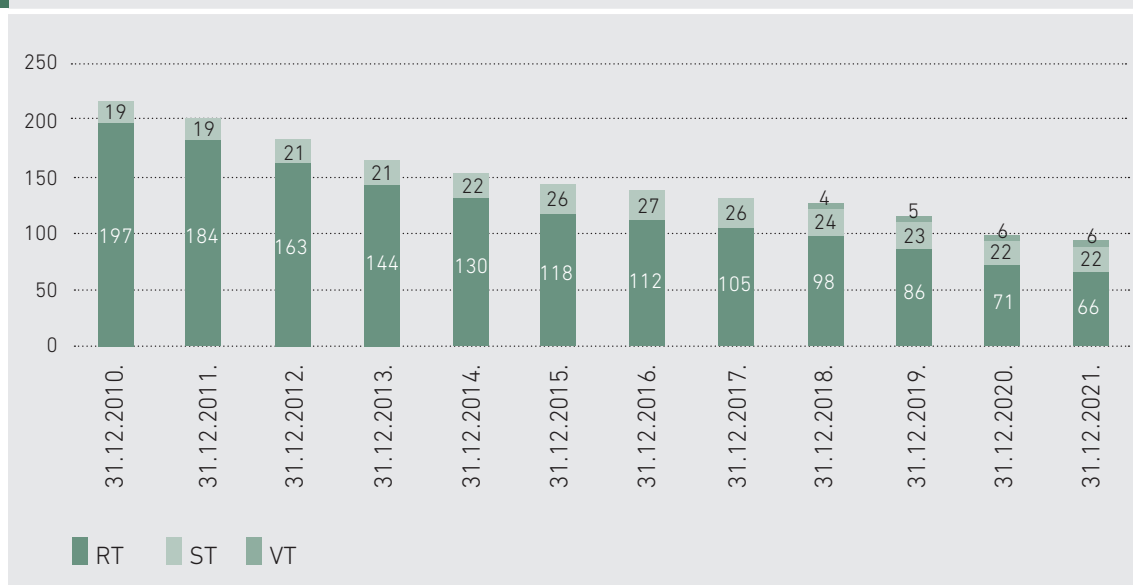

Izvor: ZSE

- Tržišna kapitalizacija dionica uvrštenih na RT smanjila se u odnosu na 2020., čemu je prvenstveno doprinijela činjenica da se 9 dionica od 8 izdavatelja sa RT izvrstilo s uređenog tržišta u 2021. godini.
- Povećanju tržišne kapitalizacije dionica uvrštenih na ST ponajprije je doprinijelo povećanje cijena dionica, kao i uvrštenje dionica jednog izdavatelja.

Grafikon 50.

Broj izdavatelja dionica po segmentima uređenog tržišta od 2010. do 2021. godine

Izvor: ZSE

- Broj izdavatelja dionica na uređenom tržištu ZSE-a kontinuirano se smanjuje u posljednjih 11 godina, i to prvenstveno izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT. Broj izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST isti je kao i 2020. godine, ali u usporedbi s ostalim godinama je u padu. Segment VT-a koji postoji od 2018. bilježi blagi rast broja izdavatelja, ali na kraju 2021. isti je kao i prethodne godine. Na kraju 2021. bilo je 66 izdavatelja na RT-u, 22 izdavatelja na ST-u te 6 izdavatelja na VT-u.

Kapital i porijeklo kapitala

U nastavku se daje pregled temeljnog kapitala izdavatelja dionica, vlasnička struktura izdavatelja dionica i porijeklo kapitala izdavatelja u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

Temeljni kapital

- Temeljni kapital 94 izdavatelja dionica na kraju 2021. iznosio je 54.285.816.080 kuna, a kretao se u rasponu od 2,5 mil. kuna do 10,24 mlrd. kuna (temeljni kapital 99 izdavatelja dionica na kraju 2020. iznosio je 55,8 mlrd. kuna, a kretao se u rasponu od 3,6 mil. kuna do 10,24 mlrd. kuna).
- Prema podacima iz sudskog registra, 11 je izdavatelja tijekom 2021. povećalo temeljni kapital (3 izdavatelja u 2020.), a 2 su izdavatelja smanjila temeljni kapital (1 u 2020. godini).
- Neto promjena kapitala izdavatelja dionica u 2021. iznosila je 1.116.405.751 kunu.

Tablica 17.

Broj izdavatelja čije su dionice uvrštene na uređeno tržište ZSE-a, temeljni kapital i tržišna kapitalizacija (u mlrd. kuna) od 2015. do 2021. godine

Broj izdavatelja							Temeljni kapital i tržišna kapitalizacija	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.								
144	139	131	126	114	99	94	Temeljni kapital (mlrd. kuna)	61,4	60,5	60	60,7	64,9	55,8	54,3
							Tržišna kapitalizacija (mlrd. kuna)	122,9	143,2	138,3	137,2	148	137,3	139,4

Izvor: sudski registar, ZSE

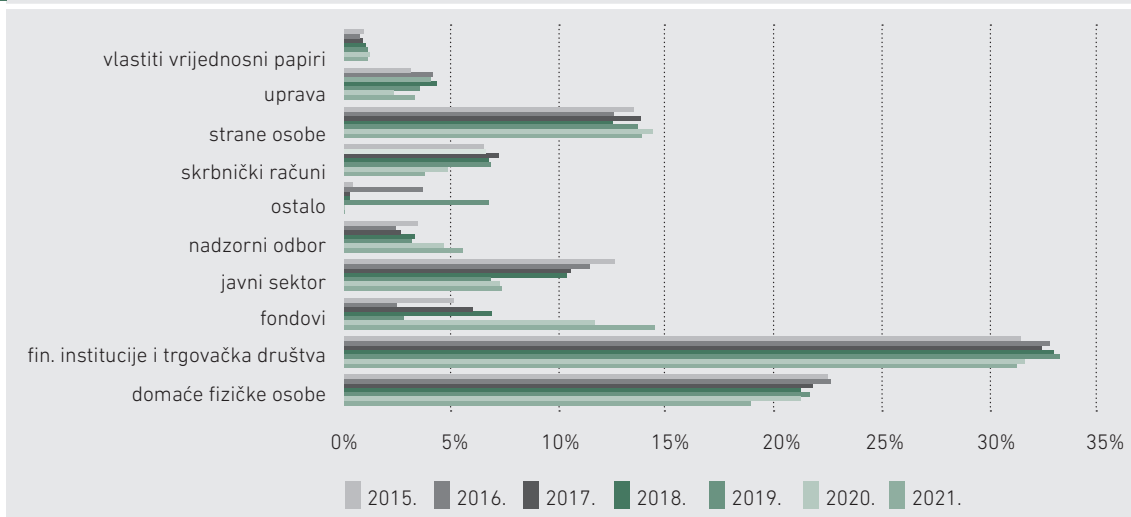
Vlasnička struktura

Vlasnička struktura izdavatelja dionica izrađena je na temelju podataka Središnjeg klirinškog depozitarnog društva (dalje u tekstu: SKDD). Vlasnička struktura promatrana je po grupama dioničara na način da ukupan zbroj svih grupa čini 100 % vlasničke strukture izdavatelja (jedan dioničar može biti raspoređen samo u jednu grupu). Vlasnička struktura izdavatelja dionica podijeljena je u sljedeće kategorije: vlastite dionice, financijske institucije i trgovačka društva, fondovi (investicijski i mirovinski fondovi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj), javni sektor (Republika Hrvatska), članovi uprave, članovi nadzornog odbora, domaće fizičke osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora), strane osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora), skrbnički računi i ostalo.

Na sljedećem grafikonu prikazana je vlasnička struktura izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. prema prethodno navedenim kategorijama.

Grafikon 51.

Vlasnička struktura izdavatelja dionica od 2015. do 2021. godine

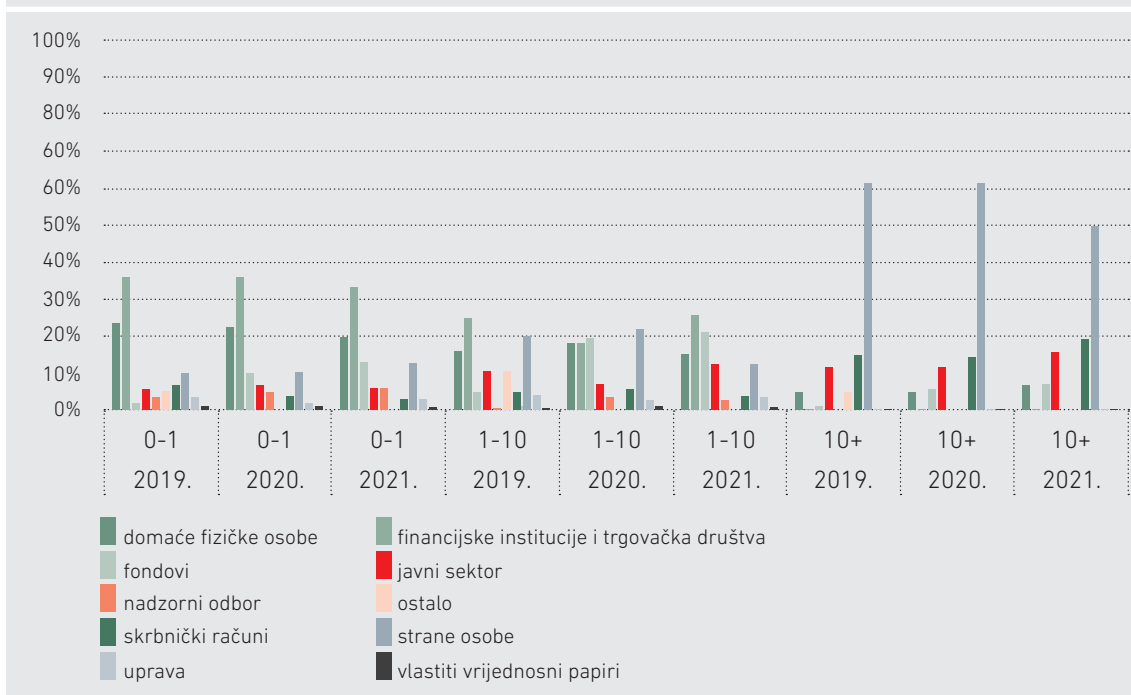
Izvor: SKDD

- U vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica 31. prosinca 2021. najviše su bile zastupljene financijske institucije i trgovačka društva s 31 % udjela (32 % udjela u 2020.), zatim domaće fizičke osobe s 19 % udjela (21 % u 2020.) te strane osobe s 14 % (14 % u 2020.).
- Udio fondova u vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica se s 12 % 31. prosinca 2020. povećao na 15 % na kraju 2021.
- U promatranom razdoblju od 2015. do 2021. vlasnička struktura izdavatelja dionica nije se značajnije mijenjala te prevladavaju financijske institucije i trgovačka društva s udjelom od oko 31 % te domaće fizičke osobe s udjelom od oko 19 %.

Na sljedećem grafikonu prikazana je vlasnička struktura izdavatelja dionica na kraju 2019., 2020. i 2021. u odnosu na tržišnu kapitalizaciju.

Grafikon 52.

Vlasnička struktura izdavatelja dionica u odnosu na tržišnu kapitalizaciju (u mlrd. kuna) 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine

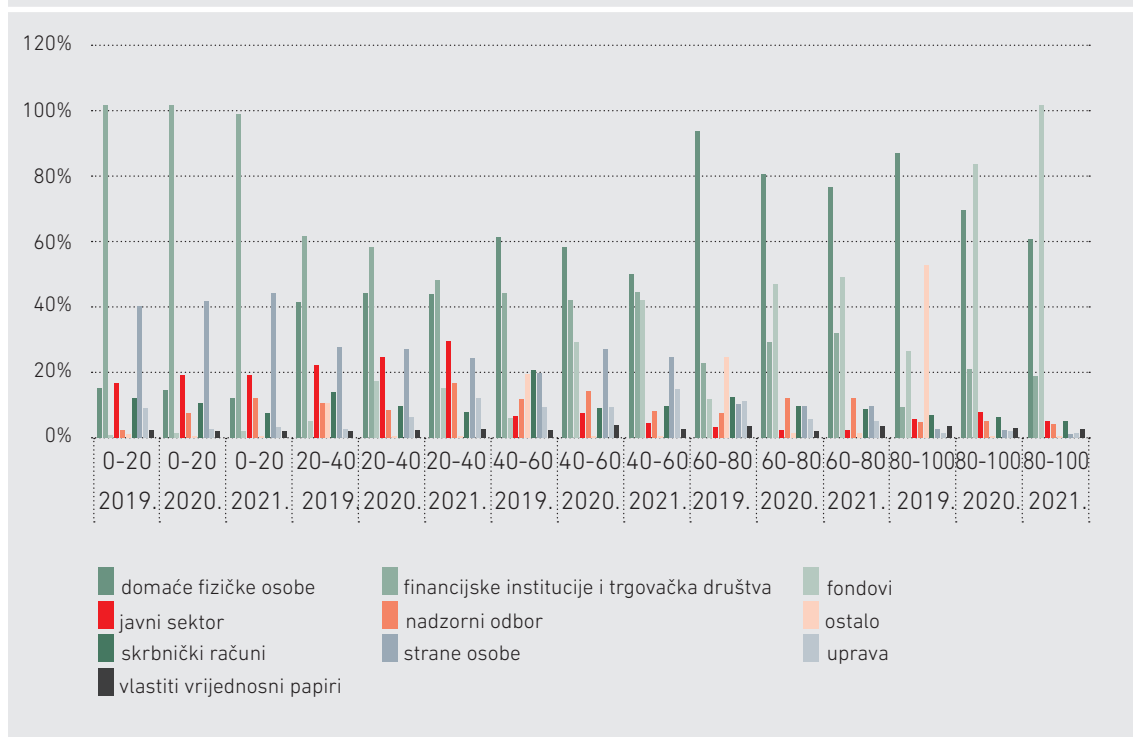
Izvor: SKDD

- Na kraju 2021. vlasnička struktura izdavatelja dionica čija je tržišna kapitalizacija veća od 10 mlrd. kuna nije se značajno promijenila u odnosu na kraj 2020. Strane osobe i dalje imaju najveći udio od 50 %, ali udio je manji nego na kraju prethodne godine (na kraju 2020. udio stranih osoba iznosio je 62 %). Na kraju 2021. povećao se udjel fondova na 7 % (na kraju 2020. iznosio je 6 %).
- Dana 31. prosinca 2021. financijske institucije i trgovačka društva imaju udio od 26 % u vlasničkoj strukturi izdavatelja čija je tržišna kapitalizacija između 1 mlrd. kuna i 10 mlrd. kuna, zatim slijede fondovi s 21 %, domaće fizičke osobe s udjelom od 16 % i javni sektor s 13 % udjela (na kraju 2020. udio javnog sektora iznosio je 7 %).
- U vlasničkoj strukturi izdavatelja čija je tržišna kapitalizacija do 1 mlrd. kuna na kraju 2021. godine 33 % čine financijske institucije i trgovačka društva (na kraju 2020. financijske institucije i trgovačka društva imali su udio od 36 %), a zatim slijede domaće fizičke osobe s 20 % i fondovi s 13 %.

Na sljedećem grafikonu prikazana je vlasnička struktura izdavatelja dionica dana 31. prosinca 2021. u odnosu na distribuciju dionica javnosti (engl. *free float*).

Grafikon 53.

Vlasnička struktura izdavatelja dionica u odnosu na distribuciju dionica javnosti (engl. *free float*) 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine

Izvor: SKDD

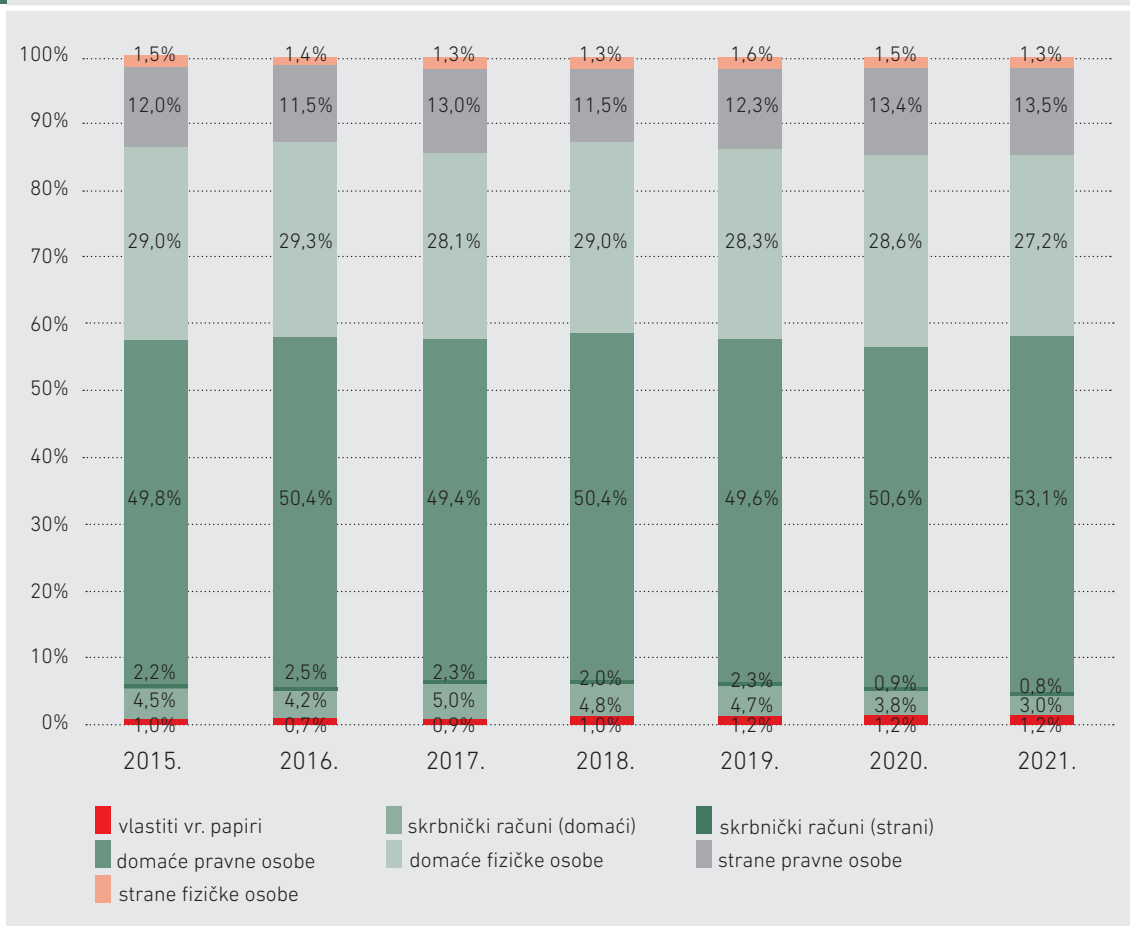
- Dana 31. prosinca 2021. u vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica koje imaju distribuciju javnosti do 20 % prevladavaju financijske institucije i trgovačka društva s udjelom od 49 %, dok su strane osobe imale udio od 22 % (na kraju 2020. u vlasničkoj strukturi prevladavale su financijske institucije i trgovačka društva s udjelom od 51 %).
- U vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica koje imaju distribuciju javnosti između 80 % i 100 % na kraju 2021. prevladavaju fondovi s 51 % (na kraju 2020. godine udio fondova bio je 42 %). Domaće fizičke osobe imaju udio od 38 % u vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica koje imaju distribuciju javnosti od 60 % do 80 %.

Porijeklo kapitala izdavatelja dionica

Na sljedećem grafikonu prikazana je podjela vlasništva dionica u razdoblju od 2015. do 2021. prema porijeklu kapitala po sljedećim kategorijama: domaće fizičke osobe, domaće pravne osobe, skrbnički računi (HR), skrbnički računi (stranci), strane fizičke osobe, strane pravne osobe i vlastiti vrijednosni papiri.

Grafikon 54.

Porijeklo kapitala izdavatelja dionica na kraju 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020. i 2021.

Izvor: SKDD

- U razdoblju od 2015. do 2021. porijeklo kapitala i udio pojedine kategorije kapitala u vlasništvu dionica nisu se značajno mijenjali. Najveći udio u vlasništvu dionica 31. prosinca 2021. imale su domaće pravne osobe s udjelom od 53 % (na kraju 2020. godine 51 %).
- Na kraju 2021. udio domaćeg kapitala bio je 83 % (83 % na kraju 2020.), a stranog kapitala 16 % (16 % 31. prosinca 2020. godine).

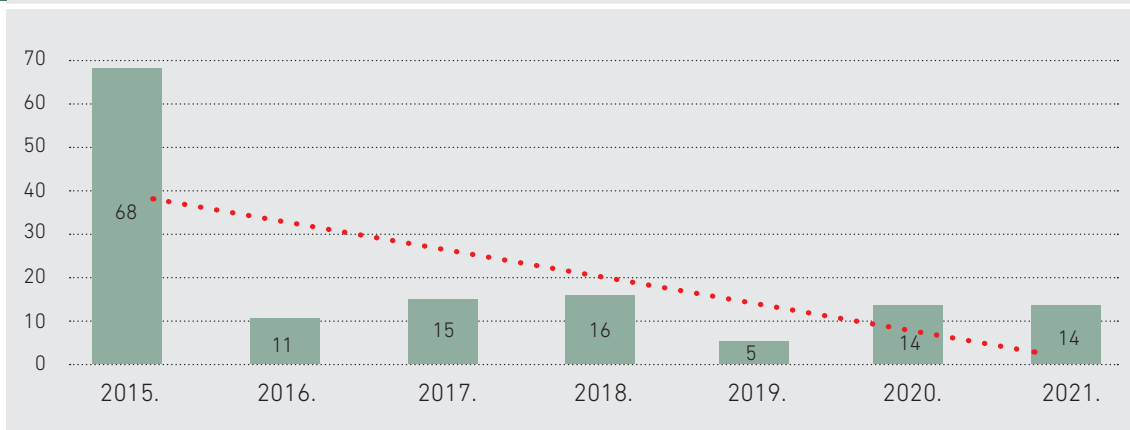
Odgovornosti i dužnosti članova uprave i nadzornog odbora

Sukob interesa

Sukob interesa postoji kod člana uprave ili nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora koji nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja ili se iz njegove povezanosti s predmetom odlučivanja može pretpostaviti da može imati interese koji nisu istovremeno i interesi društva te da bi to moglo utjecati na njegovo donošenje odluka.

- U 2021. ukupno je bilo 14 prijavljenih sukoba interesa (isti broj prijavljenih sukoba interesa bio je i 2020.) kod 4 izdavatelja:
  - 8 prijavljenih sukoba interesa kod 2 izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST
  - 2 prijavljena sukoba interesa kod jednog izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT i
  - 4 prijavljena sukoba interesa kod jednog izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT.
- U svim prijavljenim sukobima interesa u 2021. osobe u sukobu interesa bile su suzdržane kod donošenja odluka o ulasku u transakcije s povezanim osobama.
- U 2020. ukupno je bilo 14 prijavljenih sukoba interesa kod 2 izdavatelja čije su dionice bile uvrštene na ST, jednog izdavatelja uvrštenog na VT te jednog izdavatelja uvrštenog na RT te su osobe u sukobu interesa bile suzdržane kod donošenja odluka o ulasku u transakcije s povezanim osobama (u 2019. ukupno je bilo 5 prijavljenih sukoba interesa kod 2 izdavatelja čije su dionice bile uvrštene na ST te su osobe u sukobu interesa bile suzdržane kod donošenja odluka o ulasku u transakcije s povezanim osobama).
- U 2021. godini kod 4 izdavatelja dionica bilo je prijavljeno ukupno 14 sukoba interesa. Od strane višeg rukovodstva prijavljeno je 7 sukoba interesa, od strane uprave prijavljeno je 7 sukoba interesa, a od strane nadzornog odbora nijedan sukob interesa (14 prijavljenih sukoba interesa u 2020., od strane višeg rukovodstva prijavljeno je 10 sukoba interesa, od strane uprave prijavljena su 4 sukoba interesa, a od strane nadzornog odbora nijedan sukob interesa).

Grafikon 55.

Broj prijavljenih sukoba interesa tijekom godine u razdoblju od 2015. do 2021. godine

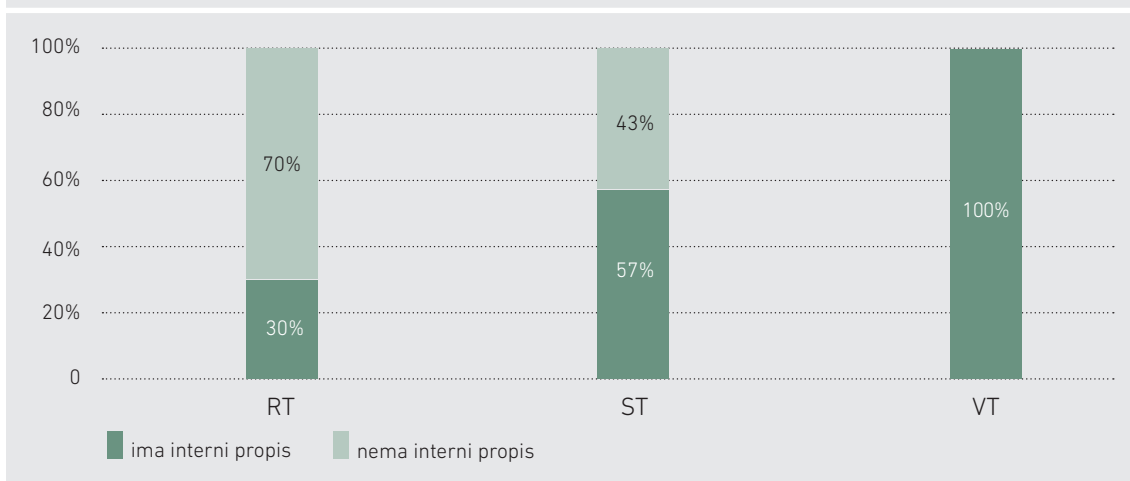
Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

Transakcije s povezanim osobama

Prema Kodeksu, nadzorni odbor izdavatelja mora osigurati da se usvoje procedure za odobravanje i objavljivanje transakcija s povezanim osobama koje će biti u skladu sa zakonskim odredbama i standardima financijskog izvještavanja.

- U odnosu na 2020., što se tiče transakcija s povezanim osobama vidljivo je poboljšanje (prema podacima iz upitnika o praksama) jer 41 % izdavatelja u 2021. ima interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama (34 % izdavatelja u 2020. godini).
- No i dalje većina izdavatelja u 2021. nema interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama – njih 59 % (u 2020. njih 65 %).

Grafikon 56.

Izdavatelji dionica koji imaju/nemaju interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama po segmentima uređenog tržišta u 2021. godini

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021.

U sljedećoj tablici prikazan je prosječan iznos prijavljenih transakcija koje je izdavatelj sklopio u razdoblju od 2015. do 2021. sa sljedećim dionicima: dioničarima koji imaju više od 5 % temeljnog kapitala izdavatelja, članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja, višim rukovodstvom izdavatelja te unutar grupe kojoj izdavatelj pripada ili joj je na vrhu.

Tablica 18.

Prosječan iznos prijavljenih transakcija s povezanim osobama od 2015. do 2021. godine

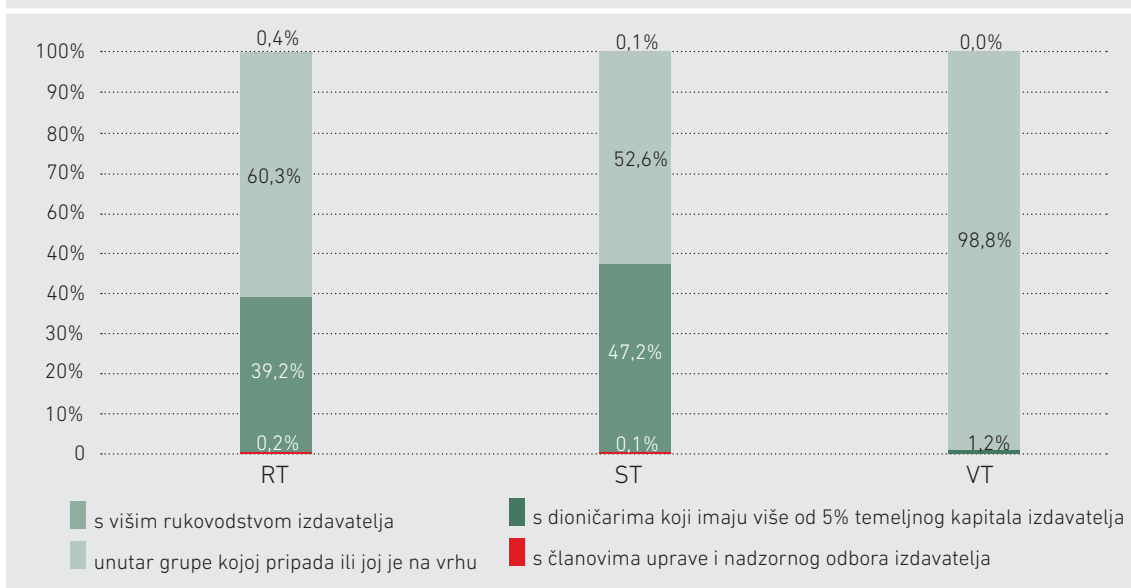
		Prosječan bruto novčani iznos transakcija (u kunama) s povezanim osobama koje je izdavatelj sklopio			
		s dioničarima koji imaju više od 5% temeljnog kapitala izdavatelja	s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja	s višim rukovodstvom izdavatelja	unutar grupe kojoj pripada ili joj je na vrhu
2021.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	39	18	10	49
	Iznos transakcije	255.481.969	1.958.122	7.458.829	321.587.459
2020.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	38	22	13	46
	Iznos transakcije	196.902.219	2.796.438	9.376.777	277.341.280
2019.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	38	21	10	49
	Iznos transakcije	231.338.954	3.250.770	6.832.584	319.914.029
2018.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	40	20	10	45
	Iznos transakcije	184.924.188	4.785.646	4.913.846	322.994.226
2017.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	34	19	8	45
	Iznos transakcije	161.198.802	4.910.966	8.851.501	235.074.283
2016.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	36	22	12	46
	Iznos transakcije	252.381.830	12.715.746	7.139.912	363.163.243
2015.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	37	19	9	50
	Iznos transakcije	271.561.189	10.144.030	5.623.301	408.656.623

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

- Ukupan prosječni bruto novčani iznos transakcija s povezanim osobama koje su izdavatelji sklopili u 2021. viši je u odnosu na prethodne četiri godine, a niži je u odnosu na 2015. i 2016. godinu.
- Prosječan bruto novčani iznos transakcija s povezanim osobama koje su izdavatelji sklopili s dioničarima koji imaju više od 5 % temeljnog kapitala izdavatelja te unutar grupe kojoj pripadaju ili su joj na vrhu je u 2021. viši nego u 2020. godini.
- Prosječan bruto novčani iznos transakcija s povezanim osobama koje su izdavatelji sklopili s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja te s višim rukovodstvom izdavatelja je u 2021. niži nego u 2020. godini.

Grafikon 57.

Udio pojedinih vrsta transakcija s povezanim stranama u ukupnom iznosu transakcija s povezanim stranama po segmentu UT-a u 2021. godini

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021.

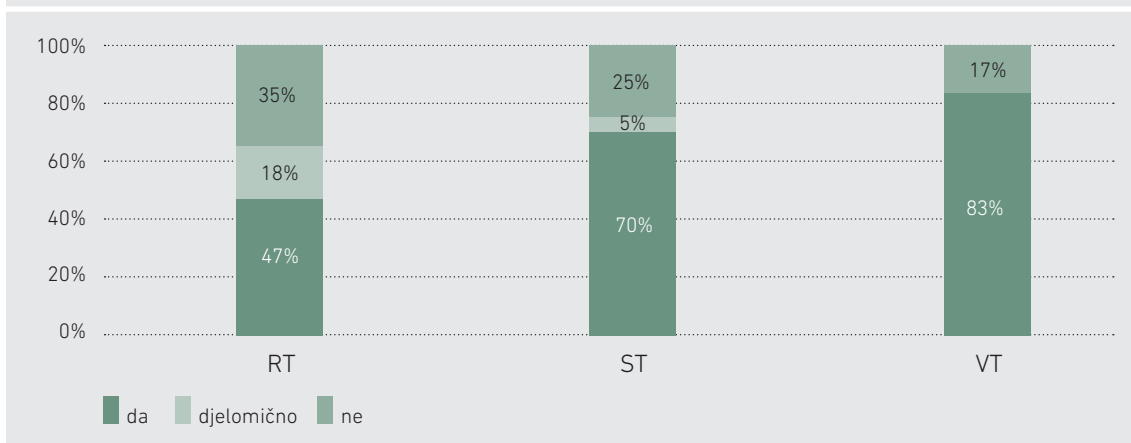
- Transakcije izdavatelja unutar grupe kojoj pripada ili joj je na vrhu čine udio u transakcijama s povezanim stranama u svakom segmentu tržišta (na RT-u 60,3 %, na ST-u 52,6 %, a na VT-u 98,8 %). Slijede ih transakcije s dioničarima koji imaju više od 5 % temeljnog kapitala izdavatelja. Transakcije s višim rukovodstvom i transakcije s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja čine manje od 0,4 % ukupnih transakcija po tržištima.

Pravila ponašanja članova uprave i nadzornog odbora i sudjelovanje u donošenju odluka

- Kod 55 % izdavatelja nadzorni odbor dao je suglasnost za pravilnik o ponašanju ili drugi interni akt koji uspostavlja pravila ponašanja koja moraju slijediti članovi uprave i nadzorni odbor, radnici i drugi koji djeluju za račun društva (u 2020. taj je postotak iznosio 48 %).

Grafikon 58.

Usuglašene politike ponašanja za članove uprave i nadzornog odbora, radnike i druge koje djeluju za račun društva u 2021. godini

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2021.

- Ukupno je 51 % izdavatelja objavilo pravilnik o ponašanju članova uprave i nadzornog odbora na svojim mrežnim stranicama (u 2020. taj je postotak iznosio 39 %).
- Ukupno 83 % izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT ima objavljen pravilnik o ponašanju članova uprave i nadzornog odbora na svojim mrežnim stranicama te je on dostupan na mrežnim stranicama bez naknade (u 2020. je 83 % izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT imalo usuglašene politike ponašanja za članove uprave i nadzornog odbora, radnike i druge koje djeluju za račun društva).
- Ukupno 70 % izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST ima objavljen pravilnik o ponašanju članova uprave i nadzornog odbora na svojim mrežnim stranicama te je on dostupan na mrežnim stranicama bez naknade. U odnosu na 2020. vidljivo je poboljšanje kod izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST (u 2020. je 62 % izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST imalo usuglašene politike ponašanja za članove uprave i nadzornog odbora, radnike i druge koje djeluju za račun društva).
- Ukupno 47 % izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT imaju objavljen pravilnik o ponašanju članova uprave i nadzornog odbora na svojim mrežnim stranicama te je on dostupan na mrežnim stranicama bez naknade. U odnosu na 2020. vidljivo je poboljšanje kod izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT (u 2020. je 44 % izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT-u imalo usuglašene politike ponašanja za članove uprave i nadzornog odbora, radnike i druge koje djeluju za račun društva).

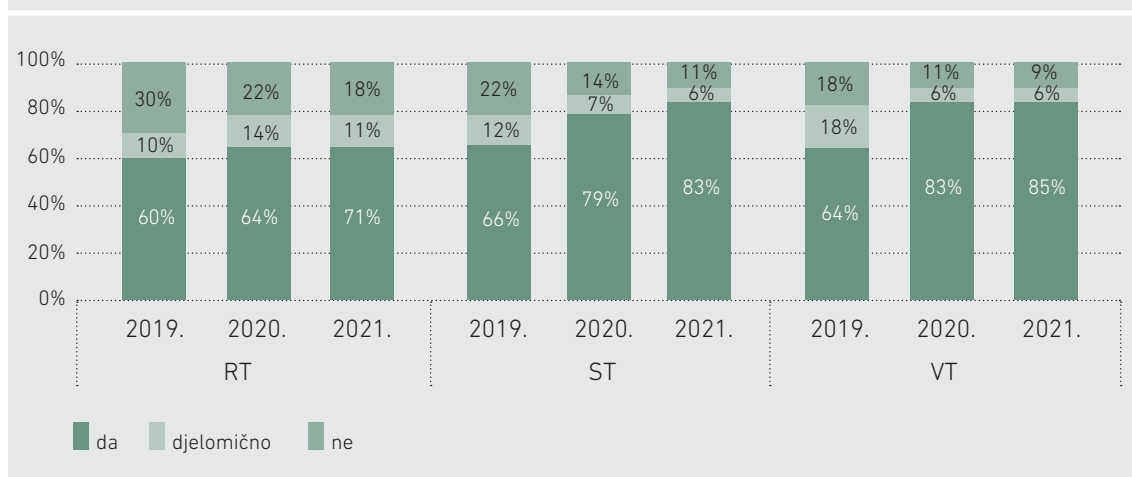
U skladu s Kodeksom, za članove uprave i nadzornog odbora treba biti propisana zabrana sudjelovanja u donošenju odluka u vezi s kojima se nalaze u sukobu interesa.

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na vodstvo

Na idućem grafikonu prikazana je usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem *Vodstvo* u 2021., u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu.

Grafikon 59.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem *Vodstvo* u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta

Izvor: *Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun*

- U prosjeku, usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT s poglavljem *Vodstvo* iznosi 85 %.
- Izdavatelji čije su dionice uvrštene na ST u prosjeku su usklađeni s navedenim poglavljem 83 %, a izdavatelji čije su dionice uvrštene na RT 71 %.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, ST i RT u 2021. u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu u dijelu Kodeksa koji se odnosi na poglavlje *Vodstvo*.

Nadzorni odbor i njegovi odbori

Nadzorni odbor mora imati dovoljno članova kako bi mogao djelotvorno izvršavati svoje dužnosti i dužnosti svojih odbora. Ujedno mora sačinjavati profil nadzornog odbora koji određuje najmanji broj članova te kombinaciju vještina, znanja i obrazovanja, kao i profesionalnog i praktičnog iskustva koje se zahtijeva u nadzornom odboru.

Prema Kodeksu, nadzorni odbor svakih pet godina mora postaviti kao cilj postotak ženskih članova nadzornog odbora koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina. Svaki cilj mora biti objavljen u godišnjem izvješću zajedno s objašnjenjem zašto je odabran te planom ostvarenja, a napredovanje prema planu mora biti objavljeno svake godine.

Nadzorni odbor, u skladu s Kodeksom, treba biti sastavljen većinom od neovisnih članova koji nisu u poslovnim, obiteljskim i drugim vezama sa samim društvom, većinskim dioničarom ili grupom većinskih dioničara ili članovima uprave ili nadzornog odbora društva ili većinskog dioničara. Predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora moraju biti neovisni. Postojanje neovisnih članova nadzornog odbora pridonosi donošenju objektivnih odluka u pogledu članova uprave, samog društva i njegovih dioničara, kao što su pitanja primitaka, nova imenovanja, značajne promjene u vlasničkoj strukturi, zaštita od preuzimanja i funkcija revizije.

U dualističkom sustavu funkcija je uprave vođenje i zastupanje društva, a članove uprave imenuje nadzorni odbor. U monističkom sustavu tu funkciju obavljaju izvršni direktori društva, a imenuje ih glavna skupština.

- Od ukupno 94 izdavatelja čije su dionice 31. prosinca 2021. bile uvrštene na uređeno tržište, 93 je dostavilo upitnike o praksama korporativnog upravljanja u ostavljenom roku, od kojih su 2 izdavatelja imala monistički ustroj, a preostali 91 izdavatelj imao je dualistički ustroj.
- Od ukupno 99 izdavatelja čije su dionice 31. prosinca 2020. bile uvrštene na uređeno tržište, 2 su izdavatelja imala monistički ustroj, a preostalih 97 izdavatelja imalo je dualistički ustroj.

Za izdavatelje koji imaju monistički sustav podaci o izvršnim direktorima i glavnom izvršnom direktoru analiziraju se zajedno s podacima o članovima uprave, dok se podaci o neizvršnim direktorima te zamjeniku i predsjedniku upravnog odbora analiziraju u sklopu podataka o članovima nadzornog odbora izdavatelja koji imaju dualistički sustav.

Analizom u nastavku obuhvaćeni su svi izdavatelji dionica koji su bili uvršteni na uređeno tržište ZSE-a 31. prosinca 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020. i 2021. prema podacima iz sudskog registra.

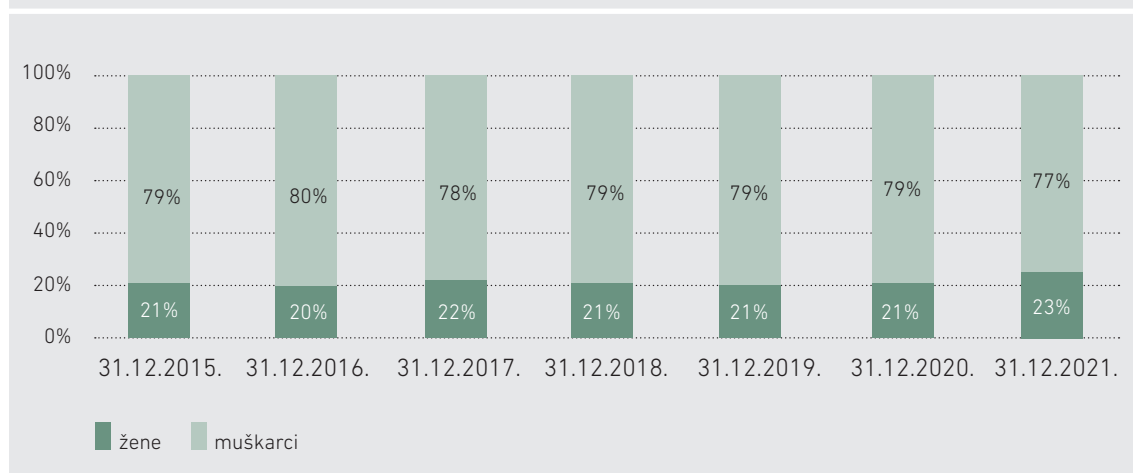
Broj članova i sastav nadzornog odbora

- Na kraju 2021. nadzorni odbor izdavatelja dionica u prosjeku se sastojao od 5 članova (na kraju 2020. također 5 članova).
- Na kraju 2021. zastupljenost žena u nadzornim odborima bila je oko 3 puta veća u odnosu na zastupljenost žena u upravama (na kraju 2020. zastupljenost žena u nadzornim odborima bila je također oko 3 puta veća od zastupljenosti žena u upravama).

Na sljedećem grafikonu prikazana je zastupljenost žena i muškaraca u nadzornim odborima izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

Grafikon 60.

Spolna struktura nadzornog odbora izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine

Izvor: sudski registar¹⁵

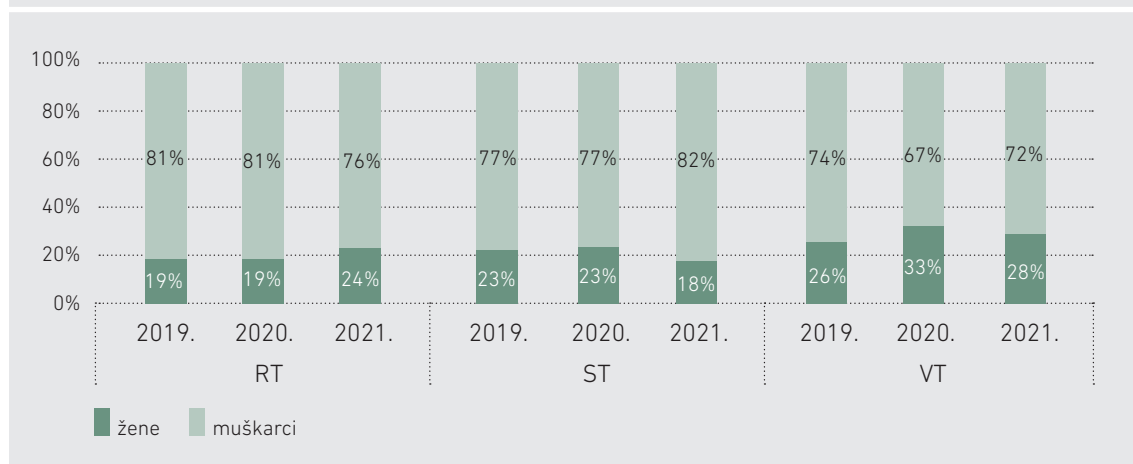
- Na kraju 2021. udio žena u sastavu nadzornog odbora izdavatelja dionica u blagom je porastu u odnosu na prethodnu godinu, a udio ženskih članova u nadzornom odboru izdavatelja dionica nije se značajnije mijenjao u promatranom razdoblju.
- Prema segmentima uređenog tržišta u 2021. godini:
  - udio žena u nadzornim odborima izdavatelja na RT-u je 24 %
  - udio žena u nadzornim odborima izdavatelja na ST-u je 18 %
  - udio žena u nadzornim odborima izdavatelja na VT-u je 28 %.

¹⁵ Podaci o broju i spolu članova nadzornog odbora analizirani su prema podacima iz sudskog registra kako bi obuhvatili sve članove nadzornih odbora. Potrebno je napomenuti da može postojati određeno odstupanje u broju ako su pojedini izdavatelji kasnili s prijavom promjena u sudski registar.

Zastupljenost ženskih članova u nadzornom odboru u odnosu na ukupan broj članova nadzornog odbora izdavatelja u 2021. prema segmentu uređenog tržišta prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 61.

Spolna struktura nadzornog odbora izdavatelja dionica prema segmentu uređenog tržišta na dan 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine

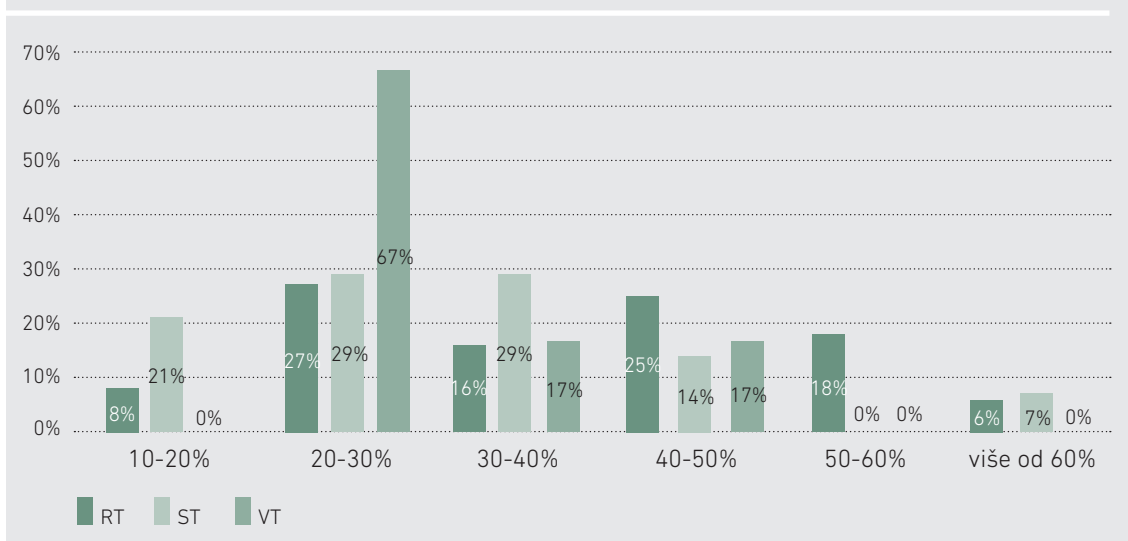

Izvor: sudski registar

- Prema grafikonu je vidljivo da je do promjene u udjelima došlo u svim segmentima uređenog tržišta. Na RT-u se udio žena povećao s 19 % na 24 %, a udio muškaraca se smanjio s 81 % na 76 %. Na ST i VT udio žena u nadzornim odborima smanjio se s 23 % na 18 % na ST-u i s 33 % na 28 % na VT-u.
- Prosječan udio žena u nadzornim odborima u razdoblju od 2015. do 2021. iznosio je oko 21 %.
- Prema upitniku o praksama upravljanja, titulu doktorice znanosti imalo je 9,1 % ženskih članica (u 2020. titulu doktorice znanosti imalo je njih 8,3 %).
- Dana 31. prosinca 2021. najviše članova nadzornih odbora, njih 41 %, imalo je više od 56 godina (2020. njih 42 %), njih 36 % imalo je između 46 i 55 godina (2020. njih 36 %), 18 % članova nadzornog odbora imalo je između 36 i 45 godina (2020. njih 19 %), a samo 5 % članova nadzornog odbora imalo je manje od 35 godina (2020. 4 %).
- Dana 31. prosinca 2021. najviše članova nadzornih odbora, njih 72 %, imalo je visoku stručnu spremu (u 2020. njih 74 %), a 12 % članova nadzornog odbora imalo je titulu doktora znanosti (u 2020. njih 10 %).
- Dana 31. prosinca 2021. ukupno 18 % članova nadzornih odbora izdavatelja bili su strani državljani (na kraju 2020. njih 18 %).
- Nadzorni odbor kod 61 % izdavatelja dionica ocijenio je svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci (u 2020. kod njih 57 %), od čega je kod 88 % izdavatelja dionica ocjenjivanje vodio predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora (u 2020. taj je udio iznosio 80 %).
- Prosječna dužina članstva u nadzornom odboru iznosila je 6 godina na kraju 2021. (na kraju 2020. također 6 godina).
- U 2021. ukupno 54 izdavatelja (58 %) imaju predstavnike radnika/sindikata u nadzornim odborima (u 2020. ukupno 58 izdavatelja ili 65 %).
- Nadzorni odbor 71 izdavatelja, odnosno 76 % (66 izdavatelja, odnosno 67 % u 2020.), postavio je ciljani postotak ženskih članova u sastavu nadzornog odbora.

Grafikon 62.

Izdavatelji dionica koji imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u 2021. godini

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021.

Po segmentima uređenog tržišta ciljani postotak žena u nadzornom odboru ima:

- 6 izdavatelja na VT-u
- 14 izdavatelja na ST-u i
- 51 izdavatelj na RT-u.

- Od ukupnog broja izdavatelja dionica na VT-u koji su postavili ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u 2021. godini njih 67 % postavilo je ciljani postotak u rasponu između 20 % i 30 %, a preostalih 33 % izdavatelja na VT-u postavilo je ciljani postotak između 30 % i 40 % te između 40 % i 50 %.
- Oko 60 % izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST, a koji imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u 2021., ima najveći ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u rasponu između 20 % i 30 % te između 30 % i 40 %. Isto tako, 7 % izdavatelja s ST-a koji imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru imaju ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u rasponu više od 60 %.
- Što se tiče izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT, a koji imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru, u 2021. godini preko 50 % njih postavilo je ciljani postotak u rasponu između 20 % i 30 % te između 40 % i 50 %. Uz 7 % izdavatelja s ST-a koji imaju ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u rasponu više od 60 %, a koji su postavili ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u 2021. godini, na RT-u je njih 6 %.

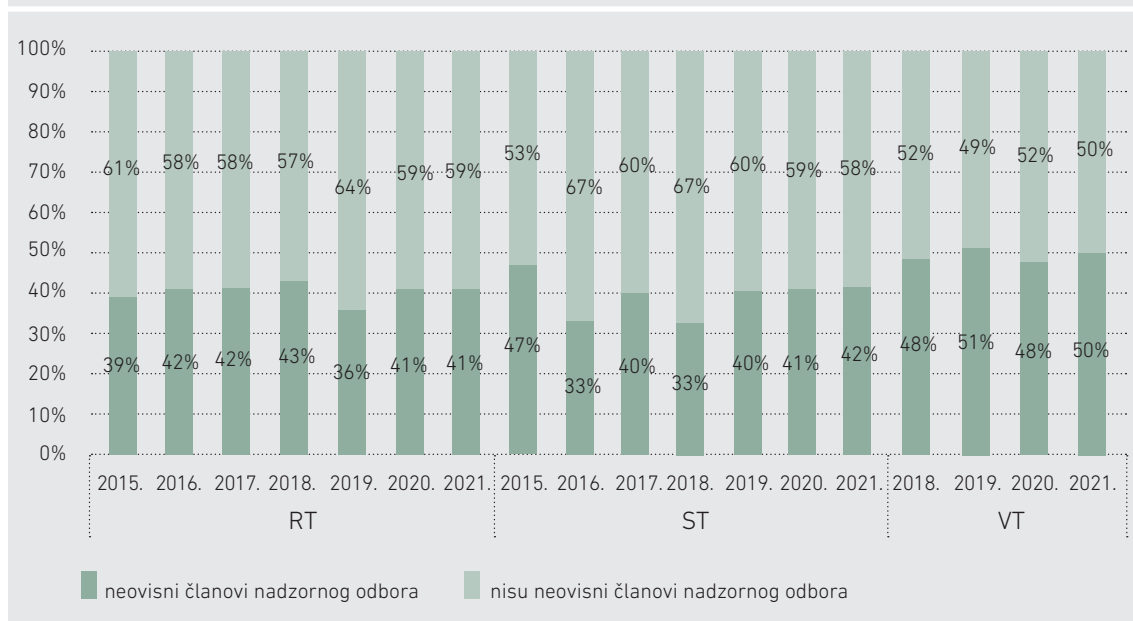
Neovisnost članova nadzornog odbora

- Prema podacima iz upitnika o praksama korporativnog upravljanja, na kraju 2021. godine 42 % članova nadzornog odbora je neovisno (na kraju 2020. bilo je 41 % neovisnih članova).
- U 2021. predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora neovisni su kod 52 izdavatelja (56 %) (u 2020. predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora neovisni su kod 43 izdavatelja (43 %)).
- Na kraju 2021. nadzorni odbor svakog izdavatelja ima u prosjeku 2 neovisna člana (na kraju 2020. također 2 neovisna člana po nadzornom odboru izdavatelja).

Na sljedećem grafikonu prikazan je udio neovisnih članova nadzornog odbora u ukupnom broju članova nadzornog odbora prema segmentu uređenog tržišta ZSE-a.

Grafikon 63.

Udio neovisnih članova nadzornog odbora u ukupnom broju članova nadzornog odbora prema segmentu tržišta od 2015. do 2021. godine

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017., 2018. godinu.

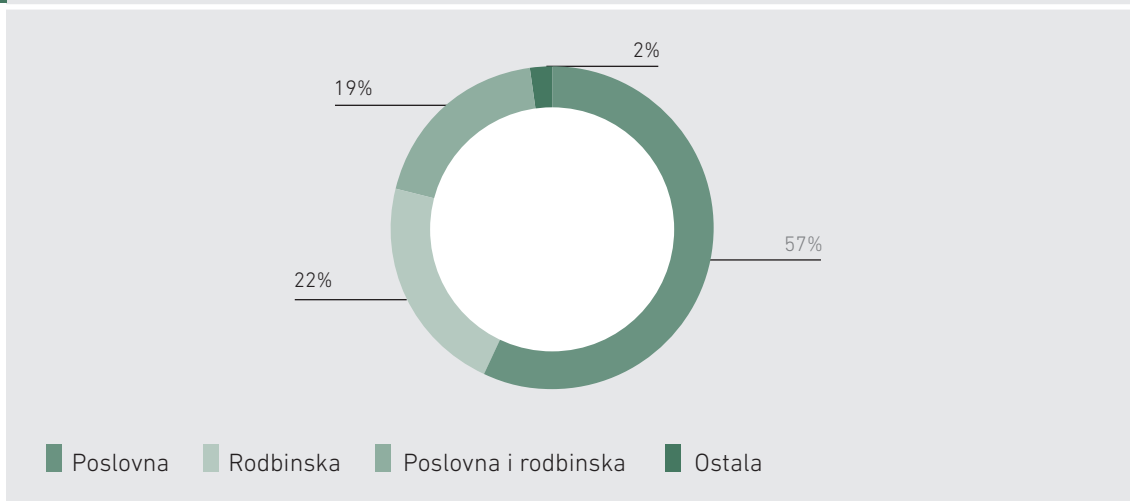
- Prosjek broja neovisnih članova nadzornog odbora u svim segmentima uređenog tržišta od 2015. do 2021. iznosi 42 %, a u istom razdoblju u prosjeku je 58 % članova nadzornog odbora koji nisu neovisni.
- Svi izdavatelji (njih 6) koji imaju dionice uvrštene na VT imaju barem po jednog neovisnog člana nadzornog odbora, a ukupno je neovisno 50 % članova odbora. Od ukupnog broja članova nadzornih odbora izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST neovisno je njih 42 %. Od ukupnog broja članova nadzornih odbora izdavatelja koji imaju uvrštene dionice na segment RT-a neovisno je njih 41 %.
- Analizirajući po pojedinom segmentu uređenog tržišta ZSE-a, dana 31. prosinca 2021. vidljivo je da je najveći udio neovisnih članova nadzornog odbora prisutan na VT-u.

Povezanost članova nadzornog odbora s članovima uprave i nadzornog odbora

- Prema podacima iz upitnika o praksama korporativnog upravljanja, u 2021. ukupno su 54 člana nadzornih odbora 25 izdavatelja bila povezana s članovima uprave (56 članova nadzornih odbora i 24 izdavatelja u 2020. godini).
- Najveći postotak u 2021. čini poslovna povezanost (57 %), slijedi rodbinska povezanost (22 %), poslovna i rodbinska povezanost (19 %) te ostale vrste povezanosti (2 %) (u 2020. godini poslovna povezanost 53 %, rodbinska povezanost 23 %, poslovna i rodbinska povezanost 22 % te ostale vrste povezanosti 2 %).

Grafikon 64.

Povezanost članova nadzornog odbora s članovima uprave izdavatelja u 2021. godini

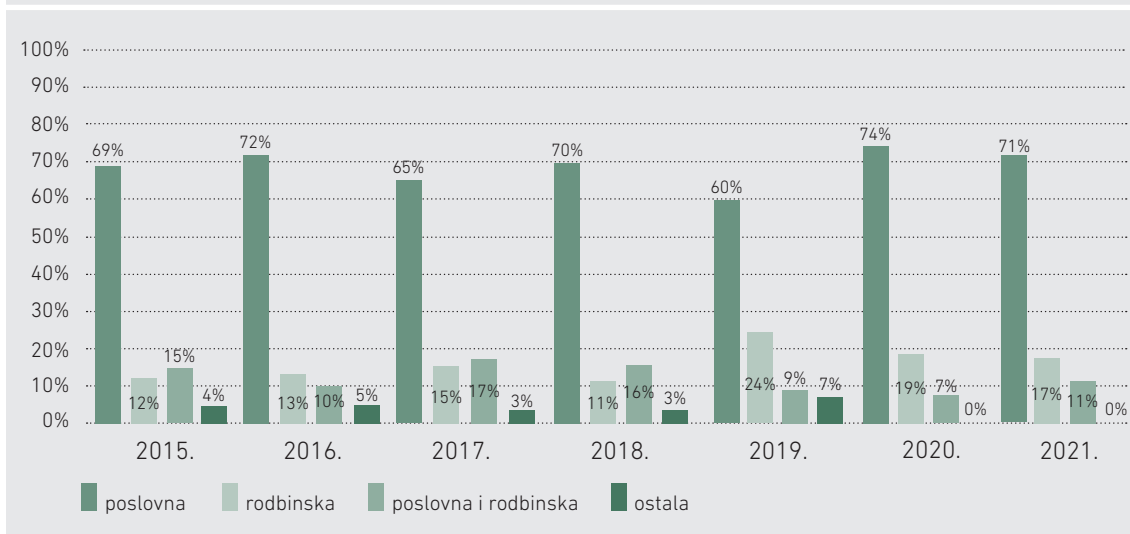

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021.

- Tijekom 2021. ukupno je 98 članova nadzornog odbora 33 izdavatelja bilo povezano s drugim članovima nadzornog odbora (108 članova nadzornog odbora 37 izdavatelja u 2020.).
- Najveći postotak čini poslovna povezanost (71 %), slijedi rodbinska povezanost (17 %) te poslovna i rodbinska (11 %) (poslovna povezanost 74 %, rodbinska povezanost 19 % te poslovna i rodbinska povezanost 7 % u 2020.).

Grafikon 65.

Povezanost članova nadzornog odbora s drugim članovima nadzornog odbora od 2015. do 2021. godine

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017., 2018. godinu.

Sjednice nadzornog odbora

- Tijekom 2021. broj održanih sjednica nadzornog odbora kretao se u rasponu od 1 do 44, a nadzorni odbori izdavatelja dionica u prosjeku su održali 9 sjednica tijekom godine (11 sjednica tijekom 2020. godine). Svi nadzorni odbori izdavatelja dionica održali su najmanje 1 sjednicu u 2021. godini (nadzorni odbor 2 izdavatelja tijekom 2020. nije održao nijednu sjednicu).
- Sjednice nadzornog odbora 83 izdavatelja (89 %) održavaju se minimalno jednom svaka tri mjeseca (u 2020. godini 82 izdavatelja (83 %)).

- Ukupno 59 izdavatelja (63 %) imalo je raspored održavanja sjednica nadzornog odbora za 2020. (u 2020. godini 56 izdavatelja ili 57 %).
- Ukupno 79 izdavatelja, ili 85 %, ima interni propis rada nadzornog odbora (80 izdavatelja ili 81 % u 2020. godini), koji se mijenjao tijekom godine kod 11 izdavatelja, ili 14 %, (kod 18 izdavatelja u 2020. godini).

Odbori nadzornog odbora

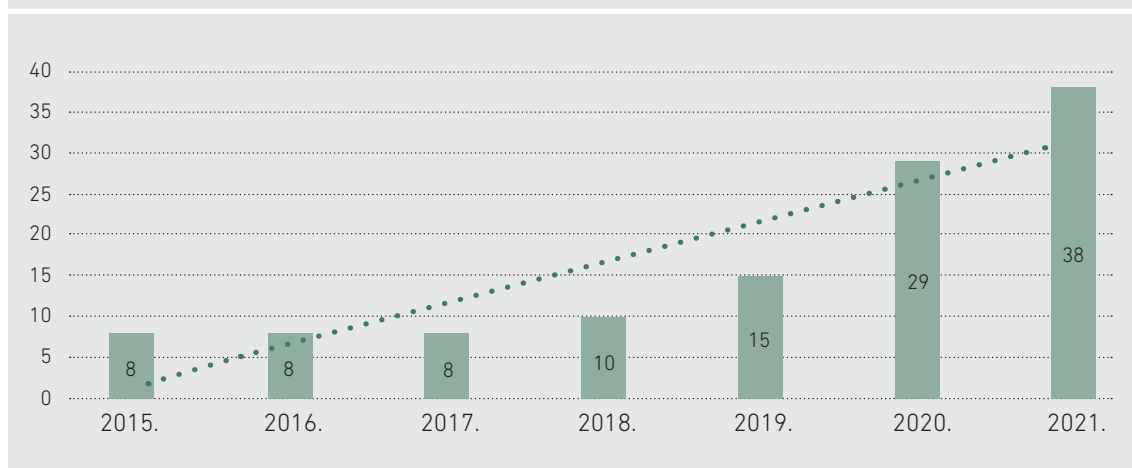
U skladu s Kodeksom, nadzorni odbor mora osnovati najmanje revizijski odbor, odbor za imenovanja i odbor za primitke. Nadzorni odbor mora utvrditi mandat i aktivnosti svakog od odbora. Svaki odbor nadzornog odbora mora imati najmanje tri člana, a većina članova svakog odbora mora biti neovisna. Predsjednik odbora mora biti neovisan član nadzornog odbora. Članovi uprave ne mogu biti članovi odbora nadzornog odbora. Nadzorni odbor mora osigurati da članovi svakog njegova odbora imaju potrebno obrazovanje, znanje i vještine kao i profesionalno i praktično iskustvo za djelotvorno izvršavanje odgovornosti odbora.

- 38 izdavatelja dionica (41 %) u 2021. ima osnovana sva tri odbora nadzornog odbora: odbor za imenovanja, odbor za primitke i revizijski odbor (u 2020. ukupno 29 izdavatelja ili 29 %).
- Prema segmentima uređenog tržišta, osnovana sva tri odbora nadzornog odbora ima:
  - svih 6 izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT
  - 11 izdavatelja (od ukupno 21) na ST-u i
  - 21 izdavatelj (od ukupno 66) na RT-u.

Na sljedećem grafikonu prikazan je broj izdavatelja dionica koji imaju osnovana sva tri odbora nadzornog odbora (revizijski odbor, odbor za primitke i odbor za imenovanja) od 2015. do 2021. godine.

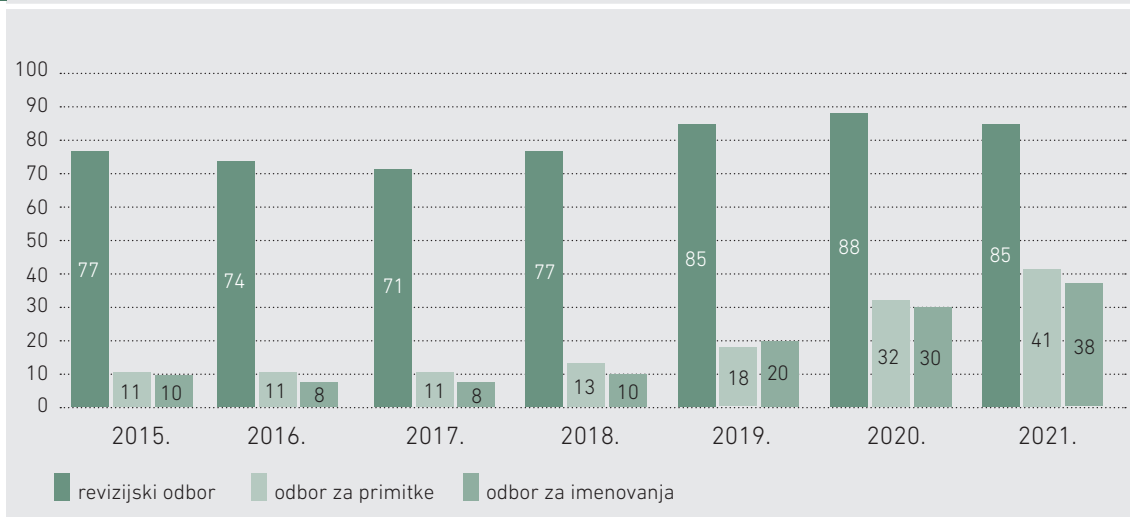
Grafikon 66.

Broj izdavatelja dionica koji imaju osnovana sva tri odbora nadzornog odbora u razdoblju od 2015. do 2021. godine

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017., 2018. godinu.

- Promatrano prema svakom pojedinom odboru nadzornog odbora, 85 izdavatelja (91 %) ima osnovan revizijski odbor, 41 izdavatelj (44 %) ima osnovan odbor za primitke, a 38 izdavatelja, ili njih 41 %, ima osnovan odbor za imenovanja (u 2020. godini 88 izdavatelja, ili 89 %, imalo je osnovan revizijski odbor, 32 izdavatelja, ili 32 %, imalo je osnovan odbor za primitke, a 30 izdavatelja, ili njih 30 %, imalo je osnovan odbor za imenovanja).

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017., 2018.

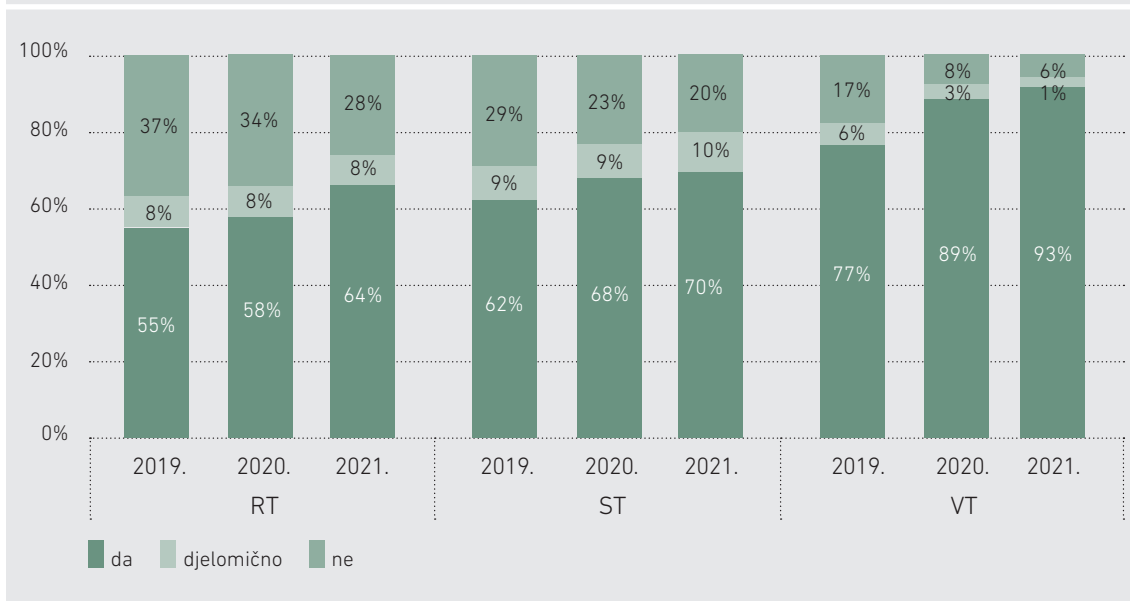
- Promatrano prema pojedinom odboru nadzornog odbora:
  - 215 članova nadzornog odbora, ili njih 44 %, članovi su revizijskog odbora
  - 102 člana nadzornog odbora, ili njih 21 %, članovi su odbora za primitke
  - 38 članova nadzornog odbora, ili njih 14 %, članovi su odbora za imenovanje
  - 203 člana nadzornog odbora, ili njih 41 %, nisu članovi nijednog od osnovnih odbora u skladu s Kodeksom.
- Dodatan odbor u 2021. imalo je 17 % izdavatelja dionica (u 2020. 14 %).
- Sva tri odbora Nadzornog odbora u 2021. imaju prosječno po 3 člana (revizijski odbor je u 2020. prosječno imao po 3 člana, odbor za primitke i odbor za imenovanja 2 člana), dok je u prosjeku 1 član u svakom pojedinom odboru neovisan (isto kao i u 2020.).
- 60 izdavatelja, ili njih 71 %, koji imaju osnovan revizijski odbor imaju i interne procedure rada revizijskog odbora, a njih 57, ili 67 %, izrađuje izvješće o radu revizijskog odbora, dok je 21, ili 37 %, od tih izvješća javno dostupno (u 2020. od ukupno 88 izdavatelja koji imaju osnovan revizijski odbor, 59 izdavatelja ima interne procedure rada odbora za reviziju, izvješće o radu revizijskog odbora izrađuje njih 55, ili 63 %, a 36 % tih izvješća javno je dostupno).
- 31 izdavatelj (76 %) koji ima osnovan odbor za primitke ima interne procedure rada odbora za primitke, a njih 22 (54 %) izrađuje izvješće o radu odbora za primitke te je 55 % izvješća javno dostupno (u 2020. od 32 izdavatelja koji imaju osnovan odbor za primitke, njih 23 imaju interne procedure rada tog odbora, a njih 13 (57 %) izrađuje izvješće o radu odbora za primitke te je 69 % izvješća javno dostupno).
- 30 izdavatelja (79 %) koji imaju osnovan odbor za imenovanja imaju interne procedure rada odbora za imenovanja (u 2020. od ukupno 30 izdavatelja koji imaju osnovan odbor za imenovanja, 22 izdavatelja imaju interne procedure rada odbora za imenovanja).
- Revizijski odbori su u 2021. prosječno održali 4 sastanka, a odbori za primitke i odbor za imenovanja 3 sastanka (isto kao i u 2020. godini).
- Nadzorni odbori 59 % izdavatelja dionica osigurali su da članovi svakog njegova odbora imaju potrebne vještine, znanje i obrazovanje te profesionalno i praktično iskustvo za djelotvorno izvršavanje odgovornosti odbora (78 % u 2020. godini).
- Odbori nadzornog odbora kod 87 % izdavatelja dionica sastaju se toliko često koliko je potrebno za djelotvorno obavljanje njihovih dužnosti te redovito izvještavaju nadzorni odbor o svojim aktivnostima (80 % izdavatelja u 2020. godini).

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na nadzorni odbor i njegove odbore

Na idućem grafikonu prikazana je usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem *Nadzorni odbor i njegovi odbori* u 2019., 2020. i 2021. godini. Podatak o usklađenosti s ovim poglavljem Kodeksa prvi puta se dao za 2019. jer su izdavatelji dionica u obvezi dostavljanja upitnika o usklađenosti po prvi puta bili za 2019. godinu.

Grafikon 68.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Nadzorni odbor i njegovi odbori u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- U 2021. izdavatelji čije su dionice uvrštene na VT prosjeku su 93 % usklađeni s poglavljem *Nadzorni odbor i njegovi odbori*.
- Izdavatelji na ST-u su u prosjeku 70 % usklađeni s poglavljem *Nadzorni odbor i njegovi odbori*.
- Izdavatelji na RT-u su u prosjeku 64 % usklađeni s poglavljem *Nadzorni odbor i njegovi odbori*.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, ST i RT s poglavljem *Nadzorni odbor i njegovi odbori* u 2021. u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu.

Uprava

Uprava je prvenstveno odgovorna za poslovanje te za postizanje postavljenih i strateških ciljeva, kao i za održavanje ugleda odgovornog i vjerodostojnog društva.

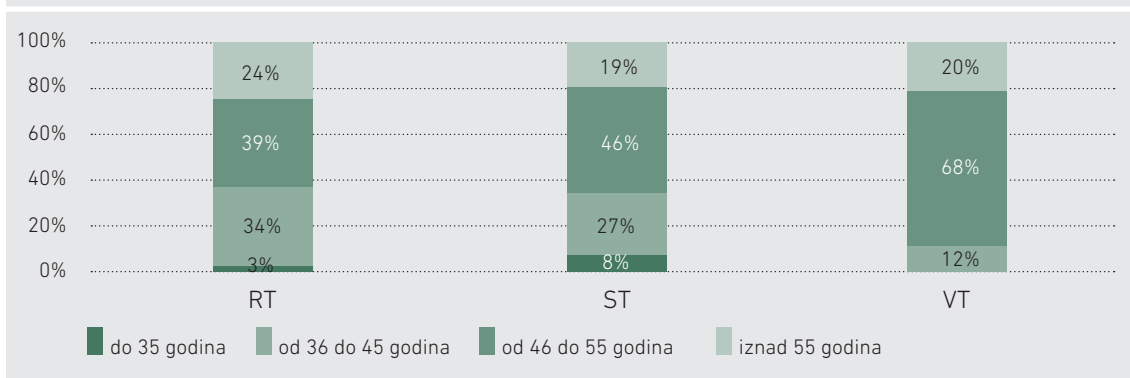
U nastavku su analizirani podaci prema dostavljenim odgovorima iz upitnika o praksama upravljanja i upitnika o usklađenosti za 2021. godinu.

Broj članova i sastav uprave

- Prema upitniku o praksama korporativnog upravljanja, 31. prosinca 2021. najviše članova uprave, njih 87 %, imalo je visoku stručnu spremu (u 2020. godini 87 %), a 3 % je imalo titulu doktora znanosti (u 2020. godini 5 %).
- Dana 31. prosinca 2021. ukupno 10 % članova uprave strani su državljani (u 2020. njih 12 %).
- Dana 31. prosinca 2021. uprava izdavatelja dionica prosječno se sastojala od 2 člana (također 2 člana i u 2020. godini).
- Od ukupnog broja žena u upravi njih oko 5 % imalo je titulu doktora znanosti.
- Prema podacima iz upitnika o praksama upravljanja, 31. prosinca 2021. najviše članova uprave imalo je između 46 i 55 godina, točnije njih 44 % (2020. godine 44 %), 30 % članova imalo je između 36 i 45 godina (2020. godine 30 %), iznad 56 godina imalo je 22 % (2020. godine 23 %) članova uprave, a njih 4 % (2020. godine 3 %) bilo je mlađe od 35 godina. U dobnoj strukturi vidljiv je pozitivan trend porasta članova uprave u starosti do 35 godina.

Grafikon 69.

Starosna struktura članova uprave 31.12.2021. prema segmentima uređenog tržišta

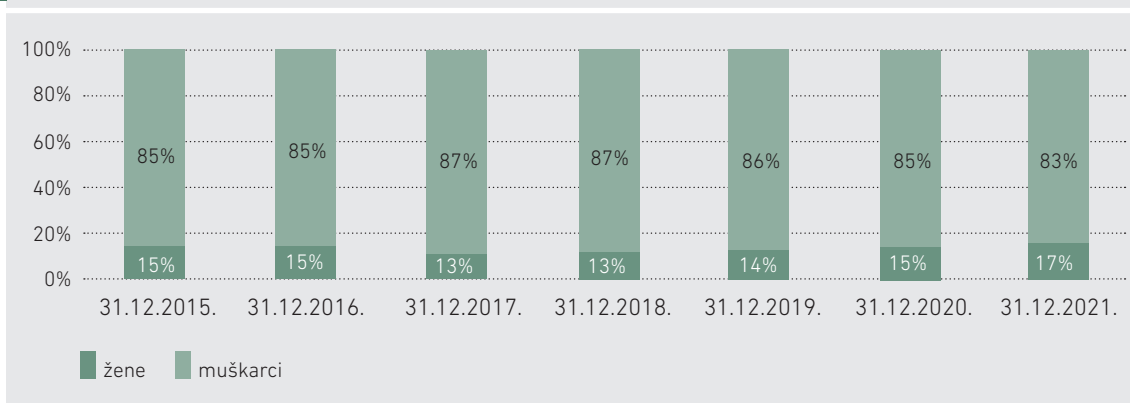

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021.

- Najveći udio članova uprave koji su stari od 46 do 55 godina prisutan je kod članova uprave čije su dionice uvrštene na VT (68 %) pa je taj udio značajno veći u odnosu na preostala dva segmenta uređenog tržišta te iznosi oko 46 % na ST-u i 39 % na RT-u.
- U upravi izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT nijedan član uprave nije mlađi od 35 godina.

Grafikon 70.

Spolna struktura uprave izdavatelja dionica od 2015. do 2021. godine

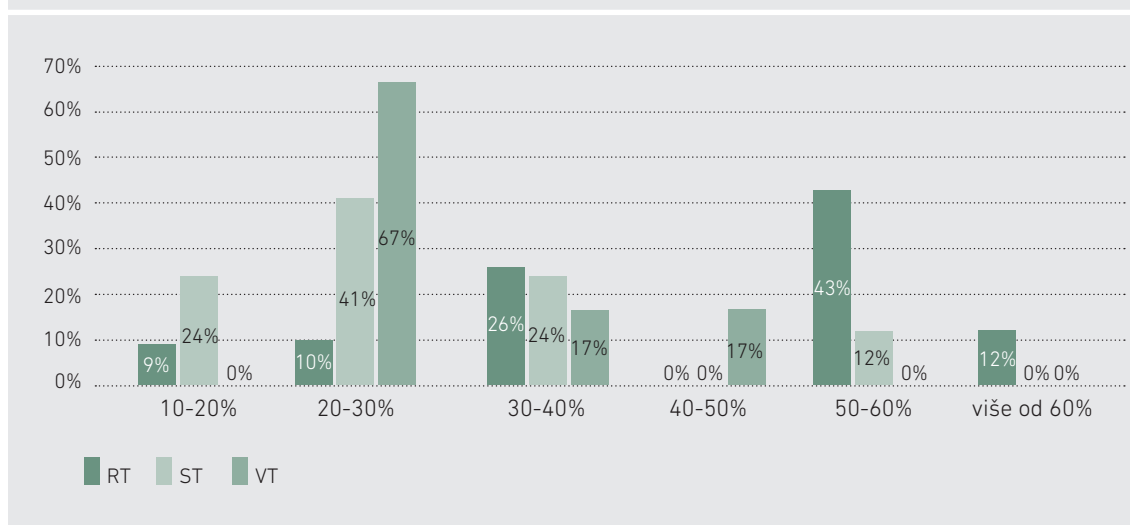
Izvor: sudski registar¹⁶

- Struktura uprave prema spolu nije se značajnije mijenjala u promatranom razdoblju. Zastupljenost žena u upravama izdavatelja dionica na kraju 2021. blago je porasla u odnosu na 2020. i 2019. godinu.

¹⁶ Podaci o broju i spolu članova uprave analizirani su prema podacima iz sudskog registra kako bi obuhvatili sve izdavatelje (uključujući one koji nisu dostavili predmetni Upitnik). Potrebno je napomenuti da može postojati određeno odstupanje u broju ako su pojedini izdavatelji kasnili s prijavom promjena u sudski registar.

Grafikon 71.

Izdavatelji dionica koji imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u upravama u 2021. godini

Izvor: Uпитnik o praksama upravljanja, 2021.

- Prema upitniku o praksama korporativnog upravljanja ukupno je 81 izdavatelj (84 izdavatelja u 2020.) postavio ciljani postotak ženskih članova u upravi.
- Najviše izdavatelja (njih 27, tj. 29 %) ima postavljen ciljani postotak ženskih članova u upravama između 50 % i 60 %, a sedam izdavatelja s RT-a ima postavljen ciljani postotak na razinama višim od 60 % (u 2020. 1 izdavatelj imao je postavljen ciljani postotak na razinama višim od 60 %).
- Na VT-u 4 izdavatelja (67 %) imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u upravama između 20 % i 30 %.

Sjednice uprave

- U 2021. broj održanih sjednica uprave kretao se u rasponu od 1 do najviše 243, koliko je broj održanih sjednica uprave kod jednog izdavatelja na RT-u, a u prosjeku su tijekom godine održane 24 sjednice uprave (u 2020. broj održanih sjednica uprave kretao se u rasponu od 1 do najviše 247, koliko je broj održanih sjednica uprave kod jednog izdavatelja na RT-u, a u prosjeku su tijekom godine održane 23 sjednice uprave).
- U 2021. godini 39 izdavatelja (42 %) ima raspored održavanja sjednica uprave (u 2020. godini 37 izdavatelja ili njih 37 %).
- Ukupno 65 izdavatelja (70 %) ima interni propis rada uprave (poslovnik o radu uprave), a kod 16 izdavatelja (25 %) on se mijenjao tijekom godine (u 2020. godini 68 izdavatelja, ili njih 69 %, ima interni propis rada uprave, a kod njih 17, ili 25 %, taj se interni propis mijenjao tijekom godine).

Mandati i dužina članstva u upravi

Članove uprave i predsjednika imenuje nadzorni odbor izdavatelja na razdoblje od najviše pet godina te ih se može ponovno imenovati.

- Na kraju 2021. prosječna dužina članstva u upravi iznosila je 5 godina (5 godina u 2020. godini).
- Prosječan broj mandata članova uprave na dan 31. prosinca 2021. iznosio je 2,10 (na kraju 2020. godine 2,16 godina). Tijekom 2021. najveći broj uzastopnih mandata (devet) obnašala su ukupno 3 člana uprave (2020. najveći broj uzastopnih mandata, deset, obnašala su 3 člana uprave).

- U 2021. nova imenovanja (prvi mandat) članova uprave postojala su kod 20 izdavatelja, a ukupno je novoimenovano 35 članova uprave (u 2020. kod 34 izdavatelja novoimenovano je ukupno 54 članova uprave).
- Od ukupno 35 novoimenovanih članova uprave u 2021. njih 9, ili 26 %, su žene (u 2020. od 54 novoimenovana člana uprave njih 10, ili 19 %, su žene).

Ostavke članova uprave

Članovi uprave podnose ostavku nadzornom odboru u pisanom obliku.

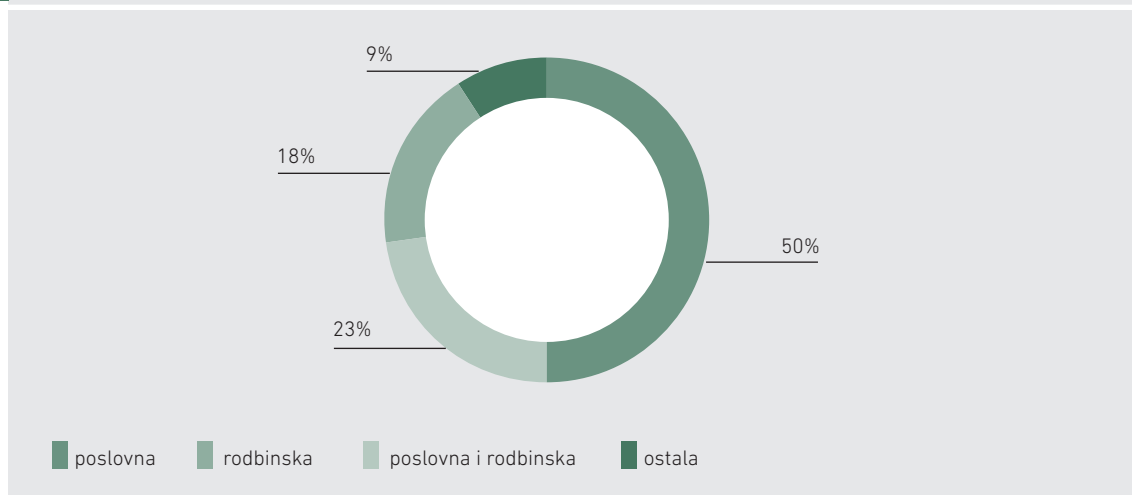
- U 2021. ukupno je 18 članova uprave dalo ostavku prije isteka mandata, a najčešći razlog podnošenja ostavke bili su osobni razlozi (u 2020. godini 18 članova uprave, također najčešće zbog osobnih razloga).

Povezanost članova uprave s članovima uprave / nadzornog odbora unutar izdavatelja te s drugim društvima

Na idućem grafikonu prikazan je udio članova uprave koji su povezani s drugim članovima uprave u 2021. godini s obzirom na vrstu povezanosti.

Grafikon 72.

Povezanost članova uprave s drugim članovima uprave u 2021. godini

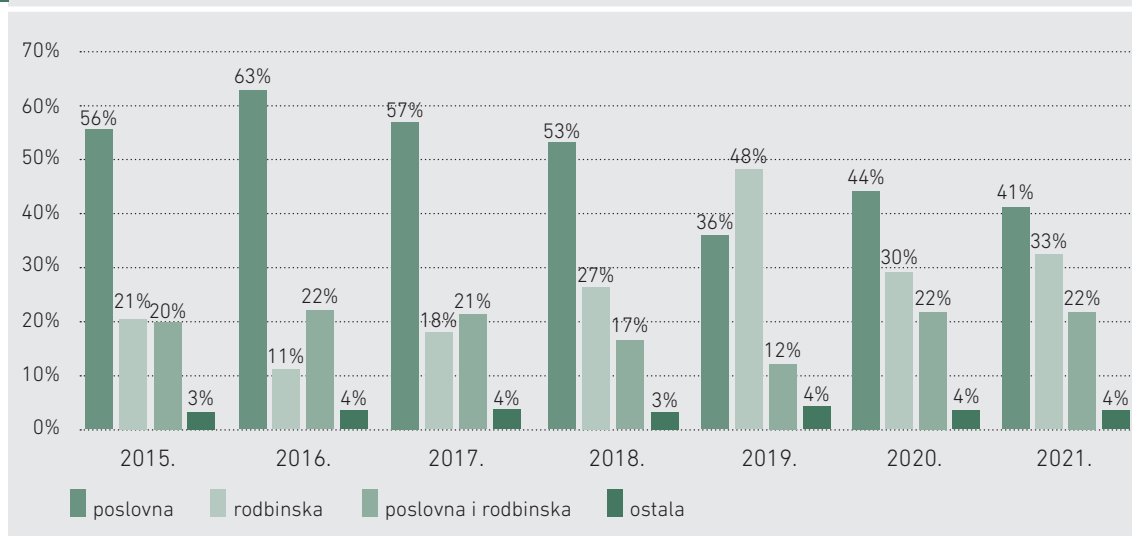
Izvor: Uпитnik o praksama upravljanja, 2021.

- Tijekom 2021. ukupno su 22 člana uprave u 9 izdavatelja bila povezana s drugim članovima uprave, a najviše članova uprave (njih 11 ili 50 %) poslovno je povezano. Slijedi rodbinska povezanost (5 članova uprave ili njih 23 %), poslovno i rodbinski bila su povezana 4 člana uprave, ili 18 %, a ostala povezanost čini udio od 9 % (2 člana uprave). U prethodnoj godini ukupno je 15 članova uprave u 7 izdavatelja bilo povezano s drugim članovima uprave, a najviše članova uprave (njih 6 ili 40 %) bilo je poslovno povezano, slijedila je rodbinska povezanost (5 članova uprave ili njih 33 %), poslovno i rodbinski bila su povezana dva člana uprave, ili 13 %, a ostala povezanost činila je udio od 14 % (2 člana uprave).

Na sljedećem grafikonu prikazana je povezanost članova uprave s članovima nadzornog odbora od 2015. do 2021. prema vrstama povezanosti.

Grafikon 73.

Povezanost članova uprave s članovima nadzornog odbora od 2015. do 2021. godine

Izvor: Uпитnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017., 2018. godinu.

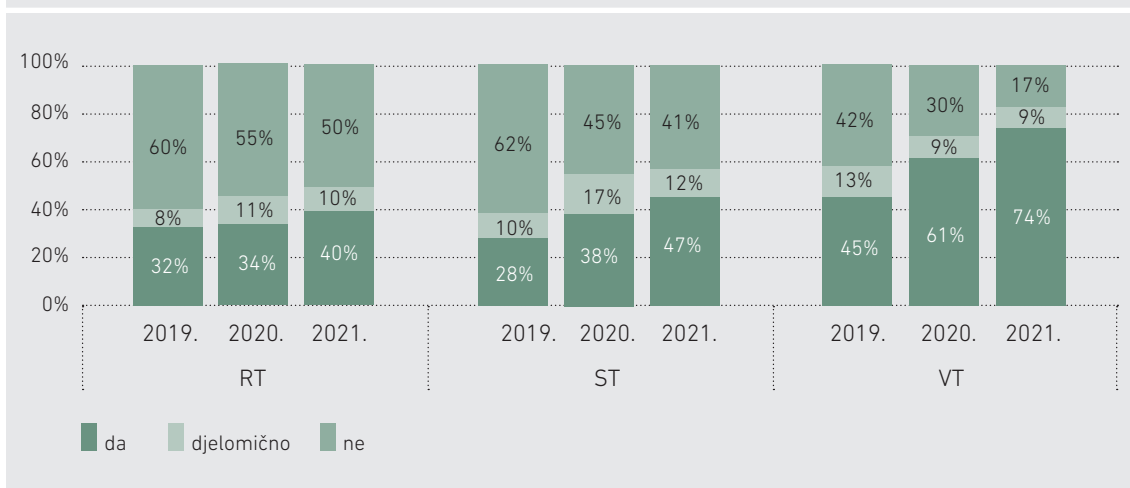
- U promatranom razdoblju najviše je članova uprave poslovno povezano s drugim članovima nadzornog odbora (u prosjeku je 50 % članova uprave poslovno povezano s drugim članovima nadzornog odbora), dok je u prosjeku 4 % članova uprave povezano s članovima nadzornog odbora kroz ostalu povezanost.
- U 2021. godini 27 članova uprave kod ukupno 18 izdavatelja bilo je povezano s drugim članovima nadzornog odbora. Najveći postotak čini poslovna povezanost (11 članova uprave ili njih 41 %), slijedi rodbinska povezanost (9 članova uprave ili njih 33 %), zatim poslovna i rodbinska povezanost (6 članova uprave ili njih 22 %) te ostala vrsta povezanosti (1 član uprave ili 4 %). U 2020. godini 27 članova uprave kod ukupno 20 izdavatelja bilo je povezano s drugim članovima nadzornog odbora, a najveći postotak činila je poslovna povezanost.
- U 2021. ukupno su 83 člana uprave istovremeno bila članom uprave u prosjeku kod 3 druga društva, od kojih je prosječno 0,5 izdavatelja na uređenom tržištu te prosječno jedno povezano društvo u smislu članka 473. ZTD-a (u 2020. ukupno je 76 članova uprave istovremeno bilo članom uprave u prosjeku kod 3 druga društva, od kojih je prosječno 0,4 izdavatelja na uređenom tržištu te prosječno 2 povezana društva).
- U 2021. 69 članova uprave istovremeno su bili članovi nadzornog odbora u prosjeku kod 2 druga društva, od kojih je prosječno 1,6 povezanih društava u smislu članka 473. ZTD-a (u 2020. 79 članova uprave istovremeno su bili članovi nadzornog odbora u prosjeku kod 2 druga društva, od kojih je prosječno 1,6 povezanih društava u smislu članka 473. ZTD-a).
- U 2021. ukupno 51 % izdavatelja dionica ima usvojen poslovnik o radu uprave koji definira raspodjelu odgovornosti i način suradnje između članova uprave, a koji je odobren od strane nadzornog odbora (u 2020. njih 54 %).
- Kod 92 % izdavatelja dionica nadzorni je odbor osigurao da je uprava određena najmanjim brojem članova uz istodobnu kombinaciju članova koji posjeduju obrazovanje, vještine i znanja te profesionalno i praktično iskustvo (u 2020. njih 93 %).
- Kod 76 % izdavatelja dionica nadzorni je odbor u posljednjih 12 mjeseci ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave (u 2020. njih 73 %).

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na nadzorni odbor i upravu

Usklađenost izdavatelja dionica s odredbama poglavlja *Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora* prema segmentima uređenog tržišta prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 74.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

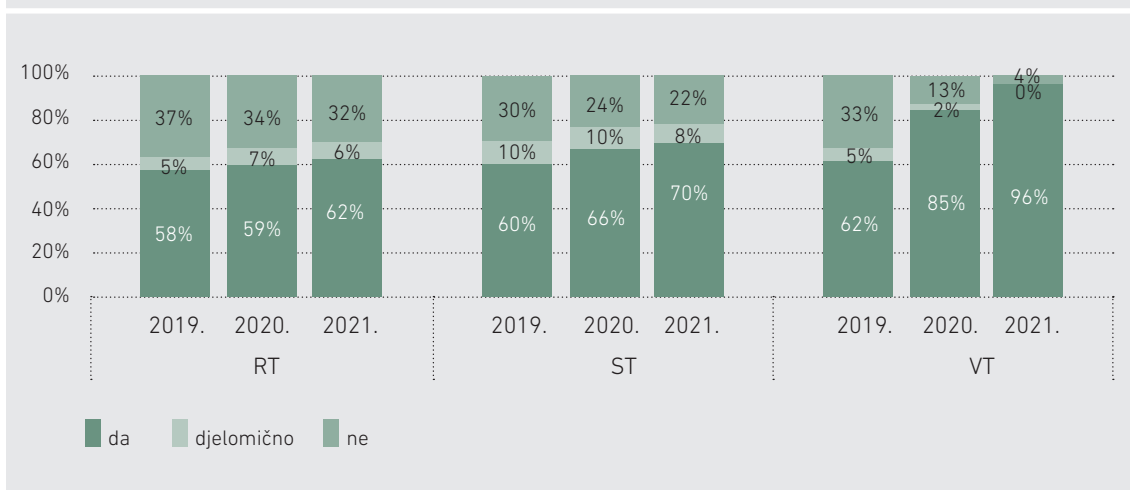
Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- U 2021. izdavatelji čije su dionice uvrštene na VT 74 % su usklađeni s poglavljem *Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora*.
- Prosječna usklađenost izdavatelja na ST-u s poglavljem *Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora* iznosi 47 %, a prosječna usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT iznosi 40 %.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, ST i RT s poglavljem *Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora* u 2021. u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu.

Grafikon 75.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Uprava u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

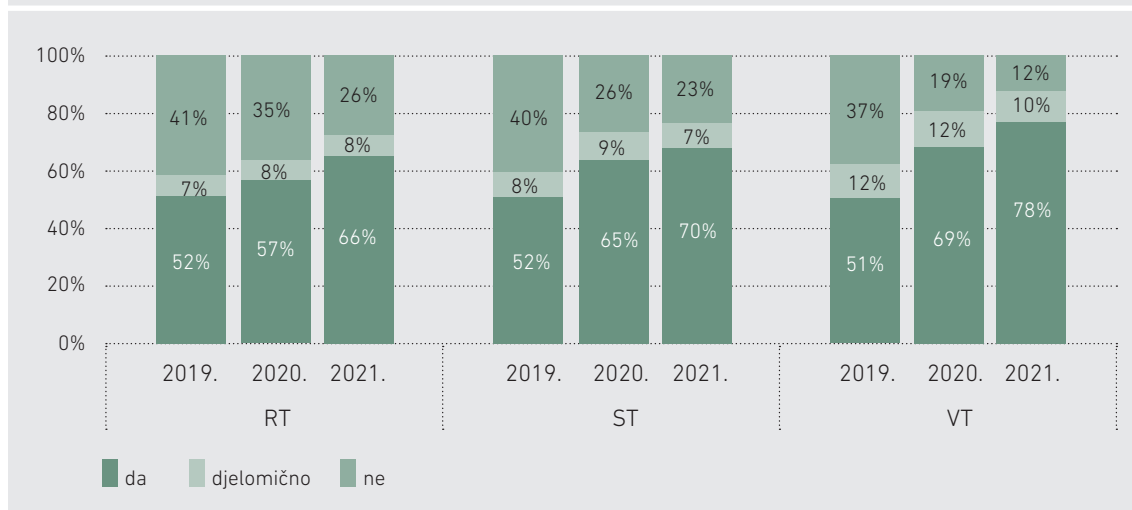
Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- U 2021. izdavatelji čije su dionice uvrštene na VT u prosjeku su 96 % usklađeni s poglavljem *Uprava*.
- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST s promatranim poglavljem Kodeksa u prosjeku iznosi 71 %, a 62 % za izdavatelje čije su dionice uvrštene na RT.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, ST i RT u 2021. u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu u dijelu koji se odnosi na poglavlje *Uprava*.

Grafikon 76.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem *Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora* u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- Izdavatelji čije su dionice uvrštene na VT u prosjeku su 78 % usklađeni s poglavljem *Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora*.
- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST iznosi 70 %, a 66 % za izdavatelje čije su dionice uvrštene na RT.

Primici članova uprave i nadzornog odbora

Nadzorni odbor izdavatelja odgovoran je za donošenje odluka o naknadama članovima uprave i nadzornog odbora, koje trebaju biti usklađene s dugoročnim interesima izdavatelja, kao i njihovih dioničara. Dobrom praksom smatra se i transparentnost omjera upravljanja, naknada i uspješnosti, koja se postiže tako da izdavatelji javno objave izvještaj o naknadama te da omogućće dioničarima izražavanje svojeg mišljenja o politici primitaka.

Primici članova uprave

Iznos primitaka članova uprave određuje nadzorni odbor. U skladu s Kodeksom pri određivanju ukupnih primitaka svakog pojedinog člana uprave (plaće, sudjelovanja u dobiti, nadoknade izdataka, plaćanja premije osiguranja, provizije i sva ostala davanja) nadzorni odbor mora brinuti o tome da ukupni iznos primitaka bude primjeren poslu koji obavlja član uprave kao i stanju društva.

Primici članova uprave u skladu s Kodeksom sastoje se od sljedećih elemenata:

- fiksnog dijela, koji je nepromjenjiv i ne ovisi o rezultatima poslovanja (plaće, naknade izdataka putnih i drugih troškova, uplata premije osiguranja života i zdravlja, dodatne premije za mirovinu i sl.)
- varijabilnog dijela, koji je uvjetovan rezultatima poslovanja u određenoj poslovnoj godini (sudjelovanje u dobiti, provizije, tantijemi)
- dioničkih opcija, kao i sličnih instrumenata koji imaju učinak dugoročne stimulacije.

U sljedećoj tablici prikazan je prosječan bruto fiksni i varijabilni iznos primitaka isplaćenih članovima uprave, prosječan iznos ostalih primitaka isplaćenih članovima uprave te prosječan novčani iznos opcija koje su dodijeljene članovima uprave u razdoblju od 2015. do 2021. godine. Iznosi primitaka navedeni u sljedećoj tablici predstavljaju prosječne isplaćene iznose za cijelu upravu (ne po članu uprave).

Tablica 19.

Primici isplaćeni članovima uprave izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine

		Prosječan bruto iznos primitaka (u kunama)		Prosječan iznos opcija koje imaju članovi uprave (u kunama)	Prosječan iznos ostalih primitaka (u kunama)
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos		
2021.	Broj izdavatelja	84	35	2	32
	Iznos	2.062.674	1.328.955	1.781.782	295.011
2020.	Broj izdavatelja	86	36	3	31
	Iznos	2.082.318	602.692	3.585.288	373.954
2019.	Broj izdavatelja	84	39	2	31
	Iznos	2.257.302	2.031.888	1.114.077	822.969
2018.	Broj izdavatelja	73	19	3	1
	Iznos	2.487.501	2.325.776	12.270.100	1.197.802
2017.	Broj izdavatelja	69	16	2	14
	Iznos	2.175.208	1.899.286	12.811.131	1.186.087
2016.	Broj izdavatelja	72	19	3	7
	Iznos	2.236.450	1.752.400	11.886.341	1.349.549
2015.	Broj izdavatelja	85	20	4	7
	Iznos	1.918.047	2.845.726	10.673.739	463.883

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019, 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

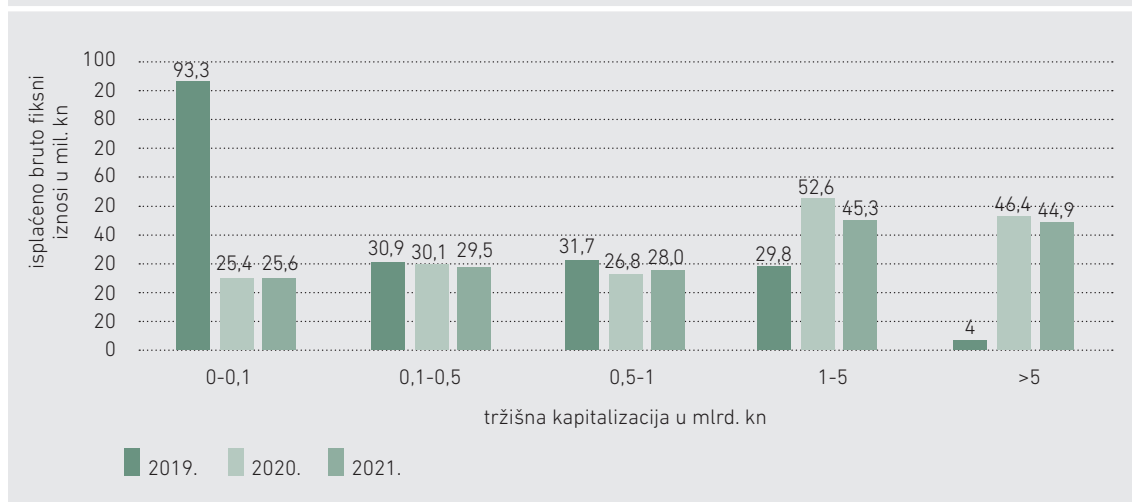
- U 2021. ukupno su 84 izdavatelja dionica isplatila bruto fiksni iznos primitaka članovima uprave od 173.264.650 kuna (u 2020. 86 izdavatelja dionica isplatilo je bruto fiksni iznos od 181.161.668 kuna).
- Prosječni iznos bruto fiksnih primitaka članova uprave u 2021. viši je jedino u odnosu na 2015. godinu, a iznosio je 2.062.674 kune (najviši je bio u 2018., a najniži u 2015. godini).
- Bruto fiksni iznos primitaka isplaćenih članovima uprave u 2021. kretao se u rasponu od 108 tis. kuna do 19,6 mil. kuna (u 2020. od 52 tis. kuna do 19 mil. kuna). Kao i prethodne godine, u 2021. najviši bruto fiksni iznosi primitaka isplaćeni su članovima uprave u sektoru bankarstva, dok je najniži iznos isplaćen kod izdavatelja iz upravljačke djelatnosti holding-društava.
- 35 izdavatelja je u 2021. isplatilo bruto varijabilne primitke članovima uprave u iznosu od 46.513.433 kune (36 izdavatelja u 2020. u iznosu od 52.434.174 kune).
- Bruto varijabilni primici isplaćeni članovima uprava u 2021. prosječno su iznosili 1.328.955 kuna (602.692 kune u 2020. godini).
- Iznos bruto varijabilnih primitaka isplaćenih članovima uprave u 2021. kretao se u rasponu od 3,3 tis. kuna do 8,2 mil. kuna (od 3,4 tis. kuna do 8,0 mil. kuna u 2020. godini).
- U 2021. najviši iznos bruto varijabilnih primitaka isplaćen je članovima uprave kod izdavatelja iz prehrambene industrije, a najniži iznos kod izdavatelja iz sektora pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (u 2020. najviši iznos bruto varijabilnih primitaka isplaćen je članovima uprave kod izdavatelja iz sektora bankarstva, a najniži iznos kod izdavatelja iz sektora obrane).
- 2 izdavatelja iz sektora prehrambene industrije u 2021. su dodijelila opcije članovima uprave u iznosu od 3.563.564 kune, a iznos dodijeljenih opcija kretao se u rasponu od 1,4 mil. kuna do 2,2 mil. kuna (3 izdavatelja iz sektora turizma i sektora prehrambene industrije su u 2020. dodijelila opcije članovima uprave u iznosu od 10.755.865 kuna, a iznos dodijeljenih opcija kretao se u rasponu od 1,9 mil. kuna do 6,4 mil. kuna).
- 32 izdavatelja su u 2020. isplatila članovima uprave i ostale primitke u iznosu od 9.440.363 kune (31 izdavatelj je u 2020. isplatio članovima uprave i ostale primitke u iznosu od 11.592.571 kune). Iznos ostalih primitaka isplaćenih članovima uprave tijekom 2021. kretao se u rasponu od 500 kuna do 2,4 mil. kuna (iznos ostalih primitaka isplaćenih članovima uprave tijekom 2020. kretao se u rasponu od 852 kune do 2,0 mil. kuna).

- U 2021. ukupno 74 izdavatelja podnijelo je glavnoj skupštini godišnje izvješće o primicima članova uprave (60 izdavatelja u 2020. godini).

Na grafikonu u nastavku dan je usporedni prikaz ukupno isplaćenih bruto fiksnih primitaka članovima uprave (u mil. kn) u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja za 2019., 2020. i 2021. godinu.

Grafikon 77.

Ukupno isplaćeni bruto fiksni primici članovima uprave (u mil. kn) u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn) u 2019., 2020. i 2021. godini

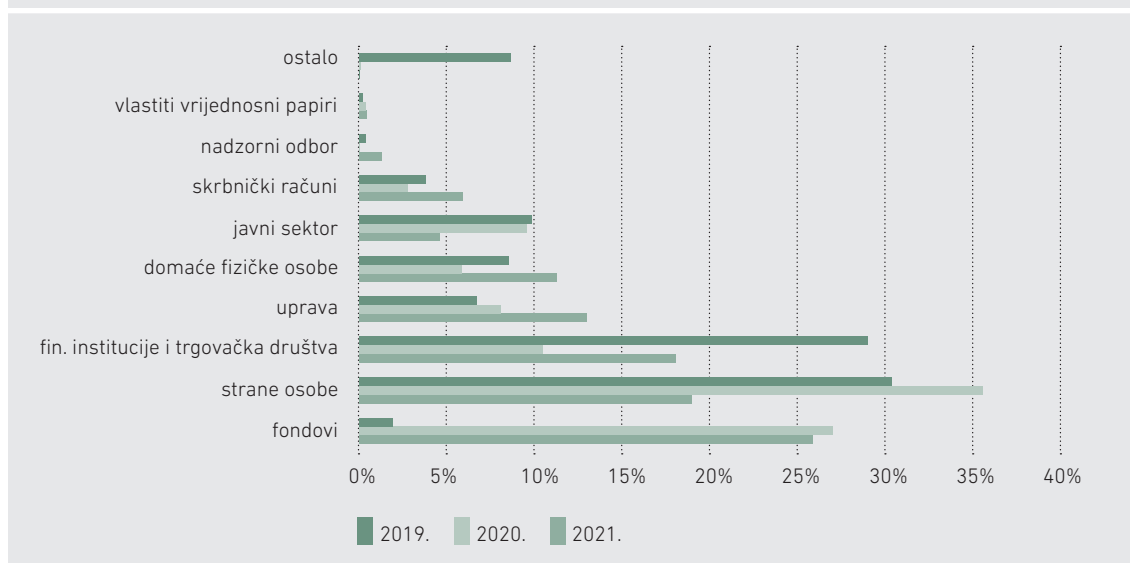

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, za 2019., 2020. i 2021., ZSE

U 2021. članovima uprave isplaćeni su bruto fiksni primici u iznosu od 173.264.650 kuna (u 2020. godini 181.161.668 kuna). Najveći iznos bruto fiksnih primitaka članovima uprave tijekom godine u iznosu od 19.616.478 kuna isplatili su izdavatelji s tržišnom kapitalizacijom dionica od > 5 mlrd kuna, a najmanji iznos bruto fiksnih primitaka članovima uprave od 107.984 kune isplatili su izdavatelji s tržišnom kapitalizacijom dionica od 0 do 0,1 mlrd. kuna.

- U odnosu na 2020. najveća razlika u ukupno isplaćenim bruto fiksnim primicima članovima uprave vidljiva je kod izdavatelja s tržišnom kapitalizacijom od 1 do 5 mlrd. kuna te od 0,5 do 1 mlrd. kuna.
- U 2021. je u odnosu na 2020. povećanje isplaćenih bruto fiksnih primitaka članovima uprave iznosilo 4 % kod izdavatelja dionica koji imaju tržišnu kapitalizaciju od 0,5 do 1 mlrd. kuna.
- Smanjenje isplaćenih bruto fiksnih primitaka članovima uprave u 2021. u odnosu na 2020. iznosilo je 14 % kod izdavatelja dionica koji imaju tržišnu kapitalizaciju od 1 do 5 mlrd. kuna.

Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji su u 2019., 2020. i 2021. članovima uprave isplatili bruto fiksne primitke veće od 5 milijuna kuna

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020 i 2021., SKDD

- U vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica koji su tijekom 2021. isplatili bruto fiksne primitke članovima uprave u iznosu većem od 5 mil. kuna prevladavaju fondovi s udjelom od 26 %, a slijede ih strane osobe s udjelom od 19 % (u 2020. u vlasničkoj strukturi izdavatelja dionica koji su isplatili bruto fiksne primitke članovima uprave u iznosu većem od 5 mil. kuna prevladavaju strane osobe s udjelom od 36 %).

Politika primitaka uprave

Člankom 34. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima koji je stupio na snagu 12. travnja 2019. propisana je obveza odlučivanja o sustavu primitaka članova uprave i nadzornog odbora kroz donošenje politike primitaka. Pored toga, člankom 40. tog zakona propisano je da uprava i nadzorni odbor, odnosno izvršni direktori i upravni odbor društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja sastavljaju jednom godišnje jasno i razumljivo izvješće o svim primicima koje je društvo ili neko drugo društvo u sastavu istoga koncerna isplatilo ili se obvezalo isplatiti svakom trenutačnom i bivšem članu uprave i nadzornog odbora, odnosno izvršnom direktoru i članu upravnog odbora tijekom posljednje poslovne godine. Sadržaj izvješća o primicima članova uprave i nadzornog odbora propisan je člankom 272.r stavcima 1. i 2. ZTD-a.

Prema odredbama 51. i 52. Kodeksa nadzorni odbor mora odrediti godišnje primitke svakog člana uprave, utemeljene na preporukama odbora za primitke i u skladu s odobrenom politikom primitaka, a politika mora biti pripremljena u skladu s odgovarajućim zakonskim zahtjevima. Razina primitaka članova uprave te ključnih pokazatelja uspješnosti koji se uzimaju u obzir pri određivanju dijela primitaka na temelju uspješnosti poslovanja mora biti odgovarajuća uzimajući u obzir dogovorenu strategiju, sklonost preuzimanju rizika, gospodarsko okruženje unutar kojeg društvo posluje te plaće i uvjete radnika unutar društva.

Pored toga, prema odredbi 53. Kodeksa ako su kao dio paketa primitaka članu uprave dodijeljene dionice, član uprave ne smije raspolagati tim dionicama najmanje dvije godine od dana na koji su mu dodijeljene. Ako su kao dio paketa primitaka članu uprave dodijeljene dioničke opcije, član uprave ne smije iskoristiti te opcije prije nego što protekne rok od dvije godine od dana na koji su

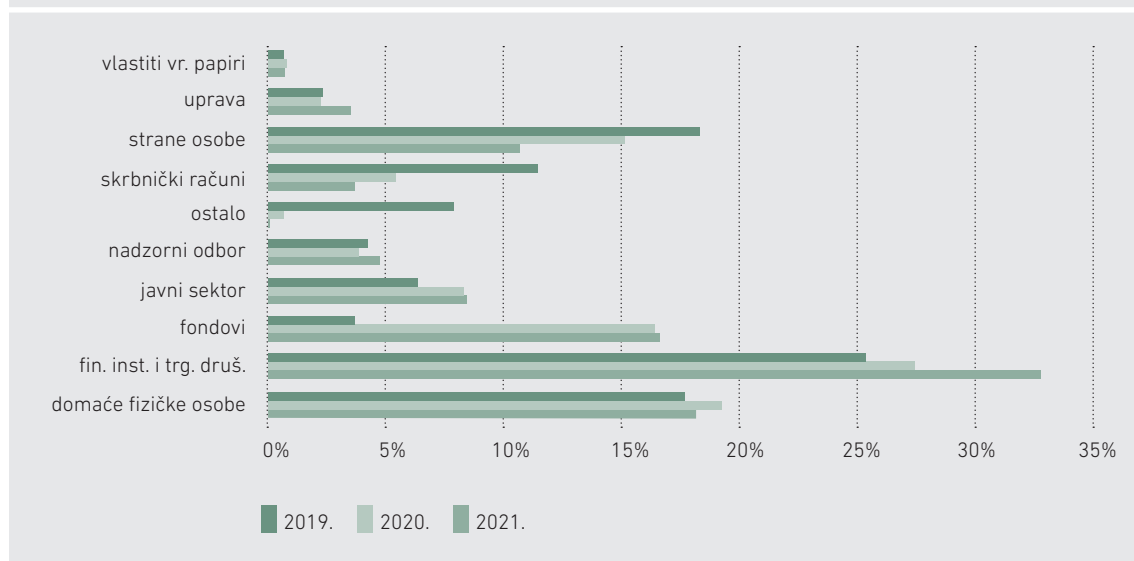
mu dodijeljene. Politika primitaka mora uključivati odredbe koje će pobliže utvrditi okolnosti u kojima bi dio primitaka člana uprave bio zadržan ili bi se tražilo njihov povrat.

- U 2021. godini 76 % izdavatelja dionica ima usvojenu politiku primitaka za članove uprave od čega je 6 izdavatelja na VT-u, 18 izdavatelja na ST-u i 47 izdavatelja na RT-u (u 2020. njih 64 %, od čega su 4 izdavatelja na VT-u, 18 izdavatelja na ST-u i 41 izdavatelj na RT-u).
- Od ukupno 71 izdavatelja koji imaju usvojenu politiku primitaka za članove uprave, njih 94 % tu je politiku javno objavilo (u 2020. od 63 izdavatelja koji imaju politiku primitaka članova uprave, 87 % izdavatelja javno je objavilo tu politiku).
- Politiku primitaka kod 78 % izdavatelja dionica odobrili su dioničari na glavnoj skupštini (u 2020. taj je broj iznosio 56 %).
- Politika primitaka 46 % izdavatelja dionica uključuje odredbe kojima se pobliže utvrđuju okolnosti u kojima bi dio primitaka člana uprave bio zadržan ili bi se tražilo njihov povrat (u 2020. taj je broj iznosio 40 %).
- Kod 92 % izdavatelja dionica razina primitaka članova uprave uzima u obzir dogovorenu strategiju, sklonost preuzimanju rizika, gospodarsko okruženje unutar kojeg društvo posluje te plaće i uvjete radnika unutar društva (u 2020. njih 90 %).

Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji u 2019., 2020. i 2021. imaju politiku primitaka za članove uprave prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 79.

Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji u 2019., 2020. i 2021. imaju politiku primitaka za članove uprave

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., SKDD

- Izdavatelji koji su na kraju 2021. imali usvojenu politiku primitaka za članove uprave pretežno su u vlasništvu financijskih institucija i trgovačkih društava, s udjelom od 33 % (2020. 28 %) i domaćih fizičkih osoba, s udjelom od 18 % (2020. 19 %).

Otpremnine članovima uprave

- U 2021. ukupno je 10 % izdavatelja imalo ugovorene otpremnine u ukupnom iznosu od 23.354.521 kuna (u 2020. 16 % izdavatelja imalo je ugovorene otpremnine članovima uprave u ukupnom iznosu od 41.223.825 kuna).

- U 2021. iznosi ugovorenih otpremnina kretali su se u rasponu od 129,6 tis. kuna do 9,3 mil. kuna (u 2020. iznosi ugovorenih otpremnina kretali su se u rasponu od 37,5 tis. kuna do 9,9 mil. kuna).
- Ukupno je 9 % izdavatelja dionica isplatilo otpremnine članovima uprave tijekom 2021. (u 2020. taj je postotak iznosio 15 %).

Primici članova nadzornog odbora

Člankom 269. ZTD-a (koji je na snazi od 1. svibnja 2020.) propisano je da se članovima nadzornog odbora može za njihov rad platiti naknada, koja se može odrediti i sudjelovanjem člana nadzornog odbora u dobiti izdavatelja. Naknada se određuje statutom, a može je odobriti i glavna skupština izdavatelja. Naknada mora biti primjerena poslovima koje obavlja član nadzornog odbora i stanju izdavatelja.

Pored toga, društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja moraju najmanje svake četiri godine odlučivati o primicima članova nadzornog odbora.

U skladu s Kodeksom, razina primitaka za predsjednika nadzornog odbora i druge članove nadzornog odbora mora odražavati njihovu vremensku opterećenost i odgovornosti, uključujući i njihovu odgovornost i vremensku opterećenost u odborima nadzornog odbora. Isto tako, primici članova nadzornog odbora neće uključivati varijabilne ili druge elemente povezane s uspješnošću poslovanja.

- U 2021. ukupno 55 % izdavatelja ima usvojenu politiku primitaka za članove nadzornog odbora (6 izdavatelja na VT-u, 14 izdavatelja na ST-u i 31 izdavatelj na RT-u), od čega ju je javno objavilo 47 izdavatelja (92 %).

Tablica 20.

Način određivanja visine primitaka za članove nadzornog odbora izdavatelja dionica u 2019., 2020. i 2021. godini

	2019.	2020.	2021.
Glavna skupština	70%	76%	90%
Statut	15%	16%	8%
Ostalo	12%	6%	2%

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021.

- Visinu primitaka za članove nadzornog odbora izdavatelja dionica u 2021. (kao i u 2020.) najčešće određuje glavna skupština (kod 90 % izdavatelja dionica), zatim slijedi statut (kod 8 % izdavatelja dionica) te ostali načini određivanja visine primitaka za članove nadzornog odbora izdavatelja dionica (kod 2 % izdavatelja dionica).
- U 2021. fiksne primitke članovima nadzornog odbora u ukupnom iznosu od 42.770.667 kuna isplatilo je 83 % izdavatelja dionica (80 % izdavatelja u 2020. u ukupnom iznosu od 40.079.582 kune).

Iznosi primitaka isplaćeni članovima nadzornog odbora u razdoblju od 2015. do 2021. prikazani su u sljedećoj tablici.

Tablica 21.

Primici isplaćeni članovima nadzornog odbora izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine

		Prosječan bruto iznos primitaka (u kunama)		Prosječan iznos ostalih primitaka (u kunama)
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos	
2021.	Broj izdavatelja	77	/	17
	Iznos	555.463	/	861.294
2020.	Broj izdavatelja	79	/	18
	Iznos	507.336	/	1.024.842
2019.	Broj izdavatelja	75	/	12
	Iznos	510.977	/	293.127
2018.	Broj izdavatelja	78	7	1
	Iznos	477.511	249.462	3.267
2017.	Broj izdavatelja	71	4	0
	Iznos	431.817	291.696	0
2016.	Broj izdavatelja	78	5	0
	Iznos	406.855	774.894	0
2015.	Broj izdavatelja	89	5	1
	Iznos	391.127	479.791	0

Izvor: Uпитnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

- U 2021. godini 77 izdavatelja dionica isplatilo je primitke članovima nadzornog odbora u ukupnom iznosu od 42,8 mil. kuna, a 17 izdavatelja dionica isplatilo je ukupno 14,6 mil. kuna ostalih primitaka članovima nadzornog odbora.
- U 2021. fiksni primici isplaćeni članovima nadzornog odbora kretali su se u rasponu od 24,8 tis. kuna do 3,8 mil. kuna (u 2020. u rasponu od 2,3 tis. kuna do 16,1 mil. kuna).
- Kod 75 % izdavatelja dionica godišnji izvještaj o primicima članova nadzornog odbora podnosi se glavnoj skupštini (u 2020. kod 60 % izdavatelja dionica).
- Kod većine izdavatelja dionica (njih 69 %) razina primitaka za predsjednika nadzornog odbora i druge članove nadzornog odbora odražava njihovu vremensku opterećenost i odgovornosti (u 2020. kod njih 68 %).
- Kod 59 % izdavatelja dionica politika primitka i/ili interni akti zabranjuju uključivanje varijabilnih ili drugih elementa povezanih s uspješnošću poslovanja u primitke nadzornog odbora (u 2020. kod njih 45 %).
- 72 % izdavatelja dionica u godišnje je izvješće o primicima uključilo podatke o primicima svakog pojedinog člana nadzornog odbora (u 2020. njih 63 %).³

Primici isplaćeni višem rukovodstvu

- 70 % izdavatelja dionica u 2021. isplatilo je fiksne primitke višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 369.732.805 kuna, a iznosi primitaka kretali su se u rasponu od 80,3 tis. kuna kod izdavatelja iz upravljačke djelatnosti holding-društava do 29,4 mil. kuna kod izdavatelja u sektoru financijskih djelatnosti i djelatnosti osiguranja (u 2020. godini 68 % izdavatelja dionica isplatilo je fiksne primitke višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 380.463.655 kuna, a iznosi primitaka kretali su se u rasponu od 80,3 tis. kuna kod izdavatelja iz upravljačke djelatnosti holding-društava do 32,9 mil. kuna kod izdavatelja u sektoru proizvodnje prehrambenih proizvoda).

Tablica 22.

Primici isplaćeni članovima višeg rukovodstva izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021.

		Prosječan bruto iznos primitaka (u kunama)		Prosječan iznos ostalih primitaka (u kunama)
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos	
2021.	Broj izdavatelja	65	27	20
	Iznos	5.688.197	2.097.201	579.003
2020.	Broj izdavatelja	67	29	19
	Iznos	5.678.562	839.042	459.632
2019.	Broj izdavatelja	62	31	23
	Iznos	6.245.898	2.381.780	387.702
2018.	Broj izdavatelja	57	15	11
	Iznos	5.439.305	2.271.969	709.008
2017.	Broj izdavatelja	55	16	8
	Iznos	2.722.802	1.579.774	1.038.411
2016.	Broj izdavatelja	60	16	8
	Iznos	5.119.443	1.622.029	1.333.959
2015.	Broj izdavatelja	66	/	/
	Iznos	4.802.968	/	/

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017 i 2018. godinu

- 27 izdavatelja dionica isplatilo je u 2021. višem rukovodstvu varijabilne primitke u ukupnom iznosu od 31.808.620 kuna, a iznosi varijabilnih primitaka kretali su se u rasponu od 8,8 tis. kuna kod izdavatelja iz prehrambene industrije do 12,1 mil. kuna kod izdavatelja koji djeluje u sektoru proizvodnje rafiniranih naftnih proizvoda (29 izdavatelja dionica isplatilo je u 2020. višem rukovodstvu varijabilne primitke u ukupnom iznosu od 56.215.808 kuna, a iznosi varijabilnih primitaka kretali su se u rasponu od 14,2 tis. kuna kod izdavatelja iz upravljačke djelatnosti holding-društava do 6,7 mil. kuna kod izdavatelja iz bankarskog sektora).
- 20 izdavatelja dionica isplatilo je u 2021. u prosjeku 579.003 kune ostalih primitaka višem rukovodstvu (u 2020. 19 izdavatelja dionica isplatilo je u prosjeku 459.632 kune ostalih primitaka višem rukovodstvu).
- 1 izdavatelj dionica dodijelio je u 2021. opcije višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 2.991.081 kune (2 izdavatelja dionica dodijelila su u 2020. opcije višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 3.746.942 kune, a prosječan iznos je bio 1,8 mil. kuna).

Otpremnine višem rukovodstvu

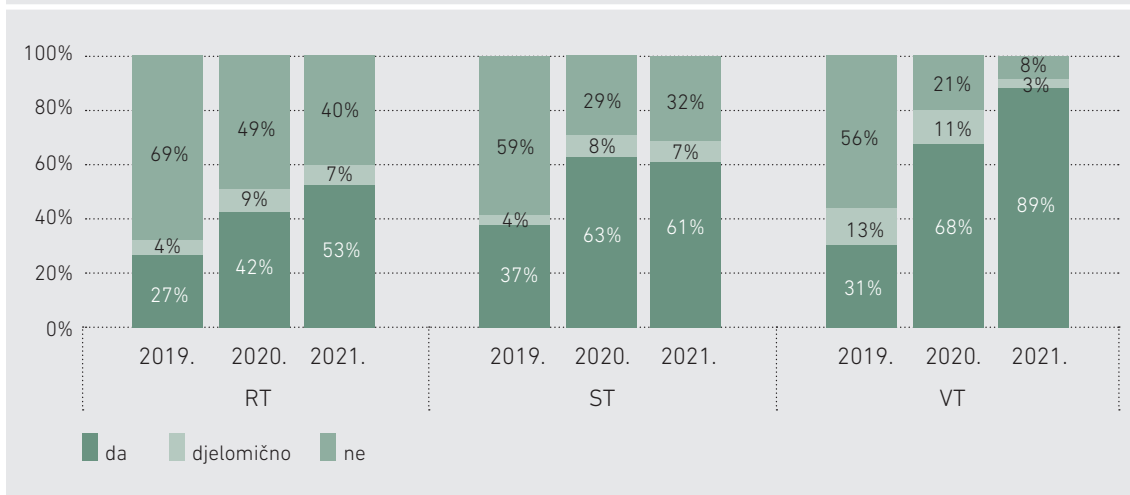
- U 2021. godini 7 izdavatelja dionica ugovorilo je otpremnine višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 16.121.849 kuna, a iznosi su se kretali od 129,6 tis. kuna do 6,2 mil. kuna (u 2020. godini 13 izdavatelja dionica ugovorilo je otpremnine višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 24.924.358 kuna, a iznosi su se kretali od 180,0 tis. kuna do 6,1 mil. kuna).
- Otpremnine višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 10.894.264 kune isplatilo je u 2021. godini 7 izdavatelja dionica, a iznosi su se kretali od 8,0 tis. kuna do 6,6 mil. kuna (u 2020. otpremnine višem rukovodstvu u ukupnom iznosu od 8.230.419 kuna isplatilo je 11 izdavatelja dionica, a iznosi su se kretali od 108,1 tis. kuna do 2,4 mil. kuna).

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na primitke članova uprave i nadzornog odbora

Usklađenost izdavatelja dionica prema podacima dostavljenim u upitniku o usklađenosti za 2019., 2020. i 2021. u odnosu na poglavlje *Primici članova uprave i nadzornog odbora prema segmentima uređenog tržišta* prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 80.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem *Primici članova uprave i nadzornog odbora* u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT s poglavljem *Primici članova uprave i nadzornog odbora* prosječno iznosi 89 %.
- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST u prosjeku iznosi 61 %, a izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT 53 %.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, ST i RT u 2021. u odnosu na baznu 2019. godinu s poglavljem *Primici članova uprave i nadzornog odbora*.

Rizici, unutarnja kontrola i revizija

Upravljanje rizicima i unutarnja kontrola sastavni su dio uspjeha društva, a sposobnost utvrđivanja i ispunjavanja strateških ciljeva, iskorištavanje novih prilika i osiguravanje dugoročnog opstanka ovisi o sposobnosti društva da prepozna i rješava rizike s kojima se suočava.

Osnovno načelo Kodeksa u vezi s rizicima, unutarnjom kontrolom i revizijom jest činjenica da će nadzorni odbor osigurati ustrojenost djelotvornih struktura, politika i postupaka radi identificiranja, prijavljivanja, upravljanja i nadgledanja znatnih rizika s kojima se suočava društvo te osigurati neovisnost i djelotvornost funkcija unutarnje i vanjske revizije.

- 31 % izdavatelja imalo je u 2021. osobu zaduženu za upravljanje rizicima (u 2020. godini 33 %)
  - 5 izdavatelja na VT-u (5 izdavatelja na VT-u u 2020.)
  - 7 izdavatelja na ST-u (7 izdavatelja na ST-u u 2020.) i
  - 17 izdavatelja na RT-u (19 izdavatelja na RT-u u 2020.).
- Od ukupno 29 izdavatelja koji su u 2021. imali osobu zaduženu za upravljanje rizicima najveći je broj izdavatelja, njih 9, iz financijskog sektora (od ukupno 33 izdavatelja koji su u 2020. imali osobu zaduženu za upravljanje rizicima najveći je broj izdavatelja, njih 11, iz financijskog sektora).
- U 2021. godini najzastupljeniji rizik u poslovanju izdavatelja bio je rizik makroekonomskog okruženja, isto kao i u 2020.
- U 2021. najzastupljeniji rizici u poslovanju izdavatelja bili su:
  - rizik makroekonomskog okruženja (kod 23 izdavatelja)
  - rizik likvidnosti (kod 19 izdavatelja)
  - operativni rizik (kod 12 izdavatelja) i
  - kreditni rizik (kod 10 izdavatelja).
- U 2021. većina izdavatelja dionica, njih 93 %, održava djelotvoran sustav upravljanja rizicima, koji osigurava pouzdano prepoznavanje i mjerenje rizika te njihovo nadziranje (u 2020. njih 88 %).

Unutarnja kontrola i revizija

Upravljanje rizicima i unutarnju kontrolu nikad ne bi trebalo gledati kao funkcije praćenja usklađenosti koje se mogu adekvatno obavljati na nižim razinama unutar društva. Te bi funkcije trebale biti ugrađene u strategiju društva, poslovni model i procese upravljanja, počevši od nadzornog odbora i uprave.

Sustav unutarnje kontrole

- U 2021. godini 55 % izdavatelja imalo je ustrojen sustav unutarnje kontrole (53 % izdavatelja u 2020.), a prema segmentima uređenog tržišta ustrojen sustav unutarnje kontrole ima:
  - 6 izdavatelja na VT-u (6 izdavatelja na VT-u u 2020.)
  - 14 izdavatelja na ST-u (15 izdavatelja na ST-u u 2020.) i
  - 31 izdavatelj na RT-u (31 izdavatelj na RT-u u 2020).
- U 2021. u prosjeku je u sustavu unutarnjih kontrola 15 zaposlenika (isto i u 2020. godini).
- Najviše izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole u 2021. iz turističkog je sektora (ukupno 12 izdavatelja), 11 je izdavatelja iz financijskog sektora te 4 iz sektora prehrambene industrije (u 2020. najviše izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole je iz turističkog sektora (ukupno 13 izdavatelja), 10 je izdavatelja iz financijskog sektora te 5 iz sektora prehrambene industrije).

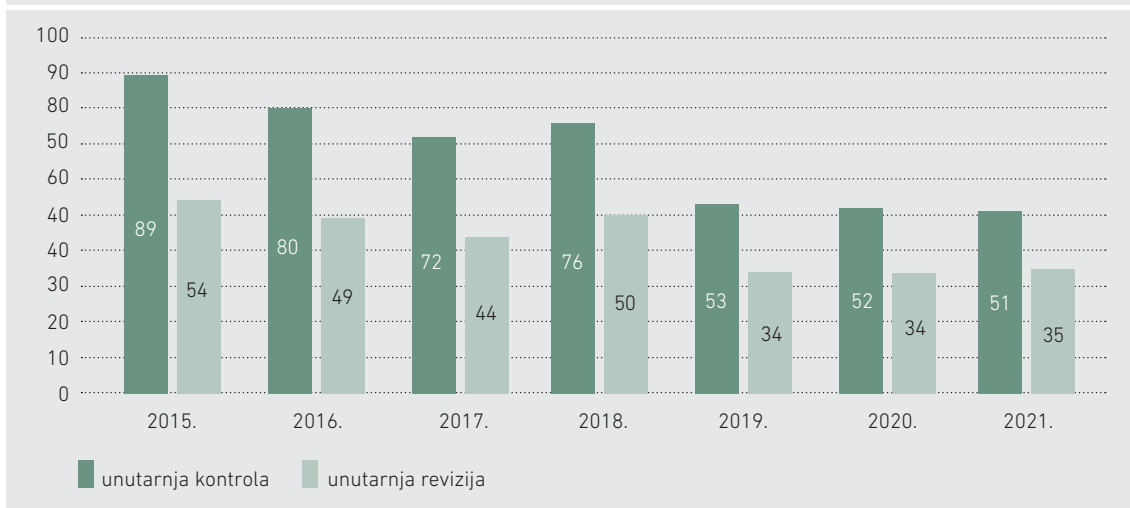
Sustav unutarnje revizije

- U 2021. ukupno 38 % izdavatelja ima ustrojen sustav unutarnje revizije (u 2020. njih 34 %), a promatrano po segmentima uređenog tržišta ustrojen sustav unutarnje revizije ima:
  - 5 izdavatelja na VT-u (5 izdavatelja na VT-u u 2020.)
  - 14 izdavatelja na ST-u (12 izdavatelja na ST-u u 2020.) i
  - 16 izdavatelja na RT-u (17 izdavatelja na RT-u u 2020.).
- U 2021. u unutarnjoj reviziji u prosjeku je zaposleno 4 djelatnika (u 2020. 5 djelatnika).
- Najviše izdavatelja koji su u 2021. imali ustrojen sustav unutarnje revizije iz financijskog je sektora (9 izdavatelja), 4 su izdavatelja iz turističkog sektora, a 2 iz sektora prehrambene industrije (najviše izdavatelja koji su u 2020. imali ustrojen sustav unutarnje revizije iz financijskog je sektora (11 izdavatelja), 4 su izdavatelja iz turističkog sektora, a 3 iz sektora prehrambene industrije).
- Kod 34 % izdavatelja dionica koji u 2021. nisu imali ustrojen sustav unutarnje revizije revizijski je odbor jednom u posljednjih 12 mjeseci ocijenio potrebu za tom funkcijom u okviru ocjene sustava unutarnjih kontrola (u 2020. kod njih 69 %).
- Kod 37 % izdavatelja dionica koji imaju ustrojen sustav unutarnje revizije u 2021. revizijski odbor zaprima izvješća unutarnjeg revizora i nadzire provedbu njegovih preporuka (u 2020. kod njih 92 %).
- Tržišna kapitalizacija dionica 35 izdavatelja koji su u 2021. imali ustrojen sustav unutarnje revizije na dan 31. prosinca 2021. iznosila je 105,1 mlrd. kuna (tržišna kapitalizacija dionica 34 izdavatelja koji su u 2020. imali ustrojen sustav unutarnje revizije na dan 31. prosinca 2020. iznosila je 110,1 mlrd. kuna).

Broj izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole i unutarnje revizije u razdoblju od 2015. do 2021. prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 81.

Broj izdavatelja dionica koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole i unutarnje revizije od 2015. do 2021. godine

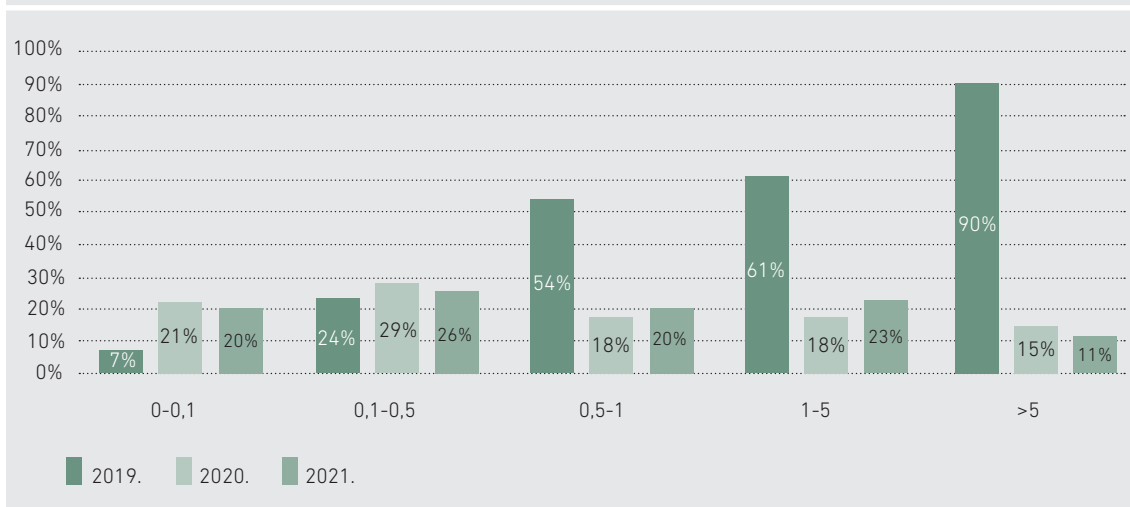
Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

- Svih 6 izdavatelja čije su dionice u 2021. uvrštene na VT ima ustrojen sustav unutarnje kontrole, a 83 % njih ima ustrojen i sustav unutarnje revizije (isto kao i u 2020. godini).
- Od ukupno 21 izdavatelja na ST-u 67 % njih ima ustrojen sustav unutarnje kontrole, a isti postotak ima ustrojen i sustav unutarnje revizije (u 2020. od ukupno 21 izdavatelja na ST-u njih 71 % ima ustrojen sustav unutarnje kontrole, a 57 % ih ima ustrojen sustav unutarnje revizije).
- Na RT-u, od 66 izdavatelja, u 2021. sustav unutarnje kontrole ima ustrojeno njih 47 %, a 24 % izdavatelja ima ustrojen sustav unutarnje revizije (na RT-u, od 72 izdavatelja, u 2020. sustav unutarnje kontrole ima ustrojeno njih 43 %, a 24 % izdavatelja ima ustrojen sustav unutarnje revizije).

Na sljedećem grafikonu prikazan je udio izdavatelja koji u 2021. imaju ustrojen sustav unutarnje revizije u odnosu na tržišnu kapitalizaciju.

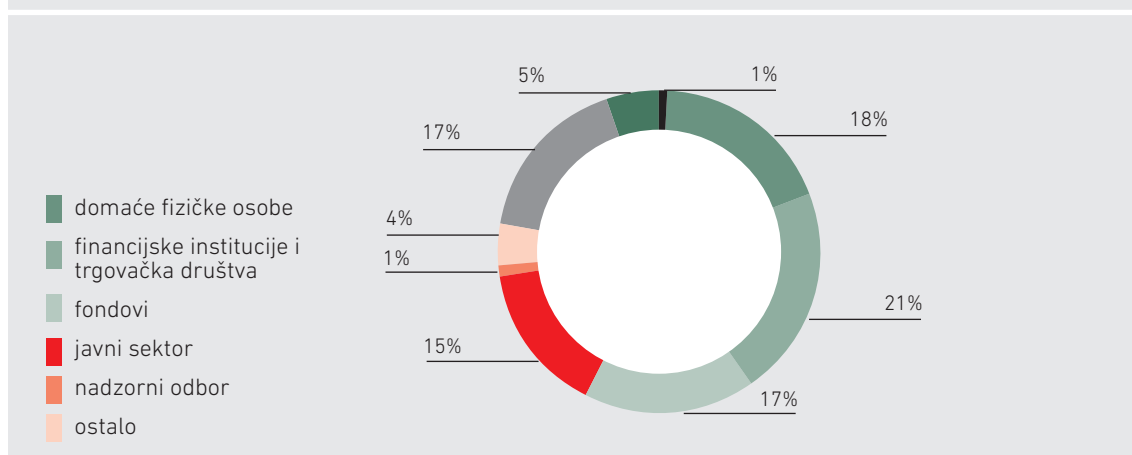
Grafikon 82.

Udio izdavatelja dionica koji u 2019., 2020. i 2021. imaju ustrojen sustav unutarnje revizije u odnosu na tržišnu kapitalizaciju (u mlrd. kn.)

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., ZSE

- Vidljivo je da je u 2020. i 2021. udio izdavatelja koji imaju ustrojen sustav unutarnje revizije podjednako prisutan u svim razredima tržišne kapitalizacije.

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021., SKDD

- Najveći udio u vlasničkoj strukturi izdavatelja koji u 2021. imaju ustrojen sustav unutarnje revizije čine financijske institucije i trgovačka društva (21 %), a udio domaćih fizičkih osoba iznosi 18 % (u vlasničkoj strukturi izdavatelja koji u 2020. imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole najveći udio imaju financijske institucije i trgovačka društva (28 %), a udio domaćih fizičkih osoba iznosi 19 %).

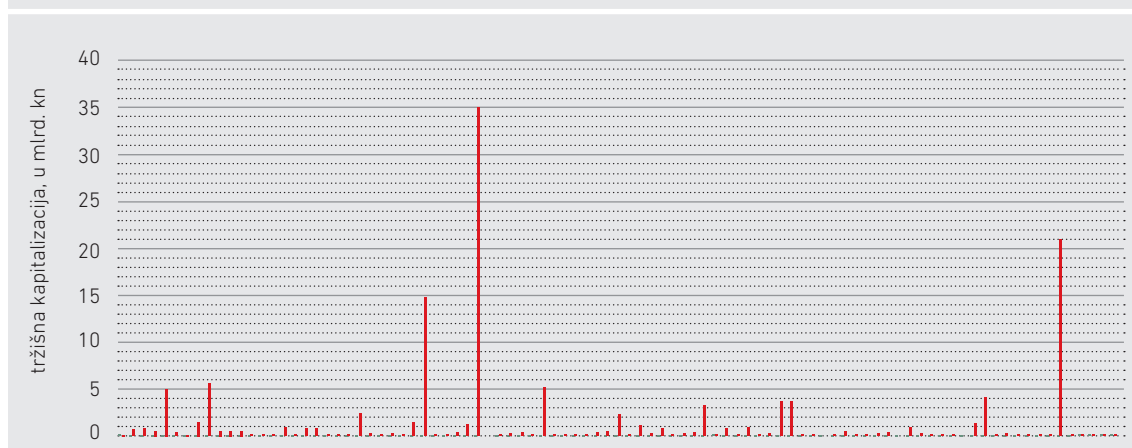
Vanjska revizija

- Proces odabira vanjskog revizora nadgleda revizijski odbor, koji nadzornom odboru daje preporuku za izbor vanjskog revizora, kao i uvjete za njegovo imenovanje. U skladu s Kodeksom i zakonskim zahtjevima, društvo je dužno imati vanjskog revizora, čija je osnovna funkcija osigurati da financijski izvještaji adekvatno odražavaju stvarno stanje društva. Neovisnim vanjskim revizorom smatra se onaj revizor koji nije vlasnički ni interesno povezan s društvom. U 2021. godini kod 52 % izdavatelja dionica uslugu revizije financijskih izvještaja pružalo je jedno od četiri najveća revizorska društva.
- Prema segmentima uređenog tržišta, uslugu revizije financijskih izvještaja u 2021. pružalo je jedno od četiri najveća revizorska društva kod:
  - 6 izdavatelja na VT-u (6 izdavatelja na VT-u u 2020.)
  - 14 izdavatelja na ST-u (17 izdavatelja na ST-u u 2020.) i
  - 28 izdavatelja na RT-u (28 izdavatelja na RT-u u 2020.).
- Najviše izdavatelja (ukupno 14) koji u 2021. koriste usluge revizije jednog od četiri najveća revizorska društva iz sektora je turizma (u 2020. najviše izdavatelja, njih 11, koji koriste usluge revizije jednog od četiri najveća revizorska društva također je iz sektora turizma).
- Tržišna kapitalizacija izdavatelja dionica koji koriste usluge najvećih revizorskih društava na kraju 2021. iznosila je 94,6 mlrd. kuna i činila 69 % ukupne tržišne kapitalizacije dionica uvrštenih na uređeno tržište na dan 31. prosinca 2021. godine (tržišna kapitalizacija izdavatelja koji koriste usluge najvećih revizorskih društava na kraju 2020. iznosila je 106,3 mlrd. kuna i činila oko 77 % ukupne tržišne kapitalizacije dionica uvrštenih na uređeno tržište na dan 31. prosinca 2020. godine).
- Ukupno 9 izdavatelja koristi usluge istog revizorskog društva 7 godina ili više (3 izdavatelja s RT-a imaju istog revizora preko čak 20 godina), od čega su 3 izdavatelja na ST-u, a 6 na RT-u (u 2020. ukupno 6 izdavatelja koristi usluge istog revizorskog društva duže od 7 godina, od čega 1 izdavatelj na VT-u, 3 izdavatelja na ST-u i 2 izdavatelja na RT-u).
- Prosječan broj godina korištenja usluga istog revizorskog društva od strane izdavatelja dionica u 2021. iznosi 4 (također 4 godine u 2020. godini).

- Prosječan broj godina korištenja istog ovlaštenog revizora u istom revizorskom društvu od strane izdavatelja dionica u 2021. iznosi 3 (također 3 godine u 2020. godini)
- Prosječan bruto novčani iznos plaćen revizorskom društvu za pruženu uslugu revizije tijekom 2021. godine iznosio je 371 tis. kuna (363,5 tis. kuna u 2020. godini), a svi iznosi kretali su se u rasponu od 25 tis. kuna do 2,7 mil. kuna (u 2020. godini od 29 tis. kuna do 3,4 mil. kuna).
- U 2021. revizorska društva pružala su dodatne usluge, koje nisu revizorske, kod ukupno 23 izdavatelja, a prosječan bruto novčani iznos plaćen revizorskom društvu za ostale pružene usluge tijekom godine iznosio je 223,6 tis. kuna (u 2020. dodatne usluge revizorskih društava pružane su kod 23 izdavatelja, a prosječan bruto iznos isplaćen revizoru za ostale pružene usluge tijekom godine iznosio je 202,1 tis. kuna).

Grafikon 84.

Prikaz korelacije između bruto novčanog iznosa plaćenog revizorskom društvu za usluge revizije pružene tijekom 2021. i tržišne kapitalizacije izdavatelja

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2021., ZSE

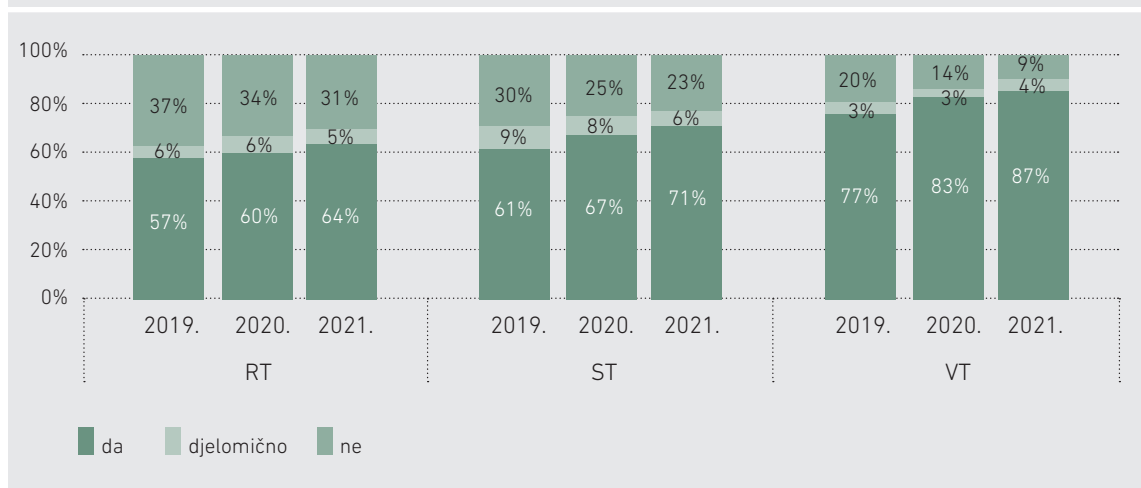
Korelacija između bruto novčanog iznosa plaćenog vanjskom revizorskom društvu za usluge revizije pružene tijekom 2021. i tržišne kapitalizacije izdavatelja iznosi 0,7510 (u 2020. iznosila je 0,7985).

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na rizike, unutarnju kontrolu i reviziju

Usklađenost izdavatelja dionica prema podacima dostavljenim u upitniku o usklađenosti za 2019., 2020. i 2021. u odnosu na poglavlje *Rizici, unutarnja kontrola i revizija* po segmentima uređenog tržišta prikazana je na idućem grafikonu.

Grafikon 85.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Rizici, unutarnja kontrola i revizija u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT s poglavljem *Rizici, unutarnja kontrola i revizija* u prosjeku iznosi 87 %.
- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST s navedenim poglavljem u prosjeku iznosi 71 %, a izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT 64 %.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, ST i RT u 2021. u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu s poglavljem *Rizici, unutarnja kontrola i revizija*.

Glavna skupština

Obveza djelovanja u najboljem dugoročnom interesu društva, a ne užem interesu određenih pojedinaca ili subjekata, zahtijeva od članova uprave i nadzornog odbora da prilikom donošenja odluka uzmu u obzir utjecaj odluka na sve dioničare. Stoga je važno osigurati da svi dioničari, bez obzira na veličinu svojih udjela, imaju jednaku priliku uključiti se u raspravu s društvom i izraziti svoje mišljenje glasanjem na glavnoj skupštini.

Interni propis rada glavne skupštine

- U 2021. ukupno 41 % izdavatelja dionica ima interni propis rada glavne skupštine, od čega 4 izdavatelja na VT-u, 8 izdavatelja na ST-u i 26 izdavatelja na RT-u (u 2020. ukupno 40 % izdavatelja dionica ima interni propis rada glavne skupštine, od čega 4 izdavatelja na VT-u, 7 izdavatelja na ST-u i 29 izdavatelja na RT-u).
- Od ukupno 38 izdavatelja dionica koji imaju interni propis rada glavne skupštine u 2021. godini 2 izdavatelja mijenjala su navedeni propis tijekom godine (4 izdavatelja u 2020. godini).

Sudjelovanje na glavnoj skupštini

Osnovno načelo Kodeksa u vezi s dioničarima izdavatelja i glavnom skupštinom jest to da će društvo poduzeti mjere da osigura jednako postupanje prema svim dioničarima kako bi imali pristup društvu i mogli u potpunosti sudjelovati na glavnoj skupštini te da će ukloniti prepreke njihovu sudjelovanju.

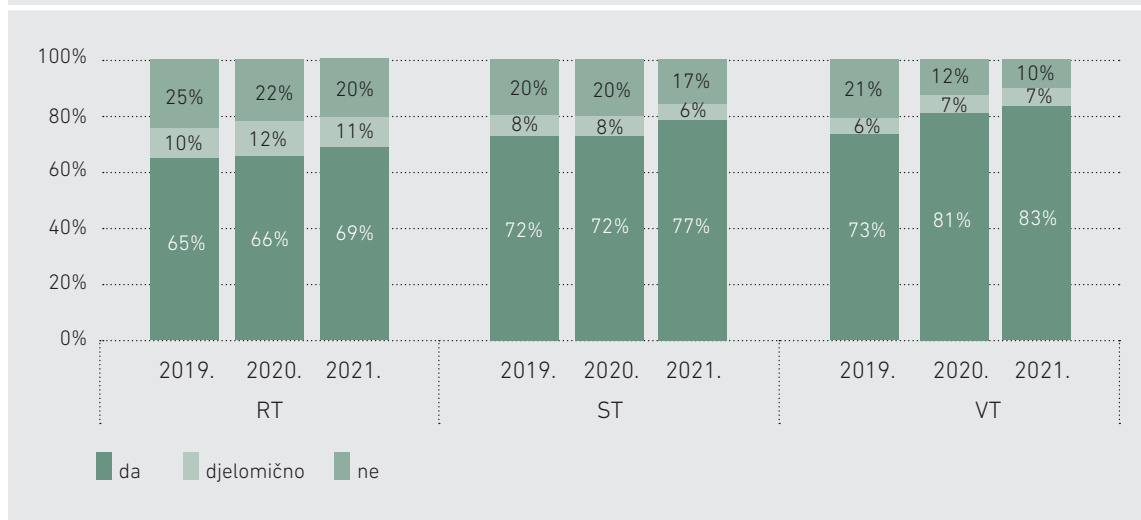
- U 2021. održano je ukupno 120 glavnih skupština (u 2020. održano je 119 glavnih skupština).
- Prema podacima iz upitnika o praksama upravljanja, 71 izdavatelj naveo je da je u 2021. održana samo 1 glavna skupština, njih 17 održalo je 2 glavne skupštine, 5 izdavatelja održalo je 3 glavne skupštine, 1 izdavatelj održao je 4 glavne skupštine, dok je 1 izdavatelj održao 5 glavnih skupština (u 2020. je 77 izdavatelja naveo da je održana samo 1 glavna skupština, njih 12 održalo je 2 glavne skupštine, dok je 6 izdavatelja održalo 3 glavne skupštine).
- Prema podacima iz upitnika o praksama korporativnog upravljanja, najveći broj dioničara koji su sudjelovali na glavnoj skupštini kod jednog je izdavatelja dionica s RT-a, a taj broj iznosi 419.346. Ako se izuzme navedeni izdavatelj, koji predstavlja značajno odstupanje od prosjeka, prosječan broj dioničara koji su sudjelovali na glavnoj skupštini iznosi 39 (u 2020. taj broj iznosio je 29).
- Svega je 25 % izdavatelja dionica statutom društva ili nekim drugim internim aktima dopustilo dioničarima mogućnost ostvarivanja prava glasa elektronički bez ograničenja (u 2020. njih 21 %).
- U 2021. ukupno 99 % izdavatelja dionica objavilo je obavijest o održavanju glavne skupštine najkasnije 30 dana prije dana njezina održavanja, a 93 % izdavatelja dionica osiguralo je da su dnevni red, odluke i drugi materijali za glavnu skupštinu dostupni na internetskim stranicama izdavatelja bez naknade (u 2020. ukupno 98 % izdavatelja objavilo je obavijest o održavanju glavne skupštine najkasnije 30 dana prije dana njezina održavanja, a 91 % izdavatelja osiguralo je da su dnevni red, odluke i drugi materijali za glavnu skupštinu dostupni na internetskim stranicama izdavatelja bez naknade).
- Ukupno 39 % izdavatelja dionica osiguralo je da su svi dokumenti za glavnu skupštinu dostupni na hrvatskom i engleskom jeziku (u 2020. njih 36 %).
- Predsjednik nadzornog odbora i njegov zamjenik te predsjednici odbora nadzornog odbora i svi članovi uprave bili su prisutni na održanim glavnim skupštinama kod 54 % izdavatelja dionica (u 2020. kod njih 48 %).
- Kod 60 % izdavatelja dionica vanjski revizor bio je prisutan na glavnoj skupštini na kojoj su se predstavljali financijski izvještaji (u 2020. kod njih 49 %).

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na dioničare i glavnu skupštinu

Usklađenost izdavatelja dionica prema podacima dostavljenim u upitniku o usklađenosti za 2019., 2020. i 2021. u odnosu na poglavlje *Dioničari i glavna skupština* po segmentima uređenog tržišta prikazana je na idućem grafikonu.

Grafikon 86.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem *Dioničari i glavna skupština* u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- Prosječna usklađenost izdavatelja s VT-a s poglavljem *Dioničari i glavna skupština* iznosi 83 %, izdavatelja s ST-a 77 %, a izdavatelja s RT-a 69 %.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT, ST i RT u 2021. u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu s poglavljem *Dioničari i glavna skupština*.

Transparentnost i korporativna društvena odgovornost

Odnosi s ulagateljima

Osnovna načela u vezi s transparentnosti i korporativnom društvenom odgovornošću ističu kako će društvo osigurati da dioničari i drugi dionici imaju jednostavan i nediskriminirajući pristup informacijama o vlasničkoj strukturi društva, korporativnom upravljanju te financijskim i operativnim rezultatima. Osim toga, nadzorni odbor i uprava zajednički su odgovorni za točnost i cjelovitost financijskih i drugih informacija koje društvo objavi.

Izdavatelj je dužan putem svojih internetskih stranica osigurati učinkovitu i praktičnu razmjenu informacija. Radi jednakog odnosa prema svim dioničarima, neovisno o državi u kojoj izdavatelj ima sjedište, izdavatelj sve podatke treba objaviti na svojoj internetskoj stranici na hrvatskom i engleskom jeziku.

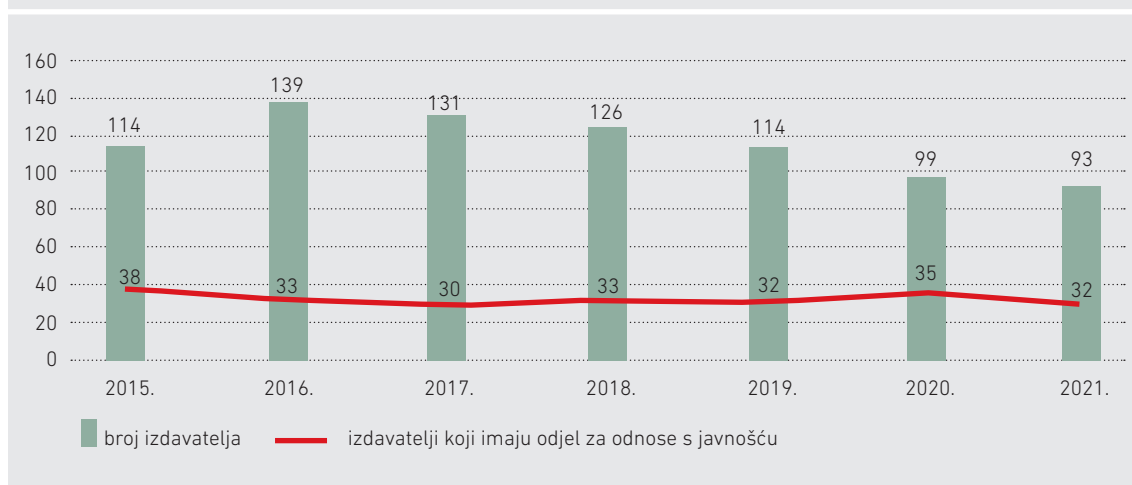
- U 2021. godini 99 % izdavatelja dionica ima vlastite internetske stranice na hrvatskom jeziku, od čega 70 % izdavatelja dionica ima internetske stranice i na engleskom jeziku (u 2020. ukupno 99 % izdavatelja dionica ima vlastite internetske stranice na hrvatskom jeziku, od čega 67 % izdavatelja dionica ima internetske stranice i na engleskom jeziku).
- Vlastite internetske stranice u 2021. nije imao 1 izdavatelj na RT-u (u 2020. također 1 izdavatelj na RT-u nije imao vlastite internetske stranice).
- U 2021. godini 96 % izdavatelja dionica osiguralo je da su informacije koje objavljuju na svojim internetskim stranicama aktualne i objavljene unutar rokova propisanih zakonom i propisima (u 2020. njih 92 %).

- U 2021. ukupno 34 % izdavatelja dionica ima ustrojen zaseban odjel ili zaposlenike koji su isključivo zaduženi za odnose s investitorima (u 2020. ukupno njih 35 %), a prema segmentima uređenog tržišta ustrojen odjel ili zaposlenike koji su zaduženi za odnose s investitorima ima:
  - 6 izdavatelja na VT-u (6 izdavatelja u 2020.)
  - 9 izdavatelja na ST-u (8 izdavatelja u 2020.) i
  - 17 izdavatelja na RT-u (20 izdavatelja u 2020.).
- Ustrojen zaseban odjel ili zaposlenike koji su zaduženi za odnose s javnošću (ulagateljima) u 2021. ima najviše izdavatelja dionica iz turističkog sektora, ukupno njih 8 (u 2020. njih 9 iz turističkog sektora).

Na idućem grafikonu prikazan je broj izdavatelja koji u razdoblju od 2015. do 2021. imaju zaseban odjel ili zaposlenike zadužene za odnose s investitorima.

Grafikon 87.

Broj izdavatelja koji u razdoblju od 2015. do 2021. imaju zaseban odjel ili zaposlenike zadužene za odnose s investitorima

Izvor: Uпитnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

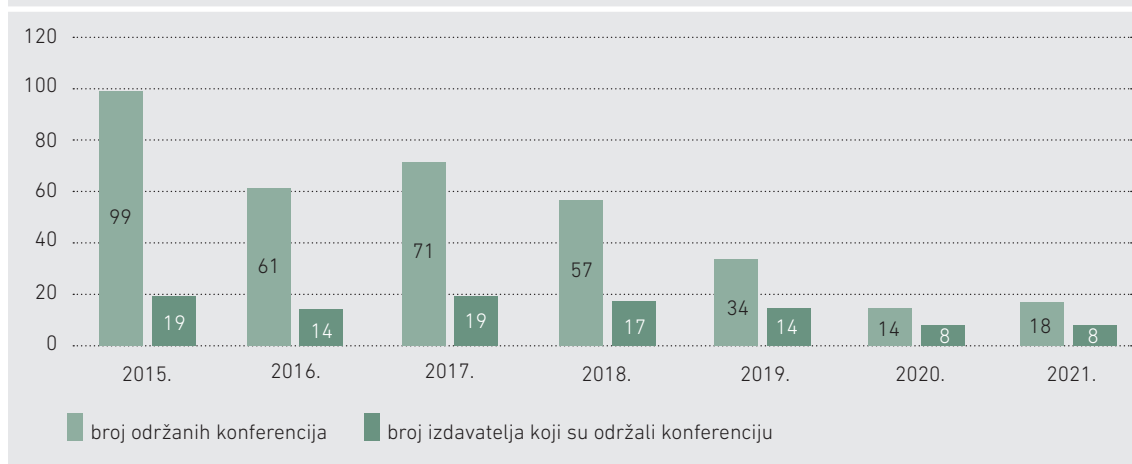
Na temelju podataka prikazanih na gornjem grafikonu, vidljivo je da, iako se u promatranom razdoblju broj izdavatelja smanjuje, broj izdavatelja koji imaju ustrojen odjel ili zaposlenike koji su zaduženi isključivo za odnose s javnošću ne oscilira u velikoj mjeri. U odnosu na broj izdavatelja, najveći je udio izdavatelja koji imaju ustrojen zaseban odjel ili zaposlenike koji su zaduženi isključivo za odnose s javnošću u 2020. (35 %), dok je najmanji udio tih izdavatelja u 2017. godini (23 %).

- 10 % izdavatelja dionica u 2021. (8 % izdavatelja dionica u 2020.) ima instituciju zaduženu za praćenje položaja izdavatelja na tržištu kapitala (izrada analiza, tržišnog položaja i sl.).
- U 2021. godini 32 % izdavatelja dionica (33 % izdavatelja dionica u 2020.) ima objavljen kalendar važnih događanja na svojim internetskim stranicama:
  - 6 izdavatelja na VT-u (6 izdavatelja u 2020.)
  - 12 izdavatelja na ST-u (11 izdavatelja u 2020.) i
  - 12 izdavatelja na RT-u (15 izdavatelja u 2020.).
- 9 % izdavatelja dionica (u 2020. godini 8 %) održalo je jednu ili više konferencija za novinare u 2021., od čega 4 izdavatelja na VT-u, 3 izdavatelja na ST-u i 1 izdavatelj na RT-u (u 2019. 4 izdavatelja na VT-u, 2 izdavatelja na ST-u i 2 izdavatelja na RT-u).
- Najveći broj konferencija za novinare tijekom 2021. održao je 1 izdavatelj na VT-u i 1 izdavatelj na ST-u, i to svaki po 6 konferencija (u 2020. najveći je broj konferencija za novinare, njih 5, održao izdavatelj na ST-u).

Na sljedećem grafikonu prikazan je broj izdavatelja koji su održali konferenciju za novinare u razdoblju od 2015. do 2021. te broj održanih konferencija za novinare u tom razdoblju.

Grafikon 88.

Broj izdavatelja koji su održali konferenciju za novinare i broj održanih konferencija za novinare od 2015. do 2021. godine

Izvor: Uпитnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

Najveći broj konferencija za novinare, njih 99, održano je u 2015., ali je u toj godini i najveći broj izdavatelja čije su dionice uvrštene na uređeno tržište. U 2021. godini vidljivo je povećanje broja održanih konferencija u odnosu na 2020. godinu čime je prekinut trend pada iz prethodnih godina.

- Najčešći razlog sazivanja konferencija za novinare u 2021. bilo je predstavljanje rezultata poslovanja (kod 4 izdavatelja) te prezentiranje značajnih poslova i investicija (kod 2 izdavatelja) (u 2020. također je najčešći razlog sazivanja konferencija za novinare bilo predstavljanje rezultata poslovanja, kod 3 izdavatelja).

Isplata dividende

Vlasnik dionice društva ima pravo na isplatu dividende, a ona ovisi o odluci o isplati (ili neisplati), koju donosi glavna skupština na prijedlog uprave društva. Dividenda se u pravilu isplaćuje u novcu, ali može se isplatiti i u dionicama. Isto tako, uprava društva uz suglasnost nadzornog odbora može donijeti odluku o isplati predujma dividende.

- U 2021. odluku o isplati dividende ili predujma dividende tijekom godine iz dobiti ostvarene u 2020. donijelo je 24 % izdavatelja dionica (u 2020. odluku o isplati dividende donijelo je 15 % izdavatelja dionica), od čega:
  - 4 izdavatelja na VT-u (4 izdavatelja u 2020.)
  - 6 izdavatelja na ST-u (3 izdavatelja u 2020.) i
  - 12 izdavatelja na RT-u (8 izdavatelja u 2020.).
- Najviše izdavatelja dionica (njih 5) koji su u 2021. donijeli odluku o isplati dividende ili predujma dividende tijekom godine iz dobiti ostvarene u 2020. bilo je iz financijskog sektora i sektora osiguranja (u 2020. iz prehrambene industrije, njih 3).
- Ukupna tržišna kapitalizacija izdavatelja koji su u 2021. donijeli odluku o isplati dividende na kraju godine iznosila je 53,1 mlrd. kuna (u 2020. ona je iznosila 63,5 mlrd. kuna).
- Najveću tržišnu kapitalizaciju među izdavateljima koji su donijeli odluku o isplati dividende u 2021. imao je izdavatelj iz telekomunikacijskog sektora (15 mlrd. kuna) (u 2020. izdavatelj iz energetskog sektora s tržišnom kapitalizacijom od 28 mlrd. kuna), a najmanju tržišnu kapitalizaciju

izdavatelj iz financijskog sektora (27,8 mil. kuna) (u 2020. izdavatelj iz sektora prijevoza s tržišnom kapitalizacijom od 152,9 mil. kuna).

- Prosječan iznos isplaćene dividende po dionici u 2021. iznosio je 128,51 kunu (146,85 kuna u 2020. godini). Najveći iznos isplaćen je kod izdavatelja dionica iz sektora trgovine na veliko i malo u iznosu od 1.400,00 kuna.

Kodeks korporativnog upravljanja

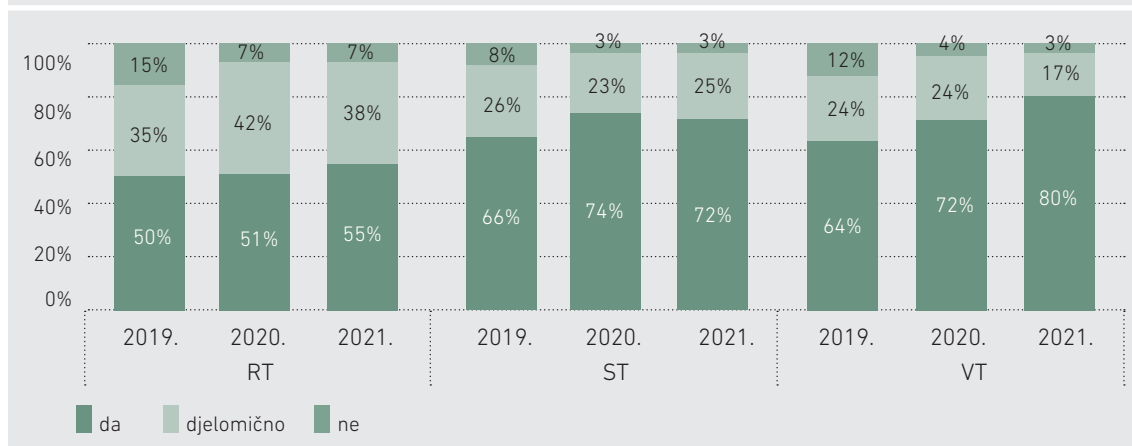
- 80 % izdavatelja dionica (6 izdavatelja na VT-u, 19 izdavatelja na ST-u i 49 izdavatelja na RT-u) objavilo je upitnik o usklađenosti za 2021. na svojim internetskim stranicama (74 % izdavatelja u 2020. godini).
- 29 % izdavatelja dionica (27 % izdavatelja u 2020. godini) tijekom 2021. pridržava se uz Kodeks dodatno i nekog drugog kodeksa korporativnog upravljanja (3 izdavatelja na VT-u, 8 izdavatelja na ST-u i 16 izdavatelja na RT-u).
- Od ukupno 27 izdavatelja koji se uz Kodeks dodatno pridržavaju i nekog drugog kodeksa korporativnog upravljanja u 2021. godini 17 izdavatelja pridržava se internog kodeksa, 5 izdavatelja pridržava se Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima RH ima dionice ili udjele, 4 izdavatelja navelo je da se pridržava ostalih kodeksa, dok se 1 izdavatelj pridržava kodeksa koji se primjenjuje u grani industrije kojoj izdavatelj pripada (27 izdavatelja u 2020. dodatno se pridržavalo nekog drugog kodeksa korporativnog upravljanja, a najčešće je to bio interni kodeks izdavatelja).

Usklađenost izdavatelja s Kodeksom u području koje se odnosi na objavljivanje i transparentnost

Usklađenost izdavatelja dionica prema podacima dostavljenim u upitniku o usklađenosti za 2019., 2020. i 2021. u odnosu na poglavlje *Objavljivanje i transparentnost* po segmentima uređenog tržišta prikazana je u nastavku.

Grafikon 89.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Objavljivanje i transparentnost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

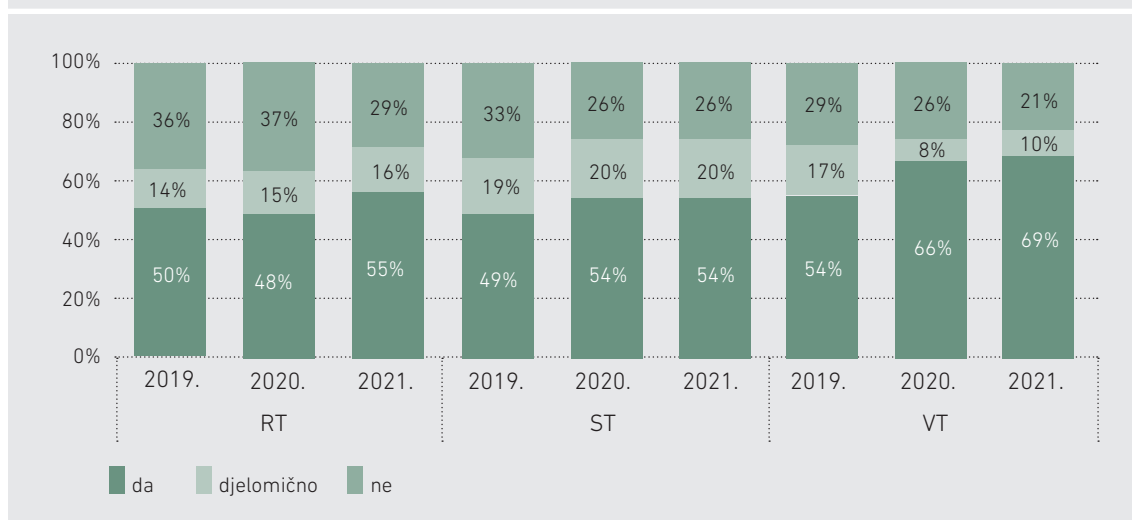
Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT s poglavljem *Objavljivanje i transparentnost* u prosjeku iznosi 80 %.
- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST s poglavljem *Objavljivanje i transparentnost* u prosjeku iznosi 72 %, a izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT 55 %.

Vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT i RT u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu. Također je vidljivo blago pogoršanje usklađenosti za izdavatelje čije su dionice uvrštene na ST u 2021. u odnosu na 2020., ali je u odnosu na baznu 2019. došlo do poboljšanja usklađenosti.

Grafikon 90.

Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem *Dionici i korporativna društvena odgovornost* u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta

Izvor: Upitnik o usklađenosti, 2019., 2020. i 2021., interni izračun

- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT s poglavljem *Dionici i korporativna društvena odgovornost* u prosjeku iznosi 69 %.
- Usklađenost izdavatelja čije su dionice uvrštene na ST s navedenim poglavljem u prosjeku iznosi 54 %, a izdavatelja čije su dionice uvrštene na RT 55 %.

U pogledu poglavlja *Dionici i korporativna društvena odgovornost* vidljivo je poboljšanje usklađenosti izdavatelja čije su dionice uvrštene na VT i RT te nepromijenjeno stanje usklađenosti onih čije su dionice uvrštene na ST u 2021. u odnosu na 2020. i baznu 2019. godinu.

Godišnji izvještaj o korporativnom upravljanju za izdavatelje obveznica

Uvod

Izdavatelji korporativnih obveznica koje su uvrštene na uređeno tržište ZSE-a obvezni su Hanfi dostavljati podatke o praksama korporativnog upravljanja sadržane u upitniku o praksama upravljanja za izdavatelje obveznica. Izdavatelji koji uz obveznice također imaju i dionice uvrštene na uređeno tržište dostavljaju upitnik o praksama upravljanja za izdavatelje dionica te su ti podaci prikazani u prethodnom poglavlju, koje se odnosi na izdavatelje dionica.

Na kraju 2021. godine 11 izdavatelja imalo je uvršteno ukupno 15 korporativnih obveznica, od čega je 11 obveznica uvršteno na ST, a 4 obveznice na RT. Od ukupno 11 izdavatelja, njih 7 ima izdane samo korporativne obveznice te su ti izdavatelji u obvezi dostavljanja Hanfi upitnika o praksama upravljanja za izdavatelje obveznica, a ostala 4 izdavatelja uz obveznice imaju i dionice uvrštene na uređeno tržište te su u obvezi dostavljanja Hanfi upitnika o praksama upravljanja za izdavatelje dionica.

Od 7 izdavatelja korporativnih obveznica koji su u obvezi dostavljanja Hanfi upitnika o praksama upravljanja za 2021. predmetni upitnik Hanfi je dostavilo svih 7 izdavatelja ili njih 100 %. Podaci prikazani u nastavku odnose se na izdavatelje koji su dostavili Hanfi upitnik o praksama upravljanja za izdavatelje obveznica za 2021. godinu.

Tržišna kapitalizacija obveznica iznosila je na kraju 2021. godine 88,3 mlrd. kuna te je pala u odnosu na 2020. za 22 % (na kraju 2020. iznosila je 113,8 mlrd. kuna). Jedan novi izdavatelj (HOK-OSIGURANJE d.d.) uvrstio je u 2021. svoje obveznice na RT, a izdavatelj SAMOBORKA d.d. uvrstio je dodatne obveznice na isti segment tržišta. Izdavatelji ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d., INA – Industrija nafte d.d. i M SAN GRUPA d.o.o. u 2021. uvrstili su obveznice na ST.

Kapital i porijeklo kapitala

Temeljni kapital

U sljedećoj tablici prikazani su podaci o temeljnom kapitalu izdavatelja korporativnih obveznica i tržišnoj kapitalizaciji korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

Tablica 23.

Temeljni kapital izdavatelja korporativnih obveznica i tržišna kapitalizacija korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine

Broj izdavatelja								31.12. 2015.	31.12. 2016.	31.12. 2017.	31.12. 2018.	31.12. 2019.	31.12. 2020.	31.12. 2021.
2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.								
8	10	6	6	5	5	7	Temeljni kapital (u mil. kuna)	23.045	26.878	5.953	5.954	5.002	5.149	5.247
							Tržišna kapitalizacija (u mil. kuna)	1.532	4.415	3.417	3.475	3.427	3.669	4.275

Izvor: sudski registar, ZSE

- Temeljni kapital izdavatelja korporativnih obveznica iznosio je na kraju 2021. godine 5,2 mlrd. kuna te se blago povećao u odnosu na kraj 2020. (za 2 %).
- Tržišna kapitalizacija predmetnih korporativnih obveznica koje su uvrštene na uređeno tržište iznosila je na kraju 2021. godine 4,3 mlrd. kuna te je bila za 17 % veća u odnosu na kraj prethodne godine.

Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica

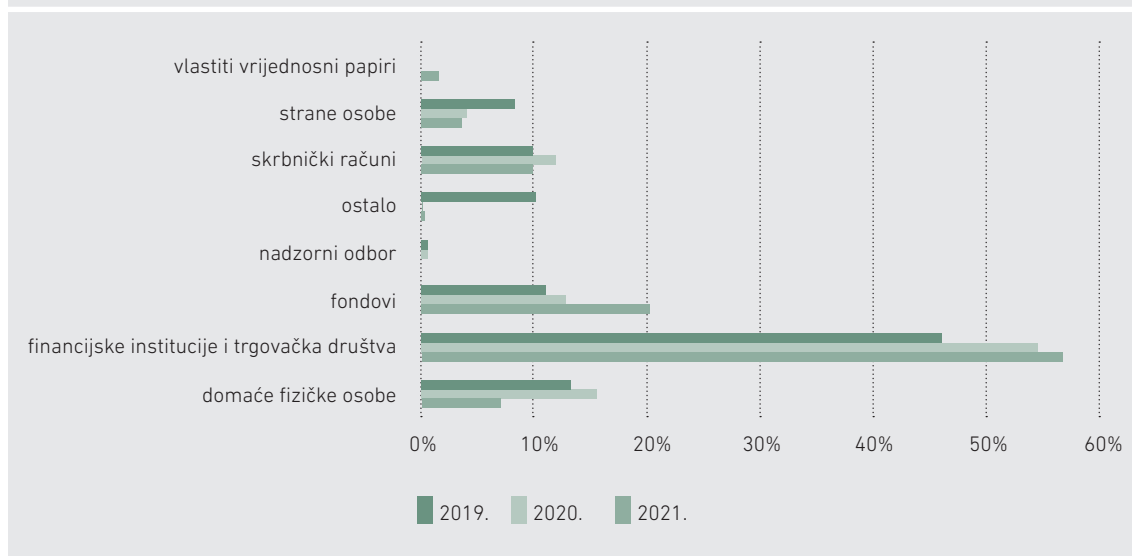
Podaci o vlasničkoj strukturi izdavatelja korporativnih obveznica izrađeni su na temelju podataka SKDD-a. Vlasnička struktura promatrana je po grupama dioničara na način da ukupan zbroj svih grupa čini 100 % vlasničke strukture izdavatelja, što znači da jedan dioničar može biti raspoređen samo u jednu grupu.

Grupe na koje je podijeljena struktura dioničkih društava jesu sljedeće: vlastiti vrijednosni papiri, financijske institucije i trgovačka društva, fondovi (investicijski i mirovinski fondovi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj), javni sektor (Republika Hrvatska), članovi uprave, članovi nadzornog odbora, domaće fizičke osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora), strane osobe (osim članova uprave i nadzornog odbora), skrbnički računi i ostalo.

Na sljedećem grafikonu prikazana je vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31. prosinca 2019., 2020. i 2021. prema prethodno navedenim kategorijama.

Grafikon 91.

Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine

Izvor: SKDD

U vlasničkoj strukturi izdavatelja korporativnih obveznica u 2021. prevladavaju financijske institucije i trgovačka društva s udjelom od 57 % (u 2020. udio financijskih institucija i trgovačkih društava iznosio je 55 %), zatim slijede fondovi s udjelom od 20 % (u 2020. njihov udio iznosio je 13 %) i skrbnički računi s udjelom od 10 % (u 2020. njihov udio iznosio je 12 %).

Nadzorni odbor i njegovi odbori

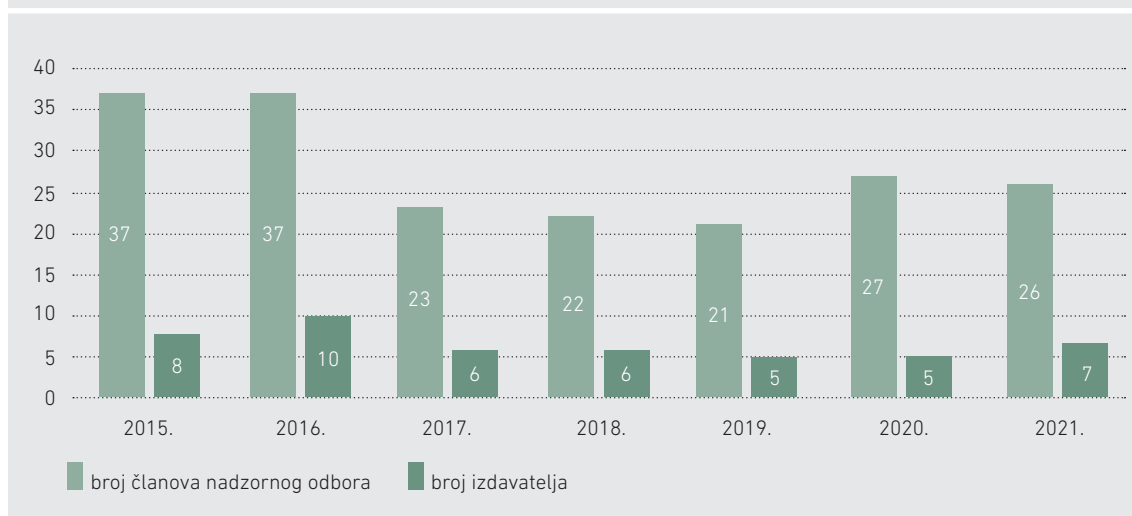
Nadzorni odbor

- Na kraju 2021. nadzorni odbor izdavatelja korporativnih obveznica u prosjeku se sastojao od 4 člana (6 članova na kraju 2020. godine).
- Na kraju 2021. zastupljenost žena u nadzornom odboru izdavatelja korporativnih obveznica za 34 postotna poena veća je u odnosu na zastupljenost žena u upravama (na kraju 2020. zastupljenost žena u nadzornom odboru izdavatelja korporativnih obveznica bila je za 18 postotnih poena veća u odnosu na zastupljenost žena u upravama).

Na sljedećem grafikonu prikazan je broj članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

Grafikon 92.

Broj članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine

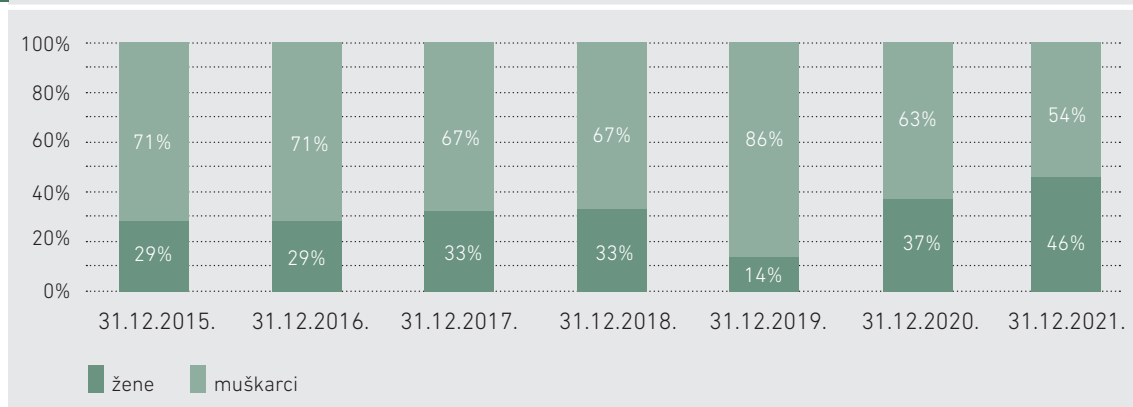
Izvor: sudski registar

Broj članova nadzornog odbora u promatranom razdoblju kretao se od 37 u 2015. i 2016. do 26 u 2021. godini. U 2021. godini broj izdavatelja korporativnih obveznica veći je u odnosu na 2020. godinu, dok je broj članova nadzornog odbora manji za 1. Razlog tomu je smanjenje broja članova nadzornog odbora kod jednog izdavatelja.

Struktura članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica prema spolu u razdoblju od 2015. do 2021. prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 93.

Struktura nadzornog odbora izdavatelja obveznica prema spolu od 2015. do 2021. godine

Izvor: sudski registar

- U promatranom razdoblju udio žena u nadzornim odborima najviši je na dan 31. prosinca 2021.
- U promatranom razdoblju prosječan udio žena u nadzornim odborima izdavatelja korporativnih obveznica iznosio je 32 %, što je više od prosječnog broja žena u upravama izdavatelja korporativnih obveznica koji je u istom razdoblju iznosio 13 %.

Tablica 24.

Starosna struktura članova nadzornog odbora od 2015. do 2021. godine

Starost članova NO	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
do 35 godina	5%	5%	2%	2%	-	-	-
od 36 do 45 godina	29%	35%	36%	27%	24%	22%	19%
od 46 do 55 godina	26%	27%	26%	37%	29%	26%	35%
iznad 56 godina	40%	33%	36%	34%	47%	52%	46%

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

- Tijekom promatranog razdoblja nema članova nadzornih odbora izdavatelja korporativnih obveznica mlađih od 35 godina. U 2021. najveći broj članova nadzornog odbora u izdavateljima korporativnih obveznica bio je stariji od 56 godina.
- Na dan 31. prosinca 2021. godine 46 % članova nadzornih odbora izdavatelja korporativnih obveznica imalo je iznad 56 godina, njih 35 % imalo je od 46 do 55 godina, a 19 % ih je imalo od 36 do 45 godina (na dan 31. prosinca 2020. godine 52 % članova nadzornih odbora izdavatelja korporativnih obveznica imalo je iznad 56 godina, njih 26 % imalo je od 46 do 55 godina, a 22 % ih je imalo od 36 do 45 godina).
- Većina članova nadzornih odbora izdavatelja korporativnih obveznica (77 %) imala je na dan 31. prosinca 2021. visoku stručnu spremu (na kraju 2020. godine 81 % članova nadzornih odbora).
- Prosječno je održano 8 sjednica nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica u 2021. godini (7 sjednica u 2020. godini).

Odbori nadzornog odbora

- 1 izdavatelj korporativnih obveznica (14 %) ima osnovana sva tri odbora nadzornog odbora u 2021. godini (također 1 izdavatelj u 2020. godini).
- Promatrano prema svakom pojedinom odboru, 6 izdavatelja (86 %) ima osnovan revizijski odbor, a po jedan izdavatelj ima osnovan odbor za primitke odnosno odbor za imenovanja (u 2020. godini 4 izdavatelja imaju osnovan revizijski odbor, a odbor za primitke i odbor za imenovanja ima 1 izdavatelj korporativnih obveznica).
- Svaki od odbora nadzornog odbora ima minimalno 3 člana (također i u 2020. godini).
- Od 6 izdavatelja koji su u 2021. imali osnovan revizijski odbor 5 izdavatelja (83 %) ima interne procedure rada tog odbora, a 1 izdavatelj javno je objavio procedure rada revizijskog odbora (u 2020. od 4 izdavatelja korporativnih obveznica koji su imali osnovan revizijski odbor 3 izdavatelja imala su interne procedure rada tog odbora, a 1 izdavatelj javno je objavio procedure rada revizijskog odbora).
- Revizijski odbor u prosjeku je održao 3 sastanka tijekom 2021. godine. Izdavatelj koji ima osnovan odbor za primitke održao je 3 sastanka u 2021. godini, a izdavatelj koji ima osnovan odbor za imenovanja održao je 2 sastanka u 2021. godini (u 2020. održana su u prosjeku 3 sastanka revizijskog odbora, a kod jednog izdavatelja koji ima odbor za primitke i odbor za imenovanja održana su po 3 sastanka).

Uprava

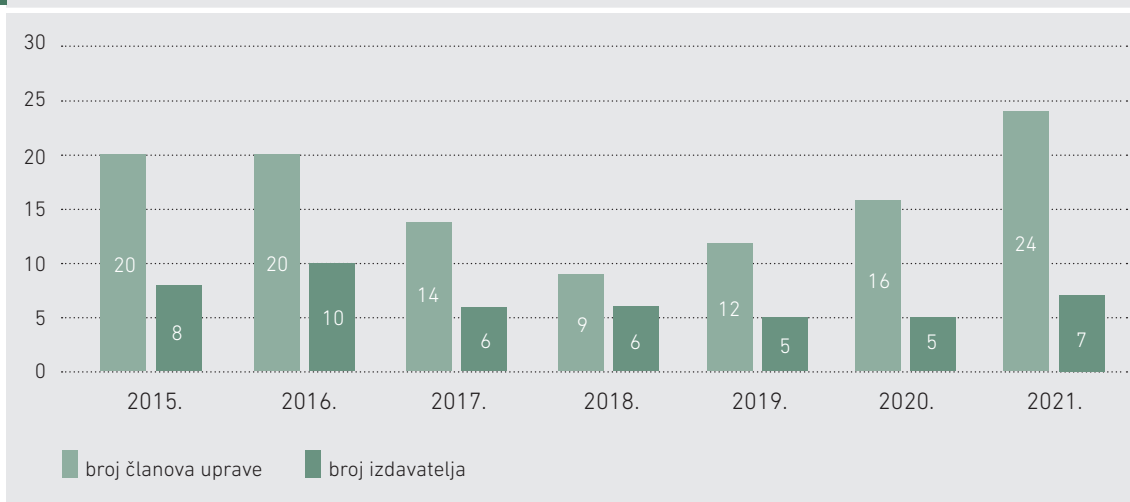
U nastavku su analizirani podaci o članovima uprave izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

- U 2021. godini 1 izdavatelj korporativnih obveznica (14 %) ima monistički ustroj, a 6 izdavatelja (86 %) dualistički ustroj (od 5 izdavatelja korporativnih obveznica u 2020. godini, 1 izdavatelj korporativnih obveznica u 2020. ima monistički ustroj, a 4 izdavatelja dualistički ustroj).
- Uprava izdavatelja korporativnih obveznica na kraju 2021. u prosjeku se sastoji od 3 člana (na kraju 2020. uprava se u prosjeku sastojala od 3 člana).

Broj članova uprave kod izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 94.

Broj članova uprave izdavatelja korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine

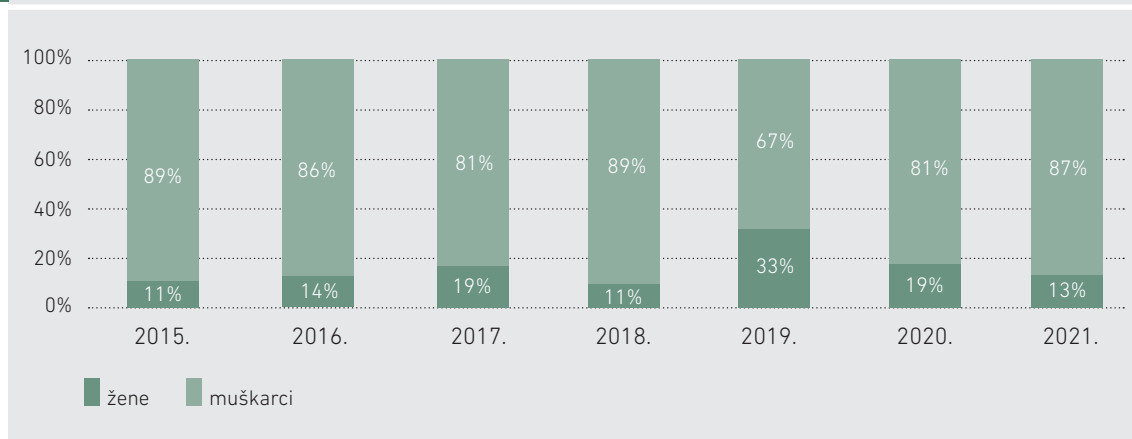
Izvor: sudski registar

- Broj članova uprave izdavatelja obveznica varira od 2015. do 2021., a na kraju 2021. najveći je od 2015. godine.
- Broj izdavatelja obveznica bio je najveći 2016., a na kraju 2021. taj broj iznosi 7.

Na sljedećem grafikonu prikazan je udio ženskih članova u sastavu uprava izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

Grafikon 95.

Udio žena u upravi izdavatelja korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine

Izvor: sudski registar

- U promatranom razdoblju (od 2015. do 2021.) prosječan udio žena u upravi izdavatelja korporativnih obveznica iznosio je oko 17 %.

Tablica 25.

Starosna struktura članova uprave izdavatelja korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine

Starost članova uprave	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
do 35 godina	5%	5%	-	-	-	-	-
od 36 do 45 godina	48%	49%	50%	30%	44%	31%	21%
od 46 do 55 godina	32%	31%	43%	60%	33%	50%	54%
iznad 56 godina	15%	15%	7%	10%	22%	19%	25%

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017., 2018. godinu

- Tijekom 2018., 2020. i 2021. godine najviše članova uprave bilo je staro između 46 i 55 godina, dok je u preostalim promatranim godinama najviše članova uprave bilo između 36 i 45 godina staro.
- Na kraju 2021. većina članova uprave imala je preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij/sveučilišni dodiplomski studij (58 %) i sveučilišni poslijediplomski znanstveni studij te sveučilišni poslijediplomski umjetnički studij - magistar znanosti (13 %) (na kraju 2020. većina članova uprave imala je preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij/sveučilišni dodiplomski studij (44 %) i specijalistički diplomski stručni studij/stručni dodiplomski studij (25 %)).
- 5 izdavatelja (71 %) ima interni propis rada uprave (poslovnik o radu uprave), koji se kod 1 izdavatelja mijenjao tijekom godine (od 5 izdavatelja obveznica u 2020. godini, 3 izdavatelja imaju interni propis rada uprave (poslovnik o radu uprave), koji se kod 1 izdavatelja mijenjao tijekom godine).
- 4 izdavatelja imaju raspored održavanja sjednica uprave tijekom godine (2 izdavatelja u 2020. godini). Prosječno je održano 26 sjednica uprave izdavatelja korporativnih obveznica u 2021. godini (24 sjednice u 2020. godini).
- U 2021. nijedan član uprave izdavatelja korporativnih obveznica nije podnio ostavku prije isteka mandata zbog osobnih razloga (u 2020. godini također nijedan član).

Odgovornosti te dužnosti članova uprave i nadzornog odbora

Sukob interesa i transakcije s povezanim osobama

- U 2021. godini 2 izdavatelja (29 %) imaju interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama (1 izdavatelj u 2020. godini).
- Tijekom 2021. nije bilo prijavljenih sukoba interesa (isto kao i tijekom 2020. godine).

U sljedećoj tablici prikazan je prosječan iznos transakcija koje su izdavatelji korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. ostvarili s dioničarima koji imaju više od 5 % temeljnog kapitala izdavatelja, članovima uprave i nadzornog odbora, višim rukovodstvom izdavatelja te unutar grupe kojoj izdavatelj pripada ili joj je na vrhu.

Tablica 26. Prosječan iznos transakcija s povezanim osobama u razdoblju od 2015. do 2021. godine

		Bruto novčani iznos poslova (transakcija s povezanim osobama) koje je izdavatelj sklopio			
		s dioničarima koji imaju više od 5% temeljnog kapitala izdavatelja	s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja	s višim rukovodstvom izdavatelja	unutar grupe kojoj pripada ili joj je na vrhu
2021.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	3	2	1	6
	Prosječan iznos transakcije u kunama	4.532.628.602	20.528.791	67.275.040	6.397.236.044
2020.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	2	1	1	4
	Prosječan iznos transakcije u kunama	1.418.628.554	15.061.285	48.628.673	951.689.955
2019.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	3	1	1	3
	Prosječan iznos transakcije u kunama	1.654.866.742	17.773.876	29.965.948	1.693.719.274

2018.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	2	1	1	2
	Prosječan iznos transakcije u kunama	2.702.060.938	16.172.725	22.904.727	741.990.627
2017.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	2	1	1	2
	Prosječan iznos transakcije u kunama	6.711.198.573	14.744.242	23.201.925	1.493.762.311
2016.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	2	2	1	4
	Prosječan iznos transakcije u kunama	3.780.588.017	9.111.820	29.761.977	361.361.308
2015.	Broj izdavatelja koji su prijavili transakciju	2	1	1	4
	Prosječan iznos transakcije u kunama	2.740.055.064	13.065.650	34.542.009	284.748.431

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

- U 2021. godini najveći iznos transakcija s povezanim osobama izdavatelji su ostvarili unutar grupe kojoj pripadaju ili kojoj su na vrhu, dok su najmanji iznos transakcija s povezanim osobama izdavatelji sklopili s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja.
- U 2020., jednako kao i prethodnih godina, najveći iznos transakcija s povezanim osobama izdavatelji su ostvarili s dioničarima koji imaju udio u temeljnom kapitalu izdavatelja veći od 5 %, dok su najmanji iznos transakcija s povezanim osobama izdavatelji sklopili s članovima uprave i nadzornog odbora izdavatelja.

Primici članova uprave i nadzornog odbora

Primici članova uprave

- U 2021. godini 2 izdavatelja korporativnih obveznica (29 %) imaju politiku primitaka članova uprave, a samo 1 izdavatelj (14 %) javno objavljuje politiku primitaka članova uprave na svojim internetskim stranicama (u 2020. godini također 2 izdavatelja korporativnih obveznica imaju politiku primitaka članova uprave, a samo 1 izdavatelj je javno objavljuje).

U sljedećoj tablici prikazan je prosječan iznos primitaka koje su izdavatelji korporativnih obveznica isplatili članovima uprave u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

Tablica 27.

Primici isplaćeni članovima uprave izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine

		Prosječan bruto iznos primitaka (u kunama)		Prosječan iznos ostalih primitaka (u kunama)	Prosječan novčani iznos opcija koje imaju članovi uprave
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos		
2021.	Broj izdavatelja	6	3	2	0
	Iznos	3.415.647	1.713.579	28.700	0
2020.	Broj izdavatelja	4	1	0	0
	Iznos	4.235.606	1.135.080	0	0
2019.	Broj izdavatelja	4	2	0	1
	Iznos	3.422.717	2.163.245	0	237.165
2018.	Broj izdavatelja	6	4	3	1
	Iznos	4.617.662	2.186.485	196.054	1.449.639

2017.	Broj izdavatelja	7	2	2	1
	Iznos	5.915.505	2.097.175	436.821	7.406.173
2016.	Broj izdavatelja	11	4	1	1
	Iznos	4.263.922	1.004.093	4.796.452	2.181.511
2015.	Broj izdavatelja	11	4	0	4
	Iznos	3.676.886	2.675.902	0	5.622.555

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

- U 2021. godini 6 izdavatelja korporativnih obveznica (86 %) isplatilo je bruto fiksne primitke članovima uprave u ukupnom iznosu od 20.494.000 kuna (u 2020. godini 4 izdavatelja od ukupno 5).
- Bruto fiksni iznos primitaka isplaćenih članovima uprave tijekom 2021. prosječno je iznosio 3.415.647 kuna (4.235.606 kuna u 2020. godini).
- Bruto fiksni iznos primitaka isplaćenih članovima uprave u 2021. kretao se u rasponu od 533,3 tis. kuna do 12,4 mil. kuna (u 2020. kretao se u rasponu od 549,3 tis. kuna do 9,9 mil. kuna).
- 3 izdavatelja korporativnih obveznica isplatila su varijabilne primitke članovima uprave u 2021. u ukupnom iznosu od 10.281.474 kune (1 izdavatelj korporativnih obveznica u 2020. u iznosu od 1.135.080 kuna).
- Prosječan iznos bruto varijabilnih primitaka isplaćenih članovima uprave u 2021. iznosio je 1.713.579 kuna (1.135.080 kuna u 2020. godini).
- 2 izdavatelja korporativnih obveznica u 2021. isplatila su ostale primitke članovima uprave u prosječnom iznosu od 28,7 tis. kuna (u 2020. godini nije bilo takvih isplata).
- Nijedan izdavatelj korporativnih obveznica u 2021. nije dodijelio opcije članovima uprave (isto kao u 2020. godini).
- U 2021. godini 1 je izdavatelj dodijelio dionice članovima uprave u iznosu od 1.022.576 kuna (u 2020. godini također 1 izdavatelj u iznosu 1.029.576 kuna).
- Tijekom 2021. godine 1 je izdavatelj ugovorio otpremnine članovima uprave u iznosu od 640 tis. kuna (u 2020. također 1 izdavatelj u iznosu od 99 tisuća kuna).
- Tijekom 2021. godine 1 je izdavatelj isplatio otpremnine u iznosu od 576 tis. kuna (u 2020. godini takvih isplata nije bilo).

Primici članova nadzornog odbora

- U 2021. godini 2 izdavatelja korporativnih obveznica (29 %) imaju politiku primitaka članova nadzornog odbora, a samo 1 izdavatelj (14 %) javno objavljuje politiku primitaka članova nadzornog odbora na svojim internetskim stranicama (u 2020. godini također 2 izdavatelja korporativnih obveznica imaju politiku primitaka članova nadzornog odbora, a samo 1 izdavatelj javno objavljuje predmetnu politiku).

U sljedećoj tablici prikazan je prosječan iznos primitaka koje su izdavatelji korporativnih obveznica isplatili članovima nadzornog odbora u razdoblju od 2015. do 2021. godine.

Tablica 28.

Primici isplaćeni članovima nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine

		Prosječan bruto iznos primitaka (u kunama)		Prosječan iznos ostalih primitaka (u kunama)
		Fiksni iznos	Varijabilni iznos	
2021.	Broj izdavatelja	3	0	1
	Iznos	3.658.302	0	114.020
2020.	Broj izdavatelja	3	0	0
	Iznos	1.495.719	0	0
2019.	Broj izdavatelja	3	0	0
	Iznos	1.456.123	0	0
2018.	Broj izdavatelja	5	0	1
	Iznos	385.972	0	10.851
2017.	Broj izdavatelja	5	1	1
	Iznos	1.037.499	17.737	4.474
2016.	Broj izdavatelja	9	1	1
	Iznos	423.449	21.760	9.910
2015.	Broj izdavatelja	9	1	1
	Iznos	505.085	25.680	6.897

Izvor: Upitnik o praksama upravljanja, 2019., 2020. i 2021., GIKU za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu

- Kod 2 izdavatelja visinu primitaka članova nadzornog odbora određuje glavna skupština (također i u 2020. godini).
- U 2021. nijedan izdavatelj korporativnih obveznica nije podnio glavnoj skupštini godišnji izvještaj o primicima članova nadzornog odbora (također nijedan izdavatelj u 2020. godini).

Naknade višem rukovodstvu

- Ukupno 6 izdavatelja obveznica isplatilo je tijekom 2021. primitke višem rukovodstvu, od čega su 4 izdavatelja isplatila samo fiksne primitke, a 2 su izdavatelja, uz fiksne, dodatno isplatila i varijabilne primitke (u 2020. godini 4 su izdavatelja isplatila fiksne primitke).
- Iznosi fiksnih primitaka isplaćenih višem rukovodstvu u 2021. kretali su se u rasponu od 1,1 mil. kuna kod izdavatelja iz sektora građevinarstva do 16,4 mil. kuna kod izdavatelja iz sektora bankarstva (u 2020. od 1 mil. kuna kod izdavatelja iz sektora prijevoza do 16,0 mil. kuna kod izdavatelja iz sektora bankarstva). Prosječan iznos varijabilnih naknada u 2021. godini je 2,5 mil. kuna.
- U 2021. godini 1 je izdavatelj ugovorio otpremnine višem rukovodstvu u iznosu od 678 tis. kuna (u 2020. godini 1 izdavatelj u iznosu od 300 tis. kuna).
- Tijekom 2021. nisu isplaćene otpremnine višem rukovodstvu (u 2020. isplaćene su otpremnine u prosječnom iznosu od 213 tis. kuna).
- U 2021. godini 1 je izdavatelj dodijelio dionice višem rukovodstvu, a 3 su izdavatelja isplatila ostale primitke višem rukovodstvu u rasponu od 30 tis. kuna do 481 tis. kuna (u 2020. godini također je 1 izdavatelj dodijelio dionice višem rukovodstvu, a nijedan izdavatelj nije isplatio ostale primitke višem rukovodstvu).

Rizici, unutarnja kontrola i revizija

Unutarnja kontrola i revizija

- 3 izdavatelja imala su u 2021. ustrojen sustav unutarnje kontrole (2 izdavatelja u 2020. godini).
- Prosječno je u sustavu unutarnjih kontrola zaposleno 37 djelatnika, a najviše zaposlenih u sustavu unutarnje kontrole ima izdavatelj iz sektora bankarstva (u 2020. prosječno je također u sustavu unutarnjih kontrola zaposleno 48 djelatnika, a najviše zaposlenih u sustavu unutarnje kontrole ima izdavatelj iz sektora bankarstva).
- 5 izdavatelja ima ustrojen sustav unutarnje revizije u 2020. godini (3 izdavatelja u 2020. godini).

Upravljanje rizicima društva

- 3 izdavatelja (43 %) navela su da imaju imenovanu osobu zaduženu za upravljanje rizicima (2 izdavatelja u 2020. godini).
- Najzastupljeniji rizici u poslovanju izdavatelja korporativnih obveznica tijekom 2021. jesu rizik likvidnosti, kreditni rizik, kamatni rizik i ostali rizici (isti rizici i u 2020. godini).

Vanjska revizija

- 7 izdavatelja korporativnih obveznica koristilo je usluge 8 različitih vanjskih revizora tijekom 2021., a broj revizora veći je od broja izdavatelja zbog toga što je 1 izdavatelj koristio usluge 2 različita revizora koji su proveli zajedničku reviziju (u 2020. godini 5 je izdavatelja koristilo usluge 5 različitih vanjskih revizora).
- 3 izdavatelja koristila su usluge najvećih revizorskih društava (3 izdavatelja u 2020. godini).
- Na kraju 2021. prosječan broj godina korištenja usluga istog vanjskog revizorskog društva iznosio je 3 (3 godine u 2020. godini).
- Bruto novčani iznos plaćen vanjskom revizorskom društvu za pružene usluge revizije tijekom 2021. navelo je svih 7 izdavatelja, a iznosi su se kretali od 89,0 tis. kuna do 3,3 mil. kuna (u 2020. od 21,0 tis. kuna do 2,6 mil. kuna). U prosjeku su vanjskim revizorima izdavatelji isplatili 805,0 tis. kuna (765,0 tis. kuna u 2020. godini).
- Bruto novčani iznos plaćen vanjskom revizorskom društvu za ostale pružene usluge tijekom 2021. navela su 2 izdavatelja, a u prosjeku je plaćeno 77,9 tis. kuna (u 2020. godini 1 izdavatelj, a iznos je bio 1,1 tis. kuna).

Transparentnost i korporativna društvena odgovornost

- U 2021. godini 5 izdavatelja ima vlastite internetske stranice na hrvatskom i engleskom jeziku, dok 1 izdavatelj ima vlastite internetske stranice samo na hrvatskom jeziku (u 2020. godini 4 izdavatelja imaju vlastite internetske stranice na hrvatskom i engleskom jeziku).
- U 2021. godini 2 izdavatelja (1 izdavatelj iz sektora distribucije i 1 izdavatelj iz sektora poslovanja nekretninama) imaju ustrojen zaseban odjel ili zaposlenike koji su isključivo zaduženi za odnose s investitorima (u 2020. godini također 2 izdavatelja (1 izdavatelj iz sektora građevinarstva i 1 izdavatelj iz sektora poslovanja nekretninama) imaju ustrojen zaseban odjel ili zaposlenike koji su isključivo zaduženi za odnose s investitorima).
- 2 izdavatelja objavila su kalendar važnih događaja na svojim internetskim stranicama, jedan iz sektora poslovanja s nekretninama i jedan iz sektora proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka (u 2020. godini također 2 izdavatelja, jedan iz sektora poslovanja s nekretninama i jedan iz sektora proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka).
- 2 izdavatelja održala su konferenciju za novinare u 2021., od kojih je 1 izdavatelj održao 4 konferencije za novinare tijekom godine (u 2020. također 2 izdavatelja, od kojih je 1 izdavatelj održao ukupno 4 konferencije za novinare).

Kodeks korporativnog upravljanja

- U 2021. godini 2 se izdavatelja uz Kodeks dodatno pridržavaju i nekog drugog kodeksa korporativnog upravljanja, a kod jednog izdavatelja to je interni kodeks izdavatelja (u 2020. godini 1 se izdavatelj uz Kodeks dodatno pridržava i nekog drugog kodeksa korporativnog upravljanja, a to je interni kodeks izdavatelja).
- Izdavatelji koji se u 2021. dodatno pridržavaju internog kodeksa iz sektora su građevinarstva te proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka (izdavatelj koji se u 2020. dodatno pridržava internog kodeksa je iz sektora proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka).

Popis tablica

Tablica 1. Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio je svoju djelotvornost u posljednjih 12 mjeseci i kod kojih je u godišnje izvješće uključeno izvješće o ocjeni nadzornog odbora i njegovih odbora u kojem su ocijenjene sve okolnosti iz članka 41. Kodeksa	19
Tablica 2. Usporedni prikaz broja prijavljenih sukoba interesa tijekom godine i prethodne suglasnosti nadzornog odbora na politiku za upravljanje sukobom interesa u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	22
Tablica 3. Udio izdavatelja koji su ostvarili ciljani postotak ženskih članova u upravi i nadzornom odboru i koji imaju ustrojen odbor za imenovanja	27
Tablica 4. Pregled obveznika nefinancijskog izvještavanja prema segmentima uređenog tržišta i prema objavljenim nefinancijskim izvještajima za 2021.	32
Tablica 5. Pregled izdavatelja prema segmentima uređenog tržišta koji su objavili nefinancijski izvještaj za 2021., a nisu obveznici nefinancijskog izvještavanja	33
Tablica 6. Ocjena usklađenosti izdavatelja na Vodećem tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu	42
Tablica 7. Ocjena usklađenosti izdavatelja na Službenom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu	43
Tablica 8. Ocjena usklađenosti izdavatelja na Redovitom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu	43
Tablica 9. Poredak izdavatelja prema ocjeni usklađenosti s Kodeksom za 2021.	45
Tablica 10. Ocjena napretka usklađenosti izdavatelja na Vodećem tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu	54
Tablica 11. Ocjena napretka usklađenosti izdavatelja na Službenom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu	54
Tablica 12. Ocjena napretka usklađenosti izdavatelja na Redovitom tržištu po pojedinom poglavlju Kodeksa za 2021. godinu	55
Tablica 13. Poredak izdavatelja prema ocjeni napretka usklađenosti s Kodeksom za 2021. godinu po segmentima uređenog tržišta	56
Tablica 14. Primjeri obrazloženja iz upitnika o usklađenosti za izdavatelje dionica za 2021. godinu	57
Tablica 15. Broj izdavatelja dionica na uređenom tržištu ZSE-a od 2015. do 2021., na dan 31. prosinca	62
Tablica 16. Podjela izdavatelja po sektorima u razdoblju od 2015. do 2021. godine, stanje 31. prosinca	63

Tablica 17. Broj izdavatelja čije su dionice uvrštene na uređeno tržište ZSE-a, temeljni kapital i tržišna kapitalizacija (u mlrd. kuna) od 2015. do 2021. godine	66
Tablica 18. Prosječan iznos prijavljenih transakcija s povezanim osobama od 2015. do 2021. godine	72
Tablica 19. Primici isplaćeni članovima uprave izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine	92
Tablica 20. Način određivanja visine primitaka za članove nadzornog odbora izdavatelja dionica u 2019., 2020. i 2021. godini	96
Tablica 21. Primici isplaćeni članovima nadzornog odbora izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine	97
Tablica 22. Primici isplaćeni članovima višeg rukovodstva izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine	98
Tablica 23. Temeljni kapital izdavatelja korporativnih obveznica i tržišna kapitalizacija korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine	115
Tablica 24. Starosna struktura članova nadzornog odbora od 2015. do 2021. godine	118
Tablica 25. Starosna struktura članova uprave izdavatelja korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine	121
Tablica 26. Prosječan iznos transakcija s povezanim osobama u razdoblju od 2015. do 2021. godine	122
Tablica 27. Primici isplaćeni članovima uprave izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine	124
Tablica 28. Primici isplaćeni članovima nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznica u razdoblju od 2015. do 2021. godine	126

Popis grafikona

Grafikon 1. Kretanje udjela neovisnih članova nadzornog odbora kod izdavatelja dionica u Republici Hrvatskoj, 2010. - 2021.	15
Grafikon 2. Udio izdavatelja koji imaju većinu neovisnih članova nadzornog odbora prema segmentima uređenog tržišta, 2019., 2020. i 2021.	16
Grafikon 3. Prosječan broj članova nadzornog odbora te prosječan broj neovisnih broj članova nadzornog odbora izdavatelja dionica u 2021. godini	16
Grafikon 4. Udio izdavatelja dionica koji su osnovali revizijski odbor u 2019., 2020. i 2021.	17
Grafikon 5. Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio svoju djelotvornost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	18
Grafikon 6. Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor ocijenio djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	19
Grafikon 7. Udio izdavatelja kod kojih je uprava ocijenila vlastitu djelotvornost i djelotvornost pojedinih članova u posljednjih 12 mjeseci prema segmentima uređenog tržišta	20
Grafikon 8. Broj prijavljenih sukoba interesa tijekom godine, u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	21
Grafikon 9. Udio izdavatelja kod kojih je nadzorni odbor dao prethodnu suglasnost na politiku za upravljanje sukobom interesa u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	21
Grafikon 10. Udio izdavatelja dionica koji su imali ustrojen sustav unutarnje kontrole u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	23
Grafikon 11. Udio izdavatelja dionica koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole i kod kojih je revizijski odbor ocijenio djelotvornost upravljanja rizicima i sustava unutarnje kontrole kao cjeline najmanje jednom godišnje u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	24
Grafikon 12. Usporedan tijek kretanja udjela žena u upravi i nadzornim odborima izdavatelja u Republici Hrvatskoj, 2010. - 2021.	25
Grafikon 13. Usporedba broja izdavatelja kod kojih su žene predsjednice uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. godini	25
Grafikon 14. Broj izdavatelja koji nemaju nijednu članicu uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. godini	26
Grafikon 15. Udio izdavatelja koji nisu postavili ciljni postotak ženskih članova u nadzornom odboru i upravi u 2021. prema segmentima uređenog tržišta	26

Grafikon 16. Udio izdavatelja kod kojih nadzorni odbor određuje godišnje primitke svakog člana uprave, utemeljene na preporukama odbora za primitke i u skladu s odobrenom politikom primitaka u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	28
Grafikon 17. Odobrena politika primitaka društva dostupna je bez naknade na mrežnim stranicama društva (čl. 56. Kodeksa)	29
Grafikon 18. Pregled objavljenih nefinancijskih izvještaja za 2021. prema segmentima uređenog tržišta	31
Grafikon 19. Pregled broja izdavatelja koji su objavili nefinancijski izvještaj za 2021. godinu prema kriteriju obveznosti objave	32
Grafikon 20. Pregled izdavatelja prema objavi pokazatelja prema Uredbi o taksonomiji za 2021. godinu	34
Grafikon 21. Pregled broja izdavatelja prema činjenici imaju li udjele prometa, kapitalnih ulaganja i operativnih troškova u taksonomski prihvatljivim djelatnostima	34
Grafikon 22. Broj nefinancijskih izvještaja u kojima su objavljene informacije prema pojedinim područjima	35
Grafikon 23. Broj nefinancijskih izvještaja u kojima su objavljene informacije o zaštiti okoliša po područjima	36
Grafikon 24. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	38
Grafikon 25. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Vodstvo za 2021. godinu	45
Grafikon 26. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Vodstvo u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	46
Grafikon 27. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu	46
Grafikon 28. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	46
Grafikon 29. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu	47
Grafikon 30. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	47
Grafikon 31. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Nadzorni odbor i njegovi odbori za 2021. godinu	47
Grafikon 32. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Nadzorni odbor i njegovi odbori u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	48
Grafikon 33. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Uprava za 2021. godinu	48
Grafikon 34. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Uprava u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	48

Grafikon 35. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Primici članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu	49
Grafikon 36. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Primici članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	49
Grafikon 37. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Rizici, unutarnja kontrola i revizija za 2021. godinu	49
Grafikon 38. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Rizici, unutarnja kontrola i revizija u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	50
Grafikon 39. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Objavljivanje i transparentnost za 2021. godinu.	50
Grafikon 40. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Objavljivanje i transparentnost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	50
Grafikon 41. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dioničari i glavna skupština za 2021. godinu	51
Grafikon 42. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dioničari i glavna skupština u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	51
Grafikon 43. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost za 2021. godinu	51
Grafikon 44. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	52
Grafikon 45. Ukupna usklađenost izdavatelja dionica s Kodeksom za 2021. godinu	52
Grafikon 46. Kretanje broja izdavatelja po segmentima uređenog tržišta, 2010. - 2021.	61
Grafikon 47. Razlozi povlačenja dionica s uvrštenja na uređenom tržištu od 2015. do 2021.	63
Grafikon 48. Tržišna kapitalizacija dionica (u mlrd. kuna) uvrštenih na uređeno tržište i broj izdavatelja na kraju pojedine godine, od 2015. do 2021. godine	64
Grafikon 49. Tržišna kapitalizacija dionica (u mlrd. kuna) po segmentima uređenog tržišta od 2015. do 2021. godine	65
Grafikon 50. Broj izdavatelja dionica po segmentima uređenog tržišta od 2010. do 2021. godine	65
Grafikon 51. Vlasnička struktura izdavatelja dionica od 2015. do 2021. godine	67
Grafikon 52. Vlasnička struktura izdavatelja dionica u odnosu na tržišnu kapitalizaciju (u mlrd. kuna) 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine	67
Grafikon 53. Vlasnička struktura izdavatelja dionica u odnosu na distribuciju dionica javnosti (engl. free float) 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine	68
Grafikon 54. Porijeklo kapitala izdavatelja dionica na kraju 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020. i 2021.	69

Grafikon 55. Broj prijavljenih sukoba interesa tijekom godine u razdoblju od 2015. do 2021. godine	71
Grafikon 56. Izdavatelji dionica koji imaju/nemaju interni propis postupanja u slučajevima transakcija s povezanim osobama po segmentima uređenog tržišta u 2021. godini	71
Grafikon 57. Udio pojedinih vrsta transakcija s povezanim stranama u ukupnom iznosu transakcija s povezanim stranama po segmentu UT-a u 2021. godini	73
Grafikon 58. Usuglašene politike ponašanja za članove uprave i nadzornog odbora, radnike i druge koje djeluju za račun društva u 2021. godini	73
Grafikon 59. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Vodstvo u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta	74
Grafikon 60. Spolna struktura nadzornog odbora izdavatelja dionica u razdoblju od 2015. do 2021. godine	76
Grafikon 61. Spolna struktura nadzornog odbora izdavatelja dionica prema segmentu uređenog tržišta na dan 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine	77
Grafikon 62. Izdavatelji dionica koji imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u nadzornom odboru u 2021. godini	78
Grafikon 63. Udio neovisnih članova nadzornog odbora u ukupnom broju članova nadzornog odbora prema segmentu tržišta od 2015. do 2021. godine	79
Grafikon 64. Povezanost članova nadzornog odbora s članovima uprave izdavatelja u 2021. godini	80
Grafikon 65. Povezanost članova nadzornog odbora s drugim članovima nadzornog odbora od 2015. do 2021. godine	80
Grafikon 66. Broj izdavatelja dionica koji imaju osnovana sva tri odbora nadzornog odbora u razdoblju od 2015. do 2021. godine	81
Grafikon 67. Broj izdavatelja koji imaju osnovane odbore nadzornog odbora od 2015. do 2021. godine	82
Grafikon 68. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Nadzorni odbor i njegovi odbori u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	83
Grafikon 69. Starosna struktura članova uprave 31.12.2021. prema segmentima uređenog tržišta	85
Grafikon 70. Spolna struktura uprave izdavatelja dionica od 2015. do 2021. godine	85
Grafikon 71. Izdavatelji dionica koji imaju postavljen ciljani postotak ženskih članova u upravama u 2021. godini	86
Grafikon 72. Povezanost članova uprave s drugim članovima uprave u 2021. godini	87
Grafikon 73. Povezanost članova uprave s članovima nadzornog odbora od 2015. do 2021. godine	88

Grafikon 74. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	89
Grafikon 75. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Uprava u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	89
Grafikon 76. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	90
Grafikon 77. Ukupno isplaćeni bruto fiksni primici članovima uprave (u mil. kn) u odnosu na tržišnu kapitalizaciju izdavatelja (u mlrd. kn) u 2019., 2020. i 2021. godini	93
Grafikon 78. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji su u 2019., 2020. i 2021. članovima uprave isplatili bruto fiksne primitke veće od 5 milijuna kuna	94
Grafikon 79. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji u 2019., 2020. i 2021. imaju politiku primitaka za članove uprave	95
Grafikon 80. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Primici članova uprave i nadzornog odbora u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta	99
Grafikon 81. Broj izdavatelja dionica koji imaju ustrojen sustav unutarnje kontrole i unutarnje revizije od 2015. do 2021. godine	102
Grafikon 82. Udio izdavatelja dionica koji u 2019., 2020. i 2021. imaju ustrojen sustav unutarnje revizije u odnosu na tržišnu kapitalizaciju (u mlrd. kn.)	102
Grafikon 83. Vlasnička struktura izdavatelja dionica koji imaju ustrojen sustav unutarnje revizije u 2021. godini	103
Grafikon 84. Prikaz korelacije između bruto novčanog iznosa plaćenog revizorskom društvu za usluge revizije pružene tijekom 2021. i tržišne kapitalizacije izdavatelja	104
Grafikon 85. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Rizici, unutarnja kontrola i revizija u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta	105
Grafikon 86. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dioničari i glavna skupština u 2019., 2020. i 2021. po segmentima uređenog tržišta	108
Grafikon 87. Broj izdavatelja koji u razdoblju od 2015. do 2021. imaju zaseban odjel ili zaposlenike zadužene za odnose s investitorima	110
Grafikon 88. Broj izdavatelja koji su održali konferenciju za novinare i broj održanih konferencija za novinare od 2015. do 2021. godine	111
Grafikon 89. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Objavljivanje i transparentnost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	112
Grafikon 90. Usklađenost izdavatelja dionica s poglavljem Dionici i korporativna društvena odgovornost u 2019., 2020. i 2021. prema segmentima uređenog tržišta	113
Grafikon 91. Vlasnička struktura izdavatelja korporativnih obveznica na dan 31.12.2019., 31.12.2020. i 31.12.2021. godine	116

Grafikon 92. Broj članova nadzornog odbora izdavatelja korporativnih obveznice od 2015. do 2021. godine	117
Grafikon 93. Struktura nadzornog odbora izdavatelja obveznica prema spolu od 2015. do 2021. godine	118
Grafikon 94. Broj članova uprave izdavatelja korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine	120
Grafikon 95. Udio žena u upravi izdavatelja korporativnih obveznica od 2015. do 2021. godine	121